

Vlaams
Parlement

stuk **1591** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 4 mei 2012 (2011-2012)

Ontwerp van decreet

tot wijziging van het
decreet basisonderwijs van 25 februari 1997,
met het oog op de invoering van een deels
op socio-economische leerlingenkenmerken gebaseerd
omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs
evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs

INHOUD

Memorie van toelichting	3
Voorontwerp van decreet d.d. 15 juli 2011	45
Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen	67
Advies van de Vlaamse Onderwijsraad	71
Protocol nr. 527 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de vergaderingen van het overkoepelend onderhandelings- comité vrij gesubsidieerd onderwijs op 11 oktober 2011, 26 en 31 januari, 7 en 9 februari 2012.....	85
Protocol nr. 760 houdende de conclusies van de onderhandelingen die gevoerd werden in de gemeenschappelijke vergaderingen van sectorcomite X en van onderhandelingen “Vlaanse Gemeenschap” van afdeling 2 van het comite voor de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten op 11 en 13 oktober 2011, 26 en 31 januari, 7 en 9 februari 2012.....	97
Voorontwerp van decreet d.d. 17 februari 2012.....	111
Advies van de Raad van State	137
Ontwerp van decreet	149
Bijlagen bij het ontwerp van decreet.....	163
Bijlage bij de memorie van toelichting: Reguleringsimpactanalyse (RIA)	175

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

1. Historische context

In het regeerakkoord van de Vlaamse Regering van 2009 “Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving.” en in de beleidsnota van de minister van onderwijs en vorming “Samen grenzen verleggen voor elk talent” wordt een nieuw omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs vooropgesteld. De uitgangspunten hierbij zijn:

- de integratie van GOK, GOK+ en de lestijden (brede) rand en taal in de reguliere omkadering;
- taal wordt een afzonderlijke indicator;
- het kleuteronderwijs wordt gelijk omkaderd als het lager onderwijs.

De operationele doelstelling van dit nieuw omkaderingssysteem wordt in de beleidsnota als volgt verwoord: “Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn”. Om deze doelstelling te halen dient het huidige omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs hervormd te worden.

Een hervorming van het omkaderingssysteem in het basisonderwijs wordt ook vooropgesteld in de met redenen omklede motie van mevrouw Kathleen Helsen, de heer Jos De Meyer, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Kris Van Dijck en de dames Vera Celis, Kathleen Deckx en Fatma Pehlivan bij de beleidsnota onderwijs 2009-2014. Via deze motie vraagt het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering bij de uitvoering van het beleid inzake Onderwijs, zoals het geformuleerd wordt in het Vlaamse regeerakkoord, de verklaring van de Vlaamse Regering en de beleidsnota Onderwijs 2009-2014:

“1° werk te maken van kansrijk onderwijs voor elk talent, dat erop gericht is de ongekwalificeerde uitstroom terug te dringen, de zwakkere leerlingen ‘op te tillen’, de sociale erfelijkheid van lage scholing te doorbreken en sterkere leerlingen beter te doen presteren; (...)

3° in te zetten op taal, inzonderheid op het versterken van het Nederlands als middel om te participeren in onze samenleving; (...)

4° het beleidsvoerend vermogen van de scholen te versterken door een geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem te ontwikkelen waarin scholen extra middelen krijgen voor leerlingen die aan de indicatoren van onderwijskansarmoede voldoen, waarbij ook het kleuteronderwijs ten volle wordt gewaardeerd; (...)

9° de draagkracht van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te versterken en de onderwijsbevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap te doen naleven in Vlaanderen en Brussel.”.

Een gelijkaardige visie is terug te vinden in de motie van aanbeveling van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis, Fatma Pehlivan, Sabine Poleyn en Goedele Vermeiren en de heer Jos De Meyer tot besluit van de in commissie besproken beleidsbrief Onderwijs 2010-2011. In deze motie vraagt het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering:

“ (...)5° in te zetten op kansrijk onderwijs dat erop gericht is om de unieke en specifieke talenten van alle kinderen en jongeren optimaal te ontwikkelen zodat enerzijds de schoolse achterstand en taalachterstand alsook de sociale ongelijkheid weggewerkt worden en anderzijds sterke leerlingen blijvend uitgedaagd worden en de toptalenten hun weg kunnen maken; (...)

7° een nieuw omkaderingssysteem uit te werken voor het basisonderwijs, waarbij de extra omkadering ertoe moet leiden dat ontwikkelingskansen op zeer jonge leeftijd verhoogd worden; (...)

8° blijvend in te zetten op het leren van Nederlands en het onderricht van vreemde talen, rekeninghoudend met de doelstelling dat elk kind en elke jongere uitstekend Nederlands moet kennen, met daarnaast een degelijke kennis van twee of meer vreemde talen (...);”.

Dit decreet komt tegemoet aan de doelstellingen van het Vlaamse Regeerakkoord, de beleidsnota onderwijs 2009-2014, de beleidsbrief onderwijs 2010 en de bijhorende moties. Het huidige omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs wordt om tegemoet te komen aan deze doelstellingen grondig hervormd, versterkt en geobjectiveerd.

Het huidige systeem voor de berekening van de omkadering voor het onderwijzend personeel dat ontstaan is in 1982, beantwoordt immers niet meer aan de noden van het huidige basisonderwijs zoals opgenomen in het regeerakkoord, de beleidsnota en –brief onderwijs en de parlementaire moties. Dit is op zich niet verwonderlijk voor een omkaderingssysteem dat al meer dan een kwarteeuw oud is. Toen werd in het buitengewoon basisonderwijs het lestijdenpakket ingevoerd, twee jaar later volgde het gewoon basisonderwijs. Het lestijdenpakket bestaat uit lestijden volgens de schalen en aanvullende lestijden.

Vóór 1982 werd een systeem van schoolbevolkingnormen en splitsingsnormen gehanteerd:

Voor X aantal leerlingen mochten Y aantal klassen worden ingericht. Per klas mocht een betrekking van onderwijzer(es) of kleuterleid(st)er en per school mocht een ambt van schoolhoofd worden georganiseerd of gesubsidieerd.

Dit systeem had een weinig flexibele schoolorganisatie voor gevolg. Er was een rechtstreekse band tussen het aantal leerlingen, het aantal klassen en het aantal personeelsleden (Eén leerling minder kon een ‘klas doen vallen’.). Dit maakte dat een school niet over een pakket beschikte waarmee men een leerkracht klasvrij kon maken en belasten met een specifieke opdracht.

Met een lestijdenpakket telt iedere leerling voor een zeker aantal minuten of uren personeelsformatie. Naargelang er veel of weinig leerlingen zijn, zal de school een groter of kleiner pakket aan lestijden hebben.

Het lestijdenpakket kwam in 1982 m.a.w. tegemoet aan noden die er toen in het onderwijs waren. De noden van het onderwijs, het kleuteronderwijs voorop, zijn echter geëvolueerd zonder dat het omkaderingssysteem ten gronde werd aangepast.

Het lager onderwijs krijgt momenteel meer omkadering dan het kleuteronderwijs. De lestijden volgens de schalen zijn in het lager onderwijs voordeliger. Dit is reeds zo sinds de introductie van de lestijden volgens de schalen. De maatschappelijke verwachtingen t.o.v. het kleuteronderwijs waren toen anders. Deze verwachtingen zijn echter sterk gewijzigd: het kleuteronderwijs is al lang niet meer een ‘bewaarschool’.

Het verschil tussen de lestijdenscalen voor het kleuter- en lager onderwijs is vooral te verklaren, doordat in de lestijdenscalen van het kleuteronderwijs een omrekeningscoëfficiënt van 0,8848 (of 0,9417 bij telling in oktober) verwerkt is. Dit omrekeningspercentage had tot doel de gemiddelde aanwezigheid van de kleuters zoveel mogelijk te benaderen. Bij de introductie van de lestijden volgens de schalen gingen immers niet alle kleuters voltijds naar school. Nu gaan alle kleuters echter bijna voltijds naar school.

Het huidige omkaderingssysteem kent met andere woorden een aantal historisch gegroeide mechanismen die in een over meer dan 25 jaar geëvolueerde maatschappij en onderwijscontext niet meer een gelijke behandeling van elke leerling garanderen. De objectieve verschillen die impliciet en expliciet in de omkaderingsmechanismen ingebakken zijn, zijn aan herziening toe.

Naast het lestijdenpakket investeert de Vlaamse overheid sinds de tweede helft van de jaren '80 extra in de personeelsomkadering van scholen met leerlingen die van thuis minder startkansen meekrijgen, als ze de schoolpoort binnenstappen.

In 1991 werd in het basisonderwijs een onderwijsvoorrangsbeleid ingevoerd om de leerachterstand van kansarme migrantenkinderen te verminderen en om hun integratie te bevorderen. Dit beleid werd in 1994 aangevuld met het project zorgverbreding. Dit had tot doel de leerachterstand van kansarme leerlingen weg te werken. Beide projecten kenden scholen met een bepaald percentage doelgroepkinderen extra lestijden toe. Een decennium later bracht het decreet betreffende gelijke onderwijskansen van 28 juni 2002 beide projecten samen in het geïntegreerde ondersteuningsaanbod.

Met het nieuwe financieringssysteem voor de werkingsmiddelen werd in 2008 een stap verder gezet op de ingeslagen weg. De extra ondersteuning van scholen met kansarme leerlingen maakt voortaan deel uit van de reguliere financiering van scholen.

Dit decreet bouwt verder op de maatschappelijke keuzes die gemaakt werden in het kader van het decreet betreffende de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 wat de werkingsbudgetten betreft.

Voldoende overheidsinvesteringen zijn natuurlijk onontbeerlijk. Toch zijn financiële middelen slechts een randvoorwaarde voor een succesvol gelijkekansenbeleid. Essentieel zijn de aanpak van het schoolteam, de sfeer in de school, de schoolleiding. Scholen moeten 'warm en sterk' zijn: scholen die openstaan voor de mogelijkheden en de moeilijkheden van jonge mensen en respect tonen voor hun leefwereld, voor hun thuis. Scholen die hun leerlingen kennen en weten welke hun sterke en zwakke kanten zijn. Scholen die inspanningen doen om alle talenten aan te boren, ook bij die kinderen waar ze niet meteen voor het grijpen liggen. Scholen die hun beleid afstemmen op de diversiteit van hun leerlingen en die kunnen vernieuwen in een wereld die verandert. Scholen die uitdagend zijn, die eisen durven stellen, die de aspiraties van hun leerlingen hoog houden. Gelijke kansen op middelmatigheid zijn geen gelijke kansen. Precies die jongeren die thuis niet het sociale en culturele kapitaal hebben meegekregen om het te maken in de wereld hebben uitstekend onderwijs nodig.

Om duurzame economische groei te laten samengaan met meer en betere tewerkstelling en sociale samenhang mag Vlaanderen geen talenten laten verloren gaan. Als Vlaanderen gelijke kansen nastreeft, moet enerzijds de kwaliteit van scholen hoog op de agenda staan en anderzijds moet ervoor gezorgd worden dat die kwaliteit voor alle leerlingen wordt gegarandeerd. Kwaliteitsvol onderwijs is een sterke hefboom voor de levenskansen van mensen. Kwaliteitsvol onderwijs helpt mensen hun leven zowel cultureel en sociaal als materieel succesvol uit te bouwen.

De extra omkadering die scholen zullen krijgen op basis van de sociaaleconomische en sociaal-culturele kenmerken van hun leerlingen, moeten dus een prikkel zijn om in de school een sterk gelijke kansenbeleid te ontwikkelen. Ze moeten een sterke prikkel zijn om kwaliteitsonderwijs voor alle jongeren te bevorderen. Op die wijze draagt de school optimaal bij aan de verwerving van sociaal en cultureel kapitaal bij alle jongeren, maar misschien nog meest bij jongeren uit kansarme milieus.

2. De algemene principes van het omkaderingssysteem

2.1. Grondwettelijke bepaling

Artikel 24 van de Grondwet is duidelijk: “Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden.”. De Grondwet schrijft dus geen formele gelijke behandeling voor. Gelijke behandeling zoals voorgescreven door de Grondwet, kan perfect samengaan met een verschillende behandeling op basis van leerlingen- en schoolkenmerken. Meer zelfs, de Grondwet biedt een uitstekend kader voor de pijlers van het nieuwe omkaderingsmechanisme:

- gelijke behandeling van elk kind met dezelfde noden;
- gelijke middelen voor elke school in eenzelfde situatie.

In de verklarende nota van de regering bij de herziening van het toenmalige artikel 17 van de Grondwet (Belgische Senaat, Buitengewone Zitting 1998, 100- 1/1°, blz. 5) wordt een bijkomende toelichting gegeven met betrekking tot artikel 24, §4. Hierin worden een aantal elementen in verband met objectieve verschillen vermeld.

Samengevat komen zij neer op het volgende:

- de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht;
- de techniek van financiering van de schoolgebouwen waarbij in het ene geval de gemeenschap eigenaar is en in het andere niet;
- kenmerken van scholen kunnen een objectieve reden zijn voor verschillende financiële behoeften. Hiervoor vermeldt het document het onderwijsniveau, de onderwijsvorm, de afstand tussen de scholen, het aanbieden van de keuze tussen de scholen van eenzelfde net, het aanbieden van de keuze tussen onderwijs in één der erkende godsdiensten of niet-confessionele zedenleer, de geografisch- sociologische inplanting (school ver van de collectieve voorzieningen, school met migranten enzovoort);
- leerlingen en ouders en het aandeel in verhouding tot de studietoelagen;
- sommige inrichtende machten of onderwijsinstellingen kunnen de financiering door de gemeenschap gemakkelijker aanvullen met openbare en private middelen. Zolang en in de mate dat zij eigen middelen kunnen toevoegen aan deze financiering moet hiermee rekening gehouden worden in de globale afweging van wat gelijke behandeling is.

In arrest nr. 38/91 van 5 december 1991 bevestigde het Arbitragehof dat een aangepaste behandeling van de netten inzake de toekenning van de werkingsmiddelen moet steunen op objectieve verschillen. Deze rechtspraak werd meermaals bevestigd, onder meer ook in arrest nr. 109/98, waar het Hof ook nog stelde dat de beoordeling van de objectiveerbare en niet-objectiveerbare verschillen een zaak is van de decreetgever, en kan evolueren in de tijd.

Het nieuwe omkaderingssysteem dient m.a.w. aan dit grondwettelijke gelijkheidsprincipe te voldoen. Aanpassingen aan het huidige omkaderingsmechanisme in het gewoon basisonderwijs zijn dus onvermijdelijk en noodzakelijk. Sommige bestaande historisch gegroeide “objectieve” verschillen in het omkaderingssysteem zijn immers niet meer van deze tijd en zijn dus niet meer objectiveerbaar. Hierbij kan gedacht worden aan de Brusselvoordelen die enkel voor de kleine scholen in Brussel gelden en niet voor de grote. Zoals het Arbitragehof, weliswaar voor het werkingsbudget, stelde kunnen de objectieve verschillen immers evolueren in de tijd. De consequentie hiervan is dat de decreetgever mogelijks na verloop van tijd het omkaderingssysteem en de objectieve parameters waarop

het gebaseerd is moet herzien. Dit is wat in dit decreet voor het gewoon basisonderwijs gebeurt.

2.2. *Gelijke kansen op kwaliteitsonderwijs voor allen*

Kansen van leerlingen op een succesvolle schoolloopbaan hangen sterk samen met het sociaal milieu waarin ze leven. Verklaringen daarvoor zijn onder meer de materiële situatie, de ongelijke toegang tot cultuurgoederen, de afstand tussen de thuiscultuur en de schoolcultuur, de kloof tussen de thuistaal en de taal van de klas, de verschillen in onderwijsondersteuning die de ouders bieden. Vlaanderen slaagt er niet in om de kloof tussen de wereld van thuis en de wereld van de school te dichten. Vlaanderen doet het op dat vlak minder goed dan andere landen binnen de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). De invloed van het socio-cultureel milieu op leerprestaties van de leerlingen in Vlaanderen werd nogmaals bevestigd in het laatste PISA-onderzoek van 2009 dat zich focuste op de leesvaardigheid.

Uit het PISA-onderzoek blijkt dat de invloed van sociaal milieu, gemeten op basis van de 'Index of Economic, Social and Cultural Status' (ESCS), op wiskundeprestaties in Vlaanderen groter is dan in andere OESO-landen. In Vlaanderen wordt 23,5% van de variantie in de wiskundeprestaties verklaard door kenmerken van sociaal milieu. In een gemiddeld OESO-land wordt 20,3% van de verschillen hierdoor verklaard. We kunnen dus nog inspanningen leveren om de kloof tussen thuis en de school te dichten (OECD, 2004).

2.3. *Goed bestuur*

Het nieuwe omkaderingsmechanisme moet vanzelfsprekend maximaal bijdragen aan de realisatie van doelstellingen als kwaliteitsonderwijs voor allen, gelijke behandeling van alle leerlingen met dezelfde noden en van alle scholen in een gelijke situatie. Het mechanisme moet echter ook beantwoorden aan criteria van goed bestuur. Dat betekent:

- transparantie: het model en de parameters moeten duidelijk zijn en gekend. Ze moeten helder zijn voor de schoolbesturen en alle andere actoren. De data en de indicatoren waarop omkaderingsmiddelen gebaseerd zijn moeten verifieerbaar en betrouwbaar zijn. Transparantie draagt bij aan de aanvaarding van het nieuwe systeem;
- voorspelbaarheid: de schoolbesturen moeten de gevolgen van het mechanisme voor onderwijsbeleid zo juist mogelijk kunnen inschatten. Dit is des te belangrijk daar het hier om de personeelsomkadering van de scholen gaat.

3. De operationele principes van het omkaderingssysteem

3.1. *Het kleuteronderwijs wordt evenwaardig omkaderd als het lager onderwijs, m.a.w. het onderwijsniveau speelt geen rol. Het verschil in omkadering tussen grote scholen en kleine scholen wordt geobjectiveerd door te werken met een meer lineaire, minder grillige en minder degressieve schaal.*

Het kleuteronderwijs ten volle waarden impliceert een blijvende en zelfs bijkomende investering in dit onderwijsniveau. Vanuit het kleuteronderwijs komt terecht de vraag naar een volwaardige omkadering én financiering. Ook internationale organisaties zoals de OESO en de Europese Unie wijzen er in hun studies op dat investeren in het kleuteronderwijs op termijn dubbel rendeert.

De OESO (2006, 37-38, 103, 108) formuleert het als volgt:

“Cunha and Heckman, the latter a Nobel prize-winner in economics, suggests that the early childhood period provides an unequalled opportunity for investment in human capital.

(...)

The rate of return to a dollar of investment made while a person is young is higher than the rate of return for the same dollar made at a later age.

(...)

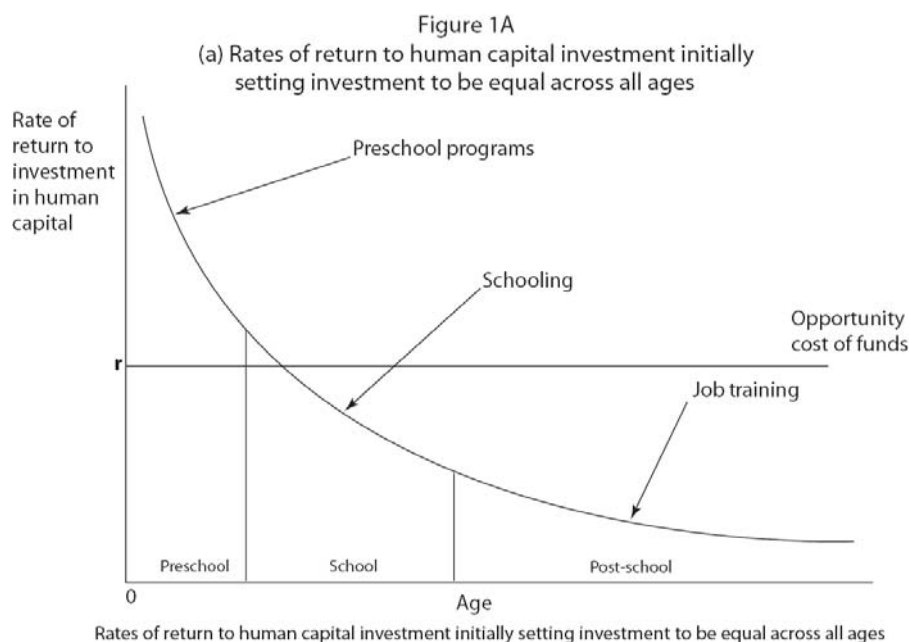
In summary, the research suggests that the investment in young children is a sound one, bringing significant benefits not only for children and families but also for society at large.

(...)

For a good return on investment, programmes for young children must provide quality, which in turn requires favourable child-staff ratios.”.

Uit de cijfers van de OESO (2010) blijkt dat de gemiddelde klasgrootte in ‘pre-primary’ education zowel binnen de OESO als binnen de EU19 kleiner is dan in ‘primary’ education. De OESO (2010,2006) stelt enerzijds dat er veel onderzoek naar klasgrootte is gedaan en dat kleinere klassen een positief effect hebben zeker op leerlingen met een moeilijke socio-economische achtergrond maar anderzijds kan er geen wetenschappelijk uitsluitend gegeven worden over wat de ideale klasgrootte is.

Grafisch stelt de OESO (2006,38) het op basis van Cunha e.a.(2005) als volgt voor:

De conclusies van de OESO worden ook ondersteund door de EU (2009, 3) die stelt dat: “Pre-primary education has the highest returns in terms of the social adaptation of children. Member States should invest more in pre-primary education as an effective means to establish the basis for further learning, preventing school drop-out, increasing equity of outcomes and overall skill levels.”.

De vraag naar een volwaardige omkadering voor het Vlaamse kleuteronderwijs tot het niveau lager onderwijs wordt nog versterkt, doordat vanaf 1 september 2010 de overstap op zes jaar naar een Nederlandstalige school slechts kan gemaakt worden na voldoende aanwezigheid (220 halve dagen) in een Nederlandstalige kleuterschool, het jaar ervoor. Hierdoor wordt de derde kleuterklas de facto een evidentie.

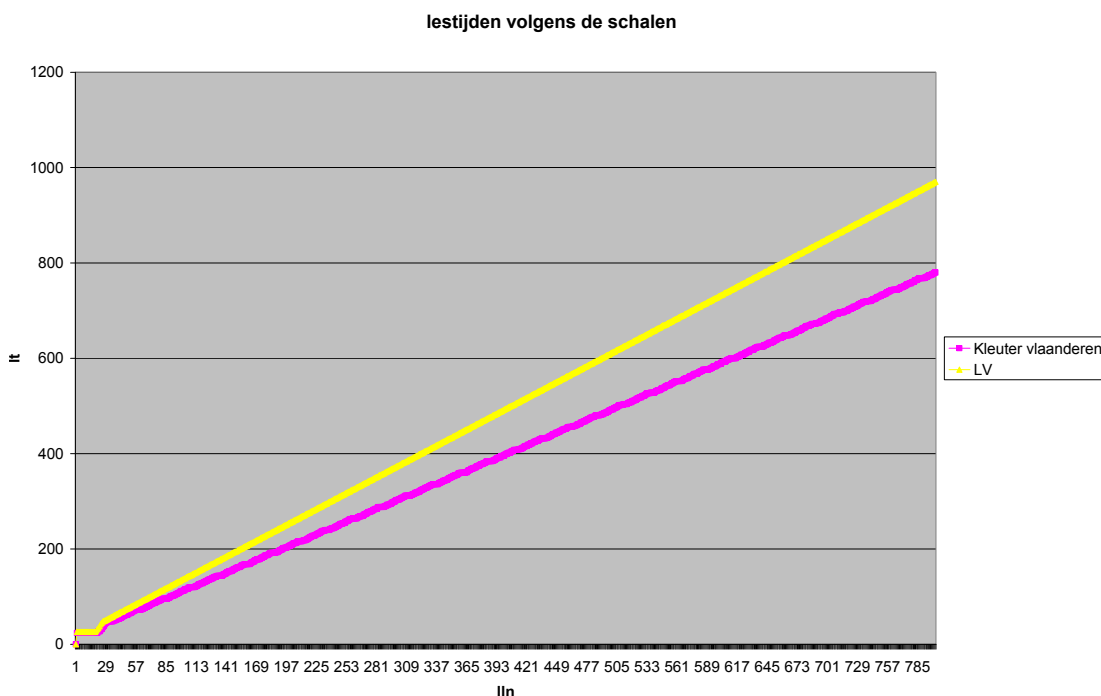
Algemeen kan gesteld worden dat de omkaderingsvorm van een kwarteeuw geleden er nog van uitging dat kleuters niet voor de volle honderd procent participeerden aan het onderwijs. In het omkaderingssysteem voor het kleuteronderwijs zijn nog mechanismen terug te vinden die hun oorsprong vinden in de tijd dat de kleuterschool meer een “bewaarschool” was en dus niet op dezelfde manier als bijvoorbeeld het lager leerplichtonderwijs diende omkaderd te worden. Dit uitte zich o.a. in nadelige lestijdenscalen voor het kleuteronderwijs.

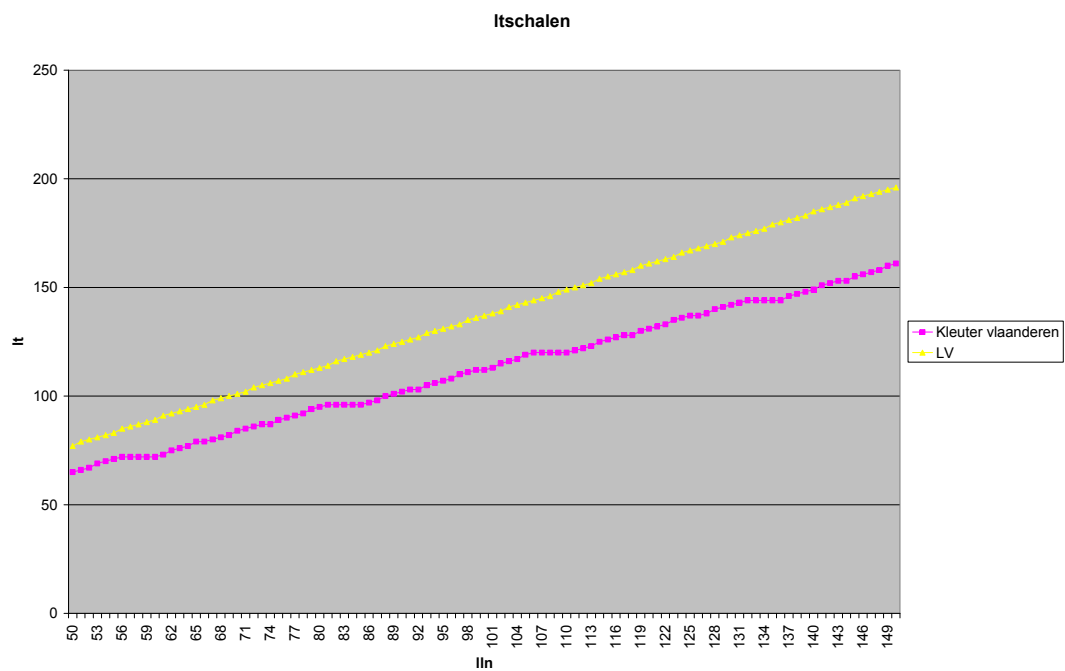
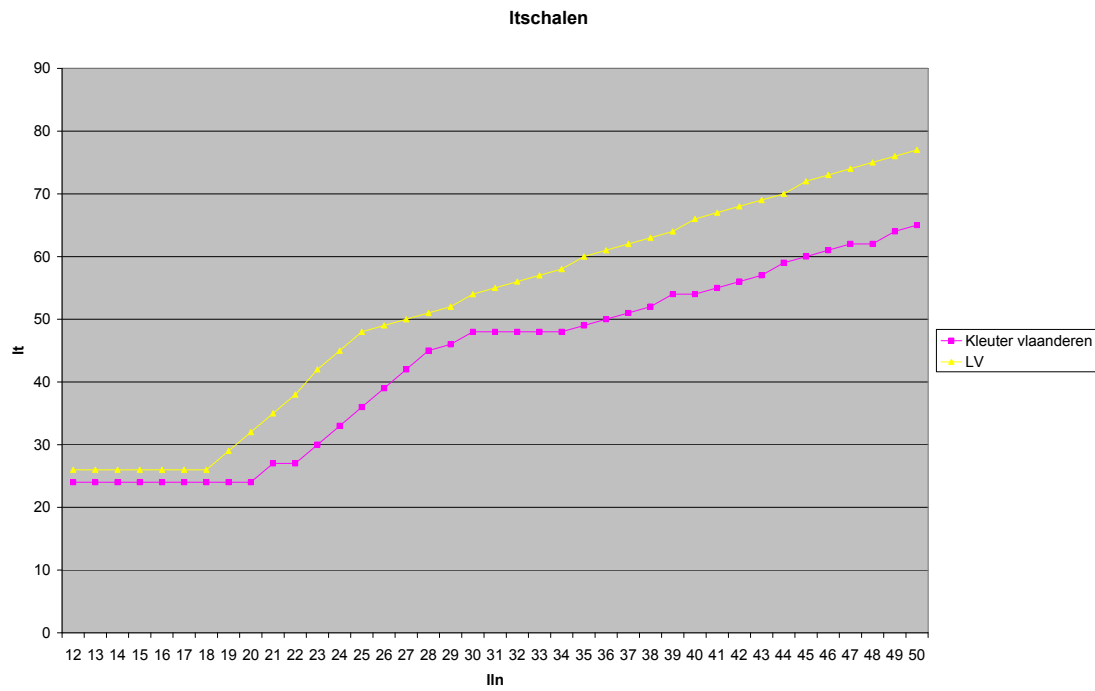
Als dit onderscheid ooit als een objectief verschil tussen kleuter- en lagere scholen kon beschouwd worden, dan is dit nu zeker niet meer het geval. Uit de algemene principes kan dan ook geen andere conclusie getrokken worden dan dat de omkadering van het kleuteronderwijs bijgestuurd dient te worden en gelijk moet zijn met het lager onderwijs, tenzij te verantwoorden van niet (bijvoorbeeld m.b.t. de instaplestijden). Omwille van de verschillende leerlingenevolutie tijdens het schooljaar in het kleuter- en het lager onderwijs worden de instaplestijden nog steeds toegekend vanaf de eerste schooldag na de krokusvakantie. Dit betekent o.a. dat het omrekeningspercentage dat al meer dan een kwart eeuw bestaat in het kleuteronderwijs en een belangrijke verantwoordelijke is voor de onderomkadering van het kleuteronderwijs verdwijnt.

Zowel in het kleuter als in het lager onderwijs wordt er momenteel een aanwendingspercentage op de schalen toegepast. De scholen ontvangen dus niet de volle honderd procent van hun omkadering op basis van de schalen. In het nieuwe omkaderingssysteem wordt er geen aanwendingspercentage meer toegepast.

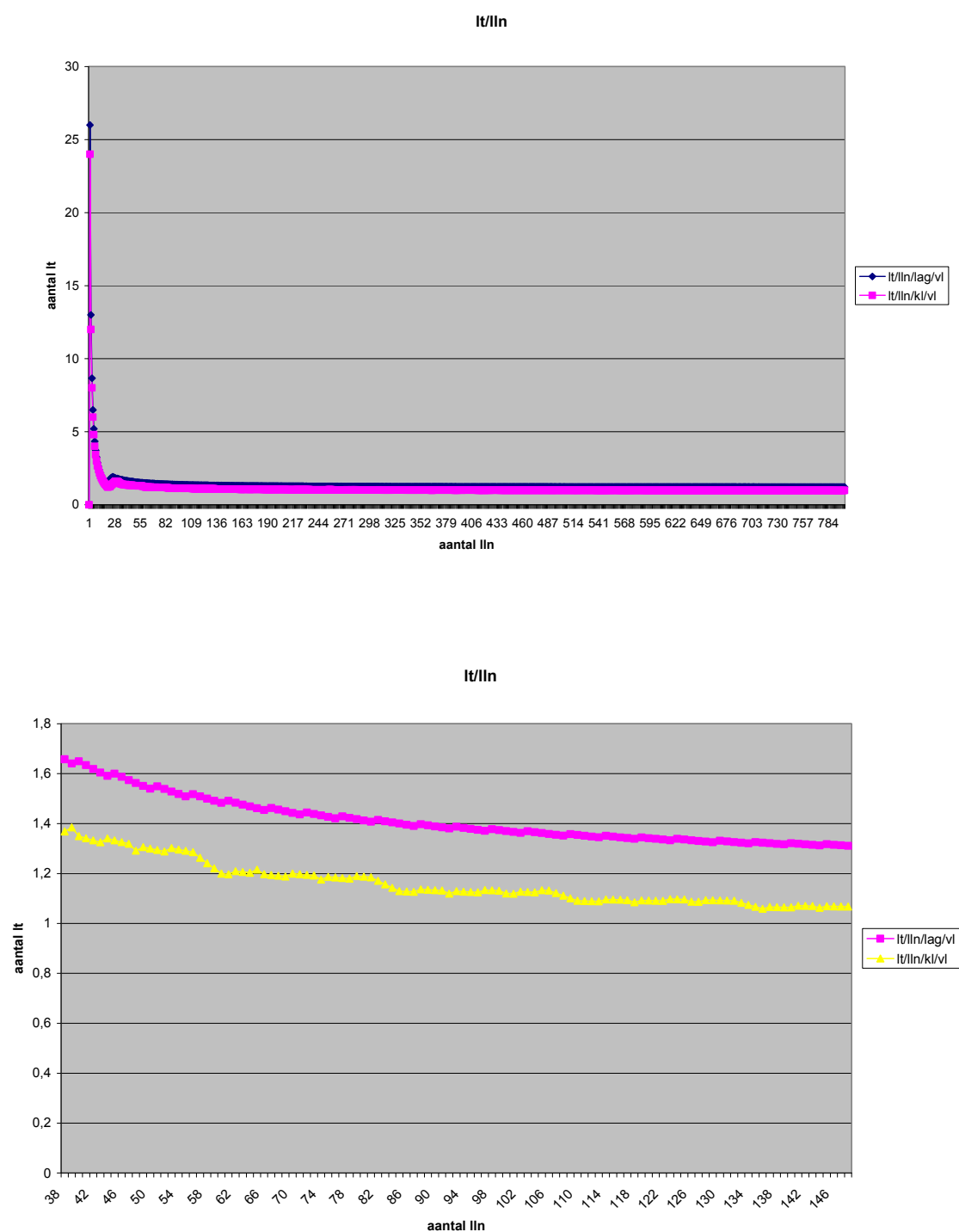
De schaal van het lager onderwijs in Vlaanderen wordt gebruikt. Dit leidt ertoe dat het verschil in omkadering tussen kleine en grote scholen ook geobjectiveerd wordt. De schaal van het lager onderwijs in Vlaanderen is immers minder grillig en minder degressief dan de schaal van het kleuteronderwijs (cf. grafieken). Toch blijft ook de leefbaarheid van kleinere scholen gegarandeerd. Ook de apart telling van vestigingsplaatsen (zie punt 3.3) speelt een belangrijke rol in het leefbaar houden van kleine scholen en vestigingsplaatsen in rurale gebieden.

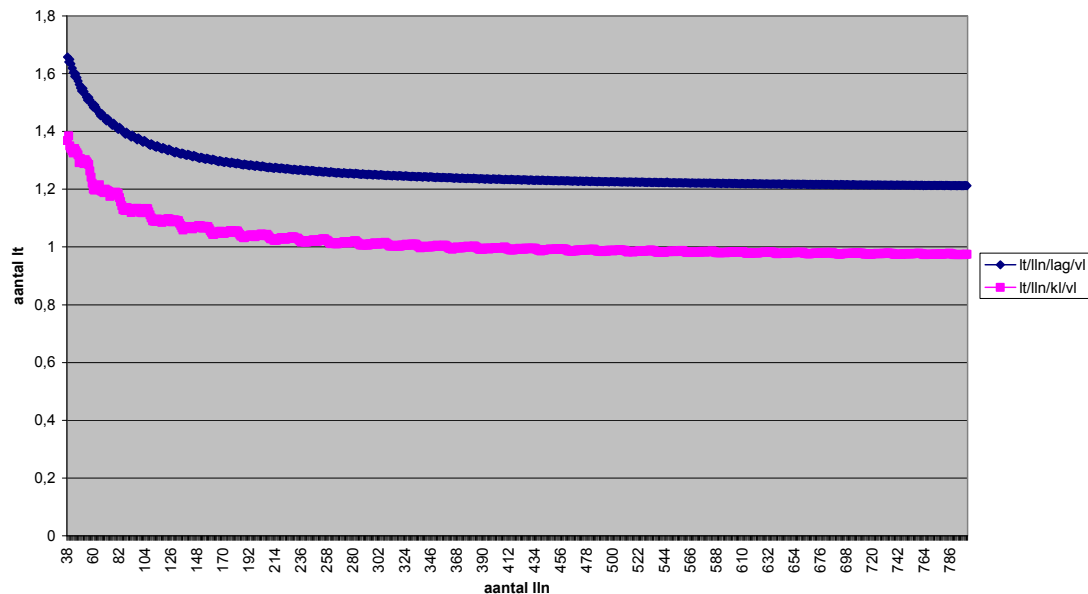
Lestijdenscalen (grafiek 1 algemeen, grafiek 2 en 3 ingezoomd).

Lestijdenschalen (grafiek 1 algemeen, grafiek 2 en 3 ingezoomd).

Aangezien elke school voor elk niveau voldoende lestijden dient te generen om zowel kleuters als leerlingen lager onderwijs achtentwintig lestijden te kunnen onderwijzen, is het uiteraard evident dat er per school per niveau geteld wordt.

3.2. *Er wordt gewerkt met socio-economische leerlingenkenmerken*

3.2.1. *Belang van SES-omkadering*

Uit de diverse PISA-onderzoeken blijkt dat de invloed van sociaal milieu, gemeten op basis van de ‘Index of Economic, Social and Cultural Status’ (ESCS), op leerprestaties in Vlaanderen groter is dan in andere OESO-landen.

Het recentste PISA-onderzoek bevestigt dit nogmaals. Uit de studie ‘Leesvaardigheid van 15-jarigen in Vlaanderen. De eerste resultaten van PISA 2009’ (De Meyer I. en Warlop N. 2009, 90:95) blijkt duidelijk de impact van de sociaal-economische kenmerken van leerlingen op hun leerprestaties.

“Uit de vorige PISA-cycli bleek telkens weer dat de sociaal-economische thuissituatie van leerlingen een invloed heeft op hun prestaties. In alle landen behalen leerlingen uit gezinnen met een hoge socio-economische status hogere PISA-resultaten dan leerlingen uit gezinnen met een lage socio-economische status.

Een vergelijking van het verband tussen leerlingprestaties en diverse aspecten van de sociaaleconomische achtergrond leverde echter ook bemoedigende informatie op. Sommige landen slagen erin om bij leerlingen met een verschillende socio-economische achtergrond gelijkaardige resultaten te behalen en dat te combineren met een hoge gemiddelde prestatie. Deze landen zetten een belangrijke standaard voor wat men kan bereiken op het vlak van kwaliteit en gelijkheid van leerprestaties. (...)

Figuur 4.8 bevestigt in de eerste plaats de goede prestaties van Vlaanderen voor leesvaardigheid: de Vlaamse gradiënt (één van de rode lijnen) ligt hoger dan de internationale. Dit verschil bestaat ongeacht de socio-economische achtergrond van de Vlaamse 15-jarigen: de Vlaamse leerlingen uit gezinnen met een lage SES presteren gemiddeld significant hoger dan leerlingen uit soortgelijke gezinnen in de OESO-landen en ook onze leerlingen uit de meer bevoorrechte gezinnen scoren significant beter dan leerlingen uit gezinnen met een hoge SES in een gemiddeld OESO-land.

Verder toont figuur 4.8 dat de geplote landen aanzienlijk verschillen naargelang van de grootte van de impact van de socio-economische status van leerlingen op hun prestaties. Zo behoren Vlaanderen, Luxemburg en Duitsland tot de groep “landen” waar leesprestaties een sterke samenhang vertonen met de socio-economische status en waar er dus meer ongelijkheid tussen de leerlingen is. (...)

Voor vele landen verloopt de gradiënt globaal genomen lineair (zie bijvoorbeeld Luxemburg, Frankrijk en Duitsland in figuur 4.8). In deze landen staat elke toename op de socio-economische index gelijk aan eenzelfde, constante toename op de schaal voor leervaardigheid.

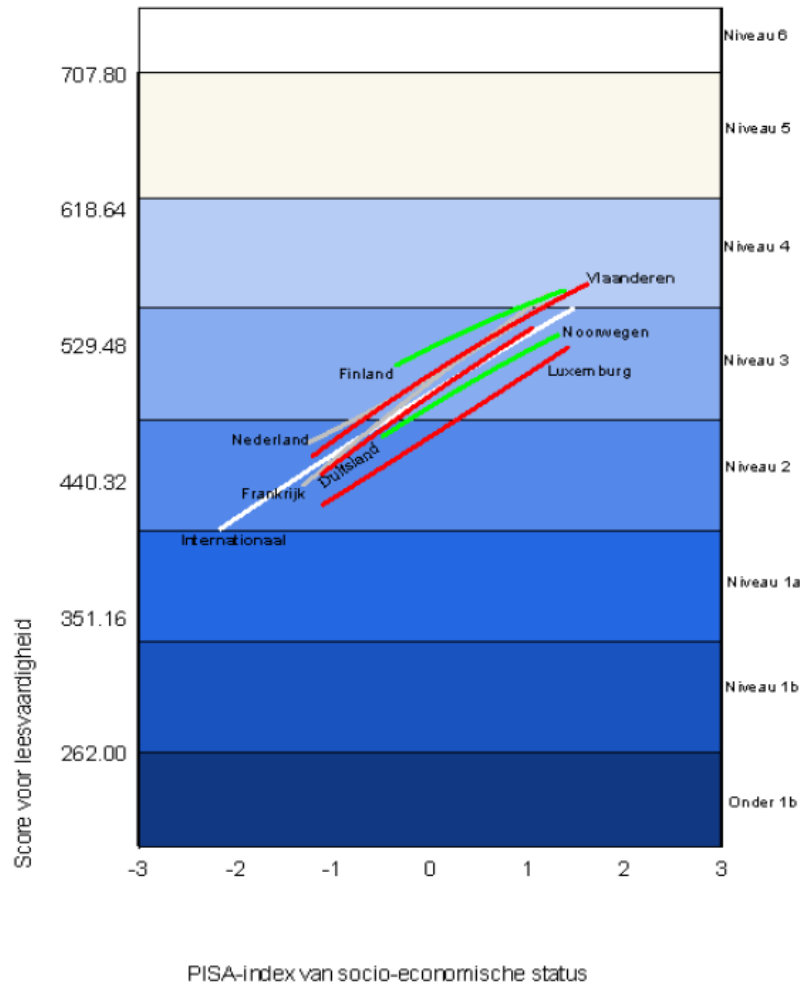
Bij sommige landen vertoont de gradiënt op het eerste zicht ook dergelijke lineariteit, maar bij een nauwlettende observatie is te zien dat hij bij de hogere socio-economische statussen iets afzwakt (zie bijvoorbeeld Noorwegen, Finland en Vlaanderen). Hier is de hellingsgraad van de gradiëntlijnen iets steiler bij de lage niveaus van de socio-economische index dan bij de hogere niveaus. Dit impliceert dat in deze landen de socio-economische factoren bij leerlingen met een lagere sociale status een iets grotere impact hebben op hun leesprestaties dan bij leerlingen uit een gezin met een hoge SES. (...)

Uit figuur 4.8 blijkt ook dat de lijnen van de gradiënten niet enkel aanzienlijk verschillen op het vlak van hellingsgraad en buiging, ook tussen de lengtes van de projectielijnen van de gradiënten zitten er grote verschillen. Landen met een langere lijn (bijvoorbeeld Luxemburg en Vlaanderen) hebben een grotere diversiteit aan socio-culturele achtergronden binnen hun leerlingengroep. Daartegenover staan landen zoals Finland en Noorwegen die een meer homogene sociaal-economische leerlingpopulatie hebben. In sommige landen zal het onderwijssysteem dus met een grotere variatie aan sociale achtergronden moeten kunnen omgaan dan in andere landen.

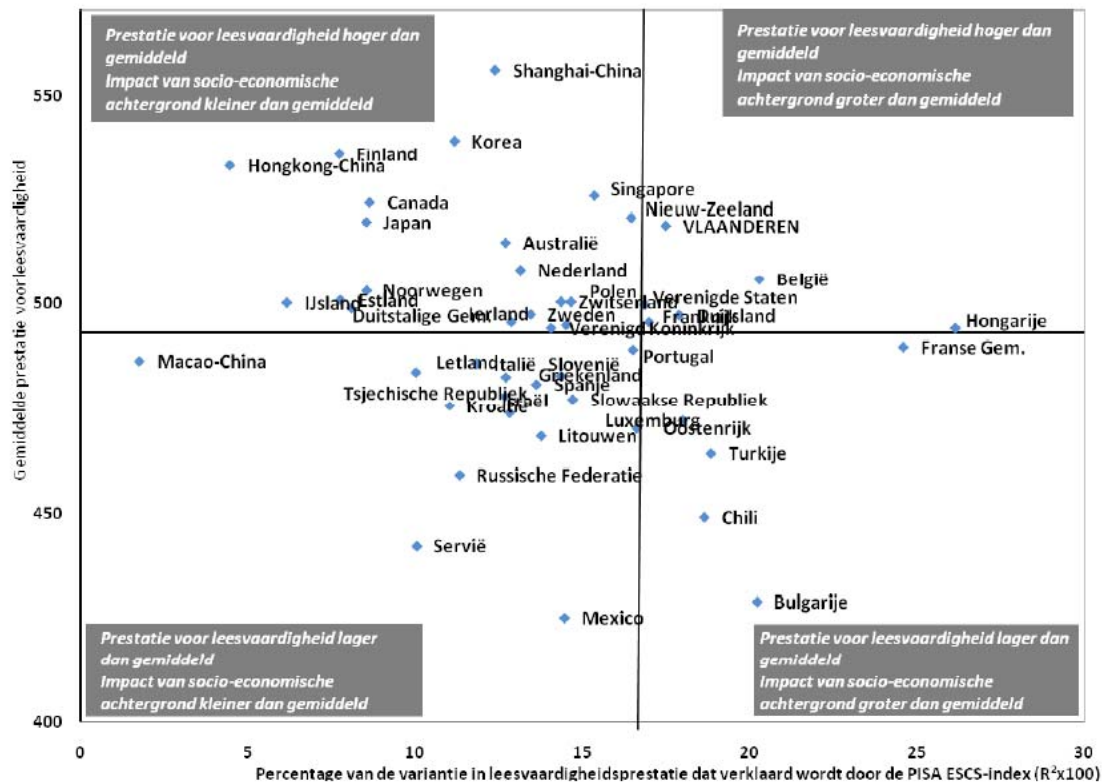
Tenslotte toont figuur 4.8 ook aan dat een hoge gemiddelde prestatie niet noodzakelijk samengaat met een grotere ongelijkheid. Zo slaagt Finland er bijvoorbeeld in om één van de zwakste gradiënten te combineren met een zeer hoge gemiddelde prestatie voor leervaardigheid. Vooral het beginniveau van de Finse gradiënt is opmerkelijk: in tegenstelling tot in de andere geplote landen presteren de Finse leerlingen uit gezinnen met de laagste SES gemiddeld op het derde vaardigheidsniveau. (...)

Figuur 4.8 Gradiënten voor leesvaardigheid voor Vlaanderen en enkele buurlanden in vergelijking met de internationale gradiënt

- Landen waar SES een even grote impact heeft op prestaties dan het OESO-gem.
- Landen waar SES een kleinere impact heeft op prestaties dan het OESO-gem.
- Landen waar SES een grotere impact heeft op prestaties dan het OESO-gem.

Figuur 4.9 Indeling van de PISA2009-landen volgens hun gemiddelde leesprestatie en hun mate van (on)gelijkheid

Internationaal wordt België vermeld als enige land dat een hoog gemiddeld prestatieniveau combineert met een zeer sterke samenhang tussen prestatie en socio-economische achtergrond. Zowel Duitsland als Hongarije vertonen ook wel een grote impact van SES, maar hun prestaties schommelen rond het OESO-gemiddelde in plaats van erboven. Analyses binnen België tonen aan dat Vlaanderen van de drie Belgische gemeenschappen de enige is die een leesprestatie hoger dan het OESO-gemiddelde combineert met een groter dan gemiddelde impact van socio-economische achtergrond.”.

De impact van socio-economische status op de leerprestaties van de leerlingen dient m.a.w. beperkt te worden. Daarom wordt het nieuwe omkaderingssysteem gebaseerd op de kenmerken van het sociaal milieu van de leerlingen die sterk samenhangen met hun schoolloopbaan.

De reguliere omkadering van scholen bepalen op basis van leerlingenkenmerken is m.a.w. zeer belangrijk. Extra investeren in scholen met kansarme leerlingen garandeert immers het recht op kwaliteitsonderwijs van alle jongeren. Bij jongeren uit achtergestelde milieus is vaak een grotere inspanning nodig om eenzelfde kwalificatie te halen dan bij hun leeftijdgenoten uit welgestelde milieus. Dat komt, omdat ze van thuis minder cultureel en sociaal kapitaal meekrijgen die hun slaagkansen in het onderwijs verhogen. Laaggeschoolde ouders hebben het bijvoorbeeld veel moeilijker om hun kinderen te begeleiden in hun schoolloopbaan. Zij hanteren niet het taalgebruik dat van kinderen op school verwacht wordt en beschikken evenmin over netwerken en informatie die hun kinderen helpen bij problemen. Gezinnen met een laag inkomen kunnen hun kinderen minder comfort bieden zoals een aparte studeerruimte, boeken, leerrijke nevenactiviteiten, pc en internet.

De OESO (2006, 34-35) verwoordt het als volgt: “Children from low socio-economic status (SES) families are less likely, statistically, to develop the same level of skills and intellectual capital as children from high SES backgrounds. (...) One reason for the success of

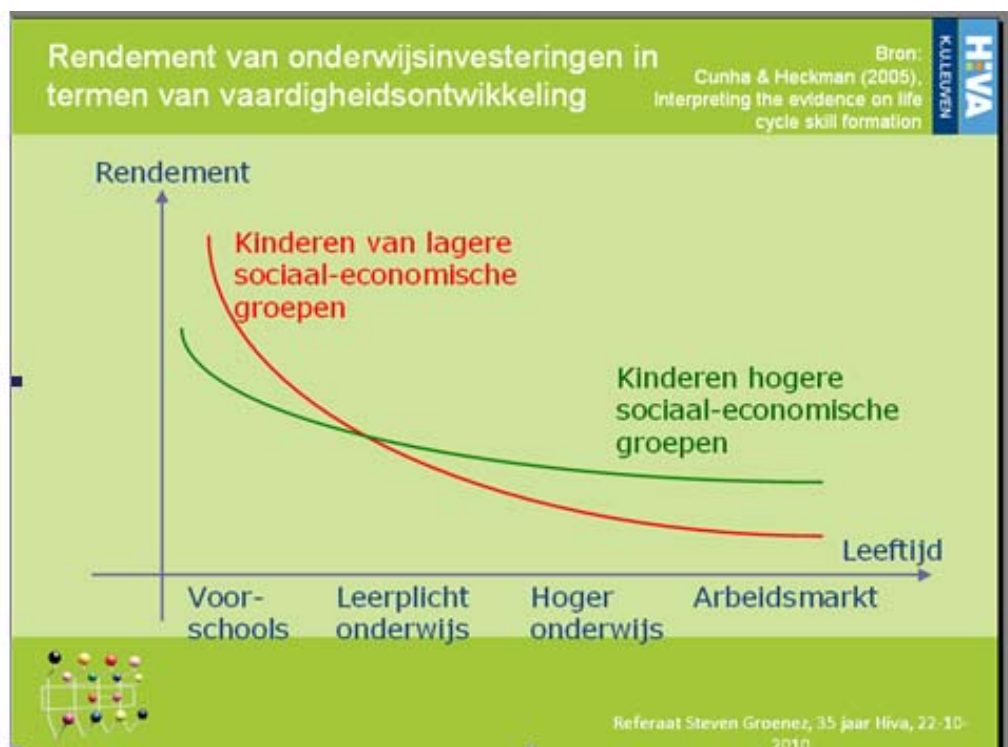
children from middle class families is home environment: these children have daily access to the codes, language and cultural resources valued in mainstream education. They perform on average significantly better in all countries than children without such advantages. Another reason is that young children in higher risk categories may not experience successful role models, or acquire in the early childhood period, the fundamental skills and motivations that underlie all learning, such as, adequate concept and language acquisition, self-regulation, and confidence to interact to express themselves.”.

De OESO (2010, 378) merkt eveneens op dat “smaller classes may have an impact upon specific groups of students (e.g. disadvantaged students).”. De OESO (2006, 33) concludeert dan ook dat “Given that the effects of poverty are greater and have a longer impact on very young children than on any other age group, a strong social and economic rationale exists for breaking the cycle of poverty.”. Op het vlak van omkadering betekent dit volgens de OESO (2006,167) dan ook dat het te verantwoorden valt om een omkaderingssysteem uit te werken met “lower child-staff ratios in disadvantaged, multicultural milieus, and (...) mainstream districts, with higher child-staff ratios”.

Ook volgens de Europese Unie (2009,3) is er in het kleuteronderwijs nog een sterkere rationale om in te zetten op gelijke kansen dan in gelijk welk ander onderwijsniveau. “The evidence shows that, viewed in a wider perspective, equity and efficiency are in fact mutually reinforcing. Nowhere is this more true than with regard to pre-primary education. It is both more efficient and more equitable to invest in education very early: correcting failure later on is not merely inequitable, but highly inefficient in comparison. This is so not only because pre-primary education facilitates later learning, but also because a substantial body of evidence shows that especially for disadvantaged children, it can produce large socio-economic returns.”.

Dit komt tevens tot uiting in de onderstaande grafiek van Steven Groenez (2010) m.b.t. het rendement van onderwijsinvesteringen in termen van vaardigheidsontwikkeling.

Door de reguliere omkadering van de scholen te differentiëren volgens de kenmerken van de leerlingen zullen scholen die relatief meer inspanningen moeten doen om de leerkansen van al hun leerlingen te maximaliseren, extra ondersteund worden.

3.2.2 Welke leerlingenkenmerken voor een gedifferentieerde omkadering?

Indien de scholen via een systeem van gedifferentieerde financiering aangezet moeten worden om een sterk gelijke kansenbeleid te ontwikkelen, dan moeten er daarvoor kenmerken gebruikt worden die ongelijk verdeeld zijn in de maatschappij en die meer voorkomen in bepaalde sociale milieus dan in andere. Dit in tegenstelling tot individuele leerbelemmeringen of –problemen te wijten aan een psychische of fysieke handicap, die in alle sociale milieus in ongeveer dezelfde mate voorkomen.

Wetenschappelijke validiteit en toepasbaarheid

Bij de uitwerking van het nieuwe financieringssysteem in het decreet betreffende de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 wat de werkingsbudgetten betreft werd er gezocht naar een set van stabiele en robuuste indicatoren die de samenhang van onderwijskansen voor jongeren en hun sociaal milieu goed vatten. Het decreet werd gebaseerd op het sociaal-wetenschappelijk en onderwijskundig onderzoek van de laatste decennia van wetenschappers met ervaring in onderzoek naar onderwijskansen, schoolloopbanen en leerprestaties. Sommige onderzoeksnota's werden specifiek in functie van de uitwerking van het decreet geschreven en zijn dus niet gepubliceerd in wetenschappelijke tijdschriften of rapporten.

Indien de resultaten van al die werkzaamheden samengelegd worden, dan komen steeds dezelfde kenmerken naar boven, die de verschillen tussen de onderwijskansen van de leerlingen kunnen verklaren. Het betreft:

Sociaal-economische kenmerken:

- opleidingsniveau van de ouders;
- beroep van de ouders;
- inkomen van het gezin;
- gezinssituatie/leefvorm;

Culturele kenmerken:

- opleidingsniveau van de ouders (opleidingsniveau van de moeder is de beste voorspeller);
- ethniciteit;
- cultureel kapitaal;
- taal: thuistaal, (schoolse/functionele) taalvaardigheid, taalgebruik;

Woonplaats:

- stad/platteland;
- buurtkenmerken (o.a. statistische sectoren).

Uit bovenstaande lijst werden uiteindelijk vier leerlingenkenmerken gekozen. De daarmee overeenstemmende indicatoren die als basis voor de gedifferentieerde financiering gebruikt worden werden evenzeer bepaald.

Overzicht van de kenmerken en indicatoren in het nieuwe financieringssysteem

Kenmerken	Indicatoren
De culturele bagage van de leerling	Hoogst behaalde opleidingsniveau van de moeder
De financiële draagkracht van het gezin van de leerling	Het ontvangen van een schooltoelage
Het taalkundig en cultureel kapitaal van het gezin van de leerling	Thuistaal van de leerling
Het sociaal kapitaal van het gezin van de leerlingen	De woonplaats van de leerling

De vraag die bij de verbetering, actualisering en objectivering van het omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs gesteld dient te worden, is of deze vier leerlingkenmerken wel toepasbaar zijn voor de berekening van de basisomkadering.

Er is immers een fundamenteel verschil in het toekennen van omkadering en in het toekennen van werkingsmiddelen.

De omkadering voor een school moet gekend zijn op 1 september (met uitzondering van de scholen die tellen op de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar). De omkadering betekent immers personeel met alle mogelijke gevolgen (TBSOB e.d.) die daaraan verbonden zijn.

De werkingsmiddelen worden aan de schoolbesturen uitbetaald voor een schooljaar (X, X+1) in januari X+1 en in juni X+1. De teldatum waarop voor een school de werkingsmiddelen berekend worden is ofwel de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar (dit is m.a.w. 1/2/X), ofwel de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar (dit is m.a.w. 1/10/X).

Doordat het schooljaar al een aantal maanden loopt, vooraleer het voorschot van de werkingsmiddelen wordt uitbetaald, kan er kort op de bal gespeeld worden en kunnen de berekende bedragen per school dicht aanleunen bij de leerlingenaantallen van de school.

Het grote voordeel van de saldobetaling in juni is dat er nog correcties op basis van recentere leerlingengegevens kunnen gebeuren.

Dit kan uiteraard niet voor omkadering: een bijsturing in de loop van het schooljaar zou heel wat gevolgen kunnen hebben voor het personeel en voor de schoolorganisatie. Het nieuwe omkaderingssysteem moet rekening houden met deze problematieken en dus kunnen niet alle parameters/leerlingkenmerken op dezelfde manier gehanteerd worden als voor de toekenning van het werkingsbudget.

Concreet wordt voor de kenmerken 'taal en 'opleiding van de moeder' gewerkt met een verklaring op eer. Deze wordt door de school gevraagd bij de inschrijving van het kind. Deze verklaring blijft in principe ongewijzigd gedurende de schoolloopbaan van het kind, tenzij er een nieuwe verklaring wordt afgelegd door de ouders.

Deze verklaring op eer is ook bruikbaar voor de omkadering en zal daarvoor ook gehanteerd worden op dezelfde manier als bij de toekenning van de werkingsmiddelen (m.a.w. deze lestijden worden berekend op basis van de eerste schooldag van februari/oktober afhankelijk van de teldag van de school).

Voor de studietoelagen wordt het bestand gebruikt dat binnen het beleidsdomein onderwijs en vorming ter beschikking is. Voor de werkingsmiddelen kan hier veel korter op de bal gespeeld worden. Voor scholen die tellen op de eerste schooldag van februari, wordt het bestand gebruikt dat ter beschikking is op 15 november van het schooljaar waarin de werkingstoelagen worden betaald. Het bestand dat ter beschikking is op 15 mei van het lopende schooljaar, wordt gehanteerd voor de scholen die tellen op de eerste schooldag van oktober van het schooljaar waarop de betaling van de werkingstoelagen betrekking hebben. Dit bestand kan nog verwerkt worden bij de saldobetaling van eind juni.

Een aanpassing op 15 mei kan uiteraard niet voor de omkadering. Daarom zal voor deze indicator een andere berekeningswijze voor het toekennen van de lestijden gebruikt worden dan voor het berekenen van de werkingsmiddelen (cf. infra).

Voor ‘buurt’ wordt er gewerkt met de buurten waar er veel 15-jarigen wonen met 2 of meer jaren schoolse achterstand. Dit bestand wordt jaarlijks geüpdate op 15 november van het schooljaar waarop de betaling van de werkingsmiddelen betrekking heeft. Ook dit is voor omkadering te laat. Omwille van de transparantie en de mogelijkheid voor de scholen om hun omkadering op voorhand te kunnen berekenen is beslist om deze indicator niet mee te nemen in de berekening van de lestijden van de scholen.

De indicator “opleidingsniveau van de moeder” vat bovendien niet alleen de culturele bagage van de leerlingen, maar ook het sociaal kapitaal van het gezin van de leerlingen.

De gehanteerde leerlingenkenmerken in het nieuwe omkaderingssysteem zijn m.a.w. de volgende.

Overzicht van de kenmerken en indicatoren in het nieuwe omkaderingssysteem

Kenmerken	Indicatoren
De culturele bagage van de leerling	Hoogst behaalde opleidingsniveau van de moeder
De financiële draagkracht van het gezin van de leerling	Het ontvangen van een schooltoelage
Het taalkundig en cultureel kapitaal van het gezin van de leerling	Thuis taal van de leerling
Het sociaal kapitaal van het gezin van de leerlingen	Hoogst behaalde opleidingsniveau van de moeder

Deze drie kenmerken zijn wetenschappelijk valabel en toepasbaar in het nieuwe omkaderingssysteem.

Daarnaast worden de volgende doelgroepen aan 1,5 gewogen voor de berekening van de lestijden volgens de schalen:

- i. leerlingen die verblijven in een Centrum voor Kinderzorg en Gezinsondersteuning;
- ii. leerlingen die verblijven in tehuizen voor kinderen van wie de ouders geen vaste verblijfplaats hebben;
- iii. leerlingen die geplaatst zijn door de jeugdrechter of door de comités voor bijzondere jeugdzorg;
- iv. leerlingen wiens ouders tot de trekkende bevolking behoren;
- v. leerlingen die thuisloos zijn.

De indicatoren vatten de kenmerken van het ouderlijke milieu met een positieve of negatieve impact op de schoolloopbaan van de leerlingen maximaal. Daartoe gebruiken onderzoekers twee benaderingen:

- maximale correlatie tussen een bepaald leerlingenkenmerk en de sociale achtergrond, gedefinieerd aan de hand van een ruime waaier van variabelen;
- grote voorspelkracht voor de leerprestaties/studieloopbanen van de leerlingen.

De indicatoren zijn valide zowel op school- als op leerlingenniveau. Voor het toekennen van omkadering is het schoolniveau doorslaggevend en is het belangrijk te weten hoe bepaalde kenmerken elkaar beïnvloeden op schoolniveau. Toch moeten de indicatoren ook betekenisvol zijn op individueel niveau omdat het beleid dat gevoerd wordt inhoudelijk consistent moet zijn.

Sociale betekenis

In de keuze van de indicatoren speelde de sociale betekenis van de indicatoren een cruciale rol. De drie indicatoren belichtten verschillende aspecten van de onderwijskansen van leerlingen. Deze indicatoren vormen een mix van materiële en culturele aspecten van de onderwijskansen, maar het accent ligt duidelijk op de culturele aspecten. Uit recent wetenschappelijk onderzoek blijkt immers dat – met uitzondering van de mensen die in armoede leven – het cultureel kapitaal de levenskansen van mensen sterker bepaalt dan de materiële middelen waarover ze beschikken.

Het opleidingsniveau van de moeder is een sterke indicator van de culturele bagage waarmee de leerlingen naar school komen en de mate waarin die aansluit bij de schoolcultuur. Het opleidingsniveau van de moeder is eveneens een indicator voor het sociale kapitaal van het gezin van de leerling. Het opleidingsniveau staat voor het geheel aan kennis, vaardigheden en attitudes van mensen, kortom het sociaal en cultureel kapitaal waartoe de scholing bijdraagt.

Het verschil tussen de thuistaal van de leerlingen en de taal die op school wordt gesproken, is een indicator van zowel de communicatie- als de leermogelijkheden van de leerlingen. Immers de taalbarrière is niet enkel taalkundig, ze is ook cultureel.

Met de schooltoelage wordt het gezinsinkomen gevat. Er wordt dus expliciet rekening gehouden met de materiële mogelijkheden van het thuismilieu van de leerlingen. Voor leerlingen die in armoedesituaties leven, hebben die trouwens een sterke impact op hun onderwijskansen.

3.2.3. De indicatoren voor de SES-omkadering

3.2.3.1. Opleidingsniveau moeder

Sociaalwetenschappelijk onderzoek maakt duidelijk dat het opleidingsniveau de kern vormt van een aantal kenmerken van het sociaal milieu waarin mensen leven.

Samen met andere achtergrondvariabelen wijst het opleidingsniveau op de sociaal-economische status van een gezin (SES). Het opleidingsniveau bepaalt in sterke mate de economische levenskansen van een gezin. Hoger opgeleiden bekleden doorgaans hogere functies op de arbeidsmarkt en verdienen ook meer geld. Het opleidingsniveau is ook een krachtige indicator van de gezinscultuur. Beter geschoolde ouders begeleiden hun kinderen beter in hun schoolloopbaan, hebben meer toegang tot cultuurgoederen en -diensten en maken er ook beter gebruik van.

Ze maken ook vaker deel uit van allerlei formele en informele maatschappelijke netwerken. Kortom, er is een groter sociaal en cultureel kapitaal dat de schoolloopbanen van de kinderen sterk beïnvloed.

Omdat het opleidingsniveau sterk samenhangt met andere sociaal-economische kenmerken zoals beroepsstatus en inkomen gaat veel onderzoek na welke het effect is van de SES als een samengestelde indicator. Een aantal studies onderzoekt het effect van het opleidingsniveau op zich. Zo blijkt er een sterke correlatie te bestaan tussen het opleidingsniveau van de ouders en de onderwijskansen van de kinderen. Naarmate het opleidingsniveau van de ouders stijgt, stijgen de onderwijskansen van de kinderen. Over het algemeen is de samenhang met het opleidingsniveau van de moeder het sterkst. In ieder geval is de relatie tussen het opleidingsniveau van beide ouders zo sterk dat het niet uitmaakt welke van beide variabelen gebruikt wordt. Het opleidingsniveau van de moeder is het meest voor de hand liggend, omdat moeders vaak een sterkere rol in de opvoeding van de kinderen opnemen dan vaders. Leerlingen uit gebroken gezinnen leven vaker bij hun moeder.

I. Nicaise, S. Groenez en I. Van den Brande (2003) stelden vast dat leerlingen met zeer laag geschoolde moeders (namelijk met ten hoogste een getuigschrift lager onderwijs) 6,6 keer meer kans hebben om het secundair onderwijs ongekwalificeerd te verlaten dan leerlingen van wie de moeder een diploma hoger onderwijs behaalde. Heeft de moeder als hoogste diploma het getuigschrift lager secundair onderwijs of een diploma hoger secundair onderwijs behaald, dan loopt de leerling respectievelijk 3,1 keer en 2,5 keer meer risico om ongekwalificeerd uit te stromen dan leerlingen met een moeder die een diploma hoger onderwijs behaalde. 17.3 % van de verschillen tussen leerlingen die al dan niet ongekwalificeerd uitstromen in het secundair onderwijs kan verklaard worden door het opleidingsniveau van de moeder.

Tabel 2. Kans op ongekwalificeerde uitstroom versus de kans op gekwalificeerde uitstroom uit het secundair onderwijs (Nicaise, Groenez & Van den Brande, 2003)

	Kans op ongekwalificeerde uitstroom	
	odds ratio	pr>chisq
Intercept	0.030	<.0001 ³
Geboortejaar		0.4203
1976-1980	1.119	0.6384
1971-1975	0.819	0.3824
1966-1970 (ref.cat.)	1.000	
Diploma vader		0.1462
<=LO	2.835	0.0819
LSO	2.061	0.2207
HSO	1.806	0.3127
Hogeschool	1.156	0.8166
Univ (ref. cat.)	1.000	
Diploma moeder		<.0001 ³
<=LO	6.586	<.0001 ³
LSO	3.122	0.0141 ¹
HSO	2.500	0.0514
Hoger onderwijs (ref. cat.)	1.000	
Nationaliteit bij geboorte		0.0420 ¹
Zuid Europa, Magreb, andere	2.137	0.0420 ¹
België, West-Europa, VS (ref. cat.)	1.000	
Samenleven moeder met echtgenoot/partner		0.7450
Moeder leeft niet samen	0.904	0.7450
Moeder leeft samen (ref. cat)	1.000	
Geslacht		0.0218 ¹
Meisje	0.645	0.0218 ¹
Jongen (Ref. cat.)	1.000	
N	1069	
Missing values	70	
Pearson Chi-square	1057.17 ¹	

1: p<.05; 2: p<.01; 3: p<.001. De variabelen die in de logistische regressie constant werden gehouden bij de referentiecategorie zijn geboortejaar 1966, opleidingsniveau vader HO, opleidingsniveau moeder HO, Belgische nationaliteit, 2 ouder-gezin en geslacht.

I. Glorieux, N. Duquet, e.a. (2006) trekken gelijkaardige conclusies. Ze operationaliseerden het cultureel kapitaal aan de hand van het opleidingsniveau van de vader. Indien ze controleerden voor andere gezinsvariabelen, dan stelden de onderzoekers vast dat jonge-

ren met een laag opgeleide vader een beduidend kleinere kans hebben om een diploma voltijds secundair onderwijs te behalen dan jongeren waarvan de ouders hoog opgeleid zijn. Jongeren met een vader met een diploma hoger onderwijs hebben bijna 7 keer meer kans om het onderwijs gekwalificeerd te verlaten dan jongeren met een vader die geen diploma secundair onderwijs heeft. Indien de vader een diploma secundair onderwijs bezit, dan hebben de jongeren bijna 3 keer meer kans om het onderwijs met een diploma te verlaten dan jongeren met een vader zonder diploma secundair onderwijs. Het onderwijsniveau van de ouders blijkt de sterkste voorspeller te zijn van de kansen van de jongeren om een diploma secundair onderwijs te behalen. Zowel autochtone als allochtone jongeren met laag opgeleide vaders hebben een kleinere kans op een diploma secundair onderwijs. Het opleidingsniveau van de vaders verklaart – volgens de onderzoekers – een belangrijk deel van de achterstandspositie van Turkse en Noord Afrikaanse jongeren in het onderwijs.

Tabel 3. Relatieve kansverhouding voor het behalen van een diploma secundair onderwijs (Glorieux, Duquet e.a., 2006)

	Model 0	Model 1	Model 2	Model 3
Etnische herkomst				
Autochtoon (ref.)	1	1	1	1
Turks/N-Afrikaans	1/5,00	1/2,94	1/3,70	1/2,13
Overige allochtonen	1/2,08	1/2,04	1/1,64	1/1,54
Geslacht				
Man (ref.)	1	1	1	1
Vrouw	2,12	2,24	2,34	2,47
Werksituatie vader				
Vader werkend (ref.)		1		1
Vader niet werkend		(1,10)		(1,10)
Opleidingsniveau vader				
Vader diploma hoger onderwijs (ref.)		1		1
Vader diploma secundair onderwijs		1/2,86		1/3,23
Vader geen diploma sec. onderwijs		1/6,67		1/7,14
Siblings				
Geen oudere siblings (ref.)		1		1
Oudere siblings		1/1,18		1/1,19
Thuis taal				
Nederlands (ref.)			1	1
Overige taal			(1/1,05)	(1/1,04)
Interactie met geslacht				
Vrouw * thuis taal niet Nederlands			½,04	½,08
Geboorteland				
België (ref.)			1	1
Niet België			(1/1,41)	1/4,00
Interactie met opleidingsniv. Vader				
Niet België * opl. vader secundair onderwijs				(2,84)
Niet België * opl. vader < sec. ond.				3,21
Nagelkerke R	6,7%	14,5%	7,3%	15,2%
Tussen haakjes = niet significant				

3.2.3.2. Schooltoelage

Het recht hebben op een schooltoelage is vooral een indicator van de economische mogelijkheden van een gezin. Het toekennen van een schooltoelage is gebaseerd op het gezinsinkomen. De materiële draagkracht van gezinnen bepaalt ook hun pedagogisch comfort:

er is meer tijd voor opvoedkundige taken, er is meer koopkracht voor speelgoed en allerlei goederen of diensten die het informele leren bevorderen. Hogere inkomensgroepen wonen ook ruimer en comfortabeler. Schooluitgaven en de indirecte kosten van voortgezet onderwijs (gederfde inkomen) zijn voor hen een minder groot probleem.

In veel onderzoek wordt de rechtstreekse invloed van het gezinsinkomen op onderwijsprestaties gerelativeerd. Die variabele wordt echter vaak slordig gemeten (bv. niet gecorrigeerd voor gezinsomvang of onvolledig gemeten) of men corrigeert niet voor de multicollineariteit met opleidingsniveau van ouders. De grote moeilijkheid met deze indicator is de complexiteit van de meting (in combinatie met het confidentiële karakter ervan). Daarom kan het recht op een schooltoelage een praktisch alternatief vormen om het gezinsinkomen te vatten. Onderzoek van I. Nicaise heeft uitgewezen dat het inkomenscriterium in het Vlaamse stelsel van schooltoelagen voldoende verfijnd en betrouwbaar is om als reële welvaartsmaatstaf te dienen.

De onderwijskansen van leerlingen met en zonder een schooltoelage verschillen significant. Uit analyses van D. Kavadias en E. Franck (2006) op de databanken van het ministerie onderwijs en vorming blijkt dat het al dan niet hebben van een schooltoelage invloed heeft op de leerachterstand.

Tabel 3. Relatieve kansverhouding op de mate van leerachterstand volgens schooltoelagerechtigheid (Kavadias & Franck, 2006)

Schooltoelagen op individueel niveau	Exp(B)	Sig.
1 jaar achterstand	0,203	***
Schooltoelagegerechtigd	1,510	***
2 of meer jaar achterstand	0,014	***
Schooltoelagegerechtigd	1,813	***

Referentiecategorie: Leerlingen uit de 1ste graad die niet schooltoelagegerechtigd zijn en geen achterstand hebben

Leerlingen uit de 1e graad secundair onderwijs met een schooltoelage hebben 1.8 meer risico om 2 tot meer jaar schoolachterstand op te lopen dan leerlingen zonder schooltoelage.

Wordt er naar het effect van zowel het onderwijsniveau van de moeder als het recht op een schooltoelage op de schoolachterstand gekeken, dan blijkt dat het effect van de schooltoelage minder sterk wordt, maar dat het de kans op schoolachterstand versterkt bovenop het effect van het opleidingsniveau van de moeder.

Tabel 4. Relatieve kansverhouding op de mate van leerachterstand volgens opleidingsniveau en schooltoelagegerechtigdheid (Kavadias & Franck, 2006)

Opleidingsniveau van de Moeder op individueel niveau + Schooltoelagen op individueel niveau	Exp(B)	Sig.
1 jaar achterstand	0,125	***
Lager Onderwijs (Ind.)	3,139	***
Lager Secundair Onderwijs (Ind.)	2,387	***
Hoger Secundair Onderwijs (Ind.)	1,645	***
Schooltoelagegerechtigd	1,290	***

2 of meer jaar achterstand	0,007	***
Lager Onderwijs (Ind.)	5,382	***
Lager Secundair Onderwijs (Ind.)	3,206	***
Hoger Secundair Onderwijs (Ind.)	1,852	***
Schooltoelagegerechtigd	1,469	***

Referentiecategorie: leerlingen uit de 1e graad die een moeder hebben met een diploma Hoger Onderwijs, niet schooltoelagegerechtigd zijn én geen achterstand hebben

Een leerling met een schooltoelage en een hoogopgeleide moeder heeft 1,47 keer meer kans op minstens 2 jaar achterstand dan een leerling zonder schooltoelage waarvan de moeder hetzelfde diploma heeft. Voor een leerling met een schooltoelage en een moeder met enkel een diploma lager onderwijs wordt die kans verhoogd met 5.38, dus 6.8 keer meer risico om 2 jaar schoolse achterstand op te lopen dan een leerling die een moeder heeft met een diploma hoger onderwijs en niet schooltoelagegerechtigd is.

Op basis van deze analyses komt duidelijk naar voren dat het recht op een schooltoelage een beperkter effect op de schoolachterstand heeft dan het onderwijsniveau van de moeder. Die invloed komt echter bovenop het effect dat uitgaat van het opleidingsniveau van de moeder.

J. Van Damme e.a. (2007) komt op basis van analyses op de LOSO-databank tot gelijkaardige vaststellingen. Een deel van de variantie in de eindpositie van leerlingen in het secundair onderwijs namelijk 14%, wordt verklaard door een combinatie van opleidingsniveau van de moeder en gezinsinkomen. Beide variabelen, aangevuld met andere kenmerken van het sociaal milieu zoals het cultureel kapitaal, opleidingsniveau van de vader, beroepsniveau van vader en moeder, verklaren ongeveer 18% van de variantie. Opleidingsniveau van de moeder en gezinsinkomen verklaren dus een aanzienlijk aandeel van het effect van het ouderlijk milieu op de leerprestaties van de leerlingen. Beide kenmerken hebben onafhankelijk van elkaar een effect op de leerprestaties, maar het effect van onderwijsniveau van de moeder blijkt sterker dan dat van gezinsinkomen.

Tabel 5. Bloksgewijze regressie van de bereikte eindpositie volgens leerlingvariabelen (N=3096) (Van Damme & Pustjens, 2007)

Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t		R ²
		B	SE	Beta			
1	(Constant)	278	1,97		141,01	***	0,18
	Gezinsinkomen	1,9	0,60	0,07	3,15	***	
	Cultureel kapitaal	3,6	0,63	0,10	5,71	***	
	Opleiding moeder	1,5	0,42	0,10	3,55	***	
	Opleiding vader	1,5	0,39	0,10	3,80	***	
	Beroepsniveau moeder	1,5	0,73	0,06	2,04	*	
	Beroepsniveau vader	2,4	0,62	0,10	3,90	***	

D. Kavadias en E. Franck (2006) gingen ook na wat de samenhang is tussen het recht op een schooltoelage in het secundair onderwijs en het opleidingsniveau van de moeder. Op individueel niveau is die samenhang erg klein (correlaties tussen 0.175 en 0.213). De samenhang op schoolniveau is veel hoger. Dit betekent dat scholen met een hoog percentage schooltoelagegerechtigde leerlingen ook een hoger percentage moeders met een laag opleidingsniveau hebben en omgekeerd.

Toch verschilt in een aantal scholen het percentage schooltoelagegerechtigde leerlingen sterk van het percentage leerlingen met een laag opgeleide moeder. Niet alle scholen met een hoog percentage leerlingen met een laag opgeleide moeder hebben ook een hoog percentage schooltoelagegerechtigden. Vandaar dat schooltoelage noch op schoolniveau noch op individueel niveau gebruikt kan worden als een proxy voor de indicator opleidingsniveau van de moeder.

Onderzoek van I. Nicaise e.a. (2006) levert een sterk argument om te werken met zowel een sociaal-culturele als een sociaal-economische indicator. De onderzoekers gingen na in welke mate het opleidingsniveau van de moeder en het al dan niet leven van een vervangingsinkomen kunnen voorspellen of de leerlingen in een kansarm of kansrijk gezin leven. Deze samenhang werd zowel op leerlingenniveau als op schoolniveau berekend.

Tabel 6. Correlatie van opleidingsniveau moeder en van combinatie opleidingsniveau moeder en vervangingsinkomen met een berekende kansarmoede-indicator (Nicaise & Reynders, 2006)

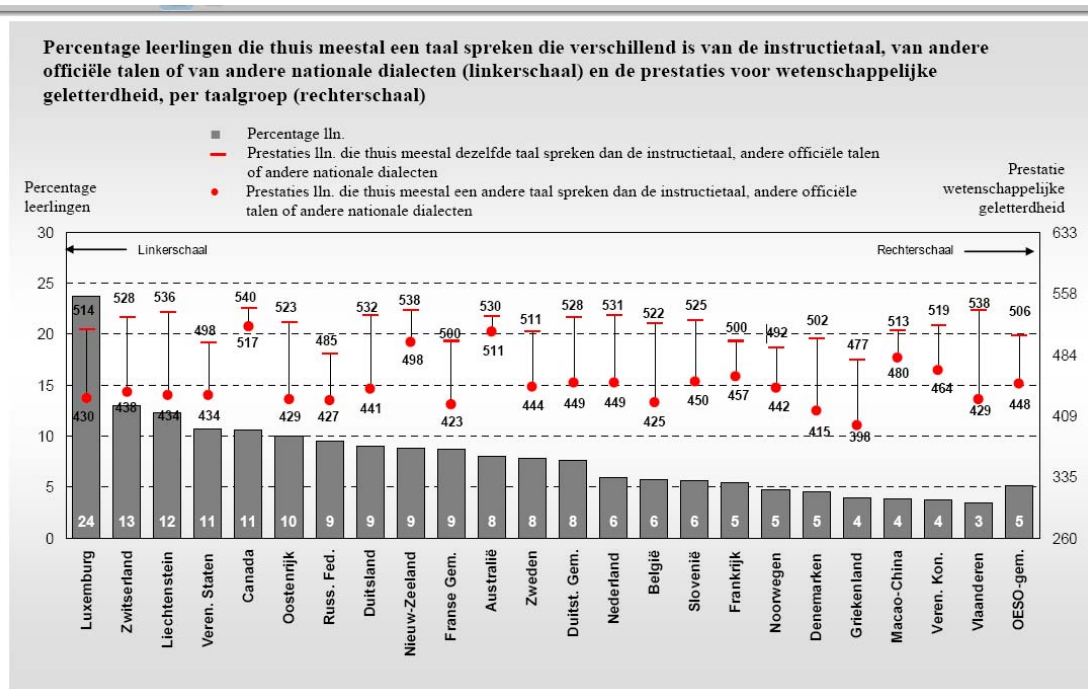
	Opleiding moeder	Vervangings- inkomen	Correlatie op Leerlingenniveau	Correlatie op Schoolniveau
Opleidingsniveau moeder met gedifferentieerde gewichten	HBSO: 0.4 LSO: 0.6 LO: 0.8		0.34	0.47
Combinatie van opleidingsniveau/ vervangingsinkomen	HBSO: 0.4 LSO: 0.6 LO: 0.8	0.4	0.50	0.80

De vaststelling is dan ook dat zowel op leerling- als op schoolniveau de combinatie van opleidingsniveau en leven van een vervangingsinkomen de kansarmoede beter voorspelt dan enkel het opleidingsniveau.

3.2.3.3. *Taal*

In heel wat analyses tekent ook taal zich af als een indicator van de onderwijskansen verbonden met het sociaal milieu van de leerlingen. Zo blijkt uit de analyses van de PISA-enquête niet alleen dat het verschil in prestaties van de beter presterende jongeren en de minder presterende jongeren té groot is, maar ook dat dit tevens geldt voor het verschil in prestaties tussen kinderen en jongeren die thuis Nederlands spreken en deze die er een andere taal spreken. De analyse van Pisa verwoordt het als volgt (De Meyer I. en Warlop N.; 2010):

“In een gemiddeld OESO-land presteren leerlingen die thuis meestal een andere taal spreken dan de instructietaal, een andere officiële taal of nationaal dialect 59 punten lager dan leerlingen die dezelfde taal spreken (zie onderstaande figuur). In heel wat landen overschrijdt het puntenverschil echter de grootte van één vaardigheidsniveau (74,6 scorepunten). Zo bedraagt de achterstand van leerlingen die thuis een andere taal spreken in Nederland 82 punten, in Luxemburg 84 punten, in Duitsland en Zwitserland 90 punten, in Denemarken 87 punten, in Oostenrijk 94 punten, en in Liechtenstein 107. In Vlaanderen loopt het verschil tussen beide groepen op tot 109 punten of anderhalf vaardigheidsniveau en wordt dus net als in PISA2003 het grootste prestatieverschil opgetekend.

De resultaten van PISA2006 bevestigen het grote prestatieverschil tussen Vlaamse leerlingen die thuis de instructietaal, een andere officiële taal of een nationaal dialect spreken en leerlingen die een andere taal spreken voor de drie PISAhoofddomeinen. Het puntenverschil tussen de beide groepen bedraagt telkens meer dan 100 scorepunten (zie de laatste kolom van de onderstaande tabel).

Prestatieverschillen per taalgroep voor de drie PISA-domeinen (Vlaanderen en OESO-gemiddelde)

		GEMIDDELDE PRESTATIE VAN				Verschil in prestatie tussen leerlingen die thuis meestal de instructietaal spreken en leerlingen die een andere taal spreken
		leerlingen die thuis meestal DEZELFDE taal spreken dan de instructietaal, een andere officiële taal of nationaal dialect		leerlingen die thuis meestal EEN ANDERE taal spreken dan de instructietaal, een andere officiële taal of nationaal dialect		
		Gem. prestatie	Stand. fout	Gem. prestatie	Stand. fout	
WET.	Vlaanderen	538	(3,0)	429	(8,5)	109
	OESO-gem	506	(0,1)	448	(0,1)	59
LEZEN	Vlaanderen	532	(3,8)	399	(13,4)	133
	OESO-gem	498	(0,6)	450	(2,7)	48
WISK.	Vlaanderen	553	(3,4)	450	(10,8)	103
	OESO-gem	504	(0,5)	467	(2,2)	37

Voor zowel leesvaardigheid als wiskundige geletterdheid is de kloof tussen leerlingen die meestal dezelfde taal spreken als de instructietaal, een andere officiële taal of een nationaal dialect en leerlingen die een andere taal spreken in Vlaanderen, 2,8 keer zo groot als in een gemiddeld OESO-land. Bij wiskundige geletterdheid wordt dit grote prestatieverschil in Vlaanderen voornamelijk in de hand gewerkt door de hoge prestatie van de leerlingen die thuis Nederlands of een andere nationale taal of dialect spreken. Zij scoren 50 punten hoger dan de vergelijkbare groep in een gemiddeld OESO-land. De anderstalige leerlingen in Vlaanderen scoren voor wiskundige geletterdheid gemiddeld 17 punten lager dan hun vergelijkingsgroep overheen de OESO-landen. Dit verschil is echter niet significant, wat impliceert dat hun wiskundeprestatie vergelijkbaar is met de prestaties van anderstalige leerlingen in vele andere PISA-landen. Voor leesvaardigheid is het voorname-

lijk de mindere prestatie van de anderstalige Vlaamse leerlingen die de grote prestatiekloof veroorzaakt. In Vlaanderen presteren leerlingen die thuis een andere taal spreken dan de instructietaal, voor leesvaardigheid 50 punten lager dan dezelfde groep in een gemiddeld OESO-land. Daar waar de Vlaamse leerlingen die thuis Nederlands of een andere officiële taal of een Vlaams dialect spreken, significant beter presteren op leesvaardigheid dan hun leeftijdsgenoten overheen de OESO-landen, doen de anderstalige leerlingen het net significant minder goed dan in een gemiddeld OESO-land.

Overheen de drie PISA-cycli blijft het verschil in wetenschappenprestatie tussen leerlingen die thuis de instructietaal of een andere nationale taal of dialect spreken en leerlingen die een andere taal spreken in een gemiddeld OESO-land, rond de 60 punten schommelen.

Prestatieverschil voor wetenschappelijke geletterdheid tussen leerlingen die thuis meestal dezelfde taal spreken dan de instructietaal of een andere officiële taal of dialect en leerlingen die meestal een andere taal spreken – alle PISA-cycli

	PISA 2006	PISA 2003	PISA 2000
BEL	97	95	126
VLA	109	111	115
FRA	43	78	75
DUI	90	108	113
NZL	40	45	66
OOS	94	74	95
USA	64	52	68
ZWI	90	91	90
OESO	59	63	57

”.

3.2.3.4. Conclusies

Het wetenschappelijk onderzoek naar de relatie tussen enerzijds de beschouwde kenmerken van het ouderlijk milieu en anderzijds de leerprestaties en de schoolloopbanen van de leerlingen verfijnde de keuze van de indicatoren. In de toekomst wordt de gedifferentieerde omkadering bepaald aan de hand van de onderstaande indicatoren:

- het opleidingsniveau van de moeder gemeten aan de hand van het hoogst behaalde diploma wordt gekozen als indicator van het cultureel kapitaal van het gezin en omdat het de schoolloopbaan van de leerlingen in sterke mate beïnvloed;
- het opleidingsniveau van de moeder is tevens een indicator van het sociale kapitaal van het gezin;
- de schooltoelage bepaald volgens de geldende reglementering, wordt gekozen, omdat het de financiële draagkracht van het gezin aangeeft en een effect heeft op de schoolloopbaan van de leerlingen bovenop het opleidingsniveau van de moeder;
- om de taal te vatten, wordt er gewerkt met een zorgvuldige registratie van de thuistaal. Thuistaal wordt gekozen als een indicator van het taalkundig en cultureel kapitaal van het gezin en omdat er een onafhankelijk effect van uitgaat op de schoolloopbaan van de leerlingen.

Daarnaast worden sommige leerlingen ook aan 1,5 gewogen bij de berekening van de les-tijden volgens de schalen.

3.2.4 *Hoe worden de gegevens over de geselecteerde leerlingenkenmerken verzameld en toegepast?*

Vanaf schooljaar 2008-2009 wordt voor de berekening van de werkingsmiddelen in het gewoon basisonderwijs rekening gehouden met de leerlingenkenmerken. Drie van deze kenmerken worden ook gebruikt voor het nieuwe basisomkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs, nl:

- de taal;
- het opleidingsniveau van de moeder;
- het ontvangen van een schooltoelage.

De kenmerken in verband met de schooltoelage worden gehaald uit administratieve databanken. De leerlingenkenmerken “Taal” (moeder, vader, broers/zussen, vrienden) en “Opleidingsniveau van de moeder” worden aangetoond door middel van een verklaring op eer. Schooltoelage wordt op een andere manier toegepast als in werking (zie infra). “Taal” en “opleidingsniveau van de moeder” worden op een zelfde wijze als bij de werkingsmiddelen toegepast.

Het beantwoorden aan de criteria voor het tellen aan 1,5 wordt aangetoond door middel van een attest.

De Vlaamse Regering werkt verder uit hoe de gegevens verzameld en toegepast worden.

3.2.5 *Bandbreedte en relatieve verhouding tussen de drie leerlingenkenmerken*

Het volledige basisomkaderingssysteem zorgt ervoor dat de verhouding tussen de SES-lestijden en de som van de lestijden volgens de schalen met de SES-lestijden bij de inwerkingtreding van dit decreet 8,85% bedraagt. Er zal m.a.w. gewerkt worden met een bandbreedte van 8,85%. Alle scholen hebben GOK-leerlingen. Alle scholen zullen hiervoor extra omkadering ontvangen. Door het wegvallen van de drempel van 10% zal een verhoging van de bandbreedte voor vele gok-scholen in se niet zoveel effect hebben. Een lagere bandbreedte zou tot verlies leiden bij de huidige GOK-scholen.

Omdat uit de analyse van de cijfergegevens blijkt dat de voorspellingswaarde voor achterstand van elke indicator niet dezelfde is en dat er cumulatie-effecten van verschillende indicatoren zijn, worden er méér lestijden toegekend op basis van de ene indicator dan op basis van de andere. De verhouding op het vlak van voorspelbaarheid van achterstand van leerlingen is de volgende in het basisonderwijs: opleiding moeder > taal > schooltoelage. Van de bandbreedte zal daarom 45% naar opleiding moeder gaan, 35% naar taal en 20% naar schooltoelage.

3.3. *Geografische ligging van scholen als parameter in de berekening van de omkadering wordt geobjectieerd*

- **Scholen in Vlaanderen en Brussel worden in principe op dezelfde manier omkaderd. Omwille van de omgevingssituatie in Brussel wordt er een Brusselweging toegepast.**

Brusselse Hoofdstedelijke Gewest (verder Brussel genoemd)

Het Brussels (Nederlandstalig) onderwijs kent een zeer divers publiek. De Brusselse realiteit is een grootstedelijke realiteit met alle voordelen en uitdagingen van dien (cfr Rondetafelconferentie Brussel 2007):

- Brussel is tot op heden de dichtstbevolkte regio in België;

- ondanks het feit dat Brussel het belangrijkste economische centrum van het land is, kent onze hoofdstad een hoge werkloosheidsgraad;
- meer dan 1/4 van de Brusselse bevolking heeft niet de Belgische nationaliteit en ongeveer de helft heeft buitenlandse roots;
- Brussel telt meer nieuwkomers dan heel Vlaanderen.

De Oeso (2009:48) geeft ook aan dat de leerprestaties in de grootsteden, inzonderheid het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de nodige uitdagingen met zich meebrengen. “On average across the OECD, students in city schools perform better than students in other schools, even after accounting for differences in socio-economic background. As Figure II.2.6 shows, in the OECD area, students in city schools outperform students in rural schools by 40 score points, or the equivalent of one year of education.

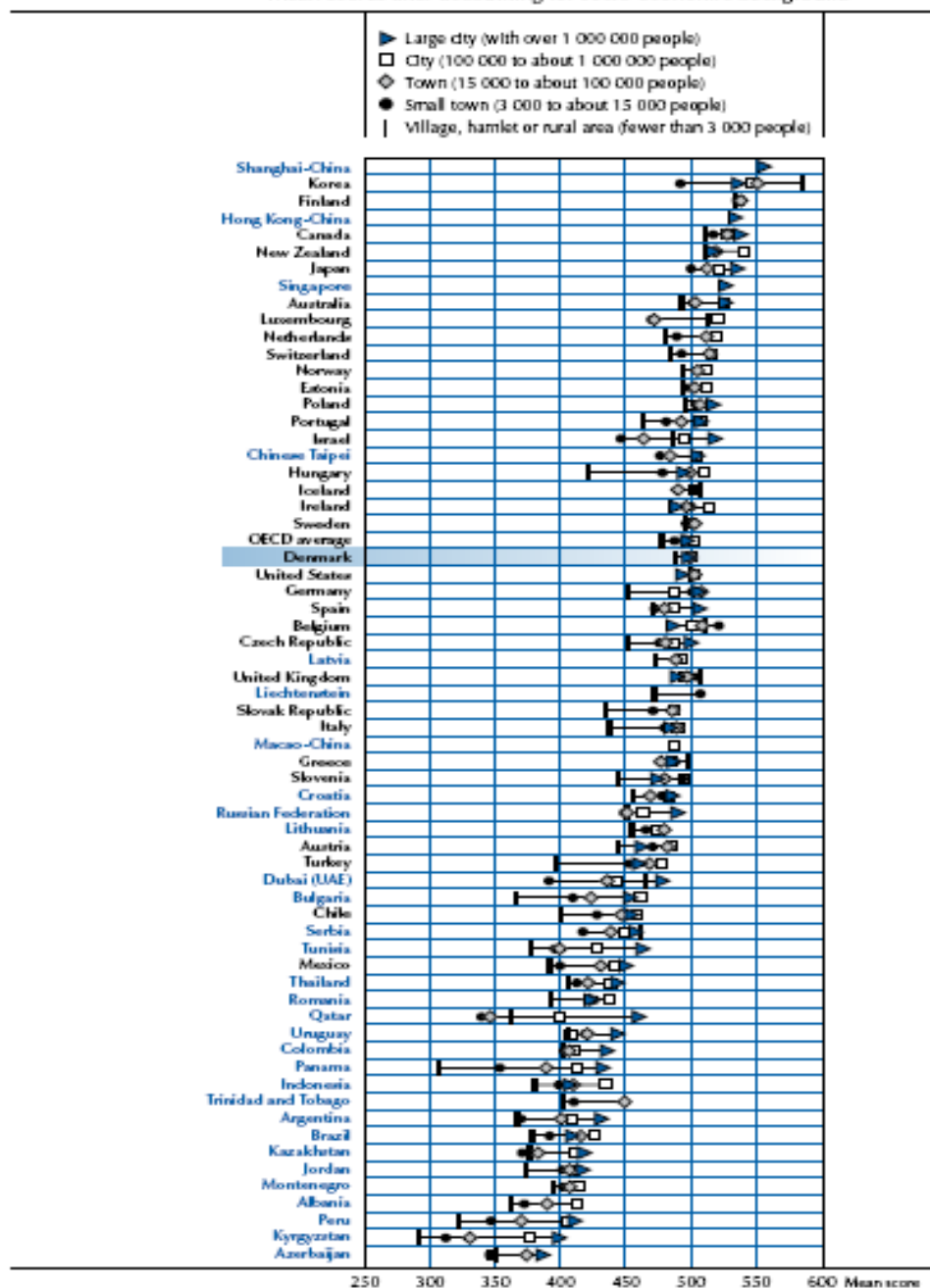
This general pattern is not observed, however, after accounting for socio-economic background, in Korea, Belgium, the United Kingdom, Greece, Iceland, the United States, Finland, Sweden, Poland, Israel, Ireland, the Netherlands and Germany.”.

Figure II.2.6

Reading performance, by school location

Mean scores after accounting for socio-economic background

Countries are ranked in descending order of the average performance of students in cities (cities and large cities). For Liechtenstein and Tobago where this is not possible, the average of remaining categories was used.

Source: OECD, PISA 2009 Database, Table II.2.6.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888952243570>

[Part 3/3]
Reading performance and socio-economic background, by school location
 Table S.II.c
Results based on students' self-reports and school principals' reports

Difference in the reading score									
BEFORE accounting for the PISA index of economic, social and cultural status of students (ESCS)					AFTER accounting for the PISA index of economic, social and cultural status of students (ESCS)				
Students in small town schools versus rural schools		Students in town schools versus rural schools		Students in city or large city schools versus in rural schools		Students in small town schools versus rural schools		Students in town schools versus rural schools	
Score dif.	S.E.	Score dif.	S.E.	Score dif.	S.E.	Score dif.	S.E.	Score dif.	S.E.
Adjudicated									
Belgium (Flemish Community)		c	c	c	c	c	c	c	c
								-8	(10.8)

De Brusselse context is officieel tweetalig, officieus meertalig. De Nederlandstalige Brusselaar is in de minderheid. Dat heeft onder andere tot gevolg dat de omgevingstaal meestal niet de schooltaal is. Daarenboven is er vaak nog een discrepantie tussen moedertaal, omgevingstaal en schooltaal. Het Nederlandstalige taalaanbod binnen en buiten de klascontext is hierdoor voor velen weinig natuurlijk. Hierin verschilt Brussel van andere Vlaamse steden.

Het is m.a.w. te verantwoorden dat de Brusselse scholen anders omkaderd worden dan scholen in andere steden.

Het probleem is echter dat de huidige Brusselvoordelen voor een interne Brusselse ongelijke behandeling zorgen.

De Brusselvoordelen zijn immers voornamelijk gebaseerd op schoolkenmerken en niet op leerlingenkenmerken. Dit leidt in Brussel tot een ongelijke behandeling van scholen met eenzelfde populatie maar met andere schoolkenmerken. Een school met 114 leerlingen met 70% doelgroepeleringen heeft het voordeel van de 'Brusselse schalen'. Een school met 116 leerlingen met evenveel (70%) doelgroepeleringen heeft deze voordelen niet en wordt dus minder omkaderd dan de school met 2 leerlingen minder. Dit wordt nog versterkt door het feit dat elke vestigingsplaats in Brussel per definitie een aparte telling heeft. Als deze vaststelling gekoppeld wordt aan de capaciteitsproblematiek, dan wordt een school in Brussel die zijn verantwoordelijkheid opneemt en dus zijn capaciteit uitbreidt en groeit mogelijk 'benadeeld' t.o.v. een school die dit niet doet en klein blijft. De school die groeit, kan de Brusselvoordelen verliezen, terwijl de school die klein blijft, ze blijft behouden. De huidige Brusselvoordelen zijn niet objectiveerbaar omwille van de 'ongelijke' situatie die ze in Brussel zelf creëren.

Daarom wordt er een 'Brusselweging' van 1,11 voor de leerlingen ingevoerd die geldt voor alle Brusselse scholen. Op die manier wordt de ongelijkheid binnen Brussel weggewerkt.

De andere behandeling tussen Brussel en Vlaanderen valt zoals gezegd te verantwoorden door het feit dat de situatie in Brussel nog anders is dan in andere steden. In Brussel is de omgevingstaal immers niet het Nederlands, in de andere Vlaamse steden is de omgevings-taal echter wel het Nederlands.

– *Geobjectiveerde aparte telling*

Het belang van wijk- en dorpsscholen voor het lokale buurt- en dorpsleven kan niet genoeg worden benadrukt. Vaak is de basisschool in rurale dorpen immers nog één van de weinige plaatsen waar de ouders uit het dorp elkaar nog bijna dagelijks ontmoeten.

Het is belangrijk voor het sociale weefsel van het dorp dat ouders die in dezelfde buurt wonen, elkaar leren kennen. Een dorpsschool draagt hier in ruime mate toe bij. Mensen staan samen te wachten aan de schoolpoort, ze ontmoeten elkaar op schoolfeesten en ouderavonden, en leren elkaar beter kennen. Een prima recept tegen vervreemding.

Maar vooral voor de kinderen is het van belang dat er buurtscholen zijn. Dat ze met de kinderen uit de straat samen naar school kunnen gaan, in hun vertrouwde omgeving, te voet of met de fiets.

Het is dan ook belangrijk dat basisscholen zoveel als mogelijk ingeplant zijn in de lokale leefgemeenschappen. De bereikbaarheid, de lokale betrokkenheid en de sociale integratie in de leefomgeving van de leerlingen is, vooral in het basisonderwijs, van groot belang. De overheid heeft de afgelopen jaren dan ook inspanningen gedaan om het bestaansrecht van dorpsschool te garanderen.

Om in het nieuwe omkaderingssysteem dit bestaansrecht van de dorpsschool of dorpsvestigingsplaats in rurale gebieden te blijven garanderen wordt in het nieuwe omkaderingssysteem, onder welbepaalde geobjectiveerde parameters, nog steeds apart geteld per vestigingsplaats.

Er is een afzonderlijke telling voor de vestigingsplaatsen die gelegen zijn op ten minste 1,5 kilometer, in een rechte lijn gemeten (vogelvlucht), van elke andere vestigingsplaats behorende tot dezelfde groep, waar onderwijs van hetzelfde niveau (kleuter of lager) wordt aangeboden.

3.4. Conclusie

Niveau is geen bepalende factor of te verantwoorden 'objectiveerbare' factor om onderscheid in omkadering te maken. Het effect van het schoolkenmerk 'schoolgrootte' wordt afgezwakt door de linearisering van de schalen (schaal lager Vlaanderen). Geografische ligging van de scholen of vestigingsplaatsen kunnen enkel in de volgende twee omstandigheden als objectiveerbaar criterium om een onderscheid te maken in de omkadering tussen scholen gehanteerd worden. Enerzijds worden omwille van de specifieke Brusselse situatie de leerlingen daar aan 1,11 geteld. Anderzijds geldt onder strikt geobjectiveerde voorwaarden een aparte telling voor vestigingsplaatsen.

Wel bepalend en 'objectiveerbaar' zijn socio-economische leerlingenkenmerken. Er treedt dus een verschuiving op van een omkaderingssysteem op basis van schoolkenmerken naar geobjectiveerde leerlingenkenmerken.

4. Scope

Het nieuwe omkaderingssysteem heeft betrekking op het gewoon basisonderwijs. In elke school wordt er een directeur gesubsidieerd of gefinancierd. Daarnaast kan binnen de omkaderingsvormen die nu bestaan, een onderscheid gemaakt worden tussen de omkadering die de organisatie van de school of scholengemeenschap ondersteunt (schoolorganisatorische omkadering) en omkadering die gericht is op pedagogische taken, zorgverstrekkende taken ten behoeve van leerlingen of zorgcoördinerende taken ten behoeve van de leerkrachten (pedagogisch – zorg).

Leiding school
Directeur

Soort omkadering	
School(gemeenschap)organisatorisch	Pedagogische – zorg
Administratie	
ICT (voornamelijk)	ICT (beperkt)
Stimulus	Lestijden volgens de schalen
	Lestijden LO in kleuter en lager
	Lestijden levensbeschouwing

	GOK(+)
	(brede)rand- en taalgrens
	Kinderverzorging
	(Gewezen) Anderstalige nieuwkomers
	Onderwijs aan huis
	Instaplestijden
	Z-lestijden bij fusie
	Zorgpunten
	capaciteitslestijden

De schoolorganisatorische omkaderingsvormen of de omkaderingsvormen die zich daar in de praktijk hoofdzakelijk situeren (vb. ICT) worden niet meegenomen in het nieuwe omkaderingssysteem. Deze omkaderingsvormen zijn immers school- of scholengemeenschapondersteunend, gericht op organisatorische aspecten en niet zozeer verbonden met leerlingenkenmerken, maar wel met schoolkenmerken. Uit de operationalisering van de principes kwam echter naar voor om voornamelijk met leerlingenkenmerken te werken. Uit het rapport van het Rekenhof blijkt dat vooral in de aanwending van de schoolorganisatorische middelen (administratie) gekozen wordt voor laagopgeleiden. In het ‘pedagogische-zorg’ luik zijn er meer hoog opgeleiden. Het Rekenhof wijst erop dat dit laatste een goede zaak is en dat er nood is aan nog meer hoog opgeleiden in het onderwijs om het beleidsvoerend vermogen van de scholen en scholengemeenschappen te versterken. Bij het integreren van beide grote zuilen bestaat het risico dat ‘pedagogische-zorg’ taken verminderen ten koste van de organisatorische taken. De schoolorganisatorische omkaderingsvormen zijn ook onlosmakelijk verbonden met het debat rond scholengemeenschappen, niveauoverschrijdende scholengemeenschappen en het wegwerken van de kloof in ondersteunende omkadering tussen het basis- en het secundair onderwijs.

De omkadering die gericht is op ‘pedagogische-zorg’ taken van zijn kant is momenteel te veel versnipperd, zeker wat betreft de omkadering op basis van socio-economische indicatoren.

Dit blijkt uit de onderstaande tabel.

Indicatoren	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
Hoogst behaalde opleidingsniveau van de moeder	Ja	Ja	nee	Ja
Het ontvangen van een schooltoelage	Ja in de toekomst	Ja in de toekomst	nee	Ja
Vervangingsinkomen	Voorlopig nog	Voorlopig nog	nee	nee
Thuis taal van de leerling is niet het Nederlands	Ja	Ja	- Ten minste 10% leerlingen heeft als thuistaal niet het Nederlands (TNN'ers)	nee
Thuis taal is niet de onderwijstaal	Nee	Nee	Nee	Ja
De woonplaats van de leerling (de buurt)	Nee	Nee	nee	Ja

Trekkende bevolking	Ja	Ja	nee	Ja, impliciet tellen mee bij buurt
Buiten eigen gezinsverband opgenomen	Ja	Ja	nee	Ja, impliciet tellen mee bij buurt
Drempel	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	10% leerlingen voldoen aan minstens 1 indicator (met uitzondering van taal)	40% kleuters voldoen minstens 1 indicator (met uitzondering van taal)	10% TNN'ers	Nee
Aftopping	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	nee	nee	nee	Ja
Brusselweging	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	ja	nee	nee	Nee
Concentratieweging	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	impliciet (10% en min 6 lt)	impliciet (minimum 40%)	impliciet (schijven)	Nee
Schijven	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	Nee	nee	Schijf 1: 10% - minder dan 25% TNN Schijf 2: 25% - minder dan 40% TNN'ers Schijf 3: meer dan 40% TNN'ers	Nee
Toekenningsperiode	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	Driejaarlijks: 2008-2009 tot 2010-2011 (teldag steeds 1/2)	Driejaarlijks: 2008-2009 tot 2010-2011 (teldag steeds 1/2)	Driejaarlijks: 2008-2009 tot 2010-2011 (teldag steeds 1/2)	Jaarlijks op teldag 1/10 of 1/2
	Eenmalig bevroren tijdens schooljaar 2011-2012 als overgangmaatregel naar nieuw omkaderingssysteem			
Kleuter – Lager	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	Kleuter en lager	Kleuter	Kleuter en lager	Kleuter en lager
Taal als aparte indicator	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	Nee	Nee	Ja	Ja

Wegingen per indicator	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	Ja	Nee	Nee	Impliciete weging: budget per indicator is gelijk, aantal doelgroep-leerlingen per indicator verschillend
Uitgeschreven schooleigen visie + specifieke inspectie	GOK	GOK+	(Brede)rand- en taalgrensgemeenten	Werkingsbudget
	Ja	Impliciet ja wegens GOK	Nee (wel begeleiding door SNPB)	Nee

Het is logisch dat de ‘pedagogische-zorg’ omkaderingsvormen, tenzij anders te verantwoorden, geïntegreerd worden in één omkadering gericht op ‘pedagogische-zorg’ taken.

Dit sluit tevens aan bij de opmerkingen van het Rekenhof die in zijn rapport: ‘Gelijke kansen in het gewoon basis- en secundair onderwijs’ stelt dat: “De geplande integratie van het aparte GOK-urenpakket in een nieuwe financieringsregeling van de hele onderwijsomkadering zal het mogelijk maken het GOK-beleid te beoordelen als een resultaat van het hele onderwijsgebeuren. Dat moet een oplossing bieden voor het huidige aparte GOK-urenpakket dat een afzonderlijke verantwoording of effectiviteitsmeting noodzaakt, die in de praktijk niet mogelijk blijkt. De overheid dient de mate van concentratie van de middelen naar scholen met meer onderwijskansarme leerlingen te onderbouwen.”. De invoering van een geïntegreerde basisomkadering waarvan de SES-lestijden wetenschappelijk onderbouwd zijn, komt tegemoet aan deze aanbeveling van het Rekenhof.

Pedagogische – zorg	Meenemen?	Reden
ICT (beperkt)	Nee	Vooraf schoolorganisatorisch
Lestijden volgens de schalen	Ja	Basisomkadering: hierop grijpen de hoger geschetste principes het meest in
Lestijden LO in kleuter en lager	Ja	Zeker in het kleuteronderwijs is dit een afgeleide van de lestijden volgens de schalen.
Lestijden levensbeschouwing	Nee	Te specifieke grondwettelijke doelstelling. Niet aangewezen om leerlingenkenmerken op toe te passen.
GOK(+)	Ja	Behoort tot de huidige omkadering die gebaseerd is op leerlingenkenmerken, dus logischerwijs integreren.
(Brede)rand- en taalgrens	Ja	Behoort tot de huidige omkadering die gebaseerd is op leerlingenkenmerken, dus logischerwijs integreren.
Kinderverzorging	Nee	Specifiek voor kleuteronderwijs
(Gewezen) anderstalige nieuwkomers	Nee	Behoort tot de huidige omkadering die gebaseerd is op leerlingenkenmerken, dus zou logischerwijs geïntegreerd moeten worden. Deze omkaderingsvorm is echter zo specifiek en ongelijk gespreid over de scholen dat ze niet geïntegreerd kan worden.

Pedagogische – zorg	Meenemen?	Reden
Onderwijs aan huis	Nee	Behoort tot de huidige omkadering die gebaseerd is op leerlingenkenmerken, dus zou logischerwijs geïntegreerd moeten worden. Deze omkaderingsvorm is echter zo specifiek en ongelijk gespreid over de scholen dat ze niet geïntegreerd kan worden.
Instaplestijden	Nee / Ja	Behoort tot de huidige basisomkadering in kleuteronderwijs. Wordt vooral gegenereerd door de systematiek van de uitstroom van de 6-jarigen en de geleidelijke instroom van de 2,5-jarigen over de verschillende instapdagen. Is te verantwoorden dat leerlingenkenmerken hierop van toepassing gemaakt worden. De kloof in omkadering tussen het kleuter- en lager onderwijs wordt gedicht, maar zelfs bij een gelijke behandeling van het kleuter- en het lager onderwijs zal de systematiek van de “plotse” uitstroom van de 6-jarigen en geleidelijke instroom van de 2,5-jarigen blijven bestaan.
Z-lestijden bij fusie	Nee	Niet volledig gelineariseerde omkadering
Zorgpunten	Nee	Toegekend aan scholengemeenschappen. Heeft bovendien andere invulling
“Capaciteitslestijden”	Nee	Teldag blijft behouden zoals vandaag

Zoals hoger aangegeven wordt versnippering in omkaderingsvormen beschouwd als een beknotting van de autonomie van de scholen en een belangrijke bron van planlast voor de scholen. Een integratie van verschillende omkaderingsvormen komt dus tegemoet aan de vraag naar administratieve vereenvoudiging. Dit blijkt zeker uit de hoger vermelde vergelijkingstabel tussen GOK, GOK+, (Brede) Rand en Taal en het werkingsbudget.

Het nieuwe omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs ziet er, op ‘pedagogisch-zorg’ vlak, als volgt uit:

Lestijden
Basisomkadering bestaande uit lestijden volgens de schalen en SES-lestijden
Instaplestijden vanaf de instapdag na de krokusvakantie
Lestijden levensbeschouwing
Lestijden (gewezen)anderstalige nieuwkomers
Lestijden onderwijs aan huis
Capaciteitslestijden
Z-lestijden bij fusie
Uren
Uren kinderverzorging
Punten
Zorgpunten
ICT-punten

5. Extra budget

Voor de uitvoering van dit decreet worden er voor de omkadering in het basisonderwijs bijkomend voorzien in 49 mio euro (voor bijkomende lestijden) op kruissnelheid (m.a.w. vanaf begrotingsjaar 2013). De maatregel gaat in op 1 september 2012. Dit betekent dat

er voor het begrotingsjaar 2012 er 4/12de of 16.334.000 voorzien moet zijn. 49 mio euro komt overeen met $49.000.000/39.676$ (loonkost groene boekje 2011-2012, verhoogd met 2%) = 1.235 ambten. $1.235 \times 24 = 29640$ lestijden.

Daarnaast is er de maatregel waarbij er wordt afgetopt op een leerling leerkracht-ratio van 18,5. Deze maatregel levert 2.253 lestijden op. Dit komt overeen met 3.725.000 euro. Deze 49 mio euro en de 3,725 mio euro zijn recurrente middelen: 52,725 mio euro in totaal dus. Daarvan dient er 4/12de voorzien te zijn in 2012. Dit betekent in totaal: 17,6 mio euro.

Tenslotte is er nog een bijkomende tijdelijke sociale overgangsmaatregel. Gespreid over 3 schooljaren krijgen scholen een deel van hun verlies per niveau gecompenseerd.

Concreet gaat het over het volgende aantal LT en Ambten:

	Lestijden	Lestijden	Lestijden	Ambten	Ambten	Ambten
	Kleuter	Lager	Totaal	Kleuter	Lager	Totaal
Jaar 2012 – 2013	218	1.371	1589	9,1	57,1	66,2
Jaar 2013 – 2014	147	912	1059	6,1	38,0	44,1
Jaar 2014 - 2015	71	459	530	3,0	19,1	22,1

De 66,2 ambten voor het schooljaar 2012 – 2013 komt overeen met $66,2 \times 39.676 = 2,627$ mio euro.

De 44,1 ambten voor schooljaar 2013 – 2014 komen overeen met $44,1 \times 39.676 = 1,750$ mio euro.

De 22,1 ambten voor schooljaar 2014 – 2015 komen overeen met $22,1 \times 39.676 = 877.000$ euro.

Deze kost uitspreiden over de begrotingsjaar 2012 tot en met 2015 geeft dan het volgende resultaat:

Begrotingsjaar	Budget
2012	876.000 euro
2013	2,335 mio euro
2014	1,459 mio euro
2015	585.000 euro

De totale kost per begrotingsjaar is dus als volgt:

Begrotingsjaar	Budget
2012	876.000 euro + 17,6 mio euro = 18,76 mio euro
2013	2,335 mio euro + 52,725 = 55,06 mio euro.
2014	1,459 mio euro + 52,725 = 54,184 mio euro
2015	585.000 euro + 52,725 = 53,310 mio euro.

Vanaf 2016 komt de meerkost op 52,725 mio euro, want dan zijn er geen uitgaven meer aan de sociale maatregel.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1. Dit artikel behoeft geen commentaar.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen aan het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Artikel 2. In artikel 3 worden een aantal definities aangepast en een aantal definities toegevoegd omwille van de introductie van het nieuwe omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs.

1° Aangezien de aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding, voor gelijke kansen en voor de integratie van anderstaligen geïntegreerd worden in het nieuwe omkaderingssysteem, wordt de definitie van aanvullende lestijden aangepast. Tegelijk wordt er voor gekozen om niet alle aanvullende lestijden op te sommen die nog blijven bestaan: die zijn immers terug te vinden in artikel 138 van het decreet.

2°, 3° en 4° De basisomkadering in het gewoon basisonderwijs zal bestaan uit lestijden volgens de schalen en lestijden op basis van leerlingkenmerken. In het buitengewoon basisonderwijs worden de lestijden volgens de schalen en de aanvullende lestijden GOK behouden. Daarom wordt de definitie van “SES-lestijden” toegevoegd en wordt de definitie van lestijdenpakket opgesplitst in een definitie voor gewoon en buitengewoon basisonderwijs.

De lestijden volgens de schalen van het gewoon basisonderwijs worden toegevoegd bij dit decreet.

5° Door het gebruik van andere socio-economische leerlingkenmerken is de definitie van vervangingsinkomen overbodig.

Artikel 2, 4° en artikel 4. Aangezien er nog steeds extra omkadering (tellen aan 1,5) en extra werkingsmiddelen toegekend worden op basis van het kenmerk “thuisloos”, is er een definitie van “thuisloze” noodzakelijk. Het artikel waarin deze definitie momenteel vermeld is, wordt door de integratie van de aanvullende lestijden voor gelijke kansen immers opgeheven. Ook de verwijzing naar het begrip “thuisloos” in artikel 78, §2, 2° voor wat het werkingsbudget betreft, dient bijgevolg aangepast te worden. Hetzelfde geldt voor de verwijzing naar de trekkende bevolking.

Artikel 3. Aangezien een gelijkekansenbeleid net zoals een zorgbeleid tot de wezenlijke kerntaken van een school behoort, dient een school in haar schoolwerkplan op te nemen hoe ze via haar zorg- en gelijkekansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen.

Artikel 5. Het betreft hier een technische correctie. Onderwijzend personeel kan aangeesteld worden op basis van het lestijdenpakket, de extra lestijden of de bijkomende lestijden.

Artikel 6 t.e.m. 25. Deze artikelen handelen over de basisomkadering in het gewoon en buitengewoon basisonderwijs.

In het buitengewoon basisonderwijs (sectie 2 bestaande uit artikel 137bis t.e.m. 137quinquies) bestaat deze nog steeds uit de lestijden volgens de schalen. Deze artikelen zijn vernummerd, maar inhoudelijk niet gewijzigd voor wat het buitengewoon onderwijs betreft.

In het gewoon basisonderwijs (sectie 1) wordt er een nieuwe basisomkadering gecreëerd. Deze bestaat uit de lestijden volgens de schalen (subsectie 2) en lestijden die toegekend worden op basis van leerlingkenmerken (subsectie 3). Deze onderverdeling is terug te vinden in *artikel 131*.

1. *Subsectie 2* bestaat uit artikel 132. *Artikel 132* bepaalt dat lestijden volgens de schalen per niveau en per school berekend worden door het aantal regelmatige leerlingen te tellen op de teldag of tijdens de telperiode. Er wordt één lestijdenschaal vastgelegd in

bijlage 2 bij dit decreet. Deze schaal is gelijk zowel voor het kleuter- als het lager onderwijs ongeacht hun ligging in Brussel of Vlaanderen.

Op de lestijden volgens de schalen wordt een SES-percentage toegepast. Dit percentage bedraagt 97,16 %. In tegenstelling tot een aanwendingspercentage wat een besparingsmaatregel is, worden de afgeroomde lestijden weldegelijk toegekend aan de basisscholen. De afgeroomde lestijden worden immers gebruikt om het aantal lestijden dat toegekend wordt op basis van socio-economische leerlingindicatoren, nl. de SES-lestijden te verhogen. Het volledige nieuwe basisomkaderingssysteem zorgt ervoor dat de verhouding tussen de SES-lestijden en de som van de lestijden volgens de schalen met de SES-lestijden 8,85% bedraagt. Er wordt gewerkt met een bandbreedte van 8,85% % omdat, alle scholen indicatorleerlingen zullen hebben daar er niet meer gewerkt wordt met een drempel van minstens 10% doelgroepleerlingen. Alle scholen zullen hiervoor dan ook extra omkadering onder de vorm van SES-lestijden ontvangen. Door het wegvallen van de drempel van 10% % zal een verhoging van de bandbreedte voor vele van de huidige GOK-scholen in se niet zoveel effect hebben. Meer nog, een te lage bandbreedte zou tot verlies leiden bij de huidige GOK-scholen. De afrondingregels bij de toepassing van het SES-percentage worden eveneens bepaald.

Er wordt tenslotte voorzien in een minimum omkadering per niveau per school, zodat elke school zijn leerlingen gegarandeerd 28 lestijden onderwijs kan aanbieden, zoals bepaald in het decreet basisonderwijs.

2. *Subsectie 3* bestaat uit de artikelen 133 en 134.

Artikel 133, §1, bepaalt de leerlingenkenmerken die gehanteerd worden voor de berekening van de SES-lestijden.

Aan de hand van wetenschappelijk onderzoek (zie hierboven) werd gekozen voor drie, in de praktijkcontext van de omkadering toepasbare, leerlingenindicatoren: het opleidingsniveau van de moeder, het krijgen van een schooltoelage en de thuistaal. In de decreettekst worden deze drie indicatoren gedefinieerd als leerlingenmerk 1, leerlingenmerk 2 en leerlingenmerk 3.

1° Het opleidingsniveau van de moeder verwijst naar de culturele bagage waarmee de leerlingen naar school komen en de mate waarin die aansluit bij de schoolcultuur.

Bij de leerlingenindicator ‘opleidingsniveau moeder’ is gekozen om een onderscheid te maken tussen leerlingen wiens moeder het secundair onderwijs heeft afgewerkt en zij wiens moeder dit niet gedaan heeft. Alleen leerlingen wiens moeder het secundair onderwijs niet heeft afgewerkt worden in rekening gebracht voor het berekenen van het budget waarop de school op basis van deze leerlingenindicator recht heeft.

Leerlingen wiens moeder hoogstens beschikt over een diploma, getuigschrift of een attest van slagen van de eerste 3 jaren van het gewoon of buitengewoon onderwijs (bijvoorbeeld A3, A4 of B3) of een getuigschrift van het DBSO of van de leertijd (leercontract Syntra) tikken aan voor deze leerlingenindicator. Leerlingen wiens moeder beschikt over een diploma of getuigschrift van het hoger secundair onderwijs (ASO, TSO, KSO, BSO, A2, B2, HSTL of een diploma van de 4e graad BSO) tikken niet aan voor deze leerlingenindicator.

2° Door rekening te houden met het feit of leerlingen al dan niet een schooltoelage krijgen, houden we expliciet rekening met de materiële mogelijkheden van het thuismilieu van de leerling. In het decreet betreffende de studiefinanciering is opgenomen dat

leerlingen die onvoldoende aanwezig zijn (kleuteronderwijs) of leerlingen die ongewettigd afwezig zijn (lager onderwijs en secundair onderwijs), hun recht op een schooltoelage kunnen verliezen.

Omdat er vermeden dient te worden dat scholen die problematische afwezigheden melden, financieel nadeel ondervinden van het feit dat zij spijbelende leerlingen aan de overheid signaleren, is hiervoor een uitzondering voorzien in het nieuwe financieringssysteem. Deze uitzondering wordt ook toegepast in het nieuwe omkaderingssysteem.

3° Het verschil tussen de taal die de leerlingen in het gezin spreken en de taal die op school wordt gesproken, zegt iets over zowel de communicatie- als leermogelijkheden van de leerling.

De indicator ‘de taal die de leerling spreekt in het gezin’ verwijst naar de taal die leerlingen in het gezin (met moeder, vader, en broers/ zussen) spreken. Alleen leerlingen die in het gezin een andere taal dan de onderwijstaal spreken, worden in rekening gebracht voor het berekenen van de SES-lestijden waarop de school recht heeft. Er is gekozen voor volgende operationalisering. De taal die de leerling in het gezin spreekt, is niet de onderwijstaal, indien de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met drie gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum één gezinslid de onderwijstaal spreekt. Broers en zussen worden als één gezinslid beschouwd.

Indien de beschikbare gegevens van de leerling over de gezinstaal betrekking hebben op 3 gezinsleden (vader/ moeder/ broers en zussen), is de gezinstaal dus de taal die het meest voorkomt (nl. 2 of 3 keer). Indien er 3 verschillende talen worden gesproken in het gezin (waaronder het Nederlands) dan is de gezinstaal niet het Nederlands. Indien gegevens van de gezinstaal betrekking hebben op 2 gezinsleden (bijvoorbeeld vader en moeder) is de gezinstaal Nederlands, zodra één van deze gezinsleden met de leerling Nederlands spreekt. Indien de taalgegevens slechts betrekking hebben op 1 gezinslid (bijvoorbeeld een alleenstaande moeder en geen broers of zussen), dan is de taal die de leerling spreekt met dit enige gezinslid de gezinstaal.

Voor de faciliteitscholen waar het taalregime Frans is, is de leerlingenindicator dus niet van toepassing. In deze scholen kunnen wettelijk alleen leerlingen schoollopen die thuis Frans spreken. (cf. art 7,§3 van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik van talen in bestuurszaken en art 6 en 7 van de wet van 30 juli 1963 houdende de taalregeling in het onderwijs.).

Het is evident dat in de verdere toekomst bewaakt dient te worden dat deze indicatoren nog steeds de beoogde doelgroep vatten.

Artikel 133, §2. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de verschillende indicatoren worden vastgesteld en volgens welke wijze de gegevens worden verzameld.

Artikel 134 bepaalt hoeveel lestijden een leerling die aantikt op een welbepaald leerlingenkenmerk, genereert. Het totaal aantal SES-lestijden waarop de school recht heeft, is de som van de lestijden die gegeneerd worden door de drie leerlingenkenmerken. De SES-lestijden worden per niveau berekend en per niveau afgerond volgens de gebruikelijke afrondingsregels.

Leerlingenkenmerk 1 en 3, nl. opleiding moeder en de thuistaal worden bevraagd via verklaringen op eer en geteld op de gebruikelijke teldag of tijdens de gebruikelijke telperiode voor de berekening van de lestijden volgens de schalen.

Voor de schooltoelage (leerlingenmerk 2) wordt er anders gewerkt. De gegevens dienen immers tijdig voor de start van het schooljaar beschikbaar te zijn, zodanig dat de scholen hun omkadering tijdig kennen, zodat ze zich organisatorisch kunnen voorbereiden op de start van het nieuwe schooljaar. Daarom wordt er anders gewerkt dan bij de berekening van het werkingsbudget. Het werkingsbudget werkt immers met een betaling in schijven, waarvan de eerste schijf in de loop van het lopende schooljaar gebeurt.

Wat de aanvraag van de schooltoelagen betreft is het immers zo dat als het aanvraagdossier onvolledig is, de afdeling Studietoelagen van het Ministerie van Onderwijs de ontbrekende informatie opvraagt. Die moet in elk geval bezorgd worden vóór 31 december van het daaropvolgende schooljaar (m.a.w. voor studietoelagen voor het schooljaar 2011-2012 ten laatste op 31 december 2012). Uiteraard dienen deze dossiers dan nog verder verwerkt te worden. Daarom wordt de referentiedatum op 28 februari volgend op deze uiterste datum geplaatst.

M.a.w.:

2012-2013 teldag SES-lestijden				1/2/2012 (1/10/2012)	
Schooltoelagen 2012-2013	Eindaanvraag	31/12/13	Referentiedatum	28/2/14	Te laat
Schooltoelagen 2011-2012	Eindaanvraag	31/12/12	Referentiedatum	28/2/13	Te laat
Schooltoelagen 2010-2011	Eindaanvraag	31/12/11	Referentiedatum	28/2/12	OK

Op 28 februari 2012 worden de leerlingen geteld die voor het schooljaar 2010-2011 een schooltoelage ontvingen. Uiteraard moeten de leerlingen ook regelmatig ingeschreven zijn op de eerste schooldag van februari van 2011.

Voor scholen die nog niet opgericht waren tijdens het schooljaar 2010-2011 en dus nog niet bestonden, wordt er een theoretische berekening gemaakt. Tijdens de eerste twee bestaansjaren van een nieuwe school wordt het aantal leerlingen dat aantikt op de indicator schooltoelage gefixeerd op het Vlaamse streefdoel qua schooltoelagen, nl. 25%. Hetzelfde geldt voor scholen die fusioneren.

3. Subsectie 4 bestaat uit artikel 135.

Om te vermijden dat het gemiddelde aantal kleuters of het gemiddelde aantal leerlingen lager onderwijs per FT (kleuter)onderwijzers boven de 18,5 uitkomt, ontvangt elke school voor elk niveau minstens voldoende lestijden om niet boven deze leerling/leerkracht-ratio uit te stijgen.

Deze ratio is geenszins een indicatie van een (gemiddelde) klasgrootte. Het is bijgevolg ook geen na te streven ideale klasgrootte.

Het aftoppen van de maximale leerling/leerkracht-ratio per niveau is een techniek om de vork tussen de, op vlak van ratio's, best omkaderde scholen en minst omkaderde scholen te verkleinen. Hiertoe wordt de spread van de ratio's aan de bovenzijde afgetopt.

4. Subsectie 5 bestaat uit artikel 136 en handelt over de aanwending van de lestijden.

Artikel 136, §1, geeft delegatie aan de regering om te bepalen welke ambten en betrekkingen uit de lestijden volgens de schalen en de SES-lestijden geput kunnen worden en op welke wijze dit dient te gebeuren.

5. *Subsectie 6* bestaat uit artikel 137 en handelt over de monitoring van de lestijden.

Artikel 137 bepaalt dat het departement onderwijs jaarlijks een monitoring uitvoert van het nieuwe omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs en de resultaten hiervan bezorgt aan de Vlaamse Regering.

Artikel 26, 27 en 28. In het gewoon basisonderwijs worden de aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding, voor het voeren van een gelijkekansenbeleid en ter ondersteuning van de integratie van de anderstaligen leerlingen voor de Nederlandstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten, voor de scholen in de gemeenten die grenzen aan de randgemeenten en/of aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de scholen in de gemeenten die bepaald worden door de Vlaamse Gemeenschap, geïntegreerd in het nieuwe basisomkaderingssysteem. In het buitengewoon basisonderwijs blijven de aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijkekansenbeleid en voor de integratie van anderstalige leerlingen wel afzonderlijk bestaan. In deze artikelen gebeuren de nodige wijzigingen en opheffingen.

Artikel 29. De leerlingen die momenteel aan 1,5 tellen blijven aan 1,5 geteld worden. De thuislozen die momenteel via de GOK-lestijden extra omkaderd worden, worden in het nieuwe omkaderingssysteem eveneens aan 1,5 gewogen. De wegingen aan 1,5 kunnen niet cumulatief gebeuren.

Daarnaast wordt er een weging voor 1,11 ingevoerd voor de leerlingen van scholen gelegen in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Zoals in punt 3.3 aangegeven worden deze scholen met een specifieke problematiek geconfronteerd.

Er is een afzonderlijke telling voor de vestigingsplaatsen die gelegen zijn op ten minste 1,5 kilometer, in een rechte lijn gemeten (vogelvlucht), van elke andere vestigingsplaats behorende tot dezelfde groep. De regering bepaalt de wijze waarop de vestigingsplaatsen gegeopositioneerd worden. De afstand tussen de gegeopositioneerde vestigingsplaatsen wordt berekend volgens de formule vervat in bijlage 3.

De wegingen aan 1,1 en 1,5 gebeuren cumulatief.

De overige bepalingen van dit artikel hoeven geen verdere duiding.

Artikel 30. Aangezien het kleuteronderwijs gelijk omkaderd wordt als het lager onderwijs maar een andere instroom en uitstroom kent dan het lager onderwijs (nl. gelijdelijke instroom van de 2,5-3-jarigen op de instapdagen) worden de instaplestijden die gegenereerd worden tot en met de eerste schooldag van februari geïntegreerd in het nieuwe omkaderingssysteem. Dit is immers de teldag voor de sterk verbeterde lestijden volgens de schalen. Ook na deze teldag wordt het kleuteronderwijs geconfronteerd met instappertjes. Vandaar dat de instaplestijden behouden blijven vanaf de krokusvakantie.

Artikel 31. Een herverdeling van omkadering mag in de toekomst niet voor gevolg hebben dat personeelsleden ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking tenzij de terbeschikkinggestelde personeelsleden voor de hele verdere duur van het schooljaar in een school van hetzelfde schoolbestuur en/of van dezelfde scholengemeenschap overeenkomstig de geldende reglementering kunnen worden gereffecteerd of wedertewerkgesteld.

Artikel 32, 35 en 36

Technische wijzigingen omwille van de hernummering van onderafdeling A. Basisomkadering. Artikelen die niet meer van toepassing zijn worden opgeheven.

Artikel 33 en 34

Lichamelijke opvoeding is om diverse redenen een belangrijk leergebied in het onderwijs. In het huidige omkaderingssysteem worden gekleurde middelen toegekend voor lichamelijke opvoeding. Dit zal in de toekomst niet meer het geval zijn. Daarom wordt in een waarborgregeling voor lichamelijke opvoeding voorzien.

De Vlaamse Regering zal zich bij het uitvoeren van artikel 34 baseren op het systeem van aanvullende lestijden lichamelijke opvoeding dat per niveau toegekend werd voor het schooljaar 2011-2012. Voor het kleuteronderwijs zal de regering zich hierbij baseren op de toenmalige berekeningswijze toegepast op de nieuwe lestijden volgens de schalen in het kleuteronderwijs. Voor het lager onderwijs zal de regering zich baseren op de toenmalige berekeningswijze.

Artikel 37 en 40. Aangezien de overgang van het huidige omkaderingssysteem naar het nieuwe omkaderingssysteem, ondanks de extra middelen, leidt tot verlies aan omkadering voor sommige scholen – hetgeen te wijten is aan de niet altijd objectieve parameters van het huidige omkaderingssysteem – wordt voorzien in een drie jaar durend overgangssysteem.

Aangezien het hier gaat om een impact op de omkadering van scholen en dus op de personeelsleden van de scholen wordt dit overgangssysteem als sociale maatregel ingevoerd. Deze sociale maatregel geeft de schoolbesturen en de personeelsleden de nodige tijd om de impact van het nieuwe omkaderingssysteem op te vangen.

Het aantal lestijden dat gecompenseerd wordt in het tweede schooljaar is 2/3de van de compensatie in het eerste schooljaar en in het derde schooljaar bedraagt de compensatie nog 1/3de daarvan.

Het overgangssysteem spits zich toe op verliezen van een zekere omvang en impact op de school. Zo worden verliezen van minder dan 2 lestijden niet gecompenseerd en worden scholen die een lage leerling/leerkracht-ratio hebben niet gecompenseerd.

Artikel 38. Dit artikel voegt, als bijlage, de nieuwe lestijdenschaal voor gewoon basisonderwijs toe aan het decreet.

Artikel 39. Dit artikel voegt, als bijlage, de berekeningswijze van de afstand in vogelvlucht in meter toe aan het decreet.

Artikel 41. Dit artikel behoeft geen commentaar.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 15 juli 2011

Voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, op socio-economische leerlingkenmerken gebaseerd, geïntegreerd omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke kansen en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. De bepalingen van dit decreet zijn van toepassing op het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen aan het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 3. In artikel 3 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt de zinsnede “voor godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing, lichamelijke opvoeding en” opgeheven;

2° tussen punt 9° en 9°bis wordt een punt 9°semel ingevoegd, dat luidt als volgt:

“9°semel capaciteitslestijden: lestijden, toegekend in het kader van de capaciteitsproblematiek;”;

3° er wordt een punt 16°bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“16°bis geïntegreerde basisomkadering in het gewoon basisonderwijs: omkadering die bestaat uit de lestijden volgens de schalen en SES-lestijden;”;

4° punt 33° wordt vervangen door wat volgt:

“33° lestijdenpakket:

a) in het gewoon basisonderwijs: pakket lestijden dat bestaat uit de lestijden volgens de schalen, SES-lestijden, de capaciteitslestijden en de aanvullende lestijden, toegekend aan een school om de financierbare of subsidieerbare personeelsformatie van het onderwijzend personeel te bepalen, inclusief de eventuele lesopdracht van de directie;

b) in het buitengewoon basisonderwijs: het pakket lestijden dat bestaat uit de lestijden volgens de schalen en de aanvullende lestijden, toegekend aan een school om de financierbare of subsidieerbare personeelsformatie van het onderwijzend personeel te bepalen, inclusief de eventuele lesopdracht van de directie;”;

5° in punt 34° worden de woorden “door de regering vastgelegd” opgeheven;

6° er worden een punt 52bis/1 en 52bis/2 ingevoegd, die luiden als volgt;

“52°bis/1 SES-lestijden: lestijden, toegekend op basis van de socio-economische status van leerlingen in het gewoon basisonderwijs die gevat wordt door leerlingkenmerken;

52°bis/2 thuislozen: de leerling is tijdelijk of permanent buiten het eigen gezinsverband opgenomen door een gezin of persoon, een voorziening of een sociale dienst, bedoeld in het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand, met uitzondering van de internaten die gefinancierd of gesubsidieerd worden door het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap;”;

7° punt 55°bis wordt opgeheven.

Art. 4. Aan artikel 47, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juli 2003, wordt een punt 6° toegevoegd, dat luidt als volgt:

“6° de wijze waarop de school haar gelijke onderwijskansenbeleid voert.”.

Art. 5. In artikel 78, §2, 2°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 4 juli 2008, wordt de zinsnede “139bis, §1, 2°,” vervangen door de zinsnede “3, 52°bis/2,”.

Art. 6. In artikel 130, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 juli 1998, 10 juli 2003, 7 juli 2006 en 4 juli 2008, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Het aantal gefinancierde of gesubsidieerde ambten onderwijzend personeel is afhankelijk van een toegekend lestijdenpakket en van het aantal toegekende extra of bijkomende lestijden.”.

Art. 7. In hoofdstuk IX, afdeling 2, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt het opschrift van onderafdeling A vervangen door wat volgt:

“Onderafdeling A. Basisomkadering”.

Art. 8. In hoofdstuk IX, afdeling 2, onderafdeling A, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2007, wordt een sectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 1. Geïntegreerde basisomkadering in het gewoon basisonderwijs”.

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 1. Samenstelling van de geïntegreerde basisomkadering”.

Art. 10. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 1, ingevoegd bij artikel 9, artikel 131, opgeheven door het decreet van 22 juni 2007, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 131. De geïntegreerde basisomkadering in het gewoon basisonderwijs bestaat uit de lestijden volgens de schalen en de SES-lestijden.

Die lestijden worden aan de scholen toegekend volgens de bepalingen van subsectie 2 en 3.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 2. Lestijden volgens de schalen”.

Art. 12. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 2, ingevoegd bij artikel 11, artikel 132, vervangen bij het decreet van 22 juni 2007, vervangen door wat volgt;

“Art. 132. §1. De lestijden volgens de schalen worden ieder schooljaar per niveau en per school berekend.

Het aantal lestijden volgens de schalen waarop de school per niveau recht heeft, is het aantal lestijden dat verkregen wordt door het aantal regelmatige leerlingen, ingeschreven in het betrokken niveau op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar, af te zetten op de lestijdschaal, vermeld in bijlage 2, en te vermenigvuldigen met een SES-percentages van 3,04%. Als het resultaat van die vermenigvuldiging voor een niveau in een school kleiner is dan 26, dan heeft de school voor dat niveau recht op 26 lestijden.

De lestijden volgens de schalen worden op schoolniveau per niveau als volgt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier, wordt er afgerond naar het hogere geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen in het gewoon onderwijs in programmatie de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. Die teldag geldt voor de hele school voor het schooljaar van oprichting en voor de vijf daaropvolgende schooljaren.

§3. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen die betrokken zijn bij een herstructurering, de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar.

§4. Voor de toepassing van dit artikel op CKG-scholen worden de woorden "de eerste schooldag van oktober" telkens gelezen als de woorden "de maand september" en wordt het woord "teldag" telkens gelezen als het woord "telperiode".

Voor de toepassing van dit artikel op CKG-scholen worden de woorden "op basis van het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven in het betrokken niveau op de eerste schooldag van februari" gelezen als de woorden "op basis van het gemiddeld aantal regelmatige leerlingen, ingeschreven in het betrokken niveau tijdens de periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de eerste schooldag van februari".

Art. 13. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Subsectie 3. SES-lestijden".

Art. 14. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 3, ingevoegd bij artikel 13, artikel 133, opgeheven door het decreet van 22 juni 2007, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"Art. 133. §1. Voor de toepassing van de subsecties 3, 4 en 5 gelden de volgende leerlingkenmerken:

a) het opleidingsniveau van de moeder: de moeder is niet in het bezit van een diploma van het secundair onderwijs of van een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs of van een daarmee gelijkwaardig studiebewijs, hierna leerlingkenmerk 1 te noemen;

b) het krijgen van een schooltoelage: er wordt een schooltoelage gegeven aan de leerling, als vermeld in het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, uitbetaald ten gunste van de leerling, hierna leerlingkenmerk 2 te noemen. Voor de toepassing van dit artikel worden de leerlingen die met toepassing van voornoemd decreet alleen door ongewettigde afwezigheid of onvoldoende aanwezigheid geen recht op een schooltoelage hadden, eveneens meegerekend;

c) de taal die de leerling in het gezin spreekt en die verschilt van de onderwijstaal : daaronder wordt de taal verstaan die de leerling meestal spreekt met moeder, vader of broers en zussen, hierna leerlingkenmerk 3 te noemen. De taal die de leerling in het gezin spreekt is niet de onderwijstaal, indien de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met drie gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum één gezinslid de onderwijstaal spreekt. Broers en zussen worden als één gezinslid beschouwd;

§2. De regering bepaalt de wijze waarop de leerlingkenmerken worden vastgesteld en legt de procedure vast volgens welke de gegevens door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming worden verzameld.”.

Art. 15. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 3, ingevoegd bij artikel 13, artikel 134, opgeheven door het decreet van 22 juni 2007, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 134. §1. Het aantal SES-lestijden waarop de school voor het kleuteronderwijs recht heeft, voor het schooljaar (J)-(J+1), is de som van A, B en C waarbij :

1° A = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige kleuters, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 1, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,3024 lestijden;

2° B = S x het aantal regelmatige kleuters dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1348 lestijden, waarbij:

$S = X /$ het aantal regelmatige leerlingen dat de school telde op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1, waarbij:

X = het aantal regelmatige leerlingen die beantwoorden aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

i° ze beantwoorden uiterlijk op 28 februari J aan leerlingkenmerk 2 voor het schooljaar (J-2)-(J-1);

ii° ze zijn op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1 regelmatig ingeschreven in de school.

3° In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die zijn opgericht vanaf 1 september 2011, gedurende hun twee eerste bestaansjaren gelijk aan het resultaat van $0,25 \times$ het aantal regelmatige kleuters dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1348 lestijden.

In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die, zoals bepaald in artikel 3, 15°, fusioneren door de samenvoeging tot één nieuwe school van twee of meer scholen die gelijktijdig worden afgeschaft gedurende het jaar dat de fusie uitwerking heeft gelijk aan het resultaat van $0,25 \times$ het aantal regelmatige kleuters dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1348 lestijden.

4° C = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige kleuters, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 3, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,3295 lestijden.

§2. Het aantal SES-lestijden waarop de school voor het lager onderwijs recht heeft, voor het schooljaar (J)-(J+1), is de som van A, B en C waarbij :

1° A = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 1, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,3024 lestijden;

2° B = S x het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1348 lestijden, waarbij:

S = X / het aantal regelmatige leerlingen dat de school telde op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1, waarbij:

X = het aantal regelmatige leerlingen die beantwoorden aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

i° ze beantwoorden uiterlijk op 28 februari J aan leerlingkenmerk 2 voor het schooljaar (J-2)-(J-1);

ii° ze zijn op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1 regelmatig ingeschreven in de school.

3° In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die zijn opgericht vanaf 1 september 2011 gedurende hun twee eerste bestaansjaren gelijk aan het resultaat van $0,25 \times$ het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1348 lestijden.

In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die, zoals bepaald in artikel 3, 15°, fusioneren door de samenvoeging tot één nieuwe school van twee of meer scholen die gelijktijdig worden afgeschaft gedurende het jaar dat de fusie uitwerking heeft gelijk aan het resultaat van $0,25 \times$ het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1348 lestijden.

4° C = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 3, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,3295 lestijden.

§3. De SES-lestijden verkregen volgens paragraaf 1 en paragraaf 2 worden per niveau als volgt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere gelegen geheel getal.

§4. Voor de toepassing van dit artikel op CKG-scholen is artikel 132, §4, niet van toepassing.”.

Art. 16. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 4. Aanwending en controle”.

Art. 17. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, artikel 135 vervangen door wat volgt:

“Art. 135. §1. De regering bepaalt de ambten die een school met de SES-lestijden en de lestijden volgens de schalen kan inrichten, en op welke wijze de omrekening gebeurt van de SES-lestijden en de lestijden volgens de schalen naar de gefinancierde of gesubsidieerde betrekkingen die in die ambten worden ingericht.

§2. De school wendt de SES-lestijden en de lestijden volgens de schalen als volgt aan:

1° in eerste instantie moet ze de SES-lestijden en de lestijden volgens de schalen steeds aanwenden voor de instandhouding van betrekkingen van vastbenoemde personeelsleden in het betrokken niveau in de volgens §1 door de regering bepaalde ambten;

2° als de school na toepassing van 1° nog SES-lestijden en lestijden volgens de schalen ter beschikking heeft, kan ze deze aanwenden om betrekkingen in te richten in de volgens §1 door de regering bepaalde ambten.”.

Art. 18. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, artikel 136 vervangen door wat volgt:

“Art. 136. De SES-lestijden moeten, in samenhang en ter versterking van de andere omkadering, aangewend worden om optimale leer- en ontwikkelingskansen voor alle leerlingen te realiseren, met bijzondere aandacht voor de groep leerlingen die voldoen aan de leerlingkenmerken.”.

Art. 19. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, artikel 137 vervangen door wat volgt:

“Art. 137. Elke school die SES-lestijden ontvangt, werkt een beleid uit dat afgestemd is op de eigen leerlingenpopulatie. Daarvoor expliciteert de school:

1° de manier waarop dat beleid aansluit bij de context- en inputanalyse;

2° de concrete, meetbare en realiseerbare doelstellingen waaraan ze op het niveau van de leerlingen, de personeelsleden en de school wil werken;

3° de manier waarop ze, in samenwerking met het centrum voor leerlingenbegeleiding, die doelstellingen wil bereiken;
4° de manier waarop ze evalueert of de doelstellingen gerealiseerd worden en hoe de school zichzelf bijstuurt als dat nodig blijkt.”.

Art. 20. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137bis. De doelstellingen moeten zich situeren binnen minstens twee van de volgende thema's:

- 1° de preventie en remediëring van ontwikkelings- en leerachterstanden;
- 2° taalvaardigheidsonderwijs Nederlands;
- 3° doorstroming en oriëntering
- 4° socio-emotionele ontwikkeling
- 5° leerlingen- en ouderparticipatie.”.

Art. 21. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137ter. De onderwijsinspectie beoordeelt tijdens de doorlichting, vermeld in deel II, titel IV, hoofdstuk II, afdeling III van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs, of de school die lestijden optimaal aanwendt voor het doel, vermeld in artikel 136.”.

Art. 22. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137quater. In het bijzonder gaat de onderwijsinspectie na of de cyclus, vermeld in artikel 137, bijdraagt tot de realisatie van optimale leer- en ontwikkelingskansen.”.

Art. 23. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137quinquies. Bij positieve evaluatie ontvangt de school alle SES-lestijden, zoals jaarlijks berekend op de wijzen, vermeld in artikel 134, tot een volgende doorlichting.”.

Art. 24. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137sexies. Bij negatieve evaluatie door de inspectie verliest de school vanaf het schooljaar dat volgt op de evaluatie de SES-lestijden, tot de school een engagement tot remediëring aangaat. In dat geval krijgt de school vanaf het schooljaar dat volgt op het aangaan van het engagement, de helft van de SES-lestijden waarop ze in geval van een positieve evaluatie recht zou hebben.”.

Art. 25. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137septies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137septies. Het engagement tot remediëring houdt minimaal in dat de school een beroep doet op de pedagogische begeleidingsdienst voor het opstellen en realiseren van een stappenplan dat de geformuleerde knelpunten in het evaluatieverslag van de inspectie moet proberen weg te werken. Het stappenplan wordt binnen drie maanden na de aanvang van het schooljaar aan de inspectie bezorgd.

De regering kan nadere regels bepalen voor het engagement tot remediering.”.

Art. 26. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137octies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art.137octies. In de maand juni van het schooljaar waarin het stappenplan ingediend is gaat de inspectie na of het stappenplan in uitvoering is.”.

Art. 27. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137novies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137novies. Bij een positieve evaluatie van de uitvoering van het stappenplan ontvangt de school vanaf het daaropvolgende schooljaar alle SES-lestijden tot een volgende doorlichting.”.

Art. 28. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137decies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137decies. Bij een negatieve evaluatie van de uitvoering van het stappenplan verliest de school vanaf het daaropvolgende schooljaar alle SES-lestijden voor drie jaar.”.

Art. 29 In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, een artikel 137undecies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137undecies. De regering voorziet in een beroepsmogelijkheid voor de school tegen een negatieve evaluatie van de uitvoering van het stappenplan.”.

Art. 30. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 5. Monitoring”.

Art. 31. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 5, ingevoegd bij artikel 30, een artikel 137duodecies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137duodecies. Het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming voert jaarlijks een monitoring uit van de bepalingen in deze sectie. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de evolutie van de verschillende componenten van de geïntegreerde basisomkadering. De resultaten van deze monitoring worden aan de Regering bezorgd.”.

Art. 32. In hoofdstuk IX, afdeling 2, onderafdeling A, van het decreet van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt een sectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 2. Lestijden volgens de schalen in het buitengewoon basisonderwijs”.

Art. 33. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 32, een artikel 137ter decies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137ter decies. §1. De lestijden volgens de schalen worden ieder schooljaar per school berekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen die zijn ingeschreven op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar en aan de hand van de lestijdenscalen die door de regering worden vastgelegd.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen in het buitengewoon onderwijs in programmatie, de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. Die teldag geldt voor de hele school voor het schooljaar van oprichting en voor de twee daaropvolgende schooljaren.

§3. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen die betrokken zijn bij een herstructurering, de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar.

§4. Voor de toepassing van dit artikel op scholen voor type 5 worden de woorden “de eerste schooldag van oktober” telkens gelezen als de woorden “de maand september” en wordt het woord “teldag” telkens gelezen als het woord “telperiode”.

Voor de toepassing van dit artikel op scholen voor type 5 worden de woorden “op basis van het aantal regelmatige leerlingen die zijn ingeschreven op de eerste schooldag van februari” gelezen als de woorden “op basis van het gemiddeld aantal regelmatige leerlingen die zijn ingeschreven tijdens de periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de eerste schooldag van februari”.

§5. De lestijden volgens de schalen van een school voor type 5 kunnen uitsluitend volledig worden aangewend als een door de regering vastgelegd gemiddelde van onderwijsdagen per kind gedurende de telperiode wordt bereikt.

Als dat gemiddelde niet wordt bereikt, worden de lestijden volgens de schalen evenredig verminderd.

§6. In afwijking van paragraaf 1 is het aantal lestijden volgens de schalen voor scholen voor type 5 die betrokken zijn bij of die ontstaan zijn door een fusie, gelijk aan de som van de lestijdenpakketten van de scholen in kwestie.”.

Art. 34. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 32, een artikel 137quater decies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137quater decies. De regering legt voor het buitengewoon basisonderwijs lestijdenscalen vast voor elk type.”.

Art. 35. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 32, een artikel 137 quinquies decies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137quiquies decies. De regering bepaalt de ambten die een school met de lestijden volgens de schalen kan inrichten, en op welke wijze de omrekening gebeurt van de lestijden volgens de schalen naar de gefinancierde of gesubsidieerde betrekkingen die in deze ambten worden ingericht.”.

Art. 36. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 32, een artikel 137sexies decies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137sexies decies. De regering kan voor het buitengewoon basisonderwijs aanwendingspercentages vastleggen die voor een of meer schooljaren op de lestijden volgens de schalen moeten worden toegepast.”.

Art. 37. In artikel 138, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 juni 2002, 7 juli 2006, 22 juni 2007, 4 juli 2008 en 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 5° wordt opgeheven;

2° aan punt 6° worden de woorden “in het buitengewoon basisonderwijs” toegevoegd;

3° aan punt 7° worden tussen het woord “lestijden” en het woord “ter” de woorden “in het buitengewoon basisonderwijs” ingevoegd;

4° punt 8° wordt opgeheven.

Art. 38. In artikel 139 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 7 juli 2006 en gewijzigd bij het decreet van 4 juli 2008, wordt de zinsnede “3°bis, 4°, 5° en 7°” vervangen door de zinsnede “3°bis, 4° en 7°”.

Art. 39. In hoofdstuk IX, afdeling 2, onderafdeling B, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt sectie 2, dat bestaat uit artikel 139bis tot en met 139novies, opgeheven.

Art. 40. Artikel 140 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 juli 1998 en 28 juni 2002, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 140. §1. Bij het tellen van de leerlingen in het gewoon basisonderwijs gelden de volgende regels:

1° er wordt afzonderlijk geteld per taalstelsel;

2° de leerlingen van het kleuteronderwijs en het lager onderwijs worden afzonderlijk geteld;

3° in een school met verschillende vestigingsplaatsen worden de leerlingen van alle vestigingsplaatsen samengeteld;

4° alleen de regelmatige leerlingen worden geteld;

5° elke leerling telt voor één teleenheid;

6° in afwijking van punt 5° wordt de coëfficiënt 1,5 toegepast op de leerlingen:

- a) die verblijven in een centrum voor kinderopvang en gezinsondersteuning;
- b) die verblijven in tehuizen voor kinderen van wie de ouders geen vaste verblijfplaats hebben;
- c) die geplaatst zijn door de jeugdrechter of door de comités voor bijzondere jeugdzorg;
- d) van wie de ouders tot de trekkende bevolking behoren;
- e) die thuisloos zijn, zoals bepaald in artikel 3, 52°bis/2.

De regering bepaalt de wijze waarop wordt vastgesteld of aan die criteria is voldaan.

De wegingen van 1,5 kunnen niet cumulatief gebeuren;

7° in afwijking van punt 5° wordt op de leerlingen van de scholen die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest liggen, de coëfficiënt 1,1 toegepast;

8° in afwijking van punt 5° wordt op de leerlingen van geïsoleerde vestigingsplaatsen als vermeld in artikel 120, §3, gelegen in gemeenten met een bevolkingsdichtheid van minder dan 200 inwoners per vierkante kilometer de coëfficiënt 1,1 toegepast;

9° in afwijking van punt 5° en 8° wordt op de leerlingen van geïsoleerde scholen die bestaan uit één vestigingsplaats als vermeld in artikel 120, §2, en die liggen in gemeenten met een bevolkingsdichtheid van minder dan 200 inwoners per vierkante kilometer, de coëfficiënt 1,1 toegepast;

10° in afwijking van punt 5°, 6°, 7°, 8° en 9° wordt op een leerling die in aanmerking komt voor zowel een weging van 1,1 als een weging van 1,5, een weging van 1,65 toegepast;

11° alvorens artikel 132 toe te passen wordt het gewogen aantal leerlingen per niveau als volgt afgerond op schoolniveau: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier, wordt er afgerond naar het hogere geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier, wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§2. Bij het tellen van de leerlingen in het buitengewoon basisonderwijs gelden de volgende regels:

1° er wordt afzonderlijk geteld per taalstelsel;

2° in het buitengewoon onderwijs worden de leerlingen per type geteld, kleuteronderwijs en lager onderwijs samen;

3° in een school met verschillende vestigingsplaatsen worden de leerlingen van alle vestigingsplaatsen samengeteld;

4° alleen de regelmatige leerlingen worden geteld;

5° elke leerling telt voor één teleenheid.”.

Art. 41. In artikel 141 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 14 juli 1998, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Onder de voorwaarden die de regering bepaalt, kunnen de lestijden volgens de schalen in het gewoon kleuteronderwijs herberekend worden tijdens het lopende schooljaar, vanaf de eerste schooldag na de krokusvakantie.”.

Art. 42. In artikel 148 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2006, wordt de zinsnede “ artikel 132” vervangen door de zinsnede “artikel 137ter decies”.

Art. 43. In artikel 173quater van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 9 juli 2010, worden de woorden “bijkomende lestijden volgens de schalen” telkens vervangen door het woord “capaciteitslestijden”.

Art. 44. Artikel 194 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 7 mei 2004, wordt opgeheven.

Art. 45. Artikel 194ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2001, wordt opgeheven.

Art. 46. Aan hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt een bijlage 2 toegevoegd, die bij dit decreet is gevoegd.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van bepaalde personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs

Art. 47. Aan artikel 4 van het decreet rechtspositie personeelsleden gemeenschapsonderwijs van 27 maart 1991, gewijzigd bij de decreten van 21 december 1994, 1 december 1998, 18 mei 1999, 13 juli 2001, 10 juli 2003, 7 juni 2006 en 22 juni 2007, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. Voor de toepassing van hoofdstuk III in instellingen van het basisonderwijs kan een raad van bestuur de diensten die een personeelslid gepresteerd heeft in het ambt van onderwijzer, voor dat personeelslid ook beschouwen als diensten die gepresteerd zijn in het ambt van kleuteronderwijzer.

Voor de toepassing van hoofdstuk III in instellingen van het basisonderwijs kan een raad van bestuur de diensten die een personeelslid gepresteerd heeft in het ambt van kleuteronderwijzer, voor dat personeelslid ook beschouwen als diensten die gepresteerd zijn in het ambt van onderwijzer.”.

Art. 48. Aan artikel 21, §5, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 4 juli 2008, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als de anciënniteit, vermeld in paragraaf 3, in een ambt van onderwijzer verworven is, dan geldt dat recht voor dat ambt van onderwijzer en voor het ambt van kleuteronderwijzer, op voorwaarde dat de raad van bestuur voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5, en na akkoord van het personeelslid. Als de anciënniteit, vermeld in paragraaf 3, in een ambt van kleuteronderwijzer verworven is; dan geldt dat recht voor dat ambt van kleuteronderwijzer en voor het ambt van onderwijzer, op voorwaarde dat de raad van bestuur voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5, en na akkoord van het personeelslid.”.

Art. 49. Aan artikel 21bis, §5, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1998 en vervangen bij het decreet van 4 juli 2008, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als de anciënniteit, vermeld in paragraaf 3, in een ambt van onderwijzer verworven is, dan geldt dat recht voor dat ambt van onderwijzer en voor het ambt van kleuteronderwijzer, op voorwaarde dat de raad van bestuur voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5, en na akkoord van het personeelslid. Als de anciënniteit, vermeld in paragraaf 3, in een ambt van kleuteronderwijzer verworven is, dan geldt dat recht voor dat ambt van kleuteronderwijzer en voor het ambt van onderwijzer, op voorwaarde dat de raad van bestuur voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5, en na akkoord van het personeelslid.”.

Art. 50. Aan artikel 31 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 18 mei 1999 en gewijzigd bij de decreten van 14 februari 2003 en 30 april 2009, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 kan een personeelslid dat vast benoemd is in het ambt van onderwijzer, een nieuwe affectatie of een mutatie krijgen in een vacante betrekking in het ambt van kleuteronderwijzer, op voorwaarde dat de raad van bestuur voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 kan een personeelslid dat vast benoemd is in het ambt van kleuteronderwijzer, een nieuwe affectatie of een mutatie krijgen in een vacante betrekking in het ambt van onderwijzer, op voorwaarde dat de raad van bestuur voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5.”.

Art. 51. In artikel 36, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2007, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° op 31 december voorafgaand aan de vaste benoeming voor doorlopende duur is aangesteld in het ambt waarvoor hij zich kandidaat heeft gesteld. Behoort de instelling waar het personeelslid voor doorlopende duur is aangesteld, niet tot een scholengemeenschap, dan vervult het personeelslid deze voorwaarde voor alle instellingen van de scholengroep die niet tot een scholengemeenschap behoren. Behoort de instelling waar het personeelslid voor doorlopende duur is aangesteld tot

een scholengemeenschap, dan vervult het personeelslid deze voorwaarde voor alle instellingen van deze scholengemeenschap.

Is het personeelslid op 31 december voor doorlopende duur aangesteld in het ambt van leraar, dan geldt dit als een aanstelling in dat ambt voor alle opleidingen, modules of vakken en specialiteiten waarvoor het personeelslid het recht op een aanstelling van doorlopende duur heeft opgebouwd, zoals bepaald in artikel 21, §5, en artikel 21bis, §5.

Als het personeelslid op 31 december voor doorlopende duur aangesteld is in het ambt van onderwijzer en als de raad bestuur voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5, dan geldt dat ook als een aanstelling in het ambt van kleuteronderwijzer. Als het personeelslid op 31 december voor doorlopende duur aangesteld is in het ambt van kleuteronderwijzer en als de raad van bestuur voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5, dan geldt dat ook als een aanstelling in het ambt van onderwijzer.

Punt 3° is niet van toepassing:

- op een personeelslid dat werd aangesteld bij wijze van reaffectatie of wedertewerkstelling;
- op een personeelslid bedoeld in hoofdstuk Vbis voor wat betreft het volume van zijn opdracht waarvoor hij is vast benoemd en waarvoor hij een verlof heeft verkregen om tijdelijk een andere opdracht uit te oefenen. Dit personeelslid moet, voor zover hij het ambt van leraar uitoefent, 360 dagen dienstanciënniteit hebben verworven in de opleiding, de module, het vak of de specialiteit van de vacant verklaarde betrekking.”.

Hoofdstuk 4. Wijziging van het decreet van 27 maart 1991 betreffende de rechtspositie van sommige personeelsleden van het gesubsidieerd onderwijs en de gesubsidieerde centra voor leerlingenbegeleiding

Art. 52. Aan artikel 6 van het decreet rechtspositie personeelsleden gesubsidieerd onderwijs van 27 maart 1991, gewijzigd bij de decreten van 28 april 1993, 21 december 1994, 1 december 1998, 13 juli 2001, 7 juni 2006 en 22 juni 2007, wordt een paragraaf 5 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§5. Voor de toepassing van hoofdstuk III in instellingen van het basisonderwijs kan een inrichtende macht de diensten die een personeelslid gepresteerd heeft in het ambt van onderwijzer, voor dat personeelslid ook beschouwen als diensten die gepresteerd zijn in het ambt van kleuteronderwijzer.

Voor de toepassing van hoofdstuk III in instellingen van het basisonderwijs kan een inrichtende macht de diensten die een personeelslid gepresteerd heeft in het ambt van kleuteronderwijzer, voor dat personeelslid ook beschouwen als diensten die gepresteerd zijn in het ambt van onderwijzer.”.

Art. 53. Aan artikel 23, §5, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 4 juli 2008, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als de anciënniteit, vermeld in paragraaf 3, in een ambt van onderwijzer verworven is, dan geldt dat recht voor dat ambt van onderwijzer en voor het ambt van kleuteronderwijzer, op voorwaarde dat de inrichtende macht voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 6, §5, en na akkoord van het personeelslid. Als de anciënniteit, vermeld in paragraaf 3, in een ambt van kleuteronderwijzer

verworven is, dan geldt dat recht voor dat ambt van kleuteronderwijzer en voor het ambt van onderwijzer, op voorwaarde dat de inrichtende macht voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5, en na akkoord van het personeelslid.”.

Art. 54. Aan artikel 23bis, §5, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 14 juli 1998, en vervangen bij het decreet van 4 juli 2008, wordt een vierde lid toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Als de anciënniteit, vermeld in paragraaf 3, in een ambt van onderwijzer verworven is, dan geldt dat recht voor dat ambt van onderwijzer en voor het ambt van kleuteronderwijzer, op voorwaarde dat de inrichtende macht voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 6, §5, en na akkoord van het personeelslid. Als de anciënniteit, vermeld in paragraaf 3, in een ambt van kleuteronderwijzer verworven is, dan geldt dat recht voor dat ambt van kleuteronderwijzer en voor het ambt van onderwijzer, op voorwaarde dat de inrichtende macht voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5, en na akkoord van het personeelslid.”.

Art. 55. In artikel 31, §1, eerste lid, van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 13 juli 2007, wordt punt 3° vervangen door wat volgt:

“3° op 31 december voorafgaand aan de vaste benoeming voor doorlopende duur is aangesteld in het ambt waarvoor hij zich kandidaat heeft gesteld. Behoort de instelling of het CLB waar het personeelslid voor doorlopende duur is aangesteld, niet tot een scholengemeenschap, dan vervult het personeelslid deze voorwaarde voor alle instellingen of CLB's van de inrichtende macht die niet tot een scholengemeenschap behoren. Behoort de instelling waar het personeelslid voor doorlopende duur is aangesteld, tot een scholengemeenschap, dan vervult het personeelslid deze voorwaarde voor alle instellingen van de scholengemeenschap. Is het personeelslid op 31 december voor doorlopende duur aangesteld in het ambt van leraar, dan geldt dit als een aanstelling in dat ambt voor alle opleidingen, modules of vakken en specialiteiten waarvoor het personeelslid het recht op een aanstelling van doorlopende duur heeft opgebouwd, zoals bepaald in artikel 23, §5, en artikel 23bis, §5.

Als het personeelslid op 31 december voor doorlopende duur aangesteld is in het ambt van onderwijzer en als de inrichtende macht voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 6, §5, dan geldt dat voor de toepassing van deze voorwaarde ook als een aanstelling in het ambt van kleuteronderwijzer. Als het personeelslid op 31 december voor doorlopende duur aangesteld is in het ambt van kleuteronderwijzer en als de inrichtende macht voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 4, §5, dan geldt dat ook als een aanstelling in het ambt van onderwijzer.

Punt 3° is niet van toepassing:

- op een personeelslid dat werd aangesteld bij wijze van reffectatie of wedertewerkstelling;
- op een personeelslid bedoeld in hoofdstuk IVbis voor wat betreft het volume van zijn opdracht waarvoor hij is vast benoemd en waarvoor hij een verlof heeft verkregen om tijdelijk een andere opdracht uit te oefenen. Dit personeelslid moet, voorzover hij het ambt van leraar uitoefent, 360 dagen dienstanciënniteit hebben verworven in de opleiding, de module, het vak of de specialiteit van de vacant verklaarde betrekking.”.

Art. 56. Aan artikel 45 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 21 december 1994 en gewijzigd bij de decreten van 18 mei 1999 en 30 april 2009, wordt een paragraaf 3 toegevoegd, die luidt als volgt:

“§3. Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 en 2 kan een personeelslid dat vast benoemd is in het ambt van onderwijzer, een nieuwe affectatie of een mutatie krijgen in een vacante betrekking in het ambt van kleuteronderwijzer, op voorwaarde dat de inrichtende macht voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 6, §5.

Met behoud van de toepassing van paragraaf 1 en 2 kan een personeelslid dat vast benoemd is in het ambt van kleuteronderwijzer, een nieuwe affectatie of een mutatie krijgen in een vacante betrekking in het ambt van onderwijzer, op voorwaarde dat de inrichtende macht voor dat personeelslid gebruikmaakt van artikel 6, §5.”.

Hoofdstuk 5. Inwerkingtreding

Art. 57. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2012, met uitzondering van artikel 47 en 52 die in werking treden op 1 juni 2012.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET

Lestijdenschaal:

LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT
0	0	51	79	102	139	153	200	204	261	255	321	306	382	357	443
1	26	52	80	103	141	154	201	205	262	256	323	307	383	358	444
2	26	53	81	104	142	155	202	206	263	257	324	308	384	359	445
3	26	54	82	105	143	156	204	207	264	258	325	309	386	360	446
4	26	55	83	106	144	157	205	208	265	259	326	310	387	361	448
5	26	56	85	107	145	158	206	209	267	260	327	311	388	362	449
6	26	57	86	108	146	159	207	210	268	261	329	312	389	363	450
7	26	58	87	109	148	160	208	211	269	262	330	313	390	364	451
8	26	59	88	110	149	161	210	212	270	263	331	314	392	365	452
9	26	60	89	111	150	162	211	213	271	264	332	315	393	366	453
10	26	61	91	112	151	163	212	214	273	265	333	316	394	367	455
11	26	62	92	113	152	164	213	215	274	266	334	317	395	368	456
12	26	63	93	114	154	165	214	216	275	267	336	318	396	369	457
13	26	64	94	115	155	166	215	217	276	268	337	319	398	370	458
14	26	65	95	116	156	167	217	218	277	269	338	320	399	371	459
15	26	66	96	117	157	168	218	219	279	270	339	321	400	372	461
16	26	67	98	118	158	169	219	220	280	271	340	322	401	373	462
17	26	68	99	119	160	170	220	221	281	272	342	323	402	374	463
18	26	69	100	120	161	171	221	222	282	273	343	324	404	375	464
19	29	70	101	121	162	172	223	223	283	274	344	325	405	376	465
20	32	71	102	122	163	173	224	224	285	275	345	326	406	377	467
21	35	72	104	123	164	174	225	225	286	276	346	327	407	378	468
22	38	73	105	124	166	175	226	226	287	277	348	328	408	379	469
23	42	74	106	125	167	176	227	227	288	278	349	329	409	380	470
24	45	75	107	126	168	177	229	228	289	279	350	330	411	381	471
25	48	76	108	127	169	178	230	229	290	280	351	331	412	382	473
26	49	77	110	128	170	179	231	230	292	281	352	332	413	383	474
27	50	78	111	129	171	180	232	231	293	282	354	333	414	384	475
28	51	79	112	130	173	181	233	232	294	283	355	334	415	385	476
29	52	80	113	131	174	182	235	233	295	284	356	335	417	386	477
30	54	81	114	132	175	183	236	234	296	285	357	336	418	387	478
31	55	82	116	133	176	184	237	235	298	286	358	337	419	388	480
32	56	83	117	134	177	185	238	236	299	287	359	338	420	389	481
33	57	84	118	135	179	186	239	237	300	288	361	339	421	390	482
34	58	85	119	136	180	187	240	238	301	289	362	340	423	391	483
35	60	86	120	137	181	188	242	239	302	290	363	341	424	392	484
36	61	87	121	138	182	189	243	240	304	291	364	342	425	393	486
37	62	88	123	139	183	190	244	241	305	292	365	343	426	394	487
38	63	89	124	140	185	191	245	242	306	293	367	344	427	395	488
39	64	90	125	141	186	192	246	243	307	294	368	345	429	396	489
40	66	91	126	142	187	193	248	244	308	295	369	346	430	397	490
41	67	92	127	143	188	194	249	245	310	296	370	347	431	398	492
42	68	93	129	144	189	195	250	246	311	297	371	348	432	399	493
43	69	94	130	145	191	196	251	247	312	298	373	349	433	400	494
44	70	95	131	146	192	197	252	248	313	299	374	350	434	401	495
45	72	96	132	147	193	198	254	249	314	300	375	351	436	402	496
46	73	97	133	148	194	199	255	250	315	301	376	352	437	403	498
47	74	98	135	149	195	200	256	251	317	302	377	353	438	404	499
48	75	99	136	150	196	201	257	252	318	303	379	354	439	405	500
49	76	100	137	151	198	202	258	253	319	304	380	355	440	406	501
50	77	101	138	152	199	203	260	254	320	305	381	356	442	407	502

LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT
408	503	458	563	508	622	558	682	608	741	658	801	708	860	758	920
409	505	459	564	509	624	559	683	609	743	659	802	709	862	759	921
410	506	460	565	510	625	560	684	610	744	660	803	710	863	760	922
411	507	461	567	511	626	561	686	611	745	661	805	711	864	761	924
412	508	462	568	512	627	562	687	612	746	662	806	712	865	762	925
413	509	463	569	513	628	563	688	613	747	663	807	713	866	763	925
414	511	464	570	514	630	564	689	614	749	664	808	714	868	764	927
415	512	465	571	515	631	565	690	615	750	665	809	715	869	765	928
416	513	466	572	516	632	566	691	616	751	666	810	716	870	766	929
417	514	467	574	517	633	567	693	617	752	667	812	717	871	767	931
418	515	468	575	518	634	568	694	618	753	668	813	718	872	768	932
419	517	469	576	519	636	569	695	619	755	669	814	719	874	769	933
420	518	470	577	520	637	570	696	620	756	670	815	720	875	770	934
421	519	471	578	521	638	571	697	621	757	671	816	721	876	771	935
422	520	472	580	522	639	572	699	622	758	672	818	722	877	772	937
423	521	473	581	523	640	573	700	623	759	673	819	723	878	773	938
424	523	474	582	524	642	574	701	624	761	674	820	724	880	774	939
425	524	475	583	525	643	575	702	625	762	675	821	725	881	775	940
426	525	476	584	526	644	576	703	626	763	676	822	726	882	776	941
427	526	477	586	527	645	577	705	627	764	677	824	727	883	777	943
428	527	478	587	528	646	578	706	628	765	678	825	728	884	778	944
429	528	479	588	529	647	579	707	629	766	679	826	729	885	779	945
430	530	480	589	530	649	580	708	630	768	680	827	730	887	780	946
431	531	481	590	531	650	581	709	631	769	681	828	731	888	781	947
432	532	482	592	532	651	582	711	632	770	682	830	732	889	782	949
433	533	483	593	533	652	583	712	633	771	683	831	733	890	783	950
434	534	484	594	534	653	584	713	634	772	684	832	734	891	784	951
435	536	485	595	535	655	585	714	635	774	685	833	735	893	785	952
436	537	486	596	536	656	586	715	636	775	686	834	736	894	786	953
437	538	487	597	537	657	587	716	637	776	687	835	737	895	787	954
438	539	488	599	538	658	588	718	638	777	688	837	738	896	788	956
439	540	489	600	539	659	589	719	639	778	689	838	739	897	789	957
440	542	490	601	540	661	590	720	640	780	690	839	740	899	790	958
441	543	491	602	541	662	591	721	641	781	691	840	741	900	791	959
442	544	492	603	542	663	592	722	642	782	692	841	742	901	792	960
443	545	493	605	543	664	593	724	643	782	693	843	743	902	793	962
444	546	494	606	544	665	594	725	644	784	694	844	744	903	794	963
445	548	495	607	545	667	595	726	645	786	695	845	745	905	795	964
446	549	496	608	546	669	596	727	646	787	696	846	746	906	796	965
447	550	497	609	547	669	597	728	647	788	697	847	747	907	797	966
448	551	498	611	548	670	598	730	648	789	698	849	748	908	798	968
449	552	499	612	549	671	599	731	649	790	699	850	749	909	799	969
450	553	500	613	550	672	600	732	650	791	700	851	750	910	800	970
451	555	501	614	551	674	601	733	651	793	701	852	751	912		
452	556	502	615	552	675	602	734	652	794	702	853	752	913		
453	557	503	617	553	676	603	736	653	795	703	855	753	914		
454	558	504	618	554	677	604	737	654	796	704	856	754	915		
455	559	505	619	555	678	605	738	655	797	705	857	755	916		
456	561	506	620	556	680	606	739	656	799	706	858	756	918		
457	562	507	621	557	681	607	740	657	800	707	859	757	919		

ADVIES VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD VAN VLAANDEREN

De heer Pascal Smet
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en
Brussel
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

contactpersoon
Mieke Valcke
mvalcke@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20110921_omkaderingssysteem_KO_mvlt

Brussel
21 september 2011

Ontwerp van decreet betreffende de invoering van een, op socio-economische leerling kenmerken gebaseerd, geïntegreerd omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs.

Mijnheer de minister,

De SERV heeft uw adviesvraag bij het voorontwerp van decreet betreffende het kleuteronderwijs goed ontvangen.

Misschien verbaast het dat de raad niet zonder meer afziet van advisering omwille van het, op het eerste zicht, ontbreken van een sociaaleconomische invalshoek in dit dossier. Maar de raad is het in deze helemaal eens met de OESO die geciteerd wordt in de Memorie van Toelichting: *“Member states should invest more in pre-primary education as an effective means to establish the basis for further learning, preventing school drop-out, increasing equity of outcomes and overall skill levels”*. Of met de EU die stelt *“It is both more efficient and more equitable to invest in education very early: correcting failure later on is not merely inequitable, but highly inefficient in comparison.”* Een kwalitatief sterk kleuteronderwijs zet ouders er ook toe aan de stap (terug) te zetten naar de arbeidsmarkt.

De raad wenst een positief advies uit te brengen bij dit voorontwerp van decreet. De raad is verheugd dat er extra geïnvesteerd wordt in het kleuteronderwijs net omwille van de band die er is tussen degelijk kleuteronderwijs op jonge leeftijd en succes in de verdere leer- en werkloopbaan. Het mag echter niet gaan om een eenmalige financiële injectie, de raad verwacht een plan op langere termijn, met (blijvende) bijhorende (financiële) ondersteuning.

Het voorontwerp van decreet bevat de integratie van GOK en GOK+ in de reguliere omkadering. De raad vindt het enerzijds positief dat scholen in de toekomst een invulling op maat kunnen geven aan het realiseren van optimale leer- en ontwikkelingskansen voor de meest leerbedreigde doelgroep (de leerling die voldoet aan de leerlingenkenmerken). Scholen moeten voldoende vertrouwen krijgen zodat zij een gericht beleid daartoe willen en kunnen voeren.

De raad onderschrijft de bezorgdheid van het Rekenhof dat stelt dat *“het nieuw financieringssysteem moet gepaard gaan met een verplichting aan scholen om een geëxpliciteerd gelijke onderwijskansen beleid voort te zetten. Zo niet dreigen de geleverde inspanningen verloren te gaan.”* De raad betreurt de ontkleuring van de GOK middelen en heeft argwaan bij het afschaffen van de GOK-cyclus. Daardoor komt het toezicht op het gelijke onderwijs kansen beleid bij de (slechts) 8-jaarlijkse reguliere inspectie.

Dat biedt weinig garantie op de continuering van het gelijke kansen beleid. De raad vraagt dat scholen expliciet worden bevraagd inzake reflectie over en verantwoording van besteding van middelen toegekend op basis van SES kenmerken van leerlingen. Dit hoeft niet te leiden tot extra administratieve last. Onder andere het Vlaams Netwerk van Verenigingen waar armen het woord nemen, deelt deze mening.

De raad vraagt monitoring van de indicatoren voor de gehanteerde SES-kenmerken en dit voor een goede dekking van de doelgroepen. Zo halen meer en meer autochtone kansarme moeders een diploma secundair onderwijs maar dat betekent niet noodzakelijk dat de kansarmoede in het gezin sterk afneemt.

Wat de impact op de leraren betreft, tenslotte, worden in het voorontwerp van decreet een aantal pistes naar voor geschoven die deel zullen uitmaken van het loopbaandebat. Een voldoende hoog competentieniveau van nieuwe leraren is vanzelfsprekend van groot belang maar evenzeer hun verdere nascholing. De raad vraagt tenslotte te bekijken hoe/of inschakeling van mensen met een andere vooropleiding dan die van bachelor kleuteronderwijs mogelijke meerwaarde kan bieden. Wil de overheid een krachtig gelijke kansenbeleid in elke school, dan moet noodzakelijkerwijs ingezet worden op de kwaliteit van het schoolteam.

Hoogachtend

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter

ADVIES VAN DE VLAAMSE ONDERWIJSRAAD

Advies over geïntegreerde omkadering basisscholen

Vlaamse Onderwijsraad

Kunstlaan 6 bus 6
BE-1210 Brussel

T +32 2 219 42 99

F +32 2 219 81 18

www.vlor.be
info@vlor.be

Wijs beleid door overleg

Advies over de geïntegreerde omkadering basisscholen

1 Situering

In het Vlaams regeerakkoord staat dat:

- ‘Om de **kleuterklassen te verkleinen**, zetten we de geleverde inspanningen voort. Tegen het einde van de legislatuur wordt— stapsgewijs— een gelijke behandeling betracht tussen het kleuter- en lager onderwijs voor de omkadering en werkingsmiddelen, met prioritaire aandacht voor de omkadering.’
- ‘Omgaan met gelijke kansen en diversiteit: elke leerling heeft recht op onderwijs en gepaste begeleiding. De uitdaging van de diversiteit op school vraagt dat we inzetten op zorg, gelijke onderwijskansen en taalvaardigheid. **We voorzien daarvoor de nodige middelen.**’ ‘We integreren de GOK-uren in de reguliere omkadering van basis- en secundair onderwijs tegen het einde van de lopende GOK-cyclus.’ ‘Ook de middelen voor Rand en Taal worden geïntegreerd in de algemene omkaderingsmiddelen. Thuis taal niet Nederlands wordt daarom een onafhankelijke indicator in de berekening van de omkaderingsmiddelen.’
- ‘We waken erover dat de maatwerkbenadering **effectief voldoende middelen krijgt** om alle kinderen, jongeren en volwassenen gelijke onderwijskansen te bieden.’
- ‘We streven er naar dat de overheid **school- en studietoelagen automatisch toekent.**’

Op 25 juli 2011 ontving de Vlaamse Onderwijsraad van minister Pascal Smet een adviesvraag over het voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een geïntegreerd omkaderingssysteem, gebaseerd op sociaaleconomische leerlingenkenmerken (SES). Daarbij wordt het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd als het lager onderwijs. Een werkgroep van de Raad Basisonderwijs bereidde dit advies voor onder het voorzitterschap van Marc Van den Brande. Er was ook input van de commissie Diversiteit en Gelijke Onderwijskansen. Het advies werd besproken op de Raad Basisonderwijs van 21 september 2011 en met 16 stemmen goedgekeurd en één onthouding (ACOD).

2 Vooraf

2.1 Procedure

De Vlor kreeg eind juli, midden in de schoolvakantieperiode, de adviesvraag binnen. Dergelijke werkwijze maakt het voor de Vlor onmogelijk om een voldragen en volledig advies af te leveren. Organisaties dienen democratisch hun achterban te kunnen consulteren. De Vlor wijst de overheid op het belang en het respect voor de consultatietijd.

De Vlor is zich niettemin bewust van het dringend karakter. Dit decreet moet immers vanaf 1 september 2012 in werking kunnen treden. Scholen moeten begin 2012 zicht krijgen op de impact van dit decreet en zijn uitvoeringsbesluiten op hun omkadering. Voor de volgende

schooljaren moet de regelgeving voor de scholen transparant, betrouwbaar, verifieerbaar en voorspelbaar zijn.

2.2 Impact van het voorstel

De Vlor is al jaren vragende partij om de historisch gegroeide ongelijkheid tussen de omkadering van het kleuteronderwijs en het lager onderwijs weg te werken. Met het nieuwe decreet en de circa 50 miljoen euro extra wordt een belangrijke stap gezet in de gelijkschakeling van de omkadering van kleuteronderwijs met het lager onderwijs.

De recurrente financiële inspanningen die de overheid vandaag doet, moeten in de toekomst evenwel nog verder uitgebreid worden. De berekening van de omkadering moet gebeuren op basis van een reële en objectieve aftoetsing in het onderwijsveld.

3 De algemene principes van het nieuwe omkaderingssysteem

3.1 Te veel beleidsdoelstellingen voor beschikbare budgettaire ruimte

De overheid beoogt verschillende doelstellingen met dit decreet. Sommige zijn duidelijk, andere doelen zijn onuitgesproken:

- Uitbouwen van een geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem.
- Gelijkschakelen van de omkadering van de kleuter- en lagere scholen.
- Het niet meer toepassen van een aanwendingspercentage.
- Kleinere kleuterklassen realiseren.
- De planlast van de scholen verminderen.
- Extra middelen voor de leerlingen die aan de indicatoren van onderwijskansarmoede voldoen.
- Ad hoc oplossingen zoeken voor een groeiend personeelstekort.

Die doelstellingen kan men slechts realiseren met voldoende budget. De voorziene financiële impuls blijkt onvoldoende om al deze doelen te bereiken.

3.2 Een belangrijke investering in kleuteronderwijs

De raad vindt het positief dat men in budgettair moeilijke tijden toch kiest om te investeren in de jongste kinderen. In het advies over opvang en onderwijs aan jonge kinderen (OOJK)¹ verwees de Vlor al naar de bevindingen van Heckman²: 'Early childhood education is an efficient and effective investment for economic and workforce development. The earlier the investment, the greater the return on investment'. Prof. Melhuish stelde vast dat kinderen uit lagere

¹ Vlaamse Onderwijsraad, Raad Basisonderwijs, [Advies over opvang en onderwijs aan jonge kinderen](#), 6 april 2011, p. 4

² www.heckmanequation.org: 'Invest in early childhood development: reduce deficits, strengthen the economy', James J. Heckman, 17 december 2010.

sociaaleconomische milieus nog een hoger rendement halen uit investeringen voor OOK t.o.v. kinderen uit hogere sociaaleconomische milieus.³

De Vlor is al jaren vragende partij om iets te doen aan de historisch gegroeide ongelijkheid tussen de omkadering van het kleuteronderwijs en het lager onderwijs en het realiseren van kleinere kleutergroepen. De raad vindt het dan ook goed dat de overheid deze nu met het nieuwe decreet wil gelijkschakelen.

Overigens is de gelijkschakeling tussen kleuter- en lager onderwijs nog niet volledig. De raad vraagt dat op termijn ook de werkingsmiddelen van het kleuteronderwijs het niveau van het lager onderwijs bereiken.

3.3 Noodzakelijke basisomkadering en gedifferentieerde omkadering

De **geïntegreerde basisomkadering** bestaat volgens het decreet uit lestijden volgens de schalen en SES-lestijden. De investeringen voor de leerlingen die voldoen aan de SES-kenmerken moeten zorgen voor gelijke kansen op kwaliteitsonderwijs voor allen.

De Vlor pleit op korte termijn voor een onderzoek dat nagaat welke **basisomkadering**⁴ er minimaal nodig is op respectievelijk het niveau van het kind, de school (al dan niet met vestigingsplaatsen) en de scholengemeenschap om kwaliteitsvol onderwijs te bieden voor iedereen. Daarbij mag de argumentatie zich niet - zoals bij voorliggend ontwerpdecreet - uitsluitend beperken tot sociologisch onderzoek. Er is ook nood aan pedagogisch onderzoek om deze basisomkadering te onderbouwen.

De onderwijsraad gaat niet akkoord met de techniek van het afkomen van de lestijden volgens de schalen met 3,04 % om een bandbreedte van 10 % voor de SES-lestijden te realiseren. De Vlor vraagt zich af welke objectieve criteria gebruikt werden om de omkadering volgens de schalen te beperken tot 96,96 %.

Voor wat het **gedifferentieerde deel van de omkadering** betreft (via de SES-lestijden), zal men moeten blijven nagaan of wel degelijk alle kansarme leerlingen gevat worden door deze voorgestelde SES-indicatoren. Deze indicatoren kunnen ook veranderen in de tijd: kansarmoede kan over enkele jaren immers een ander gezicht krijgen. Enerzijds moet de overheid waakzaam zijn voor demografische tendensen. Anderzijds mag een jaarlijkse monitoring van de SES-lestijden niet zorgen voor al te grote schokgolven in het totaal aantal lestijden omkadering per school.

De beleidskeuzes die gemaakt werden in dit decreet, weerspiegelen louter een rekenkundig evenwicht in de verdeling van de middelen. De doelstelling van de minister om de leerling/leraar ratio gevoelig te verlagen, is niet mogelijk door het beperkt bijkomend **budget** dat de Vlaamse Regering voorzag.

De Vlor wil zicht krijgen op het effect van deze maatregelen op het niveau van elke school. In dit decreet houdt men weinig rekening met de **schoolkenmerken**. De basisschool is in een buurt een belangrijk (en soms nog het enige) sociaal weefsel. De basisschool in een buurt zorgt voor een

³ Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement: 'Doelmatigheid en rechtvaardigheid in de Europese onderwijs- en opleidingsstelsels', COM(2006) 481 p. 4, 8 september 2006.

⁴ Basisomkadering: hier bedoelt de Vlor de minimale omkadering die nodig is op de drie niveaus.

lage opstap naar de kleuterschool. De regel van de afzonderlijke telling was bedoeld om kleine vestigingsplaatsen leefbaar te houden. Door deze te schrappen komt het principe van 'de school in de buurt' in het gedrang.

Naast deze bekommernis moeten de geldende principes i.v.m. **vrijheid van onderwijs en vrije keuze** van de ouders gewaarborgd blijven.⁵

De maatschappelijke verwachtingen t.a.v. dit nieuw omkaderingssysteem van zowel ouders, personeel en onderwijsverstrekkers liggen hoog. De Vlor pleit voor een **overgangsperiode** voor scholen die verliezen en een groeipad voor de omkadering⁶, dat een antwoord biedt op deze verwachtingen. Ook zal Vlaanderen meer belang moeten hechten aan onderwijsinvesteringen met rendement op lange termijn.

De Vlor stelt vast dat er in het voorontwerp van decreet **niet alles is opgenomen** wat in de pers verscheen. In het verslag van de Inspectie van Financiën is al een berekening gemaakt van de eventuele meerkost van de compensatie voor de verliezers. Dus moet er al een concreet voorstel zijn. De raad wenst in de toekomst advies te kunnen uitbrengen op teksten die alle informatie bevatten.

4 De operationele principes van het omkaderingssysteem

4.1 De gelijkschakeling van de omkadering tussen kleuter- en lager onderwijs

De Vlor kan er zich gezien de budgettaire context rationeel in vinden dat men binnen het beschikbare budget voor het gelijktrekken van de omkadering tussen het kleuter- en het lager onderwijs, de schalen van het lager onderwijs gebruikt. Deze schalen zijn het minst grillig of degressief. Op termijn moet de schaal wel geënt worden op wetenschappelijk onderbouwd onderzoek dat de geobjectiveerde noden van de leerlingen en de school om kwaliteitsvol onderwijs te kunnen verstrekken, in kaart brengt.

4.2 De bandbreedte voor de SES-lestijden

De overheid stelt een bandbreedte van 10 % voor de SES-lestijden voor. Zo zou er geen enkele GOK-school lestijden verliezen. Uit de simulatie waarover de koepels beschikken en die eenmaal is toegelicht aan de onderhandelingspartners blijkt evenwel dat dit niet het geval is.

Door een combinatie van verschillende factoren

- afschaffen van de aparte telling van de vestigingsplaatsen en het afschaffen van een aparte toekenning van GOK-lestijden per vestigingsplaats
- het gebruik van andere SES-indicatoren
- de weging van de verschillende indicatoren

⁵ Voor deze alinea werd een minderheidsstandpunt ingediend door GO!, dat gedragen wordt door het GO!, ACOD, COC en één ervaringsdeskundige: 'Om de grondwettelijke bepalingen aangaande vrije keuze te garanderen, werd in het decreet werkingsmiddelen, een specifieke vermelding aangaande het verstrekken van neutraal onderwijs opgenomen. Dit zou ook zo moeten gebeuren voor het voorliggende decreet.'

⁶ Dit groeipad betekent voldoende middelen op het niveau van het kind, de school en de scholengemeenschap.

- het realiseren van een bandbreedte van 10 % voor de SES-lestijden
- het vervangen van de verschillende lestijdenschalen door de lestijdenschaal van het lager onderwijs voor Vlaanderen
- één lestijdenschaal voor Vlaanderen aan 96,96 % voor de basisomkadering

zullen een groot aantal scholen in het nieuwe systeem lestijden verliezen. Dit is niet enkel het geval voor het niveau lager onderwijs. Zelfs voor het kleuterniveau, dat door de gelijkschakeling met het lager onderwijs toch een verhoging van het aantal lestijden mag verwachten, blijken heel wat scholen een verlies op te tekenen. Dit verlies is niet aanvaardbaar.

Door een goede basisomkadering van elke school, ongeacht de populatie in de school, moet men zowel in een landelijke als in een stedelijke omgeving kwaliteitsvol onderwijs kunnen bieden. De raad had graag inzage in de cijfers gehad tot op schoolniveau. Hij vraagt zich af waarop de overheid zich baseert om de verhouding 90 % lestijden volgens de schaal en 10 % lestijden op basis van de SES-indicatoren vast te leggen.

In overeenstemming met het Vlaams regeerakkoord vraagt de Vlor in eerste instantie werk te maken van de gelijkschakeling van kleuter- naar lager onderwijs en de integratie van GOK-, GOK+ en R&T-middelen in het lestijdenpakket. De gelijkschakeling van kleuter en lager onderwijs vraagt een bijkomende investering van minimaal 60 000 lestijden. Het optrekken van GOK-, GOK+ en R&T-middelen in combinatie met het hanteren van nieuwe wegingscoëfficiënten voor de SES-indicatoren (o.m. taal als afzonderlijke indicator), vraagt een bijkomende injectie van ongeveer 33 000 lestijden. De Vlor stelt vast dat er onvoldoende extra middelen uitgetrokken worden om beide doelen (cfr. het Vlaams regeerakkoord) te realiseren. Er is echter geen algemeen draagvlak voor het huidig voorstel dat de bandbreedte van de SES-lestijden op 10 % brengt. Meer bepaald vraagt de Vlor om niet te tornen aan de 100 % basisomkadering.

4.3 De wegingscoëfficiënt van de indicatoren voor de SES-lestijden

De Vlor vraagt zich ook af hoe men aan de wegingscoëfficiënt voor de drie indicatoren komt. De wegingscoëfficiënten die voor de omkadering worden gebruikt (45 %/35 %/20 %), zijn anders dan die voor de werkingsmiddelen (waar men vier keer 25 % hanteert). De motivering van de gewichten die aan de verschillende indicatoren worden toegekend, stoelt volgens de raad echter op conclusies die veel verder gaan dan die uit de onderzoeken aangehaald in de memorie van toelichting. Zo is er bijvoorbeeld geen enkel onderzoek dat nagaat hoe de uitstroomcijfers van kinderen met een schooltoelage zich verhouden tot de uitstroomcijfers van kinderen van ouders met een inkomen in de hoogste inkomenskwartielen.

4.4 Specifieke coëfficiënten

De Vlor vraagt op basis van welke criteria men voor Brussel en voor de rurale gebieden met minder dan 200 inwoners per km² de weging van 1,1 toepast. De Vlor vraagt zich tevens af waarom de bevolkingsdichtheid van 200 inwoners per km² als norm wordt gebruikt. In sommige gemeenten en steden zijn er grote verschillen qua bevolkingsdichtheid tussen de deelgemeenten.

De raad wijst ook op de problemen in de Brusselse Rand. De inspanningen die gerealiseerd werden met middelen uit 'Rand en Taal' mogen niet verloren gaan.

De raad dringt er op aan om de weging van 1,5 voor bepaalde kinderen⁷ goed te monitoren, om te kijken of deze bijkomende omkadering volstaat voor de vele ondersteuning die deze kinderen vragen van de scholen.

Bij de monitoring moet men er wel over waken dat men de indicatoren en wegingen niet te sterk verandert, zodat de hele omkadering nog transparant en voorspelbaar is voor de scholen.

4.5 De SES-indicatoren

De raad is het eens met de gekozen SES-indicatoren. Volgens de beschikbare onderzoeken sluiten deze indicatoren aan bij wat we op dit ogenblik weten over de samenhang tussen de sociaaleconomische status van het gezin waarin de leerling opgroeit en zijn of haar kansen in het onderwijs. Bij de voorgestelde indicatoren moet het voor scholen wel duidelijk zijn welke parameters hierbij gehanteerd worden.

Zo geeft de indicator '**diploma van de moeder**' niet alleen aan in welke mate ouders hun kinderen kunnen ondersteunen, maar is het ook een indicator voor bijvoorbeeld de sociale netwerken waarop een gezin een beroep kan doen of de rijkdom van de taal die een gezin gebruikt.

De kenmerken 'culturele bagage van de leerling' en het 'sociaal kapitaal van het gezin' vragen nog verdere verduidelijking. Bovendien leidt de combinatie van beide kenmerken ertoe dat het 'hoogst behaalde opleidingsniveau van de moeder' als indicator een vrij groot gewicht krijgt.

De Vlor begrijpt dat de overheid voor de indicator 'diploma moeder' dezelfde definitie gebruikt als voor de definitie van de ongekwalificeerde uitstroom. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de groep met en de groep zonder diploma secundair onderwijs. De raad vermoedt dat er ook grote verschillen zijn binnen de groep van moeders zonder diploma secundair onderwijs. Anderzijds zijn er ook verschillen tussen moeders met een diploma secundair onderwijs. De Vlor vraagt om dit in de toekomst wetenschappelijk te onderzoeken en te bekijken bij de monitoring van de indicatoren.

De indicator '**schooltoelage**' is op zich een bruikbare indicator. Hij is objectief vaststelbaar en is ook veel ruimer dan de indicator 'vervangingsinkomen' in het GOK-beleid. Toch blijven er met deze indicator nog enkele problemen. Zo kunnen kinderen van vluchtelingen die geen papieren kunnen voorleggen nooit een beroep doen op een schooltoelage. Het voorontwerp van decreet biedt ook geen oplossing voor het probleem van de eerstgeborene in een gezin. Verder blijft de school afhankelijk van de bereidheid en de mogelijkheid van ouders om een schooltoelage aan te vragen. De raad pleit er nogmaals voor om deze schooltoelagen automatisch toe te kennen.

De Vlor vindt de indicator '**de taal die de leerling in het gezin spreekt**' ook een goede voorspeller. De raad ondersteunt het voorstel om deze indicator apart te laten aantikken. Toch is er een tegenstrijdigheid in de praktische toepassing van het inschrijvingsdecreet (situatie in Brussel) en dit ontwerpdecreet. Ouders die aantonen over een voldoende taalniveau Nederlands te beschikken om in een Brusselse school ingeschreven te worden, kunnen verklaren dat ze thuis geen Nederlands spreken om aan te tikken voor de indicator taal uit dit omkaderingsdecreet.

⁷ Dit zijn leerlingen die verblijven in een centrum voor kinderopvang en gezinsondersteuning; die verblijven in tehuizen voor kinderen van wie de ouders geen vaste verblijfplaats hebben; die geplaatst zijn door de jeugdrechter of door de comités voor bijzondere jeugdzorg; van wie de ouders tot de trekkende bevolking behoren of die thuisloos zijn, zoals bepaald in artikel 3, 52° bis/2.

De raad vindt het werken met een **verklaring op eer** geen goede werkwijze. De raad vraagt aan de overheid om voor de indicatoren 'taal' en 'diploma moeder' naar meer objectieve manieren te zoeken om na te gaan welke ouders al dan niet aantikken voor deze indicatoren.

4.6 Het afschaffen van de aparte telling per vestigingsplaats

Het is belangrijk dat de overheid oog heeft voor het effect van het afschaffen van de aparte telling per vestigingsplaats. Dit leidt mogelijks tot reorganisaties van scholen en heeft effect op de vrije keuze van de ouders, op de mobiliteit (kleuters en leerlingen moeten zich verder verplaatsen), op de schoolinfrastructuur (scholen die leeg komen te staan en hoofdscholen die daardoor moeten uitbreiden), ... Naast de reeds gestelde opmerkingen vinden we het daarom niet goed om bij deze ingreep de aparte telling te schrappen zonder grondig debat over het onderwijslandschap in de toekomst.

Omgekeerd moet de overheid de schoolbesturen in staat stellen om scholen te organiseren die beleidsmatig bestuurbaar blijven.

De Vlor vraagt cijfers over het effect van de afschaffing van deze aparte telling en vraagt uitleg over het concept van de geïsoleerde vestigingsplaats. De Vlor vindt dat een overgangsmaatregel moet worden voorzien tot een grondig debat in samenhang met de programmatie- en rationalisatienormen en de hervorming van het landschap van het basisonderwijs (scholengemeenschappen) is gevoerd. Het afschaffen van vestigingsplaatsen behoort immers niet tot de doelstellingen van dit decreet en mag daar ook niet het gevolg van zijn.

De Vlaamse onderwijsraad pleit voor de keuzevrijheid inzake onderwijs en voor een basisschool als bindmiddel van het sociaal weefsel in elk dorp.

5 Scope

De Vlor spreekt zich in dit advies alleen uit over de geïntegreerde omkadering. Naast deze omkadering zal er ook een debat nodig zijn over de andere omkaderingsvormen. Elke basisschool zou op termijn genoeg omkadering moeten hebben om een beleid te voeren op het niveau van de leerling, de school en de scholengemeenschap dat bijdraagt tot een kwaliteitsvol onderwijs voor elk kind.

Alle geledingen wijzen op het belang van de motorische ontwikkeling van de leerlingen en van een kwaliteitsvolle realisatie van het leergebied lichamelijke opvoeding. De uren lichamelijke opvoeding worden in het ontwerp wel geïntegreerd in het omkaderingssysteem. Over de maatregel zijn er binnen de Vlor uiteenlopende meningen.

De personeelsgeleding stelt dat deze lesuren werden vastgelegd in een CAO-onderhandeling en dat een decreet een CAO niet zomaar kan uithollen. Zij vindt dat de lestijden buiten het lestijdenpakket moeten blijven. Ze pleit voor het behoud van het huidige systeem van de lestijden lichamelijke opvoeding in de kleuterschool en zelfs voor een uitbreiding van dit systeem van aanvullende lestijden lichamelijke opvoeding naar de lagere school. De lestijden lichamelijke opvoeding moeten 100 % gewaarborgd zijn/blijven voor alle kinderen. Dat kan alleen door ze buiten het lestijdenpakket toe te kennen. Zo niet, bestaat het risico dat deze lestijden nogmaals gebruikt worden om groepen te ontdebelen. Lichamelijke opvoeding is uiterst belangrijk in de

motorische, mentale en cognitieve vorming en de sociale ontwikkeling van zowel kleuters als lagere schoolkinderen.

De onderwijsverstrekkers staan achter de integratie van de middelen lichamelijke opvoeding in het geïntegreerd omkaderingssysteem. Voor hen is de lichamelijke opvoeding ook belangrijk in de ontwikkeling van de kinderen. Zij pleiten echter voor een maximale ontkleuring van de middelen en rekenen op het beleidsvoerend vermogen van scholen om lokaal te bespreken hoe men best komt tot de kwaliteitsvolle realisatie van alle leerplannen. Het behouden van het huidige systeem van aparte LO-lestijden kleuteronderwijs impliceert dat het kleuteronderwijs beter zou omkaderd worden dan het lager onderwijs. Dat is niet de bedoeling van het ontwerp-decreet.

6 Voeren van een GOK-beleid

6.1 Voeren van een GOK-beleid

De raad vindt het goed dat elke school een beleid uitwerkt rond gelijke onderwijskansen. De inspanningen van de afgelopen jaren mogen niet verloren gaan. De overheid voorziet middelen via de SES-lestijden om aandacht te hebben voor gelijke onderwijskansen. De scholen moeten via hun beleidsvoerend vermogen er alles aan doen om te streven naar gelijke onderwijskansen. Dit beleid wordt best geïntegreerd in het schoolwerkplan. De school is dan ook de eerste verantwoordelijke om een kwaliteitsvol beleid uit te voeren. De raad vraagt ook dat de bijkomende middelen maximaal ten goede komen van de leerlingen.

6.2 Verantwoording

De raad vindt dat er geen aparte verantwoording nodig is voor het gelijke onderwijskansenbeleid van een school. Een geïntegreerde omkadering vraagt een geïntegreerde verantwoording.

De aandacht voor gelijke kansen moet herkenbaar zijn in de werking van de school en duidelijk uitgeschreven staan in het schoolwerkplan. De overheid moet scholen decretaal geen thema's of methode (via analyse beginsituatie, doelen, uitvoeren, evalueren en bijsturen) opleggen voor een dergelijk beleid. Het decreet Kwaliteit van onderwijs biedt inzake interne kwaliteitszorg voldoende garanties.

6.3 Controle

De raad vindt dat de controle van de scholen op het vlak van GOK moet gebeuren met de gewone doorlichting volgens het kwaliteitsdecreet. Hij is wel vragende partij voor een set aan indicatoren die de inspectie kan gebruiken om tijdens die gewone doorlichting naar het gelijke onderwijskansenbeleid te kijken. Deze indicatoren moeten vooraf meegedeeld worden aan de scholen en aan de pedagogische begeleidingsdiensten.

Het gelijke onderwijskansenbeleid moet ook meegenomen worden in de risicoanalyse die de inspectie gebruikt om te beslissen welke scholen zij tijdens een bepaald schooljaar zal doorlichten. De Vlor dringt aan op het realiseren van een regelmatige risicoanalyse van alle scholen. Deze risicoanalyse moet ervoor zorgen dat scholen die manifest geen gelijke onderwijskansenbeleid voeren of waarvan de schoolpopulatie verandert, vlugger doorgelicht worden.

6.4 Sanctionering

De Vlor vindt de manier van sanctionering die beschreven staat in het voorontwerp van decreet niet aanvaardbaar en onduidelijk. De raad vindt dat men de leerlingen treft als men de SES-lestijden afneemt. Hij opteert ook hier om de sanctionering, zoals beschreven in het kwaliteitsdecreet, te hanteren.

6.5 Consequenties voor ondersteunende diensten

Voor de uitvoering van een gelijke kansenbeleid doet een school beroep op haar CLB. De Vlor meent dat er onvoldoende afstemming is tussen de bepalingen van het CLB-decreet, het besluit van de Vlaamse Regering operationele doelstellingen (art. 18, 4° en art. 23) en het voorliggend ontwerp van decreet. De Vlor vraagt ook om de impact van dit decreet op de CLB te bekijken.

De raad vraagt om de huidige pedagogisch ondersteunende omkadering R&T en tweedelijnsondersteuning kleuterparticipatie te behouden.

7 Voldoende personeel

De raad onderkent dat deze maatregelen impact zullen hebben op de tewerkstelling van de personeelsleden. De bijkomende omkadering in het kleuteronderwijs zal voor extra plaatsen zorgen, terwijl men bij ongewijzigd beleid nu al een tekort aan kleuteronderwijzers voorspelt. De Vlor vindt het goed dat de overheid verschillende pistes onderzoekt om voldoende en kwaliteitsvol personeel aan te trekken. Over de modaliteiten doet de onderwijsraad geen uitspraken. Hiervoor verwijst ze naar de nog te voeren onderhandelingen met vakbonden en werkgevers.

8 Budget

De Vlor stelt vast dat de cijfers uit het voorontwerp van decreet (49 miljoen euro aan bijkomende middelen) afwijkt van de berichtgeving in de pers (52,7 miljoen). Daar spreekt men ook over een overgangsperiode. De raad kreeg graag zicht op de totaliteit van middelen en maatregelen. Hij pleit voor een overgangsperiode voor scholen die verliezen en een groeipad voor de omkadering (zie punt 3).

9 Artikelsgewijze bespreking

De raad herhaalt in dit hoofdstuk niet de standpunten die hierboven werden ingenomen. Hij gaat alleen in op een aantal technische zaken.

De Vlor vindt dat de memorie van toelichting te veel het voorontwerp van decreet parafraseert en te weinig verduidelijking schaft. Zo heeft men het over de 'monitoring', maar staat dit in de memorie van toelichting niet verder uitgewerkt.

De onderwijsraad pleit voor een consequent gebruik van de terminologie en definities doorheen het decreet.

Bv. 'geïsoleerde vestigingsplaats' (art. 3), capaciteitslestijden, 'extra' lestijden in art. 6 is niet gedefinieerd (terwijl 'bijkomende lestijden' wel gedefinieerd is), aanvullende lestijden...

De formulering van de afrondingsregel (hier: onder of gelijk aan 4 afronden naar beneden) is anders dan die in andere decreten (vanaf 5 afronden naar boven).

De indicatoren worden op een verschillende wijze toegepast bij het inschrijvingsbeleid, de omkadering en de financiering. Door gebruik te maken van de termen GOK-leerlingen/SES-lestijden kan er begripsverwarring ontstaan.

Ook de indeling in subsecties is niet altijd consequent. Zo worden in subsectie 3 de leerlingkenmerken gedefinieerd maar die zijn ook van toepassing op andere subsecties. Het is logischer om eerst in een aparte subsectie de leerlingkenmerken te bepalen en dan de subsectie over de SES-lestijden op te nemen.

Daarnaast maakt de Vlor nog volgende opmerkingen:

- Art. 3 6° §2: de definitie van 'thuisloos' overlapt deels met andere categorieën die tellen aan de wegingscoëfficiënt van 1,5 en omgekeerd vat men niet alle kinderen die thuisloos zijn.
- Art. 3 1°: men legt best de link met art. 138.
- Art. 3.2°: Het is niet logisch dat 'capaciteitslestijden' als aparte lestijden worden vermeld. Het systeem is immers opgevat als een herberekening van de lestijden volgens de schalen en het kan ook een vermindering van deze lestijden teweeg brengen. Dit hangt ook samen met artikel 43 van dit decreet over de berekening van deze lestijden. Vraag is waarop de herberekening nu zal gebeuren, enkel op de lestijden volgens de schalen of ook op de SES-lestijden?
- Art. 3.5° Hier wordt bevoegdheid regering geschrapt maar blijkbaar legt de regering nog wel de schalen vast voor het buitengewoon onderwijs.
- Art. 6 Tot hertoe werden extra en bijkomende lestijden niet vermeld. Wanneer hier extra lestijden worden vermeld, betekent dit dan dat als de minister nog eens een project zou opzetten met toekenning van extra lestijden, die altijd voor het onderwijzend personeel moeten gebruikt worden, ongeacht de inhoud van het project?
- Art. 12: 'vermenigvuldigen met een SES-percentage van 3,04 %': dit is wellicht vermenigvuldigen met 96,96 %.
Het is bovendien verwarrend dat bij de berekening van de lestijden volgens de schalen gesproken wordt van een SES-percentage. Dit wordt verder nergens gedefinieerd of gebruikt en heeft blijkbaar enkel tot doel middelen vrij te maken om SES-lestijden te kunnen toekennen. De vraag kan gesteld worden waarom de schalen niet zo opgeteld worden, dat er geen afroaming moet gebeuren voor SES maar dat daarvoor een apart budget voorzien wordt. Tot slot staat er nergens dat SES-lestijden jaarlijks worden toegekend.
- Art.14: in artikel 133 §2 wordt vermoedelijk bedoeld dat de regering kan bepalen hoe moet 'vastgesteld worden hoeveel leerlingen aanwezig zijn die aan één of meer leerlingkenmerken voldoen'. Het vaststellen van de leerlingkenmerken zelf is immers hier in het decreet gebeurd. Vraag is of er hierover al een ontwerp van besluit is en wat de inhoud ervan is.
- In art. 132-137 schrapt men maatregelen, maar ondervangt men alles voor het buitengewoon onderwijs dat niet onder deze geïntegreerde omkadering valt?

- Artikel 15 bevat een heel ingewikkelde formule, kan dit niet eenvoudiger? Voor B moet er blijkbaar tweemaal vermenigvuldigd worden, maar welke vermenigvuldiging gebeurt eerst? Daarnaast wordt in het artikel enkel een afwijking voorzien voor een fusie door oprichting van een nieuwe school. Bij de andere vorm van fusie (door opslorping) is er in de huidige regeling geen verschil inzake de vaststelling van de omvang van de personeelsformatie. Er is enkel een effect op welke personeelsleden moeten worden TBSOB gesteld en gereffecteerd of wedertewerkgesteld.
- Art. 22: de cyclus is overal geschrapt, behalve in art. 22.

Tony Vermeire
secretaris

Marc Van den Brande
voorzitter Raad Basisonderwijs

PROTOCOL NR. 527
HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN
DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN HET
OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE
VRIJ GESUBSIDEERD ONDERWIJS OP
11 EN 13 OKTOBER 2011, 26 EN 31 JANUARI, 7 EN 9 FEBRUARI 2012

OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS

Brussel, 17 februari 2012

PROTOCOL nr. 527 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN HET OVERKOEPELEND ONDERHANDELINGSCOMITE VRIJ GESUBSIDIEERD ONDERWIJS OP 11 EN 13 OKTOBER 2011, 26 EN 31 JANUARI, 7 EN 9 FEBRUARI 2012

over

het voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, op socio-economische leerlingenkenmerken gebaseerd, geïntegreerd omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs.

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. de hr. Pascal SMET, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel - voorzitter;
2. de hr. Kris PEETERS, minister-president van de Vlaamse Regering - ondervoorzitter;
3. de hr. Philippe MUYTERS, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport - lid;
4. de hr. Geert BOURGEOIS, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand - lid,

de afvaardiging van de representatieve verenigingen van de inrichtende macht, te weten:

- **het Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers**, (FOPEM, IPCO, Steiner-federatie, VOOP) vertegenwoordigd door:

mevr. Lieve VANSINTJAN, onderhandelaar
mevr. Catherine DEVOS, afgevaardigde

en de afvaardiging van de drie representatieve vakorganisaties, te weten:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

de hr. Raf DE WEERDT, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs
de hr. Georges ACHTEN, adjunct-algemeen secretaris ACOD-onderwijs

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

mevr. Marianne COOPMAN, algemeen secretaris COV
mevr. Hilde LAVRYSEN, directeur COV
mevr. Katrien CERPENTIER, nationaal secretaris COC

de hr. Jos VAN DER HOEVEN, secretaris-generaal COC

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

de hr. Marnix HEYNDRICKX, secretaris
de hr. Wauter LEENKNECHT, secretaris

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, deels, op socio-economische leerlingkenmerken gebaseerd, omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs (nieuwe titel) en de bijhorende bijlagen.

Het overleg kleine onderwijsverstrekkers geeft op het bovengenoemde voorontwerp van decreet een protocol van akkoord waarbij ze, vanuit de eigenheid van hun scholen, een paar kanttekeningen plaatsen.

Akkoord

- Zij kunnen waarderen dat het kleuteronderwijs **evenwaardig** omkaderd wordt als het lager onderwijs en dat de op leerling-kenmerken gebaseerde omkadering **zonder drempels geïntegreerd** wordt toegekend.

- Onder welbepaalde voorwaarden voorziet dit decreet, na de onderhandelingen, in een **aparte telling voor vestigingsplaatsen**. Dit is voor hen een belangrijke stap voorwaarts ten aanzien van de eerste versie van het voorontwerp. De omkadering in vestigingsplaatsen kan nu apart berekend worden, zij het dan met beperkingen naar afstand binnen dezelfde groep. Dit garandeert minstens het behoud van een realistische omkadering. Het is voor hen een grote zorg dat groepen ouders die scholen wensen in te

richten voor hun kinderen op basis van bijzondere onderwijsconcepten, daartoe een redelijke kans krijgen.

Kanttekeningen

- Vooreerst wensen ze een kanttekening te maken bij de **aard van de groep** waartoe veel scholen van de kleine onderwijsverstrekkers gerekend worden. De groep van de vrije niet-confessionele scholen wordt enerzijds gebruikt als restgroep voor alle scholen die niet tot de traditionele schoolinrichters behoren, voor de 'echte' niet-confessionele (met de erkende vrijzinnigheid gelieerde) scholen en voor de scholen met bijzondere pedagogische en onderwijskundige opvattingen (hoofdzakelijk gegroepeerd in binnen de federatie steinerscholen en binnen FOPEM) terwijl, anderzijds, deze groep in de regelgeving gehanteerd wordt alsof het een inhoudelijk coherent geheel betreft. Immers: binnen deze groep worden scholen en vestigingsplaatsen met fundamenteel verschillende opvattingen mekaars concurrent bij het bepalen van de vereiste afstand ten aanzien van iedere andere school en vestigingsplaats van dezelfde groep. Deze afstand wordt een 'maatstaf' voor het al dan niet verkrijgen van een aparte telling die kan leiden tot een haalbare omkadering.

- Hun schoolbesturen worden eveneens geconfronteerd met **de wisselvalligheid en de onbekendheid van de groep** van de vrije niet-confessionele scholen en vestigingsplaatsen. Doordat een positieve definitie ontbreekt, kennen schoolbesturen de andere scholen en vestigingsplaatsen niet, kan er relatief veel wijzigen en is een planning op het schooloverstijgende niveau, veel minder haalbaar. Dit brengt een stabiele beleidsplanning in gevaar.

- In de loop van de onderhandelingen zijn simulaties gemaakt, waardoor de gevolgen van de nieuwe berekeningswijze konden worden ingeschat. Daarbij was ook al een berekening gemaakt van de **afstand** in vogelvlucht tussen twee of meer scholen en vestigingsplaatsen van dezelfde groep. Later werd het afstandscriterium 'anders' geformuleerd. Het is voor hen niet duidelijk of dit ook zal leiden tot andere afstanden, met gevolgen voor de aparte telling. Gezien het belang hiervan voor hun scholen, zouden ze graag over deze nieuwe lijst beschikken.

- In het artikel 30§3, lezen ze dat bij de **programmatie van een school** met meer vestigingsplaatsen, die vestigingsplaatsen geen aanspraak kunnen maken op een afzonderlijke telling het eerste jaar, ook al voldoen ze verder aan de afstandsvoorwaarden, omdat de 'afstandsfoto' genomen wordt op 1 februari, voorafgaand aan de start van de nieuwe school. Deze beperking

doet zich ook voor bij de oprichting van een niveau op 1 september. Het is voor hen onduidelijk of dit ook consequenties heeft bij herstructureringen waarbij een school een nieuw niveau inricht door het overnemen van een bestaande vestigingsplaats of een andere school.

De voorgestelde regeling verstrengt en verandert de vandaag geldende reglementering van het decreet basisonderwijs art.140 4° (in een school met verschillende vestigingsplaatsen worden de leerlingen van alle vestigingsplaatsen samengeteld. In het gewoon onderwijs is er echter een afzonderlijke telling voor: de vestigingsplaatsen die gelegen zijn op ten minste twee kilometer van elke andere vestigingsplaats behorend tot dezelfde school en waar onderwijs van hetzelfde niveau wordt georganiseerd).

De nieuwe regeling maakt het moeilijker voor nieuwe oprichtingen, die vaak de relatief hoge oprichtings- en groeionormen willen bereiken door als één pedagogisch geheel te programmeren, om over een haalbare omkadering te kunnen beschikken. Ze betreuren deze consequentie.

De vakbonden ACOD Onderwijs, COC, COV en VSOA Onderwijs gaan akkoord het voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, deels, op socio-economische leerlingenkenmerken gebaseerd, omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs uitgenomen met artikel 32.

Dat de vakbonden akkoord gaan met dit voorontwerp van decreet doet niets af van hun zeer groot ongenoegen over artikel 32. Daarom lichten zij ook eerst uitgebreid toe waarom zij niet akkoord gaan met dit artikel.

Motivering van niet-akkoord met artikel 32

Tijdens de onderhandelingen besliste de overheid dat de personeelsaangelegenheden die mogelijk zouden kunnen voortvloeien uit een nieuw omkaderingssysteem niet in dit decreet zouden opgenomen worden. De overheid heeft zich uiteindelijk niet aan deze beslissing gehouden.

De vakbonden gaan dan ook niet akkoord met artikel 32 zoals dat in de finale fase van de onderhandelingen werd ingeschreven in het voorontwerp van decreet. Vooreerst omdat dat artikel het statuut van het personeel ondergraaft door erg verregaande personeelsconsequenties. Meer nog omdat niet de minste bespreking kon gevoerd worden over de inhoud en de draagwijdte van dat artikel. Nooit eerder werd een bepaling met zulke duidelijke impact op het personeel opgenomen in de regelgeving zonder dat daarover ook maar de kans geboden werd om de gevolgen ervan op te lijsten en te bespreken.

Artikel 32 maakt het mogelijk dat schoolbesturen zonder enige restrictie lestijden die toegewezen zouden moeten worden aan het kleuteronderwijs aan te wenden in het lager onderwijs en omgekeerd. Deze aanwending mag zelfs tot gevolg hebben dat vast benoemde personeelsleden ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking als ze maar wedertewerkgesteld kunnen worden. Zelfs wedertewerkstellingen in niet -organieke betrekkingen worden niet uitgesloten. En zulke wedertewerkstellingen zijn altijd mogelijk . In tijden van besparingen en tijden waarin elke euro tweemaal wordt omgekeerd vooraleer hij wordt uitgegeven, is het wraakroepend dat de overheid de schoolbesturen deze mogelijkheid geeft. Op deze wijze kan boventalligheid zonder noodzakelijkheid gecreëerd worden en evaluatieprocedures omzeild. Daarenboven wordt de factuur van mogelijke machinaties doorgestuurd naar de Vlaamse Gemeenschap en wordt het personeel een speelbal. Als signaal van de overheid kan dat tellen!

Basisdoelstellingen van dit decreet, zoals verwoord in de memorie van toelichting, zijn het versterken van de transparantie, het inspelen op objectieve schoolkenmerken en leerlingengroepen verkleinen. Met dit artikel bewerkstelligt de overheid het tegendeel. Artikel 32 geeft de schoolbesturen de volledige vrijheid om lokaal deze nobele doelstellingen tot op de bodem uit te hollen. De overheid heeft geen enkele garantie dat de middelen die zij toekent aan scholen worden ingericht op het niveau waarvoor ze volgens de nieuwe parameters bedoeld zijn. Ook staat dit in contrast met de strijd die door vele personeelsleden werd gevoerd om mogelijkheden te krijgen die leiden tot kleinere leerlingengroepen.

Tegelijkertijd kan de toepassing van artikel 32 er toe bijdragen dat het aantal lestijden dat niet vacant kan verklaard worden, wordt opgedreven en dat zo minder personeelsleden kunnen vastbenoemd worden. Ook dit is een inbreuk op het statuut van het personeel en op cao 9.

Artikel 32 van dit decreet is een ernstige voorafname op de discussie over de inzetbaarheid van het personeel. Alle sociale partners hebben zich geëngageerd om het debat over de inzetbaarheid te voeren via het loopbaandebat. De wijze waarop artikel 32 hier in dit decreet wordt opgelegd én bovendien via een engagement wordt gekoppeld aan een genummerd decreet zet het loopbaandebat bijna volledig op de helling. De onderwijsvakbonden vragen zich af waartoe het loopbaandebat nog dient als ook nu weer via een decreet ingrepen op het statuut van het personeel worden gedaan die de loopbaan onaantrekkelijker maken.

De vakbonden gaan dan ook niet akkoord met artikel 32 van het voorontwerp van decreet en vragen uitdrukkelijk dat de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement zich nog eens bezinnen over dit artikel. De schrapping ervan volgt dan wel vanzelf.

Algemene motivering

De vakbonden stellen vast, dat de overheid voor dit voorontwerp van decreet te weinig middelen voorzag om alle nobele doelstellingen die vooropstonden volwaardig te realiseren.

De door de overheid en de minister vooraf breed verwoorde ambitie om de kleutergroepen gevoelig kleiner te maken, wordt met dit voorontwerp niet bereikt. De vakbonden begrijpen dat in zeer krappe budgettaire omstandigheden deze ambitie moeilijker te realiseren valt en zijn erkentelijk voor de aangehouden wil om de middelen te blijven voorzien voor het basisonderwijs. Het voorliggend ontwerp van de basisomkadering basisonderwijs weerspiegelt deze bijzonder moeilijke budgettaire oefening.

De vakbonden zijn erkentelijk dat de overheid ook blijvend is ingegaan op een langdurig debat met de sociale partners om zoveel mogelijk de noodzakelijke evenwichten te creëren en rekening te houden met uiteenlopende belangen. De overheid oversteeg de polarisatiebewegingen vanuit het veld. Het was een zeer moeilijke oefening met uiteenlopende maatschappelijke verwachtingen. De collectieve verantwoordelijkheid werd door de sociale partners steeds voor ogen gehouden in het sereen zoeken naar evenwichten in het nieuwe omkaderingssysteem.

Een belangrijke positieve weg werd tijdens dit veelal constructief overleg afgelegd. Ondanks het te beperkte budget zullen toch 85% van de scholen meer omkadering ontvangen. Voor de verliezers werd voorzien in een sociale maatregel, de garantie voor vestigingsplaatsen werd ingeschreven en de bandbreedte werd bepaald tot op een voor alle partijen aanvaardbare norm. De gelijkschakeling tussen de scholen kleuteronderwijs en lager onderwijs is een belangrijke stap.

De vakbonden vragen in de toekomst, blijvend verder in te zetten op het verkleinen van de kleutergroepen door het gericht inzetten van de middelen, het versterken van de omkadering basisonderwijs en het blijvend investeren in de professionaliteit van het personeel. Onderzoeken wijzen uit dat de

hoogste investeringen bij de jongste groepen leerlingen meest noodzakelijk zijn om later een hoger maatschappelijk rendement te hebben en gelijke(re) kansen in het leven te creëren. Vooral voor leerlingen wiens onderwijsloopbaan niet optimaal kan verlopen als gevolg van zijn of haar socio-economische situatie en/of thuistaal, is de winst frappant. Leraren moeten zo vroeg mogelijk kunnen inspelen op de sterktes/zwaktes van iedere leerling. Kleinere (kleuter)groepen laten bovendien ook meer toe om rekening te houden met de persoonlijkheidskenmerken van ieder kind en maken een leerlinggerichte aanpak en een sterkere competentieontwikkeling nog meer mogelijk. Het is belangrijk dat alle politieke partners het hoger economisch belang van deze investering onderkennen en steunen.

Het bereiken van kleinere leerlingengroepen kan enkel mogelijk worden door het versterken van basisscholen tegelijkertijd met het invoeren van een garantie dat middelen voor leerlingen ook op het werkveld effectief middelen voor leerlingen zijn en blijven. Daarbij is en blijft de nood aan de objectieve vaststelling van de behoeften. Wat heeft een school nodig om goed onderwijs te kunnen aanbieden? Welke middelen zijn er nodig voor leerlingengroepen? Welke middelen zijn nodig voor de pedagogische organisatie en welke voor de materiële organisatie van de school en de scholengemeenschap...? Nu worden middelen in het nadeel van de leerlingen te veel organisatorisch beleidsmatig gebruikt en op sommige plaatsen zelfs extreem afgewend. De investeringsverhouding leerkracht/leerling die werd bepaald op 18,5 is enkel een budgettair statistisch gegeven, maar geen aanduiding van groeps grootte.

Wel betreuren de vakbonden dat de overheid zich tijdens de besprekingen genooddaakt voelde om het aanwendingspercentage opnieuw in te schrijven. Ondanks de input van middelen, creëert ze hiermee onmiddellijk een mogelijkheid om besparingen door te voeren.

De vakbonden vinden het positief dat de berekening van de omkadering vanuit de overheid transparanter wordt, maar stellen wel vast dat de scholen, later dan nu het geval is, de correcte personeelsformatie zelf kunnen berekenen, omdat na de telling van februari de schooltoelage nog moet worden afgewacht. Hierdoor kan het lokaal sociaal overleg pas later worden opgestart.

De vakbonden zijn erg positief dat de middelen en de toewijzingsmethodiek die tijdens cao-besprekingen werden verworven voor lichamelijke opvoeding minimaal werden geconsolideerd in de verscheiden niveaus. Het engagement en de opname in de memorie van toelichting zorgt voor een garantie dat een degelijk besluit kan worden uitgewerkt.

De vakbonden roepen de overheid ook op om zonder dralen werk te maken van een strikte opvolging en evaluatie van de diverse indicatoren en hun impact op de omkadering evenals de zwaarte van de diverse coëfficiënten. We vragen dan ook een wetenschappelijk onderbouwde evaluatie.

Tot slot merken de vakbonden ook op dat dit (gedeeltelijk) akkoord enkel en alleen betrekking heeft op de omkadering van het basisonderwijs. Dat betekent dat dit akkoord niet kan aangegrepen worden om analoge omkaderingstechnieken in te voeren in andere onderwijsniveaus.

De afvaardiging van de overheid

en de afvaardiging van de representatieve verenigingen van de inrichtende macht, te weten:

- het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs, vertegenwoordigd door:

de hr. Paul WILLE, secretaris-generaal VSKO
de hr. Marc VAN DEN BRANDE, secretaris-generaal VVKBaO
de hr. Hugo RUYMBEKE, stafmedewerker VVKBaO

hebben een gedeeltelijk akkoord bereikt over het hierbij gevoegde voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, deels, op socio-economische leerlingkenmerken gebaseerd, omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs (nieuwe titel) en de bijhorende bijlagen.

De vertegenwoordigers van het Vlaams Secretariaat van het Katholiek Onderwijs (VSKO) onderschrijven met betrekking tot het "Voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, deels, op socio-economische leerlingkenmerken gebaseerd, omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs" een protocol van gedeeltelijk akkoord.

Het VSKO waardeert de bijkomende financiering van het basisonderwijs. Ook in een tijd van economische recessie blijft de investering in de vorming van de jongste kinderen van uitzonderlijk belang.

Het VSKO meent echter dat voorliggend voorstel tevens doelstellingen wil realiseren die niet in het regeerakkoord staan en dit ten laste van die doelstellingen die er wel in staan.

- Het beschikbare budget volstaat niet om de omkadering van het kleuteronderwijs op gelijke hoogte van het lager onderwijs te brengen.

- Met voorgaand gegeven kan de tweede belangrijke doelstelling, m.n. de integratie van GOK, GOK+ en Rand&Taal-middelen in de gewone omkadering, hooguit een technische ingreep zijn. De poging om voor dit aspect de bandbreedte toch te verhogen, kan de overheid enkel realiseren door het afkomen van de oorspronkelijke omkadering van de scholen. Een doelstelling die op zich legitiem is - extra ondersteuning van scholen met veel kansarme leerlingen - wordt gerealiseerd zonder de nodige middelen. Daardoor ontstaat de indruk als zouden er basisscholen zijn die vandaag een te grote omkadering hebben. Het besef dat een aantal kleuterscholen - zonder aanwijsbare redenen - lestijden verliezen, is moeilijk te vatten en gaat

voor die scholen uiteraard niet samen met de belofte om het aantal kleuters per klas te verlagen.

- Om de budgettaire ruimte nog te vergroten, vermindert de overheid ten dele de mogelijkheid tot aparte telling voor vestigingsplaatsen. De rationalisatie van het onderwijslandschap is geen doelstelling van dit decreet. Toch vreest het VSKO dat de gevolgen voor het onderwijslandschap onvoldoende zijn ingeschat. De maatregel heeft consequenties naar de leerlingenstromen, het opdoeken van vestigingsplaatsen en bijkomende investeringen in bestaande infrastructuur. Bovendien verdwijnt in een dorp een belangrijk - en soms enige - sociale weefsel.

Vanuit haar Christelijke overtuiging heeft het VSKO steeds de bijzondere zorg voor de zwaksten vooropgesteld. Het VSKO is er van overtuigd dat een ruimere omkadering i.f.v. de leerlingenkenmerken de scholen in staat stellen om meer aandacht te schenken aan die kansarme leerlingen. In die zin hebben scholen met veel doelgroepleerlingen recht op bijkomende omkadering. Als afspiegeling van de plaatselijke gemeenschap zijn er evenwel scholen die minder doelgroepleerlingen hebben. Ook zij hebben een correcte basisomkadering nodig. Deze scholen hadden het al moeilijk met de te grote differentiatie in de toekenning van werkingsmiddelen op basis van leerlingenkenmerken (Decreet 4 juli 2008). De extra inlevering op omkadering die voorliggend decreet voor diezelfde scholen tot gevolg heeft, kan niet de bedoeling geweest zijn van het regeerakkoord en met dit aspect van het decreet kan het VSKO niet akkoord gaan.

Engagementen van de overheid

Bij de uitvoering van artikel 173sexies van het decreet basisonderwijs zal de Vlaamse Regering zich baseren op het systeem van aanvullende lestijden lichamelijke opvoeding dat per niveau toegekend werd voor het schooljaar 2011-2012. Voor het kleuteronderwijs zal de regering zich hierbij baseren op de toenmalige berekeningswijze toegepast op de nieuwe lestijden volgens de schalen in het kleuteronderwijs. Voor het lager onderwijs zal de regering zich baseren op de toenmalige berekeningswijze.

De overheid engageert zich er toe om de problematiek van de overdracht van lestijden, uren-leraar,... in z'n globaliteit te bekijken in het kader van het decreet betreffende het Onderwijs XXII.

Vervolg protocol nr. 527

Brussel, 17-02-2012

AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VERENIGINGEN VAN DE INRICHTENDE
MACHTEN:

VOORZITTER,

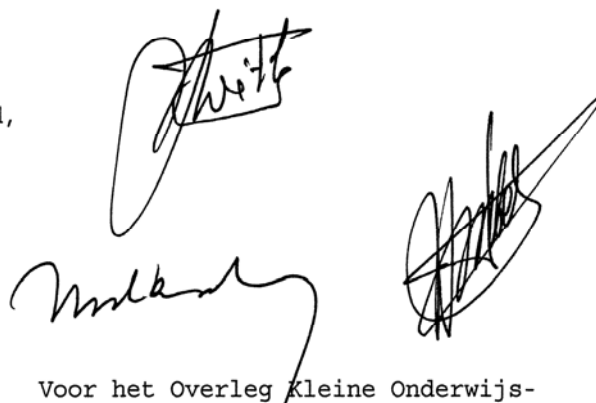
Pascal SMET
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd,
Gelijke Kansen en Brussel

ONDERVOORZITTER,

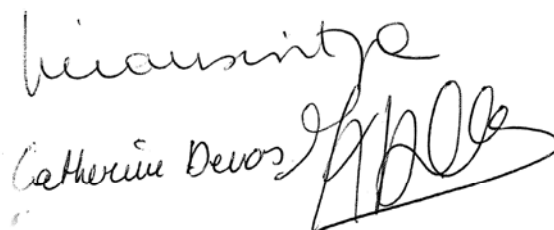

Kris PEETERS,
minister-president van de Vlaamse
Regering

Voor het Vlaams Secretariaat
van het Katholiek Onderwijs

Voor het Overleg Kleine Onderwijs-
verstrekkers (FOPEM, IPCO, Steiner-
federatie, VOOP)

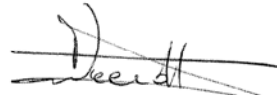
AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

LID,

Philippe MUYTERS,
Vlaams minister van Financiën,
Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening
en Sport

Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

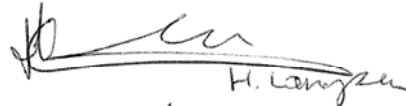

R. DE WEEERT

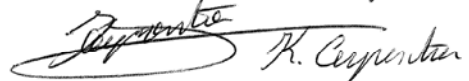

S. ACHTEN

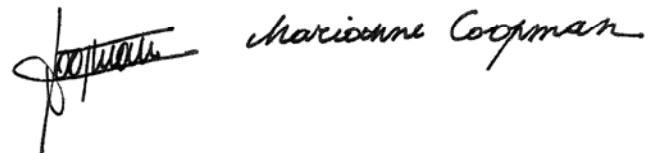
Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten:

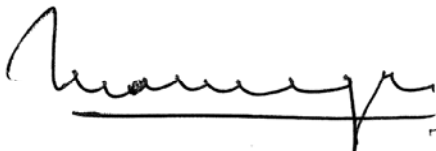
H. Langen

K. Ceypanten

Marionne Coopman

Geert BOURGEOIS,
Vlaams minister van Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Voor het Vrij Syndicaat voor het
Openbaar Ambt:

W. LEENKNICHT

PROTOCOL nr. 760
HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN
DIE GEVOERD WERDEN IN DE VERGADERINGEN VAN HET
SECTORCOMITE X EN VAN ONDERAFDELING
“VLAAMSE GEMEENSCHAP”
VAN AFDELING 2 VAN HET COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN
PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN OP
11 EN 13 OKTOBER 2011, 26 EN 31 JANUARI, 7 EN 9 FEBRUARI 2012

**SECTORCOMITE X – ONDERWIJS (Vlaamse Gemeenschap)
en
COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE
OVERHEIDSDIENSTEN – Afdeling 2 – Onderafdeling
"Vlaamse Gemeenschap".**

Brussel, 17 februari 2012

PROTOCOL nr. 760 HOUDENDE DE CONCLUSIES VAN DE ONDERHANDELINGEN DIE GEVOERD WERDEN IN DE GEMEENSCHAPPELIJKE VERGADERINGEN VAN SECTORCOMITE X EN VAN ONDERAFDELING "VLAAMSE GEMEENSCHAP" VAN AFDELING 2 VAN HET COMITE VOOR DE PROVINCIALE EN PLAATSELIJKE OVERHEIDSDIENSTEN OP 11 EN 13 OKTOBER 2011, 26 EN 31 JANUARI, 7 EN 9 FEBRUARI 2012

over

het voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, op socio-economische leerlingenkenmerken gebaseerd, geïntegreerd omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs.

De afvaardiging van de overheid, samengesteld uit:

1. de hr. Kris PEETERS, minister-president van de Vlaamse Regering – voorzitter;
2. de hr. Pascal SMET, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel – ondervoorzitter;
3. de hr. Philippe MUYTERS, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport – lid;
4. de hr. Geert BOURGEOIS, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand – lid,

de afvaardiging van het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap en van de representatieve verenigingen van de inrichtende machten, te weten:

1. het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

mevr. Fabienne VANORMELINGEN, opdrachthouder BaO
mevr. Ingrid VERSTREPEN, adjunct van de directeur

de hr. Marc SMETS, afdelingshoofd
de hr. Guido LIESSENS, adjunct van de directeur

2. het Onderwijssecretariaat voor Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap, vertegenwoordigd door:

mevr Liesbet PEETERS, directeur

de hr. Filip SMETS, diensthoofd beleidsondersteuning
de hr. Bruno SAGAERT, pedagogisch adviseur BaO

3. het Provinciaal Onderwijs Vlaanderen, vertegenwoordigd door:

-

en de afvaardiging van de drie representatieve vakorganisaties, te weten:

- de Algemene Centrale der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

de hr. Raf DE WEERDT, adjunct-algemeen secretaris
de hr. Georges ACHTEN, adjunct-algemeen secretaris

- de Federatie van de Christelijke Syndicaten der Openbare Diensten, vertegenwoordigd door:

mevr. Marianne COOPMAN, adjunct-algemeen secretaris COV
mevr. Hilde LAVRYSEN, directeur COV
mevr. Katrien CERPENTIER, nationaal secretaris COC

de hr. Jos VAN DER HOEVEN, secretaris-generaal COC

- het Vrij Syndicaat voor het Openbaar Ambt, vertegenwoordigd door:

de hr. Marnix HEYNDRICKX, secretaris
de hr. Wauter LEENKNECHT, secretaris

hebben een akkoord bereikt over het hierbij gevoegde **voorstel** **van decreet betreffende de invoering van een, deels, op socio-economische leerlingkenmerken gebaseerd, omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs (nieuwe titel) en de bijhorende bijlagen.**

Het GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap gaat akkoord met het voorstel. De overheid is tot op het einde blijven zoeken naar een eerbaar compromis. De uiteindelijke bandbreedte, het aandeel in de omkadering dat wordt gereserveerd voor SES-kenmerken, is daardoor blijven steken op 8,85 %, een al bij al verdedigbaar percentage. Het GO! hoopt wel dat bij een latere groei van de budgettaire ruimte voor de omkadering in het gewoon basisonderwijs, die groei prioritair naar een verruiming van de bandbreedte gaat.

Dat de overheid toch nog voorziet in de mogelijkheid op de omkadering een aanwendingspercentage toe te passen, begrijpt het GO! niet. De memorie van toelichting bevat een hele wetenschappelijke onderbouwing voor een uitgebalanceerde affectatie van de budgetten. Lineaire besparingsmaatregelen, als die al nodig zouden zijn, horen niet thuis in de een decreet dat een omkaderingsmechaniek regelt.

Een ander moeilijk punt is de 'definitie' van de geïsoleerde vestigingsplaats, die haar leerlingen eventueel apart telt voor de omkadering. Tot nog toe werd de minimale afstand tot een andere vestigingsplaats om van een geïsoleerde vestigingsplaats te kunnen spreken, bepaald over de weg. Nu wordt dat de 'afstand in vogelvlucht'. Het GO! blijft er bij dat de afstand over de weg een relevanter criterium is dan de afstand in vogelvlucht: hij houdt rekening met de concrete plaatsgesteldheid en met afstanden die effectief moeten worden overbrugd. Objectivering gaat hier ten koste van relevantie. Overigens is het nog maar de vraag hoe objectief die objectivering in de feiten is: het GO! heeft voor een aantal van zijn vestigingsplaatsen ernstige twijfels. Op (herhaaldelijke) vragen hoe de positiebepaling van de vestigingsplaatsen precies in zijn werk is gegaan, werd door de overheid nogal warrig geantwoord. Eerst ging het over middelpunten van kadastrale percelen, maar later bleek het dan toch niet zo eenvoudig te liggen. Uiteindelijk verwees de overheid naar AGIV, de instantie die verantwoordelijk is voor de plaatsbepaling in Vlaanderen, en wees ze elke eigen verantwoordelijkheid daarvoor af: de positiebepalingen door AGIV zijn immers door de decreetgever (voordien al) gewaarmerkt. Het GO! meent dat de decreetgever op elk moment zijn keuzes ook inhoudelijk moet kunnen verantwoorden. Het gaat om een nieuwe toepassing voor de gegevens die AGIV aanlevert: de overheid moet aantonen dat die gegevens ook voor deze concrete nieuwe toepassing pertinent zijn. Het louter technische verwijzen naar een vroegere 'bepaling' van de manier waarop de gegevens zijn verkregen, getuigt niet van een transparant en controleerbaar beleid.

In de versie die voor onderhandelingen werd aangeboden, was de bepaling opgenomen dat de omkadering binnen de school vrij over de niveaus kleuter- en lager onderwijs heen kon worden angewend. Die bepaling heeft de eindversie van het voorontwerp niet gehaald. In ruil werden de mogelijkheden voor overheveling van lestijden (tussen de niveaus binnen de school) versoepeld. Waar overheveling tot nog toe alleen kon als daardoor geen bijkomende boventalligheid werd gecreëerd (in het licht van de algehele vacantverklaring was overheveling in vele gevallen dan ook praktisch onmogelijk geworden), kan overheveling voortaan ook als de boventalligheid binnen de scholengemeenschap of een instelling van het schoolbestuur kan worden opgevangen. Het GO! kan met dat compromis leven, ook gezien het engagement van de overheid om, naar aanleiding van de onderhandelingen over onderwijsdecreet XXII, het debat te voeren over een analoge versoepeling van de regels met betrekking tot overdracht tussen scholen.

Het GO! dringt er op aan dat de scholen tijdig op de hoogte worden gebracht van hun omkadering voor volgend schooljaar en van de wijze waarop die werd berekend. Het GO! vraagt ook dat de overheid duidelijk zou communiceren over de wijze waarop scholen bezwaar kunnen aantekenen tegen de positiebepaling door AGIV (Vlaanderen) en UrbIS (Brussel).

OVSG geeft een protocol van akkoord bij het ontwerp van decreet betreffende de invoering van een, deels, op socio-economische leerlingkenmerken gebaseerd omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs.

OVSG gaat akkoord maar formuleert hierbij toch nog een aantal fundamentele opmerkingen:

OVSG vindt het positief dat de overheid geluisterd heeft naar hun verzuchtingen en opmerkingen en het oorspronkelijk voorstel op een aantal essentiële plaatsen heeft bijgestuurd. Op basis van hun fundamentele uitgangspunten vinden zij voorliggende tekst een aanvaardbaar compromis waarbij een evenwicht is betracht tussen de situatie van landelijke levensvatbare scholen enerzijds en de specifieke uitdagingen waarmee hun basisscholen in de grootsteden worden geconfronteerd.

Zij vinden het positief dat de overheid haar initiële voorstel heeft aangepast aangaande de aparte telling en er uiteindelijk voor geopteerd heeft om een nieuwe – meer objectieve – wijze van aparte telling in te voeren. Hierdoor blijft het bestaansrecht van levensvatbare scholen in buurten en gemeenten gegarandeerd wat voor hen een cruciaal gegeven vormt.

De invoering van één lestijdenschaal voor heel Vlaanderen zorgt ervoor dat het kleuteronderwijs een duidelijke groei kent aan omkadering; de gelijkschakeling met het lager onderwijs maakt eindelijk komaf met de historische en achterhaalde ongelijkheid tussen beide onderwijsniveaus op het vlak van de omkadering.

Een geïntegreerde omkadering met een bandbreedte van 8,85 % voor de SES-lestijden laat toe dat scholen met een populatie die aantikt op de SES-indicatoren voldoende omkadering krijgen om een antwoord te bieden aan de

noden van deze leerlingen. Ze vinden het ook belangrijk dat de omkadering via de schalen voor het geheel van het basisonderwijs er niet op achteruitgaat. Ze stellen hier wel een verschuiving vast van het lager onderwijs naar het kleuteronderwijs en hoewel dit niet altijd evident is, aanvaarden ze dit vanuit de wetenschap dat inspanningen bij de jongste kinderen (kleuters) het meest positieve effect ressorteert wat betreft hun leer- en ontwikkelingskansen.

Ze vinden het een goede zaak dat de lestijden in grote mate ontkleurd en geïntegreerd worden in het nieuwe omkaderingsmechanisme. Dit geeft de mogelijkheid aan de schoolbesturen de omkadering zo optimaal mogelijk aan te wenden met het oog op de realisatie van kwaliteitsvol onderwijs. OVSG vindt het logisch dat scholen zich moeten verantwoorden ten aanzien van de overheid die hen omkadering ter beschikking stelt. Zij zijn tevreden dat scholen deze verantwoording globaal afleggen in het kader van de doorlichting zonder dat aparte procedures of een andere werkwijze worden gehanteerd voor de SES-lestijden. Zij vinden het dan ook niet meer dan logisch dat een geïntegreerde omkadering aan een geïntegreerde doorlichting wordt onderworpen.

In dit verband vinden zij het ook goed dat scholen in hun schoolwerkplan aangeven hoe zij via hun zorg- en gelijkheidsbeleid werken aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al hun leerlingen. Hoewel het hier om afzonderlijke pakketten gaat, is er in de praktijk een duidelijke samenhang tussen deze beide componenten binnen de werking van de basisschool; deze realiteit vindt nu zijn terechte vertaling in het schoolwerkplan. OVSG vindt dit een belangrijke eerste stap in de verdere integratie van de zorgomkadering.

Ten tijde van de invoering van de nieuwe financiering was er geen enkele school die een verlies leed. Het huidige budget laat niet toe om ervoor te zorgen dat geen enkele school in dit nieuwe systeem omkadering zou verliezen en dat betreuren ze.

De overheid biedt hier ten dele soelaas door het voorzien van een sociale maatregel waarbij een aantal verliezende scholen toch nog voor 3 schooljaren lestijden ontvangen teneinde hun verlies enigszins te kunnen compenseren.

Hoewel zij de nieuwe omkaderingssystematiek aanvaardbaar vinden, heeft de toepassing in Brussel voor een aantal scholen zware gevolgen. Door de snelheid waarbinnen deze scholen dit verlies moeten nemen, ontstaat het risico dat bepaalde vestigingsplaatsen in Brussel met sluiting worden bedreigd of overgeheveld zullen worden naar het Franstalig onderwijs. Gelet op de huidige capaciteitsproblematiek en de aanwezigheid van Nederlandstalig onderwijs in Brussel, is het geen goede zaak dat de betrokken scholen verstoken blijven van enige overgangsmaatregel die hen de kans moet geven om zich aan te passen aan hun nieuwe situatie.

Ze stellen vast dat het principe van een aanwendingspercentage opnieuw in de tekst verschijnt en betreuren dit. Ze vinden het, vanuit het legaliteitsbeginsel, wel correct dat het aan de decreetgever toekomt om dergelijk percentage te bepalen en er niet langer geopteerd werd om dit via een machtiging aan de Vlaamse regering over te laten.

De waarborgregeling mbt de lichamelijke opvoeding blijft per niveau beperkt tot de aanvullende lestijden LO zoals die bij de toenmalige cao werden toegekend. Dit kan voor OVSG geen aanleiding zijn om in de toekomst de onderwijstijd nog verder centraal te gaan vastleggen.

Ten slotte blijft OVSG er bij de overheid op aandringen om volgende belangrijke elementen te verwezenlijken :

- Gelet op de impact van dit nieuwe omkaderingssysteem vraagt OVSG een degelijke evaluatie van het systeem teneinde de gevolgen ervan voor het basisonderwijs in Vlaanderen blijvend te kunnen opvolgen en noodzakelijke bijsturingen te kunnen doorvoeren. In dit verband kijken ze ook uit naar de resultaten van de evaluatie van de nieuwe financiering waarin leerlingenkenmerken ook werden meegenomen.
- OVSG vraagt een transparant en betrouwbaar omkaderingssysteem en blijft daarom vragen de verklaringen op eer met betrekking tot "thuistaal" en "diploma van de moeder" zo snel als mogelijk te vervangen door robuuste en objectieve voorspellers.
- Van zodra er meer budgettaire ruimte is vragen zij voor het kleuteronderwijs ook de gelijkschakeling met het lager onderwijs op het niveau van de werkingsmiddelen.

De vakbonden ACOD Onderwijs, COC, COV en VSOA Onderwijs gaan akkoord het voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, deels, op socio-economische leerlingenkenmerken gebaseerd, omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs uitgenomen met artikel 32.

Dat de vakbonden akkoord gaan met dit voorontwerp van decreet doet niets af van hun zeer groot ongenoegen over artikel 32. Daarom lichten zij ook eerst uitgebreid toe waarom zij niet akkoord gaan met dit artikel.

Motivering van niet-akkoord met artikel 32

Tijdens de onderhandelingen besliste de overheid dat de personeelsaangelegenheden die mogelijk zouden kunnen voortvloeien uit een nieuw omkaderingssysteem niet in dit decreet zouden opgenomen worden. De overheid heeft zich uiteindelijk niet aan deze beslissing gehouden.

De vakbonden gaan dan ook niet akkoord met artikel 32 zoals dat in de finale fase van de onderhandelingen werd ingeschreven in het voorontwerp

van decreet. Vooreerst omdat dat artikel het statuut van het personeel ondergraaft door erg verregaande personeelsconsequenties. Meer nog omdat niet de minste bespreking kon gevoerd worden over de inhoud en de draagwijdte van dat artikel. Nooit eerder werd een bepaling met zulke duidelijke impact op het personeel opgenomen in de regelgeving zonder dat daarover ook maar de kans geboden werd om de gevolgen ervan op te lijsten en te bespreken.

Artikel 32 maakt het mogelijk dat schoolbesturen zonder enige restrictie lestijden die toegewezen zouden moeten worden aan het kleuteronderwijs aan te wenden in het lager onderwijs en omgekeerd. Deze aanwending mag zelfs tot gevolg hebben dat vast benoemde personeelsleden ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking als ze maar wedertewerkgesteld kunnen worden. Zelfs wedertewerkstellingen in niet -organieke betrekkingen worden niet uitgesloten. En zulke wedertewerkstellingen zijn altijd mogelijk . In tijden van besparingen en tijden waarin elke euro tweemaal wordt omgekeerd vooraleer hij wordt uitgegeven, is het wraakroepend dat de overheid de schoolbesturen deze mogelijkheid geeft. Op deze wijze kan boventalligheid zonder noodzakelijkheid gecreëerd worden en evaluatieprocedures omzeild. Daarenboven wordt de factuur van mogelijke machinaties doorgestuurd naar de Vlaamse Gemeenschap en wordt het personeel een speelbal. Als signaal van de overheid kan dat tellen!

Basisdoelstellingen van dit decreet, zoals verwoord in de memorie van toelichting, zijn het versterken van de transparantie, het inspelen op objectieve schoolkenmerken en leerlingengroepen verkleinen. Met dit artikel bewerkstelligt de overheid het tegendeel. Artikel 32 geeft de schoolbesturen de volledige vrijheid om lokaal deze nobele doelstellingen tot op de bodem uit te hollen. De overheid heeft geen enkele garantie dat de middelen die zij toekent aan scholen worden ingericht op het niveau waarvoor ze volgens de nieuwe parameters bedoeld zijn. Ook staat dit in contrast met de strijd die door vele personeelsleden werd gevoerd om mogelijkheden te krijgen die leiden tot kleinere leerlingengroepen.

Tegelijkertijd kan de toepassing van artikel 32 er toe bijdragen dat het aantal lestijden dat niet vacant kan verklaard worden, wordt opgedreven en dat zo minder personeelsleden kunnen vastbenoemd worden. Ook dit is een inbreuk op het statuut van het personeel en op cao 9.

Artikel 32 van dit decreet is een ernstige voorafname op de discussie over de inzetbaarheid van het personeel. Alle sociale partners hebben zich geëngageerd om het debat over de inzetbaarheid te voeren via het loopbaandebat. De wijze waarop artikel 32 hier in dit decreet wordt opgelegd én bovendien via een engagement wordt gekoppeld aan een genummerd decreet zet het loopbaandebat bijna volledig op de helling. De onderwijsvakbonden vragen zich af waartoe het loopbaandebat nog dient als ook nu weer via een decreet ingrepen op het statuut van het personeel worden gedaan die de loopbaan onaantrekkelijker maken.

De vakbonden gaan dan ook niet akkoord met artikel 32 van het voorontwerp van decreet en vragen uitdrukkelijk dat de Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement zich nog eens bezinnen over dit artikel. De schrapping ervan volgt dan wel vanzelf.

Algemene motivering

De vakbonden stellen vast, dat de overheid voor dit voorontwerp van decreet te weinig middelen voorzag om alle nobele doelstellingen die vooropstonden volwaardig te realiseren.

De door de overheid en de minister vooraf breed verwoorde ambitie om de kleutergroepen gevoelig kleiner te maken, wordt met dit voorontwerp niet bereikt. De vakbonden begrijpen dat in zeer krappe budgettaire omstandigheden deze ambitie moeilijker te realiseren valt en zijn erkentelijk voor de aangehouden wil om de middelen te blijven voorzien voor het basisonderwijs. Het voorliggend ontwerp van de basisomkadering basisonderwijs weerspiegelt deze bijzonder moeilijke budgettaire oefening.

De vakbonden zijn erkentelijk dat de overheid ook blijvend is ingegaan op een langdurig debat met de sociale partners om zoveel mogelijk de noodzakelijke evenwichten te creëren en rekening te houden met uiteenlopende belangen. De overheid oversteeg de polarisatiebewegingen vanuit het veld. Het was een zeer moeilijke oefening met uiteenlopende maatschappelijke verwachtingen. De collectieve verantwoordelijkheid werd door de sociale partners steeds voor ogen gehouden in het sereen zoeken naar evenwichten in het nieuwe omkaderingssysteem.

Een belangrijke positieve weg werd tijdens dit veelal constructief overleg afgelegd. Ondanks het te beperkte budget zullen toch 85% van de scholen meer omkadering ontvangen. Voor de verliezers werd voorzien in een sociale maatregel, de garantie voor vestigingsplaatsen werd ingeschreven en de bandbreedte werd bepaald tot op een voor alle partijen aanvaardbare norm. De gelijkschakeling tussen de schalen kleuteronderwijs en lager onderwijs is een belangrijke stap.

De vakbonden vragen in de toekomst, blijvend verder in te zetten op het verkleinen van de kleutergroepen door het gericht inzetten van de middelen, het versterken van de omkadering basisonderwijs en het blijvend investeren in de professionaliteit van het personeel. Onderzoeken wijzen uit dat de hoogste investeringen bij de jongste groepen leerlingen meest noodzakelijk zijn om later een hoger maatschappelijk rendement te hebben en gelijke(re) kansen in het leven te creëren. Vooral voor leerlingen wiens onderwijsloopbaan niet optimaal kan verlopen als gevolg van zijn of haar socio-economische situatie en/of thuistaal, is de winst frappant. Leraren moeten zo vroeg mogelijk kunnen inspelen op de sterktes/zwaktes van iedere leerling. Kleinere (kleuter)groepen laten bovendien ook meer toe om rekening te houden met de persoonlijkheidskenmerken van ieder kind en maken een leerlinggerichte aanpak en een sterkere competentieontwikkeling nog meer mogelijk. Het is belangrijk dat alle politieke partners het hoger economisch belang van deze investering onderkennen en steunen.

Het bereiken van kleinere leerlingengroepen kan enkel mogelijk worden door het versterken van basisscholen tegelijkertijd met het invoeren van een garantie dat middelen voor leerlingen ook op het werkveld effectief middelen voor leerlingen zijn en blijven. Daarbij is en blijft de nood aan de objectieve vaststelling van de behoeften. Wat heeft een school nodig om goed onderwijs te kunnen aanbieden? Welke middelen zijn er nodig voor leerlingengroepen? Welke middelen zijn nodig voor de pedagogische organisatie en welke voor de materiële organisatie van de school en de scholengemeenschap...? Nu worden middelen in het nadeel van de leerlingen te veel organisatorisch beleidsmatig gebruikt en op sommige plaatsen zelfs extreem afgewend. De investeringsverhouding leerkracht/leerling die werd bepaald op 18,5 is enkel een budgettair statistisch gegeven, maar geen aanduiding van groeps grootte.

Wel betreuren de vakbonden dat de overheid zich tijdens de besprekingen genoodzaakt voelde om het aanwendingspercentage opnieuw in te schrijven. Ondanks de input van middelen, creëert ze hiermee onmiddellijk een mogelijkheid om besparingen door te voeren.

De vakbonden vinden het positief dat de berekening van de omkadering vanuit de overheid transparanter wordt, maar stellen wel vast dat de scholen, later dan nu het geval is, de correcte personeelsformatie zelf kunnen berekenen, omdat na de telling van februari de schooltoelage nog moet worden afgewacht. Hierdoor kan het lokaal sociaal overleg pas later worden opgestart.

De vakbonden zijn erg positief dat de middelen en de toewijzingsmethodiek die tijdens cao-besprekingen werden verworven voor lichamelijke opvoeding minimaal werden geconsolideerd in de verscheiden niveaus. Het engagement en de opname in de memorie van toelichting zorgt voor een garantie dat een degelijk besluit kan worden uitgewerkt.

De vakbonden roepen de overheid ook op om zonder dralen werk te maken van een strikte opvolging en evaluatie van de diverse indicatoren en hun impact op de omkadering evenals de zwaarte van de diverse coëfficiënten. We vragen dan ook een wetenschappelijk onderbouwde evaluatie.

Tot slot merken de vakbonden ook op dat dit (gedeeltelijk) akkoord enkel en alleen betrekking heeft op de omkadering van het basisonderwijs. Dat betekent dat dit akkoord niet kan aangegrepen worden om analoge omkaderingstechnieken in te voeren in andere onderwijsniveaus.

Engagementen van de overheid

Bij de uitvoering van artikel 173sexies van het decreet basisonderwijs zal de Vlaamse Regering zich baseren op het systeem van aanvullende lestijden lichamelijke opvoeding dat per niveau toegekend werd voor het schooljaar 2011-2012. Voor het kleuteronderwijs zal de regering zich hierbij baseren op de toenmalige berekeningswijze toegepast op de nieuwe lestijden volgens de schalen in het kleuteronderwijs. Voor het lager onderwijs zal de regering zich baseren op de toenmalige berekeningswijze.

De overheid engageert zich er toe om de problematiek van de overdracht van lestijden, uren-leraar,... in z'n globaliteit te bekijken in het kader van het decreet betreffende het Onderwijs XXII.

Vervolg protocol nr. 760

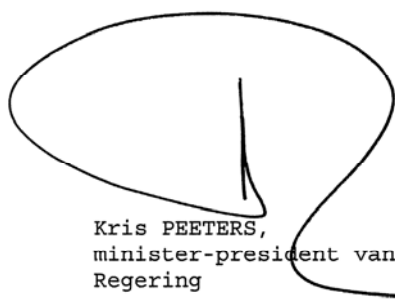
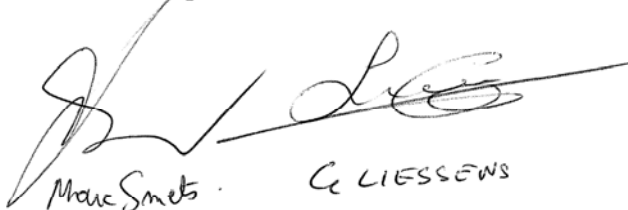
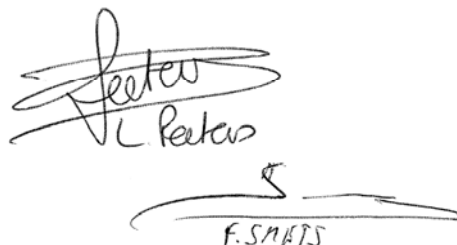
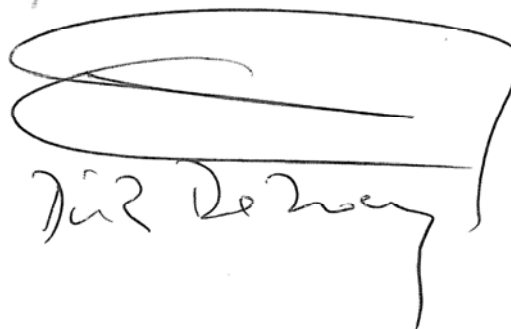
- -

Brussel, 17-02-2012

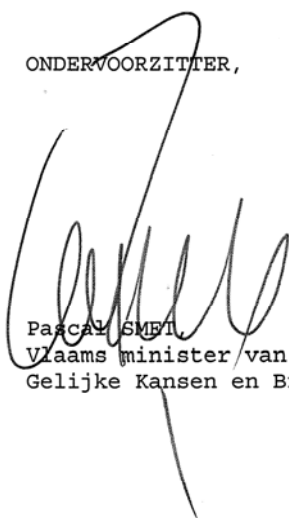
AFVAARDIGING VAN DE OVERHEID:

AFVAARDIGING VAN HET GO! ONDERWIJS
VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP EN VAN DE
VERENIGINGEN VAN DE INRICHTENDE
MACHTEN:

VOORZITTER,

Kris PEETERS,
minister-president van de Vlaamse
RegeringVoor het GO! onderwijs van de Vlaamse
Gemeenschap:
Marc Smets C. LIESSENSVoor het Onderwijssecretariaat
voor Steden en Gemeenten van de
Vlaamse Gemeenschap:
F. SMETSVoor het Provinciaal Onderwijs
Vlaanderen:
Dirk De Maesseneer

ONDERVOORZITTER,

Pascal SMET,
Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd,
Gelijke Kansen en Brussel

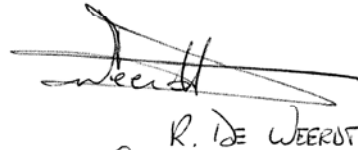
LEDEN,

AFVAARDIGING VAN DE REPRESENTATIEVE
VAKORGANISATIES:

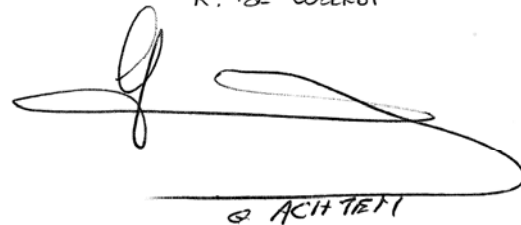

Philippe MUYTERS,
Vlaams minister van Financiën,
Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening
en Sport

Voor de Algemene Centrale der
Openbare Diensten:

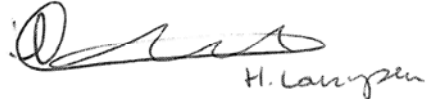

R. DE WEEERT

ACHTET

Voor de Federatie van de Christelijke
Syndicaten der Openbare Diensten:

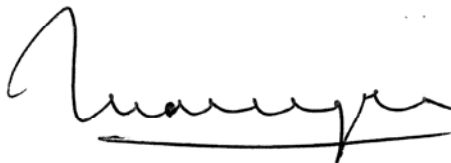
H. Langen

K. Cypentier

Marcianne Coopman

Geert BOURGEOIS,
Vlaams minister van Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Voor het Vrij Syndicaat voor het
Openbaar Ambt:

W. LEECKENGEHT

VOORONTWERP VAN DECREET
d.d. 17 februari 2012

Voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, deels, op socio-economische leerlingkenmerken gebaseerd, omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke kansen en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Art. 2. De bepalingen van dit decreet zijn van toepassing op het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen aan het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 3. In artikel 3 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt de zinsnede “voor godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing, lichamelijke opvoeding en” opgeheven;

2° punt 33° wordt vervangen door wat volgt:

“33° lestijdenpakket:

a) in het gewoon basisonderwijs: pakket lestijden dat bestaat uit de lestijden volgens de schalen, de SES-lestijden en de aanvullende lestijden, toegekend aan een school om de financierbare of subsidieerbare personeelsformatie van het onderwijzend personeel te bepalen, inclusief de eventuele lesopdracht van de directie;

b) in het buitengewoon basisonderwijs: het pakket lestijden dat bestaat uit de lestijden volgens de schalen en de aanvullende lestijden, toegekend aan een school om de financierbare of subsidieerbare personeelsformatie van het onderwijzend personeel te bepalen, inclusief de eventuele lesopdracht van de directie;”;

3° in punt 34° worden de woorden “door de regering vastgelegd” opgeheven;

4° er worden een punt 52bis/1 en 52bis/2 ingevoegd, die luiden als volgt;

“52°bis/1 SES-lestijden: lestijden, toegekend op basis van de socio-economische status van leerlingen in het gewoon basisonderwijs die gevat wordt door leerlingkenmerken;

52°bis/2 thuisloze: de leerling is tijdelijk of permanent buiten het eigen gezinsverband opgenomen door een gezin of persoon, een voorziening of een sociale dienst, bedoeld in het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand, met uitzondering van de internaten die gefinancierd of gesubsidieerd worden door het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap;”;

5° punt 55°bis wordt opgeheven.

Art. 4. In artikel 47, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juli 2003, wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen.”.

Art. 5. In artikel 78, §2, 2°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 4 juli 2008, wordt de zinsnede “139bis, §1, 2°,” vervangen door de zinsnede “3, 52°bis/2,”.

Art. 6. In artikel 130, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 juli 1998, 10 juli 2003, 7 juli 2006 en 4 juli 2008, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Het aantal financierbare of subsidieerbare betrekkingen in de ambten van het onderwijzend personeel is afhankelijk van het toegekende lestijdenpakket en van het aantal toegekende extra of bijkomende lestijden.”.

Art. 7. In hoofdstuk IX, afdeling 2, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt het opschrift van onderafdeling A vervangen door wat volgt:

“Onderafdeling A. Basisomkadering”.

Art. 8. In hoofdstuk IX, afdeling 2, onderafdeling A, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2007, wordt een sectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 1. Basisomkadering in het gewoon basisonderwijs”.

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 1. Samenstelling van de basisomkadering”.

Art. 10. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 1, ingevoegd bij artikel 9, artikel 131, opgeheven door het decreet van 22 juni 2007, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 131. De basisomkadering in het gewoon basisonderwijs bestaat uit de lestijden volgens de schalen en de SES-lestijden.

Die lestijden worden, per niveau, aan de scholen toegekend volgens de bepalingen van subsectie 2 ,3 en 4. Er kan een aanwendingspercentage vastgelegd worden dat voor een of meerdere schooljaren toegepast moet worden op de basisomkadering verkregen volgens subsectie 2, 3 en 4.”.

Art. 11. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 2. Lestijden volgens de schalen”.

Art. 12. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 2, ingevoegd bij artikel 11, artikel 132, vervangen bij het decreet van 22 juni 2007, vervangen door wat volgt;

“Art. 132. §1. De lestijden volgens de schalen worden ieder schooljaar per niveau en per school berekend.

Het aantal lestijden volgens de schalen waarop de school per niveau recht heeft, is het aantal lestijden dat verkregen wordt door het aantal regelmatige leerlingen, ingeschreven in het betrokken niveau op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar, af te zetten op de lestijdschaal, vermeld in bijlage 2, en te vermenigvuldigen met een SES-percentages van 97,16. Als het resultaat van die

vermenigvuldiging voor een niveau in een school kleiner is dan 26, dan heeft de school voor dat niveau recht op 26 lestijden.

De lestijden volgens de schalen worden per niveau binnen een school als volgt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier, wordt er afgerond naar het hogere geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen in het gewoon onderwijs in programmatie de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. Die teldag geldt voor de hele school voor het schooljaar van oprichting en voor de vijf daaropvolgende schooljaren.

§3. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen die betrokken zijn bij een herstructurering, de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar.

§4. Voor de toepassing van dit artikel op CKG-scholen worden de woorden "de eerste schooldag van oktober" telkens gelezen als de woorden "de maand september" en wordt het woord "teldag" telkens gelezen als het woord "telperiode".

Voor de toepassing van dit artikel op CKG-scholen worden de woorden "door het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven in het betrokken niveau op de eerste schooldag van februari" gelezen als de woorden "door het gemiddeld aantal regelmatige leerlingen, ingeschreven in het betrokken niveau tijdens de periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de eerste schooldag van februari".

Art. 13. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

"Subsectie 3. SES-lestijden".

Art. 14. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 3, ingevoegd bij artikel 13, artikel 133, opgeheven door het decreet van 22 juni 2007, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

"Art. 133. §1. Voor de toepassing van de subsecties 3, 4 ,5 en 6 gelden de volgende leerlingkenmerken:

a) het opleidingsniveau van de moeder: de moeder is niet in het bezit van een diploma van het secundair onderwijs of van een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs of van een daarmee gelijkwaardig studiebewijs, hierna leerlingkenmerk 1 te noemen;

b) het krijgen van een schooltoelage: er wordt een schooltoelage gegeven aan de leerling, als vermeld in het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, uitbetaald ten gunste van de leerling, hierna leerlingkenmerk 2 te noemen. Voor de toepassing van dit artikel

worden de leerlingen die met toepassing van voornoemd decreet alleen door ongewettigde afwezigheid of onvoldoende aanwezigheid geen recht op een schooltoelage hadden, eveneens meegerekend;

c) de taal die de leerling in het gezin spreekt en die verschilt van de onderwijstaal : daaronder wordt de taal verstaan die de leerling meestal spreekt met moeder, vader of broers en zussen, hierna leerlingkenmerk 3 te noemen. De taal die de leerling in het gezin spreekt is niet de onderwijstaal, indien de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met drie gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum één gezinslid de onderwijstaal spreekt. Broers en zussen worden als één gezinslid beschouwd;

§2. De regering bepaalt de wijze waarop de leerlingkenmerken worden vastgesteld en legt de procedure vast volgens welke de gegevens door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming worden verzameld.”.

Art. 15. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 3, ingevoegd bij artikel 13, artikel 134, opgeheven door het decreet van 22 juni 2007, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 134. §1. Het aantal SES-lestijden waarop de school voor het kleuteronderwijs recht heeft, voor het schooljaar (J)-(J+1), is de som van A, B en C waarbij :

1° A = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige kleuters, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 1, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,2685 lestijden;

2° B = S x het aantal regelmatige kleuters dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden, waarbij:

$S = X /$ het aantal regelmatige leerlingen dat de school telde op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1, waarbij:

X = het aantal regelmatige leerlingen die beantwoorden aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

i° ze beantwoorden uiterlijk op 28 februari J aan leerlingkenmerk 2 voor het schooljaar (J-2)-(J-1);

ii° ze zijn op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1 regelmatig ingeschreven in de school.

3° In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die zijn opgericht vanaf 1 september 2011, gedurende hun twee eerste bestaansjaren gelijk aan het resultaat van $0,25 \times$ het aantal regelmatige kleuters dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden.

In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die, zoals bepaald in artikel 3, 15°, fusioneren gedurende het schooljaar dat de fusie uitwerking heeft en het daaropvolgende schooljaar gelijk aan het resultaat van

0,25 x het aantal regelmatige kleuters dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden.

4° C = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige kleuters, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 3, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,2929 lestijden.

§2. Het aantal SES-lestijden waarop de school voor het lager onderwijs recht heeft, voor het schooljaar (J)-(J+1), is de som van A, B en C waarbij :

1° A = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 1, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,2685 lestijden;

2° B = S x het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden, waarbij:

S = X / het aantal regelmatige leerlingen dat de school telde op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1, waarbij:

X = het aantal regelmatige leerlingen die beantwoorden aan de volgende cumulatieve voorwaarden:

i° ze beantwoorden uiterlijk op 28 februari J aan leerlingkenmerk 2 voor het schooljaar (J-2)-(J-1);

ii° ze zijn op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1 regelmatig ingeschreven in de school.

3° In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die zijn opgericht vanaf 1 september 2011 gedurende hun twee eerste bestaansjaren gelijk aan het resultaat van 0,25 x het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden.

In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die, zoals bepaald in artikel 3, 15°, fusioneren gedurende het schooljaar dat de fusie uitwerking heeft en het daaropvolgende schooljaar gelijk aan het resultaat van 0,25 x het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden.

4° C = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 3, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,2929 lestijden.

§3. De SES-lestijden verkregen volgens paragraaf 1 en paragraaf 2 worden per niveau als volgt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere gelegen geheel getal.

§4. Voor de toepassing van dit artikel op CKG-scholen is artikel 132, §4, niet van toepassing.”.

Art. 16. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 4. Additionele lestijden volgens de schalen”.

Art. 17. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 16, artikel 135, vervangen door wat volgt:

“Art. 135. §1. Er worden additionele lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs toegekend aan scholen die aan de voorwaarde, zoals bepaald in paragraaf 2, voldoen. Deze lestijden worden berekend volgens de bepalingen van paragraaf 3.

§2. Om recht te hebben op additionele lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs dient de school aan de volgende voorwaarde te voldoen:

Het resultaat van de breuk $24 \cdot A / B$ is groter dan 18,5.

Waarbij:

1° A = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen zoals bepaald in artikel 132.

2° B = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §2. De lestijden bepaald in artikel 173quater worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

§3. De additionele lestijden volgens de schalen toegekend aan de school voor het lager onderwijs worden als volgt berekend:

Het verschil van C en D wordt gemaakt en afgerond naar het bovenliggende geheel getal.

Waarbij:

- $C = 24 \cdot A / 18,5$ waarbij A = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen zoals bepaald in artikel 132.
- D : de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §2. De lestijden bepaald in

artikel 173quater worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

§4. Er worden additionele lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs toegekend aan scholen die aan de voorwaarde, zoals bepaald in paragraaf 5, voldoen. Deze lestijden worden berekend volgens de bepalingen van paragraaf 6.

§5. Om recht te hebben op additionele lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs dient de school aan de volgende voorwaarde te voldoen:

Het resultaat van de breuk $24 \cdot A / B$ is groter dan 18,5.

Waarbij:

1° A = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen zoals bepaald in artikel 132.

2° B = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §1. De lestijden bepaald in artikel 141 worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

§6. De additionele lestijden volgens de schalen toegekend aan de school voor het kleuteronderwijs worden als volgt berekend:

Het verschil van C en D wordt gemaakt en afgerond naar het bovenliggende geheel getal.

Waarbij:

- C = $24 \cdot A / 18,5$ waarbij A = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen zoals bepaald in artikel 132.
- D: de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §1. De lestijden bepaald in artikel 141 worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

Art. 18. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 5. Aanwending”.

Art. 19. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 5, ingevoegd bij artikel 18, artikel 136 vervangen door wat volgt:

“Art. 136. De regering bepaalt de ambten waarin een school met de basisomkadering, zoals bepaald in artikel 131, betrekkingen kan inrichten en de wijze waarop de omrekening gebeurt van de basisomkadering, zoals bepaald in artikel 131, naar deze betrekkingen.

Art. 20. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 8, een subsectie 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 6. Monitoring”.

Art. 21. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 6, ingevoegd bij artikel 20, artikel 137 vervangen door wat volgt:

“Art. 137. Het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming voert jaarlijks een monitoring uit van de bepalingen in deze sectie. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de evolutie van de verschillende componenten van de basisomkadering. De resultaten van deze monitoring worden aan de Regering bezorgd.”.

Art. 22. In hoofdstuk IX, afdeling 2, onderafdeling A, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt een sectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 2. Lestijden volgens de schalen in het buitengewoon basisonderwijs”.

Art. 23. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 22, een artikel 137bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137bis. §1. De lestijden volgens de schalen worden ieder schooljaar per school berekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen die zijn ingeschreven op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar en aan de hand van de lestijdenschalen die door de regering worden vastgelegd.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen in het buitengewoon onderwijs in programmatie, de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. Die teldag geldt voor de hele school voor het schooljaar van oprichting en voor de twee daaropvolgende schooljaren.

§3. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen die betrokken zijn bij een herstructurering, de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar.

§4. Voor de toepassing van dit artikel op scholen voor type 5 worden de woorden "de eerste schooldag van oktober" telkens gelezen als de woorden "de maand september" en wordt het woord "teldag" telkens gelezen als het woord "telperiode".

Voor de toepassing van dit artikel op scholen voor type 5 worden de woorden "op basis van het aantal regelmatige leerlingen die zijn ingeschreven op de eerste

schooldag van februari" gelezen als de woorden "op basis van het gemiddeld aantal regelmatige leerlingen die zijn ingeschreven tijdens de periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de eerste schooldag van februari".

§5. De lestijden volgens de schalen van een school voor type 5 kunnen uitsluitend volledig worden aangewend als een door de regering vastgelegd gemiddelde van onderwijsdagen per kind gedurende de telperiode wordt bereikt.

Als dat gemiddelde niet wordt bereikt, worden de lestijden volgens de schalen evenredig verminderd.

§6. In afwijking van paragraaf 1 is het aantal lestijden volgens de schalen voor scholen voor type 5 die betrokken zijn bij of die ontstaan zijn door een fusie, gelijk aan de som van de lestijdenpakketten van de scholen in kwestie.”.

Art. 24. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 22, een artikel 137ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137ter. De regering legt voor het buitengewoon basisonderwijs lestijdenscalen vast voor elk type.”.

Art. 25. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 22, een artikel 137quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137quater. De regering bepaalt de ambten waarin een school met de lestijden volgens de schalen betrekkingen kan inrichten, en op welke wijze de omrekening gebeurt van de lestijden volgens de schalen naar de gefinancierde of gesubsidieerde betrekkingen die in deze ambten worden ingericht.”.

Art. 26. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 22, een artikel 137quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137quinquies. De regering kan voor het buitengewoon basisonderwijs aanwendingspercentages vastleggen die voor een of meer schooljaren op de lestijden volgens de schalen moeten worden toegepast.”.

Art. 27. In artikel 138, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 juni 2002, 7 juli 2006, 22 juni 2007, 4 juli 2008 en 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° punt 5° wordt opgeheven;

2° aan punt 6° worden de woorden “in het buitengewoon basisonderwijs” toegevoegd;

3° aan punt 7° worden tussen het woord “lestijden” en het woord “ter” de woorden “in het buitengewoon basisonderwijs” ingevoegd;

4° punt 8° wordt opgeheven.

Art. 28. In artikel 139 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 7 juli 2006 en gewijzigd bij het decreet van 4 juli 2008, wordt de zinsnede “3°bis, 4°, 5° en 7°” vervangen door de zinsnede “3°bis, 4° en 7°”.

Art. 29. In hoofdstuk IX, afdeling 2, onderafdeling B, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt sectie 2, dat bestaat uit artikel 139bis tot en met 139novies, opgeheven.

Art. 30. Artikel 140 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 juli 1998 en 28 juni 2002, wordt vervangen door wat volgt:

"Art. 140. §1. Bij het tellen van de leerlingen in het gewoon basisonderwijs gelden de volgende regels:

1° er wordt afzonderlijk geteld per taalstelsel;

2° de leerlingen van het kleuteronderwijs en het lager onderwijs worden afzonderlijk geteld;

3° in een school met verschillende vestigingsplaatsen worden, voor de berekening van de lestijden volgens de schalen, de leerlingen van alle vestigingsplaatsen samengeteld. Er is echter een afzonderlijke telling voor de vestigingsplaatsen die op 1 februari van het voorgaande schooljaar gelegen zijn op ten minste 1,5 kilometer, in een rechte lijn gemeten, van elke andere vestigingsplaats behorende tot dezelfde groep, waar onderwijs van hetzelfde onderwijsniveau wordt georganiseerd. Een niveau in een vestigingsplaats dat op 1 september wordt opgericht, zal voor het eerste schooljaar geen afzonderlijke telling van haar leerlingen hebben. De regering bepaalt de wijze waarop de vestigingsplaatsen gegeopositioneerd worden. De afstand tussen de gegeopositioneerde vestigingsplaatsen wordt berekend volgens de formule vervat in bijlage 3;

4° alleen de regelmatige leerlingen worden geteld;

5° elke leerling telt voor één teleenheid;

6° in afwijking van punt 5° wordt, voor de berekening van de lestijden volgens de schalen, zoals bepaald in artikel 132, en voor de berekening van de aanvullende lestijden voor elke erkende godsdienst en voor de niet-confessionele zedenleer of voor cultuurbeschouwing, zoals bepaald in artikel 138, §1, 1°, de coëfficiënt 1,5 toegepast op de leerlingen:

a) die verblijven in een centrum voor kinderzorg en gezinsondersteuning;

b) die verblijven in tehuizen voor kinderen van wie de ouders geen vaste verblijfplaats hebben;

c) die geplaatst zijn door de jeugdrechter of door de comités voor bijzondere jeugdzorg;

d) van wie de ouders tot de trekkende bevolking behoren;

e) die thuisloos zijn, zoals bepaald in artikel 3, 52°bis/2.

De regering bepaalt de wijze waarop wordt vastgesteld of aan die criteria is voldaan.

De wegingen van 1,5 kunnen niet cumulatief gebeuren;

7° in afwijking van punt 5° wordt, voor de berekening van de lestijden volgens de schalen, zoals bepaald in artikel 132, op de leerlingen van vestigingsplaatsen die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest liggen, de coëfficiënt 1,11 toegepast;

8° in afwijking van punt 5°, 6° en 7° wordt, voor de berekening van de lestijden volgens de schalen, zoals bepaald in artikel 132, op een leerling die in aanmerking komt voor zowel een weging van 1,11 als een weging van 1,5, een weging van 1,665 toegepast;

9° alvorens artikel 132 toe te passen wordt het gewogen aantal leerlingen per niveau als volgt afgerond op schoolniveau: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier, wordt er afgerond naar het hogere geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier, wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§2. Bij het tellen van de leerlingen in het buitengewoon basisonderwijs gelden de volgende regels:

1° er wordt afzonderlijk geteld per taalstelsel;

2° in het buitengewoon onderwijs worden de leerlingen per type geteld, kleuteronderwijs en lager onderwijs samen;

3° in een school met verschillende vestigingsplaatsen worden de leerlingen van alle vestigingsplaatsen samengeteld;

4° alleen de regelmatige leerlingen worden geteld;

5° elke leerling telt voor één teleenheid.”.

Art. 31. In artikel 141 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 14 juli 1998, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Onder de voorwaarden die de regering bepaalt, worden de lestijden volgens de schalen in het gewoon kleuteronderwijs herberekend tijdens het lopende schooljaar, vanaf de eerste schooldag na de krokusvakantie.”.

Art. 32. In artikel 143 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juli 2003, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“De in artikel 142 bedoelde herverdeling mag niet voor gevolg hebben dat personeelsleden ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking tenzij de terbeschikkinggestelde personeelsleden voor de hele verdere duur van het

schooljaar in een school van hetzelfde schoolbestuur en/of van dezelfde scholengemeenschap overeenkomstig de geldende reglementering kunnen worden gereïmpacteerd of wedertewerkgesteld.

De in artikel 142 bedoelde overdracht mag niet voor gevolg hebben dat personeelsleden ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking.”.

Art. 33. In artikel 148 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2006, wordt de zinsnede “artikel 132” vervangen door de zinsnede “artikel 137bis”.

Art. 34. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2011, wordt een hoofdstuk XIIquater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk XIIquater. Waarborgregeling lichamelijke opvoeding.”.

Art. 35. In hetzelfde decreet wordt in Hoofdstuk XIIquater, ingevoegd bij artikel 34, een artikel 173sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 173sexies. Elke school voor gewoon basisonderwijs wendt per niveau, voor lichamelijke opvoeding, ten minste het aantal lestijden aan volgens de regeling die door de regering vastgelegd wordt.”.

Art. 36. Artikel 194 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 7 mei 2004, wordt opgeheven.

Art. 37. Artikel 194ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2001, wordt opgeheven.

Art. 38. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt er, aan afdeling 3. – overgangsbepalingen, een artikel 194octies toegevoegd dat luidt als volgt:

“Art. 194octies. Er wordt, voor de schooljaren 2012-2013, 2013-2014 en 2014-2015 voorzien in een sociale overgangsmaatregel voor de scholen die aan de voorwaarden vervat in bijlage 4 van dit decreet voldoen en dit volgens de bepalingen van deze bijlage.”.

Art. 39. Aan hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2011, wordt een bijlage 2 toegevoegd, die bij dit decreet is gevoegd.

Art. 40. Aan hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2011, wordt een bijlage 3 toegevoegd, die bij dit decreet is gevoegd.

Art. 41. Aan hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2011, wordt een bijlage 4 toegevoegd, die bij dit decreet is gevoegd.

Hoofdstuk 3. Inwerkingtreding

Art. 42. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2012.

Brussel,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET

Bijlage 2 - Lestijdenschaal gewoon basisonderwijs bij het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT
0	0	51	79	102	139	153	200	204	261	255	321	306	382
1	26	52	80	103	141	154	201	205	262	256	323	307	383
2	26	53	81	104	142	155	202	206	263	257	324	308	384
3	26	54	82	105	143	156	204	207	264	258	325	309	386
4	26	55	83	106	144	157	205	208	265	259	326	310	387
5	26	56	85	107	145	158	206	209	267	260	327	311	388
6	26	57	86	108	146	159	207	210	268	261	329	312	389
7	26	58	87	109	148	160	208	211	269	262	330	313	390
8	26	59	88	110	149	161	210	212	270	263	331	314	392
9	26	60	89	111	150	162	211	213	271	264	332	315	393
10	26	61	91	112	151	163	212	214	273	265	333	316	394
11	26	62	92	113	152	164	213	215	274	266	334	317	395
12	26	63	93	114	154	165	214	216	275	267	336	318	396
13	26	64	94	115	155	166	215	217	276	268	337	319	398
14	26	65	95	116	156	167	217	218	277	269	338	320	399
15	26	66	96	117	157	168	218	219	279	270	339	321	400
16	26	67	98	118	158	169	219	220	280	271	340	322	401
17	26	68	99	119	160	170	220	221	281	272	342	323	402
18	26	69	100	120	161	171	221	222	282	273	343	324	404
19	29	70	101	121	162	172	223	223	283	274	344	325	405
20	32	71	102	122	163	173	224	224	285	275	345	326	406
21	35	72	104	123	164	174	225	225	286	276	346	327	407
22	38	73	105	124	166	175	226	226	287	277	348	328	408
23	42	74	106	125	167	176	227	227	288	278	349	329	409
24	45	75	107	126	168	177	229	228	289	279	350	330	411
25	48	76	108	127	169	178	230	229	290	280	351	331	412
26	49	77	110	128	170	179	231	230	292	281	352	332	413
27	50	78	111	129	171	180	232	231	293	282	354	333	414
28	51	79	112	130	173	181	233	232	294	283	355	334	415
29	52	80	113	131	174	182	235	233	295	284	356	335	417
30	54	81	114	132	175	183	236	234	296	285	357	336	418
31	55	82	116	133	176	184	237	235	298	286	358	337	419
32	56	83	117	134	177	185	238	236	299	287	359	338	420
33	57	84	118	135	179	186	239	237	300	288	361	339	421
34	58	85	119	136	180	187	240	238	301	289	362	340	423
35	60	86	120	137	181	188	242	239	302	290	363	341	424
36	61	87	121	138	182	189	243	240	304	291	364	342	425
37	62	88	123	139	183	190	244	241	305	292	365	343	426
38	63	89	124	140	185	191	245	242	306	293	367	344	427
39	64	90	125	141	186	192	246	243	307	294	368	345	429
40	66	91	126	142	187	193	248	244	308	295	369	346	430
41	67	92	127	143	188	194	249	245	310	296	370	347	431
42	68	93	129	144	189	195	250	246	311	297	371	348	432
43	69	94	130	145	191	196	251	247	312	298	373	349	433
44	70	95	131	146	192	197	252	248	313	299	374	350	434
45	72	96	132	147	193	198	254	249	314	300	375	351	436
46	73	97	133	148	194	199	255	250	315	301	376	352	437
47	74	98	135	149	195	200	256	251	317	302	377	353	438
48	75	99	136	150	196	201	257	252	318	303	379	354	439
49	76	100	137	151	198	202	258	253	319	304	380	355	440
50	77	101	138	152	199	203	260	254	320	305	381	356	442

LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT
408	503	458	563	508	622	558	682	608	741	658	801	708	860	758	920
409	505	459	564	509	624	559	683	609	743	659	802	709	862	759	921
410	506	460	565	510	625	560	684	610	744	660	803	710	863	760	922
411	507	461	567	511	626	561	686	611	745	661	805	711	864	761	924
412	508	462	568	512	627	562	687	612	746	662	806	712	865	762	925
413	509	463	569	513	628	563	688	613	747	663	807	713	866	763	925
414	511	464	570	514	630	564	689	614	749	664	808	714	868	764	927
415	512	465	571	515	631	565	690	615	750	665	809	715	869	765	928
416	513	466	572	516	632	566	691	616	751	666	810	716	870	766	929
417	514	467	574	517	633	567	693	617	752	667	812	717	871	767	931
418	515	468	575	518	634	568	694	618	753	668	813	718	872	768	932
419	517	469	576	519	636	569	695	619	755	669	814	719	874	769	933
420	518	470	577	520	637	570	696	620	756	670	815	720	875	770	934
421	519	471	578	521	638	571	697	621	757	671	816	721	876	771	935
422	520	472	580	522	639	572	699	622	758	672	818	722	877	772	937
423	521	473	581	523	640	573	700	623	759	673	819	723	878	773	938
424	523	474	582	524	642	574	701	624	761	674	820	724	880	774	939
425	524	475	583	525	643	575	702	625	762	675	821	725	881	775	940
426	525	476	584	526	644	576	703	626	763	676	822	726	882	776	941
427	526	477	586	527	645	577	705	627	764	677	824	727	883	777	943
428	527	478	587	528	646	578	706	628	765	678	825	728	884	778	944
429	528	479	588	529	647	579	707	629	766	679	826	729	885	779	945
430	530	480	589	530	649	580	708	630	768	680	827	730	887	780	946
431	531	481	590	531	650	581	709	631	769	681	828	731	888	781	947
432	532	482	592	532	651	582	711	632	770	682	830	732	889	782	949
433	533	483	593	533	652	583	712	633	771	683	831	733	890	783	950
434	534	484	594	534	653	584	713	634	772	684	832	734	891	784	951
435	536	485	595	535	655	585	714	635	774	685	833	735	893	785	952
436	537	486	596	536	656	586	715	636	775	686	834	736	894	786	953
437	538	487	597	537	657	587	716	637	776	687	835	737	895	787	954
438	539	488	599	538	658	588	718	638	777	688	837	738	896	788	956
439	540	489	600	539	659	589	719	639	778	689	838	739	897	789	957
440	542	490	601	540	661	590	720	640	780	690	839	740	899	790	958
441	543	491	602	541	662	591	721	641	781	691	840	741	900	791	959
442	544	492	603	542	663	592	722	642	782	692	841	742	901	792	960
443	545	493	605	543	664	593	724	643	782	693	843	743	902	793	962
444	546	494	606	544	665	594	725	644	784	694	844	744	903	794	963
445	548	495	607	545	667	595	726	645	786	695	845	745	905	795	964
446	549	496	608	546	669	596	727	646	787	696	846	746	906	796	965
447	550	497	609	547	669	597	728	647	788	697	847	747	907	797	966
448	551	498	611	548	670	598	730	648	789	698	849	748	908	798	968
449	552	499	612	549	671	599	731	649	790	699	850	749	909	799	969
450	553	500	613	550	672	600	732	650	791	700	851	750	910	800	970
451	555	501	614	551	674	601	733	651	793	701	852	751	912		
452	556	502	615	552	675	602	734	652	794	702	853	752	913		
453	557	503	617	553	676	603	736	653	795	703	855	753	914		
454	558	504	618	554	677	604	737	654	796	704	856	754	915		
455	559	505	619	555	678	605	738	655	797	705	857	755	916		
456	561	506	620	556	680	606	739	656	799	706	858	756	918		
457	562	507	621	557	681	607	740	657	800	707	859	757	919		

Bijlage 3 - Formule voor de berekening van de afstand tussen twee vestigingsplaatsen bij het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

$$\sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$$

Waarbij x_1 en y_1 de coördinaten zijn van de positie van de eerste vestigingsplaats en x_2 en y_2 de coördinaten zijn van de positie van de tweede vestigingsplaats.

Bijlage 4. Sociale maatregel in het kader van het nieuwe omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs tijdens de schooljaren 2012-2013, 2013-2014 en 2014-2015 bij het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

A. Lager onderwijs

I. De bijkomende lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs worden, in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2012-2013, toegekend aan scholen die aan de voorwaarde, zoals bepaald in II, voldoen en worden berekend volgens de bepalingen van III.

II. Om recht te hebben op bijkomende lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs dient de school aan de volgende voorwaarde te voldoen:

Het quotiënt $24A/B$ is groter dan 16.

Waarbij:

1° A = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2012-2013 zoals bepaald in artikel 132.

2° B = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §2, en de bijkomende lestijden volgens de schalen in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 135, §1, in het schooljaar 2012-2013. De lestijden bepaald in artikel 173quater worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

III. §1. De bijkomende lestijden volgens de schalen toegekend aan de school voor het lager onderwijs zijn gelijk aan K op voorwaarde dat K een positief getal is en voor afronding groter of gelijk is aan 1. In alle andere gevallen ontvangt de school geen bijkomende lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs.

Waarbij K het resultaat is van volgende berekening:

$$K = G - (C+2)$$

Waarbij:

- K als volgt wordt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.
- C = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §2, en de bijkomende lestijden volgens de schalen in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 135, §1, in het schooljaar 2012-2013. De lestijden bepaald in artikel 173quater worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.
- $G = (E/D)*F$ waarbij:

- E = de som van:
 - het aantal lestijden volgens de schalen, uitgezonderd de lestijden toegekend op basis van artikel 173 quater, waar de school voor het lager onderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op had;
 - het aantal aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding waar de school in het lager onderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op had;
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had, met uitzondering van diegene toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs in de school op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de school op dezelfde teldag.
 - het aantal aanvullende lestijden ter ondersteuning van de integratie van de anderstalige leerlingen voor de Nederlandstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten, voor de scholen in de gemeenten die grenzen aan de randgemeenten en/of aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de scholen in de gemeenten die bepaald worden door de Vlaamse Gemeenschap waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs in de school op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de school op dezelfde teldag.
- D = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telde op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2011-2012.
- F = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telde op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2012-2013.
- Als het resultaat van E/D groter is dan 1,6, dan wordt E/D gelijkgesteld aan 1,6.

§2. In afwijking van §1 worden, voor een school die ontstaat op 1 september 2012 uit een fusie, zoals bepaald in artikel 3, 15°, D en E als volgt bepaald:

- D = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de verschillende scholen die fusioneren telden op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2011 – 2012.
- E = de som van:
 - het aantal lestijden volgens de schalen, uitgezonderd de lestijden toegekend op basis van artikel 173 quater, waar de scholen die fusioneren voor het lager onderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden;
 - het aantal aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding waar de scholen die fusioneren in het lager onderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden;
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden, met uitzondering van diegene toegekend in het kader van de kleuterparticipatie,

vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs in de scholen die fusioneren op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de scholen die fusioneren op dezelfde teldag.

- het aantal aanvullende lestijden ter ondersteuning van de integratie van de anderstalige leerlingen voor de Nederlandstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten, voor de scholen in de gemeenten die grenzen aan de randgemeenten en/of aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de scholen in de gemeenten die bepaald worden door de Vlaamse Gemeenschap waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs in de scholen die fusioneren op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de scholen die fusioneren op dezelfde teldag.

§ 3. Het aantal bijkomende lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2012 tot 31 augustus 2013.

§ 4. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2012-2013 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 5. Uit de bijkomende lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten :

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van onderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

IV. §1. De bijkomende lestijden volgens de schalen in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2013-2014 = $K \cdot (2/3)$, als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§ 2. Het aantal bijkomende lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2013 tot 31 augustus 2014.

§ 3. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2013-2014 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 4. Uit de bijkomende lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten :

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van onderwijzer;

- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

V. §1. De bijkomende lestijden volgens de schalen in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2014-2015 = $K \cdot (1/3)$, als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§ 2. Het aantal bijkomende lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2014 tot 31 augustus 2015.

§ 3. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2014-2015 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 4. Uit de bijkomende lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten:

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van onderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

B. Kleuteronderwijs

VI. De bijkomende lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs worden, in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2012-2013, toegekend aan scholen die aan de voorwaarde, zoals bepaald in VII, voldoen en worden berekend volgens de bepalingen van VIII.

VII. Om recht te hebben op bijkomende lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs dient de school aan de volgende voorwaarde te voldoen:

Het quotiënt van $24A/B$ is groter dan 16.

Waarbij:

1° A = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2012-2013 zoals bepaald in artikel 132.

2° B = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §1, en de bijkomende lestijden volgens de schalen in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 135, §4, in het schooljaar 2012-2013. De lestijden bepaald in artikel 141 worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

VIII. §1. De bijkomende lestijden volgens de schalen toegekend aan de school voor het kleuteronderwijs zijn gelijk aan K op voorwaarde dat K een positief getal is en voor afronding

groter of gelijk is aan 1. In alle andere gevallen ontvangt de school geen bijkomende lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs.

Waarbij K het resultaat is van volgende berekening:

$$K = G - (C+2)$$

Waarbij:

- K als volgt wordt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.
- C = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §1, en de bijkomende lestijden volgens de schalen in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 135, §4, in het schooljaar 2012-2013. De lestijden bepaald in artikel 141 worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.
- $G = (E/D) * F$ waarbij:
 - E = de som van:
 - het aantal lestijden volgens de schalen, uitgezonderd de lestijden bepaald in artikel 141, waar de school voor het kleuteronderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op had;
 - het aantal aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding, uitgezonderd de herrekenende lestijden op de instapdagen, waar de school in het kleuteronderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op had;
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had, met uitzondering van diegene toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs in de school op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de school op dezelfde teldag.
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid, toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had.
 - het aantal aanvullende lestijden ter ondersteuning van de integratie van de anderstalige leerlingen voor de Nederlandstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten, voor de scholen in de gemeenten die grenzen aan de randgemeenten en/of aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de scholen in de gemeenten die bepaald worden door de Vlaamse Gemeenschap waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs in de school op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de school op dezelfde teldag.

- D = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telde op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2011-2012.
- F = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telde op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2012-2013.
- Als het resultaat van E/D groter is dan 1,6, dan wordt E/D gelijkgesteld aan 1,6.

§2. In afwijking van §1 worden, voor een school die ontstaat op 1 september 2012 uit een fusie, zoals bepaald in artikel 3, 15°, D en E als volgt bepaald:

- D = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de verschillende scholen die fusioneren telden op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2011 – 2012.
- E= de som van:
 - het aantal lestijden volgens de schalen, uitgezonderd de lestijden bepaald in artikel 141, waar de scholen die fusioneren voor het kleuteronderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden;
 - het aantal aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding, uitgezonderd de herrekende lestijden op de instapdagen, waar de scholen die fusioneren in het kleuteronderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden;
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden, met uitzondering van diegene toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs in de scholen die fusioneren op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de scholen die fusioneren op dezelfde teldag.
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid, toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden.
 - het aantal aanvullende lestijden ter ondersteuning van de integratie van de anderstalige leerlingen voor de Nederlandstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten, voor de scholen in de gemeenten die grenzen aan de randgemeenten en/of aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de scholen in de gemeenten die bepaald worden door de Vlaamse Gemeenschap waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs in de scholen die fusioneren op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de scholen die fusioneren op dezelfde teldag.

§ 3. Het aantal bijkomende lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2012 tot 31 augustus 2013.

§ 4. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2012-2013 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 5. Uit de bijkomende lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten:

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van kleuteronderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

IX. §1. De bijkomende lestijden volgens de schalen in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2013-2014 $= K \cdot (2/3)$, als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§ 2. Het aantal bijkomende lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2013 tot 31 augustus 2014.

§ 3. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2013-2014 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 4. Uit de bijkomende lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten :

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van kleuteronderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

X. §1. De bijkomende lestijden volgens de schalen in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2014-2015 $= K \cdot (1/3)$, als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§ 2. Het aantal bijkomende lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2014 tot 31 augustus 2015.

§ 3. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2014-2015 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 4. Uit de bijkomende lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten :

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van kleuteronderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

KONINKRIJK BELGIË

ADVIES 51.015/1
VAN 22 MAART 2012

VAN DE AFDELING WETGEVING
VAN DE RAAD VAN STATE

DE RAAD VAN STATE, afdeling Wetgeving, eerste kamer, op 29 februari 2012 door de Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel verzocht hem, binnen een termijn van dertig dagen, van advies te dienen over een voorontwerp van decreet ‘betreffende de invoering van een, deels, op socio-economische leerlingkenmerken gebaseerd, omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs’, heeft het volgende advies gegeven:

51.015/1

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond,¹ alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP VAN DECREET

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp beoogt het omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs met ingang van het schooljaar 2012-2013 te hervormen.

Uitgangspunt van de hervorming is dat de omkadering van het kleuteronderwijs gelijk dient te zijn aan die van het lager onderwijs, zodat de omkadering van het kleuteronderwijs wordt verhoogd tot het niveau van het lager onderwijs. Bovendien wordt het verschil in omkadering tussen grote en kleine scholen geobjectiveerd door te werken met een meer lineaire schaal. Ook de geografische ligging van scholen als parameter in de berekening van de omkadering wordt geobjectiveerd. Verder worden de lestijden “GOK”, “GOK+” en “(brede) rand en taal” geïntegreerd in de reguliere omkadering.

De basisomkadering in het gewoon basisonderwijs bestaat uit de lestijden volgens de schalen – berekend op basis van het aantal ingeschreven regelmatige leerlingen – en de zgn. SES-lestijden², dit zijn lestijden gebaseerd op leerlingenkenmerken (opleidingsniveau van de moeder, recht hebben op een schooltoelage, taal die de leerling in het gezin spreekt en die verschilt van de onderwijstaal). Daarnaast omvat het lestijdenpakket nog aanvullende lestijden, dit zijn lestijden toegekend voor specifieke behoeften bepaald door de regering.³

Scholen in Vlaanderen en Brussel genieten in principe dezelfde omkadering, doch in Brussel wordt omwille van de omgevingssituatie een zgn. ‘Brusselweging’ toegepast.

3. Anders dan wat het opschrift doet vermoeden, bevat het ontwerp geen autonome bepalingen, doch louter bepalingen tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de conformiteit met hogere rechtsnormen verstaan.

² De afkorting SES staat voor “socio-economische status”.

³ Zie artikel 3, 1°, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, zoals het wordt gewijzigd bij artikel 3, 1°, van het ontwerp.

51.015/1

De meeste wijzigingsbepalingen hebben betrekking op het gewoon basisonderwijs, maar de artikelen 23 tot 26 bevatten ook regels met betrekking tot het buitengewoon basisonderwijs. Het gaat om het hernemen van bestaande, voor het buitengewoon basisonderwijs geldende bepalingen, die inhoudelijk niet worden gewijzigd.⁴

ALGEMENE OPMERKINGEN

4. De artikelen 23 tot 26 van het ontwerp hernemen bestaande bepalingen.

Dit louter hernemen heeft nadelen. Zo kan bij de lezer de verkeerde indruk worden gewekt dat de nieuwe bepalingen een grondige herziening inhouden van de bestaande regeling, waardoor het noodzakelijk is deze volledig te vervangen. Daarenboven moet ermee rekening worden gehouden dat, ook wat betreft de ongewijzigd overgenomen bepalingen, het ontwerp dient te worden beschouwd als een nieuwe wilsuiting van de decreetgever, wat betekent dat ook die bepalingen in hun geheel kunnen worden aangevochten voor het Grondwettelijk Hof.⁵

Aangezien het om een nieuwe wilsuiting gaat, dient de Raad van State, afdeling Wetgeving, ook deze overgenomen bepalingen in zijn onderzoek te betrekken.

5. In het ontwerp komen diverse delegaties van normatieve bevoegdheid aan de Vlaamse Regering voor.⁶

Artikel 24, § 5, van de Grondwet bepaalt dat de inrichting⁷, erkenning of subsidiëring van het onderwijs door de gemeenschap wordt geregeld door de wet of het decreet.

Volgens de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof⁸ drukt artikel 24, § 5, van de Grondwet de wil van de Grondwetgever uit om aan de bevoegde wetgever de zorg voor te

⁴ Vergelijk de ontworpen artikelen 137bis, 137ter, 137quater en 137quinquies met de huidige artikelen 132, 135, 3°, 136 en 137 van het decreet basisonderwijs.

⁵ GwH 30 juni 2004, nr. 116/2004, B.7.

⁶ Zie artikel 14 (ontworpen artikel 133, § 2), artikel 19 (ontworpen artikel 136), artikel 23 (ontworpen artikel 137bis, § 1 en § 5), artikel 24 (ontworpen artikel 137ter), artikel 25 (ontworpen artikel 137quater), artikel 26 (ontworpen artikel 137quinquies), artikel 30 (ontworpen artikel 140, § 1, 3° en 6°), artikel 31 (ontworpen artikel 141, § 2) en artikel 35 (ontworpen artikel 173sexies).

⁷ De inrichting van een bepaalde vorm van onderwijs sluit de financiering ervan in (*Parl.St.* Senaat BZ 1988, nr. 100-1/2°, 91).

⁸ Vaste rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, zie bijvoorbeeld arrest nr. 40/2011, 15 maart 2011, B.6.3.

51.015/1

behouden een regeling te treffen voor de essentiële aspecten van het onderwijs, wat de inrichting, erkenning of subsidiëring ervan betreft, doch verbiedt deze bepaling niet dat onder bepaalde voorwaarden opdrachten aan andere overheden worden toevertrouwd. Die grondwettelijke bepaling vereist dat de door de decreetgever verleende delegaties alleen betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de door hem vastgestelde beginselen. De gemeenschapsregering of een andere overheid zou daarmee de onnauwkeurigheid van die beginselen niet kunnen opvangen of onvoldoende omstandige beleidskeuzes niet kunnen verfijnen.⁹

Bij de artikelsgewijze bespreking van het ontwerp zal worden vermeld of een delegatiebepaling op gespannen voet staat met het legaliteitsbeginsel in onderwijszaken.

6. Het ontwerp is zeer technisch van aard, zodat alle finesses ervan moeilijk te doorgronden zijn. De toetsing van het ontwerp aan het gelijkheidsbeginsel in onderwijszaken (artikel 24, § 4, van de Grondwet) is dan ook niet evident.

Uit de vaststelling dat over een bepaling in dit advies niets wordt gezegd, mag daarom niet zonder meer worden afgeleid dat er niets over gezegd kan worden en, indien er wel iets over wordt gezegd, dat er niets méér over te zeggen valt. Het zal aan het Grondwettelijk Hof toekomen om zich in voorkomend geval uit te spreken over de concrete elementen die worden gehanteerd om de omkadering te bepalen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

7. Het opschrift van een normatieve tekst dient duidelijk, nauwkeurig, volledig en beknopt te zijn.¹⁰ Uit het opschrift bij het ontwerp blijkt niet dat het niet om een autonome regeling gaat, maar om een reeks wijzigende bepalingen. De inhoud van het ontwerp zou duidelijker worden samengevat indien volgend opschrift wordt gebruikt:

⁹ Over het wettigheidsbeginsel, zie onder meer: B. STEEN, “Het legaliteitsbeginsel in onderwijsaangelegenheden (art. 24, § 5 GW): een stand van zaken”, *TORB* 2000-01, 347-382; B. STEEN, “Streng, strenger, strengst!? De verhouding tussen de rechtspraak van het Arbitragehof en de adviezen van de afdeling wetgeving van de Raad van State in constitutionele onderwijsaangelegenheden. Het legaliteitsbeginsel als *casus*”, *TORB* 2006-07, 213-222; L. VÉNY, *Onderwijsrecht. I. Dragende beginselen*, Brugge, die Keure, 2010, 97-108.

¹⁰ *Beginnelsen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, nrs. 14 tot 14.3, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

51.015/1

“Decreet tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, met het oog op de invoering van een deels op socio-economische leerlingenkenmerken gebaseerd omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs”.

Artikel 2

8. Aangezien het ontwerp uitsluitend wijzigingsbepalingen met betrekking tot het decreet basisonderwijs bevat, heeft het geen zin te bepalen dat dit decreet “van toepassing [is] op het gewoon en buitengewoon basisonderwijs, gefinancierd of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap”. Het toepassingsgebied van de regels vervat in het decreet basisonderwijs wordt immers in dat decreet bepaald.

Artikel 2 van het ontwerp dient daarom geschrapt te worden.

Artikel 10

9. Uit het ontworpen artikel 131, tweede lid, blijkt dat de regering¹¹ een “aanwendingspercentage” kan vastleggen dat voor een of meer schooljaren toegepast moet worden.

Het is duidelijk dat het vastleggen van een aanwendingspercentage een directe impact heeft op de financiering of de subsidiëring van de onderwijsinstellingen. Op grond van artikel 24, § 5, van de Grondwet komt het derhalve aan de decreetgever toe om de basisregels ter zake vast te stellen.

Waar in de ontworpen bepaling de bevoegdheid wordt gedelegeerd om “een” aanwendingspercentage vast te leggen, zonder dat die bevoegdheid gebonden wordt aan een bepaalde finaliteit, is de delegatie te ruim.

In zoverre het om een mechanisme gaat om de kosten binnen de budgettaire mogelijkheden te houden, kan het instellen ervan worden aanvaard. Het is immers de decreetgever die de begrotingskredieten vastlegt en aldus het uitgavenvolume bepaalt. In die context gelezen, is de beleidsruimte van de regering strikt beperkt tot het doen passen van de

¹¹ Al wijst de ontworpen bepaling die bevoegdheid niet expliciet toe aan de regering, toch lijkt het niet de bedoeling die bevoegdheid aan de decreetgever voor te behouden. Op grond van artikel 20 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’ zal de regering derhalve uitvoering kunnen geven aan die bepaling.

51.015/1

kosten in de begrotingslimieten. In de ontworpen bepaling zal echter moeten worden verduidelijkt in welke gevallen de regering die bevoegdheid dient aan te wenden en in welke zin.

Artikelen 16 en 17

10. In het ontworpen artikel 135 van het decreet basisonderwijs, alsook in het opschrift van subsectie 4, is sprake van “additionele” lestijden. Een omschrijving van dit soort van lestijden wordt niet opgenomen in artikel 3 van het decreet basisonderwijs, hetgeen nochtans nuttig zou zijn om het onderscheid te maken met “aanvullende lestijden” (zie artikel 3, 1°, van het decreet basisonderwijs, zoals het wordt gewijzigd), “bijkomende lestijden” (idem, 8°*bis*) en “extra lestijden” (idem, 14°).

Artikel 19

11. Het ontworpen artikel 136 van het decreet basisonderwijs draagt de regering op om te bepalen, enerzijds, de ambten waarin een school met de basisomkadering betrekkingen kan inrichten en, anderzijds, de wijze waarop de omrekening gebeurt van de basisomkadering naar deze betrekkingen.

Aldus lijkt aan de Vlaamse Regering een ruime beleidsbevoegdheid te worden gelaten. De Raad van State, afdeling Wetgeving, ziet geen andere bepalingen van het ontwerp of van het decreet basisonderwijs, die deze bevoegdheid van de regering beperken of conditioneren, zodat de aan de regering gedelegeerde bevoegdheid niet wordt beperkt door keuzes die door de decreetgever zelf zijn gemaakt. Deze delegatie lijkt dan ook op gespannen voet te staan met artikel 24, § 5, van de Grondwet.

Artikelen 23 tot 26

12. De artikelen 23, 24, 25 en 26 van het ontwerp hebben betrekking op de lestijden volgens de schalen in het buitengewoon basisonderwijs.

51.015/1

Het ontworpen artikel 137bis, § 5, bepaalt dat de lestijden volgens de schalen van een school voor type 5¹² uitsluitend volledig kunnen worden aangewend als een door de regering vastgelegd gemiddelde van onderwijsdagen per kind gedurende de telperiode wordt bereikt.

Het ontworpen artikel 137ter bepaalt dat de regering voor het buitengewoon basisonderwijs lestijdenscalen vastlegt voor elk type.

Het ontworpen artikel 137quater bepaalt dat de regering de ambten bepaalt waarin een school met de lestijden volgens de schalen betrekkingen kan inrichten, en op welke wijze de omrekening gebeurt van de lestijden volgens de schalen naar de gefinancierde of gesubsidieerde betrekkingen die in deze ambten worden ingericht.

Het ontworpen artikel 137quinquies bepaalt dat de regering voor het buitengewoon basisonderwijs aanwendingspercentages kan vastleggen die voor een of meer schooljaren op de lestijden volgens de schalen moeten worden toegepast.

13. Inzake het bepalen van de ambten waarin een school betrekkingen kan inrichten en het vastleggen op welke wijze de omrekening gebeurt (ontworpen artikel 137quater), kan worden verwezen naar wat is opgemerkt onder randnummer 11.

14. Wat de aanwendingspercentages betreft (ontworpen artikel 137quinquies), kan worden verwezen naar wat is opgemerkt onder randnummer 9.

15. Doch ook de andere vermelde delegaties aan de regering, zoals het vastleggen van lestijdenscalen,¹³ zijn te onbeperkt.¹⁴ De door de decreetgever bepaalde basisregels – bijvoorbeeld de regel dat voor het buitengewoon basisonderwijs voor elk type lestijdenscalen worden vastgelegd (ontworpen artikel 137ter) – zijn niet voldoende om de regeling in overeenstemming met artikel 24, § 5, van de Grondwet te kunnen achten. Het komt immers aan de decreetgever toe om ter zake zelf de essentiële keuzes te maken.

¹² Het gaat om buitengewoon onderwijs dat aangepast is aan de opvoedings- en onderwijsbehoeften van kinderen die opgenomen zijn in een ziekenhuis of op medische gronden verblijven in een preventorium (artikel 10 van het decreet basisonderwijs).

¹³ Voor het gewoon basisonderwijs worden de lestijdenscalen door de decreetgever zelf vastgesteld (zie bijlage 2 van het ontwerp).

¹⁴ In het spoedadvies 25.538/1 van 18 september 1996 over het voorontwerp van decreet ‘basisonderwijs’ waarschuwde de Raad van State, afdeling Wetgeving, dat het wegens tijdsgebrek niet mogelijk was geweest om na te gaan of de delegaties inzake het vaststellen van de lestijdenscalen en inzake de aanwendingspercentages in overeenstemming zijn met het legaliteitsbeginsel (zie *Parl.St.* VI.Parl. 1996-97, nr. 451/1, 299-300).

51.015/1

Artikel 31

16. Het ontworpen artikel 141, § 2, van het decreet basisonderwijs stelt dat, “[o]nder de voorwaarden die de regering bepaalt”, de lestijden in het gewoon kleuteronderwijs worden herberekend tijdens het lopende schooljaar, vanaf de eerste schooldag na de krokusvakantie. De woorden “onder de voorwaarden die de regering bepaalt” laten teveel beleidsruimte aan de uitvoerende macht. Om in overeenstemming te zijn met artikel 24, § 5, van de Grondwet dient de delegatie dan ook nader te worden afgebakend.

Artikel 35

17. Het ontworpen artikel 173sexies van het decreet basisonderwijs bepaalt dat de scholen voor gewoon basisonderwijs “per niveau”¹⁵ ten minste het aantal lestijden voor lichamelijke opvoeding aanwenden “volgens de regeling die door de regering vastgelegd wordt”.

De memorie bevat volgende toelichting met betrekking tot deze delegatie:

“De Vlaamse Regering zal zich bij het uitvoeren van artikel 35 baseren op het systeem van aanvullende lestijden lichamelijke opvoeding dat per niveau toegekend werd voor het schooljaar 2011-2012. Voor het kleuteronderwijs zal de regering zich hierbij baseren op de toenmalige berekeningswijze toegepast op de nieuwe lestijden volgens de schalen in het kleuteronderwijs. Voor het lager onderwijs zal de regering zich baseren op de toenmalige berekeningswijze.”

Hieruit blijkt dat de door artikel 173sexies aan de regering gelaten bevoegdheid strikt beperkt is. Uitleg verstrekt in de memorie van toelichting heeft echter geen normatieve kracht, zodat die beperking in de ontworpen bepaling zelf dient te worden ingeschreven.

¹⁵ De draagwijdte van die woorden is niet duidelijk. Uit artikel 3, 40°, van het decreet basisonderwijs blijkt dat in die normatieve tekst onder “onderwijsniveau” wordt verstaan “indeling van het onderwijs in kleuteronderwijs, lager onderwijs, secundair onderwijs en hoger onderwijs”.

51.015/1

De kamer was samengesteld uit

de Heren	M. VAN DAMME,	kamervoorzitter,
	J. BAERT,	
	W. VAN VAERENBERGH,	staatsraden,
Mevrouw	G. VERBERCKMOES,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de Heer R. AERTGEERTS, eerste auditeur-afdelingshoofd.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

G. VERBERCKMOES

M. VAN DAMME

ONTWERP VAN DECREET

ONTWERP VAN DECREET

DE VLAAMSE REGERING,

Op voorstel van de Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke kansen en Brussel is ermee belast, in naam van de Vlaamse Regering, bij het Vlaams Parlement het ontwerp van decreet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Hoofdstuk 1. Inleidende bepalingen

Artikel 1. Dit decreet regelt een gemeenschapsaangelegenheid.

Hoofdstuk 2. Wijzigingen aan het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997

Art. 2. In artikel 3 van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997, het laatst gewijzigd bij het decreet van 9 juli 2010, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in punt 1° wordt de zinsnede “voor godsdienst, niet-confessionele zedenleer, cultuurbeschouwing, lichamelijke opvoeding en” opgeheven;

2° punt 33° wordt vervangen door wat volgt:

“33° lestijdenpakket:

- a) in het gewoon basisonderwijs: pakket lestijden dat bestaat uit de lestijden volgens de schalen, de SES-lestijden en de aanvullende lestijden, toegekend aan een school om de financierbare of subsidieerbare personeelsformatie van het onderwijzend personeel te bepalen, inclusief de eventuele lesopdracht van de directie;
- b) in het buitengewoon basisonderwijs: het pakket lestijden dat bestaat uit de lestijden volgens de schalen en de aanvullende lestijden, toegekend aan een school om de financierbare of subsidieerbare personeelsformatie van het onderwijzend personeel te bepalen, inclusief de eventuele lesopdracht van de directie;”;

3° punt 34° wordt vervangen door wat volgt:

“34° lestijden volgens de schalen: resultaat van de verrekening van het aantal regelmatige leerlingen op een welbepaalde teldag of tijdens een welbepaalde telperiode aan de hand van schalen of bekomen als additionele lestijden volgens de schalen volgens de berekeningswijzen vermeld in dit decreet;”;

4° er worden een punt 52bis/1 en 52bis/2 ingevoegd, die luiden als volgt:

“52°bis/1 SES-lestijden: lestijden, toegekend op basis van de socio-economische status van leerlingen in het gewoon basisonderwijs die gevat wordt door leerlingkenmerken;

52°bis/2 thuisloze: de leerling is tijdelijk of permanent buiten het eigen gezin verband opgenomen door een gezin of persoon, een voorziening

of een sociale dienst, bedoeld in het decreet van 7 maart 2008 inzake bijzondere jeugdbijstand, met uitzondering van de internaten die gefinancierd of gesubsidieerd worden door het Departement Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap;”;

5° punt 55°bis wordt opgeheven.

Art. 3. In artikel 47, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juli 2003, wordt punt 5° vervangen door wat volgt:

“5° de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen.”.

Art. 4. In artikel 78, §2, 2°, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 4 juli 2008, wordt de zinsnede “139bis, §1, 2°,” vervangen door de zinsnede “3, 52°bis/2,”.

Art. 5. In artikel 130, §2, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 juli 1998, 10 juli 2003, 7 juli 2006 en 4 juli 2008, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“Het aantal financierbare of subsidieerbare betrekkingen in de ambten van het onderwijzend personeel is afhankelijk van het toegekende lestijdenpakket en van het aantal toegekende extra of bijkomende lestijden.”.

Art. 6. In hoofdstuk IX, afdeling 2, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt het opschrift van onderafdeling A vervangen door wat volgt:

“Onderafdeling A. Basisomkadering”.

Art. 7. In hoofdstuk IX, afdeling 2, onderafdeling A, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2007, wordt een sectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 1. Basisomkadering in het gewoon basisonderwijs”.

Art. 8. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 7, een subsectie 1 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 1. Samenstelling van de basisomkadering”.

Art. 9. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 1, ingevoegd bij artikel 8, artikel 131, opgeheven door het decreet van 22 juni 2007, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 131. De basisomkadering in het gewoon basisonderwijs bestaat uit de lestijden volgens de schalen en de SES-lestijden.

Die lestijden worden, per niveau, aan de scholen toegekend volgens de bepalingen van subsectie 2, 3 en 4. Er kan, om budgettaire redenen, een aanwendingspercentage vastgelegd worden dat voor een of meerdere schooljaren toegepast moet worden op de basisomkadering verkregen volgens subsectie 2, 3 en 4.”.

Art. 10. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 7, een subsectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 2. Lestijden volgens de schalen”.

Art. 11. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 2, ingevoegd bij artikel 10, artikel 132, vervangen bij het decreet van 22 juni 2007, vervangen door wat volgt:

“Art. 132. §1. De lestijden volgens de schalen worden ieder schooljaar per niveau en per school berekend.

Het aantal lestijden volgens de schalen waarop de school per niveau recht heeft, is het aantal lestijden dat verkregen wordt door het aantal regelmatige leerlingen, ingeschreven in het betrokken niveau op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar, af te zetten op de lestijdschaal, vermeld in bijlage 2, en te vermenigvuldigen met een SES-percentages van 97,16. Als het resultaat van die vermenigvuldiging voor een niveau in een school kleiner is dan 26, dan heeft de school voor dat niveau recht op 26 lestijden.

De lestijden volgens de schalen worden per niveau binnen een school als volgt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier, wordt er afgerond naar het hogere geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen in het gewoon onderwijs in programmatie de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. Die teldag geldt voor de hele school voor het schooljaar van oprichting en voor de vijf daaropvolgende schooljaren.

§3. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen die betrokken zijn bij een herstructurering, de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar.

§4. Voor de toepassing van dit artikel op CKG-scholen worden de woorden “de eerste schooldag van oktober” telkens gelezen als de woorden “de maand september” en wordt het woord “teldag” telkens gelezen als het woord “telperiode”.

Voor de toepassing van dit artikel op CKG-scholen worden de woorden “door het aantal regelmatige leerlingen ingeschreven in het betrokken niveau op de eerste schooldag van februari” gelezen als de woorden “door het gemiddeld aantal regelmatige leerlingen, ingeschreven in het betrokken niveau tijdens de periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de eerste schooldag van februari”.

Art. 12. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 7, een subsectie 3 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 3. SES-lestijden”.

Art. 13. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 3, ingevoegd bij artikel 12, artikel 133, opgeheven door het decreet van 22 juni 2007, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 133. §1. Voor de toepassing van de subsecties 3, 4, 5 en 6 gelden de volgende leerlingkenmerken:

- a) het opleidingsniveau van de moeder: de moeder is niet in het bezit van een diploma van het secundair onderwijs of van een studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs of van een daarmee gelijkwaardig studiebewijs, hierna leerlingkenmerk 1 te noemen;
- b) het krijgen van een schooltoelage: er wordt een schooltoelage gegeven aan de leerling, als vermeld in het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap, uitbetaald ten gunste van de leerling, hierna leerlingkenmerk 2 te noemen. Voor de toepassing van dit artikel worden de leerlingen die met toepassing van voornoemd decreet alleen door ongewettigde afwezigheid of onvoldoende aanwezigheid geen recht op een schooltoelage hadden, eveneens meegerekend;

- c) de taal die de leerling in het gezin spreekt en die verschilt van de onderwijstaal: daaronder wordt de taal verstaan die de leerling meestal spreekt met moeder, vader of broers en zussen, hierna leerlingkenmerk 3 te noemen. De taal die de leerling in het gezin spreekt is niet de onderwijstaal, indien de leerling in het gezin met niemand of in een gezin met drie gezinsleden (de leerling niet meegerekend) met maximum één gezinslid de onderwijstaal spreekt. Broers en zussen worden als één gezinslid beschouwd.

§2. De regering bepaalt de wijze waarop de leerlingkenmerken worden vastgesteld en legt de procedure vast volgens welke de gegevens door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming worden verzameld.”.

Art. 14. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 3, ingevoegd bij artikel 12, artikel 134, opgeheven door het decreet van 22 juni 2007, opnieuw opgenomen in de volgende lezing:

“Art. 134. §1. Het aantal SES-lestijden waarop de school voor het kleuteronderwijs recht heeft, voor het schooljaar (J)-(J+1), is de som van A, B en C waarbij:

- 1° A = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige kleuters, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 1, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,2685 lestijden;
- 2° B = S x het aantal regelmatige kleuters dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden, waarbij:
 $S = X / \text{het aantal regelmatige leerlingen dat de school telde op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1, waarbij:}$
 $X = \text{het aantal regelmatige leerlingen die beantwoorden aan de volgende cumulatieve voorwaarden:}$
 - i° ze beantwoorden uiterlijk op 28 februari J aan leerlingkenmerk 2 voor het schooljaar (J-2)-(J-1);
 - ii° ze zijn op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1 regelmatig ingeschreven in de school;
- 3° in afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die zijn opgericht vanaf 1 september 2011, gedurende hun twee eerste bestaansjaren gelijk aan het resultaat van $0,25 \times \text{het aantal regelmatige kleuters dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met } 0,1205 \text{ lestijden.}$

In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die, zoals bepaald in artikel 3, 15°, fusioneren gedurende het schooljaar dat de fusie uitwerking heeft en het daaropvolgende schooljaar gelijk aan het resultaat van $0,25 \times \text{het aantal regelmatige kleuters dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met } 0,1205 \text{ lestijden;}$

- 4° C = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige kleuters, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 3, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,2929 lestijden.

§2. Het aantal SES-lestijden waarop de school voor het lager onderwijs recht heeft, voor het schooljaar (J)-(J+1), is de som van A, B en C waarbij:

- 1° A = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 1, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,2685 lestijden;
- 2° B = S x het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden, waarbij:
 $S = X / \text{het aantal regelmatige leerlingen dat de school telde op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1, waarbij:}$
 $X = \text{het aantal regelmatige leerlingen die beantwoorden aan de volgende cumulatieve voorwaarden:}$

- i° ze beantwoorden uiterlijk op 28 februari J aan leerlingkenmerk 2 voor het schooljaar (J-2)-(J-1);
 - ii° ze zijn op de eerste schooldag van februari van het jaar J-1 regelmatig ingeschreven in de school;
- 3° in afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die zijn opgericht vanaf 1 september 2011 gedurende hun twee eerste bestaansjaren gelijk aan het resultaat van $0,25 \times$ het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden.

In afwijking van punt 2° is B, voor scholen voor gewoon basisonderwijs die, zoals bepaald in artikel 3, 15°, fusioneren gedurende het schooljaar dat de fusie uitwerking heeft en het daaropvolgende schooljaar gelijk aan het resultaat van $0,25 \times$ het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, vermenigvuldigd met 0,1205 lestijden;

- 4° C = het resultaat van de vermenigvuldiging van het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs, die beantwoorden aan leerlingkenmerk 3, dat de school telt op de teldag, vermeld in artikel 132, met 0,2929 lestijden.

§3. De SES-lestijden verkregen volgens paragraaf 1 en paragraaf 2 worden per niveau als volgt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere gelegen geheel getal.

§4. Voor de toepassing van dit artikel op CKG-scholen is artikel 132, §4, niet van toepassing.”.

Art. 15. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 7, een subsectie 4 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 4. Additionele lestijden volgens de schalen”.

Art. 16. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 4, ingevoegd bij artikel 15, artikel 135, vervangen door wat volgt:

“Art. 135. §1. Er worden additionele lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs toegekend aan scholen die aan de voorwaarde, zoals bepaald in paragraaf 2, voldoen. Deze lestijden worden berekend volgens de bepalingen van paragraaf 3.

§2. Om recht te hebben op additionele lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs dient de school aan de volgende voorwaarde te voldoen:

Het resultaat van de breuk $24 \times A / B$ is groter dan 18,5.

Waarbij:

- 1° A = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen zoals bepaald in artikel 132.
- 2° B = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §2. De lestijden bepaald in artikel 173quater worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

§3. De additionele lestijden volgens de schalen toegekend aan de school voor het lager onderwijs worden als volgt berekend:

Het verschil van C en D wordt gemaakt en afgerond naar het bovenliggende geheel getal.

Waarbij:

- $C = 24 \cdot A / 18,5$ waarbij A = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen zoals bepaald in artikel 132.
- D: de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §2. De lestijden bepaald in artikel 173quater worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

§4. Er worden additionele lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs toegekend aan scholen die aan de voorwaarde, zoals bepaald in paragraaf 5, voldoen. Deze lestijden worden berekend volgens de bepalingen van paragraaf 6.

§5. Om recht te hebben op additionele lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs dient de school aan de volgende voorwaarde te voldoen:

Het resultaat van de breuk $24 \cdot A / B$ is groter dan 18,5.

Waarbij:

- 1° A = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen zoals bepaald in artikel 132.
- 2° B = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §1. De lestijden bepaald in artikel 141, §2, worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

§6. De additionele lestijden volgens de schalen toegekend aan de school voor het kleuteronderwijs worden als volgt berekend:

Het verschil van C en D wordt gemaakt en afgerond naar het bovenliggende geheel getal.

Waarbij:

- $C = 24 \cdot A / 18,5$ waarbij A = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen zoals bepaald in artikel 132.
- D: de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §1. De lestijden bepaald in artikel 141, §2, worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

Art. 17. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 7, een subsectie 5 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 5. Aanwending”.

Art. 18. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 5, ingevoegd bij artikel 17, artikel 136 vervangen door wat volgt:

“Art. 136. De regering bepaalt de ambten waarin een school met de basisomkadering, zoals bepaald in artikel 131, betrekkingen kan inrichten en de wijze waarop de omrekening gebeurt van de basisomkadering, zoals bepaald in artikel 131, naar deze betrekkingen.

Art. 19. In hetzelfde decreet wordt in sectie 1, ingevoegd bij artikel 7, een subsectie 6 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Subsectie 6. Monitoring”.

Art. 20. In hetzelfde decreet wordt in subsectie 6, ingevoegd bij artikel 19, artikel 137 vervangen door wat volgt:

“Art. 137. Het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming voert jaarlijks een monitoring uit van de bepalingen in deze sectie. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan de evolutie van de verschillende componenten van de basisomkadering. De resultaten van deze monitoring worden aan de Regering bezorgd.”.

Art. 21. In hoofdstuk IX, afdeling 2, onderafdeling A, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt een sectie 2 ingevoegd, die luidt als volgt:

“Sectie 2. Lestijden volgens de schalen in het buitengewoon basisonderwijs”.

Art. 22. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 21, een artikel 137bis ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137bis. §1. De lestijden volgens de schalen worden ieder schooljaar per school berekend op basis van het aantal regelmatige leerlingen die zijn ingeschreven op de eerste schooldag van februari van het voorgaande schooljaar en aan de hand van de lestijdenscalen die door de regering worden vastgelegd.

§2. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen in het buitengewoon onderwijs in programmatie, de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar. Die teldag geldt voor de hele school voor het schooljaar van oprichting en voor de twee daaropvolgende schooljaren.

§3. In afwijking van paragraaf 1 is de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor scholen die betrokken zijn bij een herstructurering, de eerste schooldag van oktober van het lopende schooljaar.

§4. Voor de toepassing van dit artikel op scholen voor type 5 worden de woorden “de eerste schooldag van oktober” telkens gelezen als de woorden “de maand september” en wordt het woord “teldag” telkens gelezen als het woord “telperiode”.

Voor de toepassing van dit artikel op scholen voor type 5 worden de woorden “op basis van het aantal regelmatige leerlingen die zijn ingeschreven op de eerste schooldag van februari” gelezen als de woorden “op basis van het gemiddeld aantal regelmatige leerlingen die zijn ingeschreven tijdens de periode van twaalf maanden die voorafgaat aan de eerste schooldag van februari”.

§5. De lestijden volgens de schalen van een school voor type 5 kunnen uitsluitend volledig worden aangewend als een door de regering vastgelegd gemiddelde van onderwijsdagen per kind gedurende de telperiode wordt bereikt. Als dat gemiddelde niet wordt bereikt, worden de lestijden volgens de schalen evenredig verminderd.

§6. In afwijking van paragraaf 1 is het aantal lestijden volgens de schalen voor scholen voor type 5 die betrokken zijn bij of die ontstaan zijn door een fusie, gelijk aan de som van de lestijdenpakketten van de scholen in kwestie.”.

Art. 23. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 21, een artikel 137ter ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137ter. De regering legt voor het buitengewoon basisonderwijs lestijdenscalen vast voor elk type.”.

Art. 24. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 21, een artikel 137quater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137quater. De regering bepaalt de ambten waarin een school met de lestijden volgens de schalen betrekkingen kan inrichten, en op welke wijze de omrekening gebeurt van de lestijden volgens de schalen naar de gefinancierde of gesubsidieerde betrekkingen die in deze ambten worden ingericht.”.

Art. 25. In hetzelfde decreet wordt in sectie 2, ingevoegd bij artikel 21, een artikel 137quinquies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 137quinquies. De regering kan voor het buitengewoon basisonderwijs, om budgettaire redenen, toepassingspercentages vastleggen die voor een of meer schooljaren op de lestijden volgens de schalen moeten worden toegepast.”.

Art. 26. In artikel 138, §1, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 28 juni 2002, 7 juli 2006, 22 juni 2007, 4 juli 2008 en 8 mei 2009, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- 1° punt 5° wordt opgeheven;
- 2° aan punt 6° worden de woorden “in het buitengewoon basisonderwijs” toegevoegd;
- 3° aan punt 7° worden tussen het woord “lestijden” en het woord “ter” de woorden “in het buitengewoon basisonderwijs” ingevoegd;
- 4° punt 8° wordt opgeheven.

Art. 27. In artikel 139 van hetzelfde decreet, vervangen bij het decreet van 7 juli 2006 en gewijzigd bij het decreet van 4 juli 2008, wordt de zinsnede “3°bis, 4°, 5° en 7°” vervangen door de zinsnede “3°bis, 4° en 7°”.

Art. 28. In hoofdstuk IX, afdeling 2, onderafdeling B, van hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 8 mei 2009, wordt sectie 2, dat bestaat uit artikel 139bis tot en met 139novies, opgeheven.

Art. 29. Artikel 140 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij de decreten van 14 juli 1998 en 28 juni 2002, wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 140. §1. Bij het tellen van de leerlingen in het gewoon basisonderwijs gelden de volgende regels:

- 1° er wordt afzonderlijk geteld per taalstelsel;
- 2° de leerlingen van het kleuteronderwijs en het lager onderwijs worden afzonderlijk geteld;
- 3° in een school met verschillende vestigingsplaatsen worden, voor de berekening van de lestijden volgens de schalen, de leerlingen van alle vestigingsplaatsen samengeteld. Er is echter een afzonderlijke telling voor de vestigingsplaatsen die op 1 februari van het voorgaande schooljaar gelegen zijn op ten minste 1,5 kilometer, in een rechte lijn gemeten, van elke andere vestigingsplaats behorende tot dezelfde groep, waar onderwijs van hetzelfde onderwijsniveau wordt georganiseerd. Een niveau in een vestigingsplaats dat op 1 september wordt opgericht, zal voor het eerste schooljaar geen afzonderlijke telling van haar leerlingen hebben. De regering bepaalt de wijze waarop de vestigingsplaatsen gegeopositioneerd worden. De afstand tussen de gegeopositioneerde vestigingsplaatsen wordt berekend volgens de formule vervat in bijlage 3;

- 4° alleen de regelmatige leerlingen worden geteld;
- 5° elke leerling telt voor één teleenheid;
- 6° in afwijking van punt 5° wordt, voor de berekening van de lestijden volgens de schalen, zoals bepaald in artikel 132, en voor de berekening van de aanvullende lestijden voor elke erkende godsdienst en voor de niet-confessionele zedenleer of voor cultuurbeschouwing, zoals bepaald in artikel 138, §1, 1°, de coëfficiënt 1,5 toegepast op de leerlingen:
- a) die verblijven in een centrum voor kinderopvang en gezinsondersteuning;
 - b) die verblijven in tehuizen voor kinderen van wie de ouders geen vaste verblijfplaats hebben;
 - c) die geplaatst zijn door de jeugdrechter of door de comités voor bijzondere jeugdzorg;
 - d) van wie de ouders tot de trekkende bevolking behoren;
 - e) die thuisloos zijn, zoals bepaald in artikel 3, 52°bis/2.
- De regering bepaalt de wijze waarop wordt vastgesteld of aan die criteria is voldaan.
- De wegingen van 1,5 kunnen niet cumulatief gebeuren;
- 7° in afwijking van punt 5° wordt, voor de berekening van de lestijden volgens de schalen, zoals bepaald in artikel 132, op de leerlingen van vestigingsplaatsen die in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest liggen, de coëfficiënt 1,11 toegepast;
- 8° in afwijking van punt 5°, 6° en 7° wordt, voor de berekening van de lestijden volgens de schalen, zoals bepaald in artikel 132, op een leerling die in aanmerking komt voor zowel een weging van 1,11 als een weging van 1,5, een weging van 1,665 toegepast;
- 9° alvorens artikel 132 toe te passen wordt het gewogen aantal leerlingen per niveau als volgt afgerond op het niveau van de samengetelde vestigingsplaatsen of desgevallend apart tellende vestigingsplaatsen: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier, wordt er afgerond naar het hogere geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier, wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§2. Bij het tellen van de leerlingen in het buitengewoon basisonderwijs gelden de volgende regels:

- 1° er wordt afzonderlijk geteld per taalstelsel;
- 2° in het buitengewoon onderwijs worden de leerlingen per type geteld, kleuteronderwijs en lager onderwijs samen;
- 3° in een school met verschillende vestigingsplaatsen worden de leerlingen van alle vestigingsplaatsen samengeteld;
- 4° alleen de regelmatige leerlingen worden geteld;
- 5° elke leerling telt voor één teleenheid.”.

Art. 30. In artikel 141 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 14 juli 1998, wordt paragraaf 2 vervangen door wat volgt:

“§2. Onder de voorwaarden die de regering bepaalt, worden de lestijden volgens de schalen in het gewoon kleuteronderwijs, op de instapdata vermeld in artikel 12, §2, 5°, 6° en 7°, herberekend tijdens het lopende schooljaar.”.

Art. 31. In artikel 143 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 10 juli 2003, wordt het eerste lid vervangen door wat volgt:

“De in artikel 142 bedoelde herverdeling mag niet tot gevolg hebben dat personeelsleden ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking tenzij de terbeschikkinggestelde personeelsleden voor de hele verdere duur van het schooljaar in een school van hetzelfde schoolbestuur en/of van dezelfde scholengemeenschap overeenkomstig de geldende reglementering kunnen worden gereffecteerd of wedertewerkgesteld.

De in artikel 142 bedoelde overdracht mag niet voor gevolg hebben dat personeelsleden ter beschikking gesteld worden wegens ontstentenis van betrekking.”.

Art. 32. In artikel 148 van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 22 juni 2006, wordt de zinsnede “ artikel 132” vervangen door de zinsnede “artikel 137bis”.

Art. 33. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2011, wordt een hoofdstuk XIIquater ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Hoofdstuk XIIquater. Waarborgregeling lichamelijke opvoeding”.

Art. 34. In hetzelfde decreet wordt in Hoofdstuk XIIquater, ingevoegd bij artikel 33, een artikel 173sexies ingevoegd, dat luidt als volgt:

“Art. 173sexies. Elke school voor gewoon basisonderwijs wendt per niveau, voor lichamelijke opvoeding, ten minste het aantal lestijden aan volgens de regeling die door de regering vastgelegd wordt. De regering baseert zich hierbij op het systeem van aanvullende lestijden lichamelijke opvoeding dat per niveau toegekend werd voor het schooljaar 2011-2012.”.

Art 35. Artikel 194 van hetzelfde decreet, hersteld bij het decreet van 7 mei 2004, wordt opgeheven.

Art. 36. Artikel 194ter van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2001, wordt opgeheven.

Art. 37. In hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2010, wordt er, aan afdeling 3. Overgangsbepalingen, een artikel 194octies toegevoegd dat luidt als volgt:

“Art. 194octies. Er wordt, voor de schooljaren 2012-2013, 2013-2014 en 2014-2015 voorzien in een sociale overgangsmaatregel voor de scholen die aan de voorwaarden vervat in bijlage 4 van dit decreet voldoen en dit volgens de bepalingen van deze bijlage.”.

Art. 38. Aan hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2011, wordt een bijlage 2 toegevoegd, die bij dit decreet is gevoegd.

Art. 39. Aan hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2011, wordt een bijlage 3 toegevoegd, die bij dit decreet is gevoegd.

Art. 40. Aan hetzelfde decreet, het laatst gewijzigd bij het decreet van 23 december 2011, wordt een bijlage 4 toegevoegd, die bij dit decreet is gevoegd.

Hoofdstuk 3. Inwerkingtreding

Art. 41. Dit decreet treedt in werking op 1 september 2012.

Brussel, 20 april 2012

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel,

Pascal SMET

BIJLAGE
bij het ontwerp van decreet
betreffende de invoering van een,
op socio-economische leerlingenkenmerken gebaseerd,
geïntegreerd omkaderingssysteem, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig
omkaderd wordt als het lager onderwijs

Bijlage 2 - Lestijdenschaal gewoon basisonderwijs bij het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT
0	0	51	79	102	139	153	200	204	261	255	321	306	382	357	443
1	26	52	80	103	141	154	201	205	262	256	323	307	383	358	444
2	26	53	81	104	142	155	202	206	263	257	324	308	384	359	445
3	26	54	82	105	143	156	204	207	264	258	325	309	386	360	446
4	26	55	83	106	144	157	205	208	265	259	326	310	387	361	448
5	26	56	85	107	145	158	206	209	267	260	327	311	388	362	449
6	26	57	86	108	146	159	207	210	268	261	329	312	389	363	450
7	26	58	87	109	148	160	208	211	269	262	330	313	390	364	451
8	26	59	88	110	149	161	210	212	270	263	331	314	392	365	452
9	26	60	89	111	150	162	211	213	271	264	332	315	393	366	453
10	26	61	91	112	151	163	212	214	273	265	333	316	394	367	455
11	26	62	92	113	152	164	213	215	274	266	334	317	395	368	456
12	26	63	93	114	154	165	214	216	275	267	336	318	396	369	457
13	26	64	94	115	155	166	215	217	276	268	337	319	398	370	458
14	26	65	95	116	156	167	217	218	277	269	338	320	399	371	459
15	26	66	96	117	157	168	218	219	279	270	339	321	400	372	461
16	26	67	98	118	158	169	219	220	280	271	340	322	401	373	462
17	26	68	99	119	160	170	220	221	281	272	342	323	402	374	463
18	26	69	100	120	161	171	221	222	282	273	343	324	404	375	464
19	29	70	101	121	162	172	223	223	283	274	344	325	405	376	465
20	32	71	102	122	163	173	224	224	285	275	345	326	406	377	467
21	35	72	104	123	164	174	225	225	286	276	346	327	407	378	468
22	38	73	105	124	166	175	226	226	287	277	348	328	408	379	469
23	42	74	106	125	167	176	227	227	288	278	349	329	409	380	470
24	45	75	107	126	168	177	229	228	289	279	350	330	411	381	471
25	48	76	108	127	169	178	230	229	290	280	351	331	412	382	473
26	49	77	110	128	170	179	231	230	292	281	352	332	413	383	474
27	50	78	111	129	171	180	232	231	293	282	354	333	414	384	475
28	51	79	112	130	173	181	233	232	294	283	355	334	415	385	476
29	52	80	113	131	174	182	235	233	295	284	356	335	417	386	477
30	54	81	114	132	175	183	236	234	296	285	357	336	418	387	478
31	55	82	116	133	176	184	237	235	298	286	358	337	419	388	480
32	56	83	117	134	177	185	238	236	299	287	359	338	420	389	481
33	57	84	118	135	179	186	239	237	300	288	361	339	421	390	482
34	58	85	119	136	180	187	240	238	301	289	362	340	423	391	483
35	60	86	120	137	181	188	242	239	302	290	363	341	424	392	484
36	61	87	121	138	182	189	243	240	304	291	364	342	425	393	486
37	62	88	123	139	183	190	244	241	305	292	365	343	426	394	487
38	63	89	124	140	185	191	245	242	306	293	367	344	427	395	488
39	64	90	125	141	186	192	246	243	307	294	368	345	429	396	489
40	66	91	126	142	187	193	248	244	308	295	369	346	430	397	490
41	67	92	127	143	188	194	249	245	310	296	370	347	431	398	492
42	68	93	129	144	189	195	250	246	311	297	371	348	432	399	493
43	69	94	130	145	191	196	251	247	312	298	373	349	433	400	494
44	70	95	131	146	192	197	252	248	313	299	374	350	434	401	495
45	72	96	132	147	193	198	254	249	314	300	375	351	436	402	496
46	73	97	133	148	194	199	255	250	315	301	376	352	437	403	498
47	74	98	135	149	195	200	256	251	317	302	377	353	438	404	499
48	75	99	136	150	196	201	257	252	318	303	379	354	439	405	500
49	76	100	137	151	198	202	258	253	319	304	380	355	440	406	501
50	77	101	138	152	199	203	260	254	320	305	381	356	442	407	502

LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT	LLN	LT
408	503	458	563	508	622	558	682	608	741	658	801	708	860
409	505	459	564	509	624	559	683	609	743	659	802	709	862
410	506	460	565	510	625	560	684	610	744	660	803	710	863
411	507	461	567	511	626	561	686	611	745	661	805	711	864
412	508	462	568	512	627	562	687	612	746	662	806	712	865
413	509	463	569	513	628	563	688	613	747	663	807	713	866
414	511	464	570	514	630	564	689	614	749	664	808	714	868
415	512	465	571	515	631	565	690	615	750	665	809	715	869
416	513	466	572	516	632	566	691	616	751	666	810	716	870
417	514	467	574	517	633	567	693	617	752	667	812	717	871
418	515	468	575	518	634	568	694	618	753	668	813	718	872
419	517	469	576	519	636	569	695	619	755	669	814	719	874
420	518	470	577	520	637	570	696	620	756	670	815	720	875
421	519	471	578	521	638	571	697	621	757	671	816	721	876
422	520	472	580	522	639	572	699	622	758	672	818	722	877
423	521	473	581	523	640	573	700	623	759	673	819	723	878
424	523	474	582	524	642	574	701	624	761	674	820	724	880
425	524	475	583	525	643	575	702	625	762	675	821	725	881
426	525	476	584	526	644	576	703	626	763	676	822	726	882
427	526	477	586	527	645	577	705	627	764	677	824	727	883
428	527	478	587	528	646	578	706	628	765	678	825	728	884
429	528	479	588	529	647	579	707	629	766	679	826	729	885
430	530	480	589	530	649	580	708	630	768	680	827	730	887
431	531	481	590	531	650	581	709	631	769	681	828	731	888
432	532	482	592	532	651	582	711	632	770	682	830	732	889
433	533	483	593	533	652	583	712	633	771	683	831	733	890
434	534	484	594	534	653	584	713	634	772	684	832	734	891
435	536	485	595	535	655	585	714	635	774	685	833	735	893
436	537	486	596	536	656	586	715	636	775	686	834	736	894
437	538	487	597	537	657	587	716	637	776	687	835	737	895
438	539	488	599	538	658	588	718	638	777	688	837	738	896
439	540	489	600	539	659	589	719	639	778	689	838	739	897
440	542	490	601	540	661	590	720	640	780	690	839	740	899
441	543	491	602	541	662	591	721	641	781	691	840	741	900
442	544	492	603	542	663	592	722	642	782	692	841	742	901
443	545	493	605	543	664	593	724	643	782	693	843	743	902
444	546	494	606	544	665	594	725	644	784	694	844	744	903
445	548	495	607	545	667	595	726	645	786	695	845	745	905
446	549	496	608	546	669	596	727	646	787	696	846	746	906
447	550	497	609	547	669	597	728	647	788	697	847	747	907
448	551	498	611	548	670	598	730	648	789	698	849	748	908
449	552	499	612	549	671	599	731	649	790	699	850	749	909
450	553	500	613	550	672	600	732	650	791	700	851	750	910
451	555	501	614	551	674	601	733	651	793	701	852	751	912
452	556	502	615	552	675	602	734	652	794	702	853	752	913
453	557	503	617	553	676	603	736	653	795	703	855	753	914
454	558	504	618	554	677	604	737	654	796	704	856	754	915
455	559	505	619	555	678	605	738	655	797	705	857	755	916
456	561	506	620	556	680	606	739	656	799	706	858	756	918
457	562	507	621	557	681	607	740	657	800	707	859	757	919

Bijlage 3 - Formule voor de berekening van de afstand in meters tussen twee vestigingsplaatsen bij het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

$$\sqrt{(x_2 - x_1)^2 + (y_2 - y_1)^2}$$

Waarbij x_1 en y_1 de coördinaten zijn van de positie van de eerste vestigingsplaats en x_2 en y_2 de coördinaten zijn van de positie van de tweede vestigingsplaats.

Bijlage 4. Sociale maatregel in het kader van het nieuwe omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs tijdens de schooljaren 2012-2013, 2013-2014 en 2014-2015 bij het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997.

A. Lager onderwijs

I. De additionele lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs worden, in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2012-2013, toegekend aan scholen die aan de voorwaarde, zoals bepaald in II, voldoen en worden berekend volgens de bepalingen van III.

II. Om recht te hebben op additionele lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs dient de school aan de volgende voorwaarde te voldoen:

Het quotiënt $24A/B$ is groter dan 16.

Waarbij:

1° A = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2012-2013 zoals bepaald in artikel 132.

2° B = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §2, en de additionele lestijden volgens de schalen in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 135, §1, in het schooljaar 2012-2013. De lestijden bepaald in artikel 173quater worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

III. §1. De additionele lestijden volgens de schalen toegekend aan de school voor het lager onderwijs zijn gelijk aan K op voorwaarde dat K een positief getal is en voor afronding groter of gelijk is aan 1. In alle andere gevallen ontvangt de school geen additionele lestijden volgens de schalen voor het lager onderwijs.

Waarbij K het resultaat is van volgende berekening:

$$K = G - (C+2)$$

Waarbij:

- K als volgt wordt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.
- C = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §2, en de additionele lestijden volgens de schalen in het lager onderwijs, zoals bepaald in artikel 135, §1, in het schooljaar 2012-2013. De lestijden bepaald in artikel 173quater worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.
- $G = (E/D) * F$ waarbij:

- E = de som van:
 - het aantal lestijden volgens de schalen, uitgezonderd de lestijden toegekend op basis van artikel 173 quater, waar de school voor het lager onderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op had;
 - het aantal aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding waar de school in het lager onderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op had;
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had, met uitzondering van diegene toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs in de school op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de school op dezelfde teldag.
 - het aantal aanvullende lestijden ter ondersteuning van de integratie van de anderstalige leerlingen voor de Nederlandstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten, voor de scholen in de gemeenten die grenzen aan de randgemeenten en/of aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de scholen in de gemeenten die bepaald worden door de Vlaamse Gemeenschap waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs in de school op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de school op dezelfde teldag.
- D = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telde op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2011-2012.
- F = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de school telde op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2012-2013.
- Als het resultaat van E/D groter is dan 1,6, dan wordt E/D gelijkgesteld aan 1,6.

§2. In afwijking van §1 worden, voor een school die ontstaat op 1 september 2012 uit een fusie, zoals bepaald in artikel 3, 15°, D en E als volgt bepaald:

- D = het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs dat de verschillende scholen die fusioneren telden op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2011 – 2012.
- E = de som van:
 - het aantal lestijden volgens de schalen, uitgezonderd de lestijden toegekend op basis van artikel 173 quater, waar de scholen die fusioneren voor het lager onderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden;
 - het aantal aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding waar de scholen die fusioneren in het lager onderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden;
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden, met uitzondering van diegene toegekend in het kader van de kleuterparticipatie,

vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs in de scholen die fusioneren op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de scholen die fusioneren op dezelfde teldag.

- het aantal aanvullende lestijden ter ondersteuning van de integratie van de anderstalige leerlingen voor de Nederlandstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten, voor de scholen in de gemeenten die grenzen aan de randgemeenten en/of aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de scholen in de gemeenten die bepaald worden door de Vlaamse Gemeenschap waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen lager onderwijs in de scholen die fusioneren op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de scholen die fusioneren op dezelfde teldag.

§ 3. Het aantal additionele lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2012 tot 31 augustus 2013.

§ 4. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2012-2013 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 5. Uit de additionele lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten :

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van onderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

IV. §1. De additionele lestijden volgens de schalen in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2013-2014 = $K \cdot (2/3)$, als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§ 2. Het aantal additionele lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2013 tot 31 augustus 2014.

§ 3. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2013-2014 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 4. Uit de additionele lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten :

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van onderwijzer;

- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

V. §1. De additionele lestijden volgens de schalen in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2014-2015 = $K \cdot (1/3)$, als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§ 2. Het aantal additionele lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2014 tot 31 augustus 2015.

§ 3. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2014-2015 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 4. Uit de additionele lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten:

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van onderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

B. Kleuteronderwijs

VI. De additionele lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs worden, in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2012-2013, toegekend aan scholen die aan de voorwaarde, zoals bepaald in VII, voldoen en worden berekend volgens de bepalingen van VIII.

VII. Om recht te hebben op additionele lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs dient de school aan de volgende voorwaarde te voldoen:

Het quotiënt van $24A/B$ is groter dan 16.

Waarbij:

1° A = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telt op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2012-2013 zoals bepaald in artikel 132.

2° B = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §1, en de additionele lestijden volgens de schalen in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 135, §4, in het schooljaar 2012-2013. De lestijden bepaald in artikel 141, §2, worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.

VIII. §1. De additionele lestijden volgens de schalen toegekend aan de school voor het kleuteronderwijs zijn gelijk aan K op voorwaarde dat K een positief getal is en voor afronding

groter of gelijk is aan 1. In alle andere gevallen ontvangt de school geen additionele lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs.

Waarbij K het resultaat is van volgende berekening:

$$K = G - (C+2)$$

Waarbij:

- K als volgt wordt afgerond: als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.
- C = de som van de lestijden volgens de schalen van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 132, en de SES-lestijden van de school in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 134, §1, en de additionele lestijden volgens de schalen in het kleuteronderwijs, zoals bepaald in artikel 135, §4, in het schooljaar 2012-2013. De lestijden bepaald in artikel 141, §2, worden niet in rekening gebracht bij het bepalen van deze som.
- $G = (E/D) * F$ waarbij:
 - E = de som van:
 - het aantal lestijden volgens de schalen, uitgezonderd de lestijden bepaald in artikel 141, §2, waar de school voor het kleuteronderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op had;
 - het aantal aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding, uitgezonderd de herrekenende lestijden op de instapdagen, waar de school in het kleuteronderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op had;
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had, met uitzondering van diegene toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs in de school op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de school op dezelfde teldag.
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid, toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had.
 - het aantal aanvullende lestijden ter ondersteuning van de integratie van de anderstalige leerlingen voor de Nederlandstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten, voor de scholen in de gemeenten die grenzen aan de randgemeenten en/of aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de scholen in de gemeenten die bepaald worden door de Vlaamse Gemeenschap waar de school in het schooljaar 2011-2012 recht op had, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs in de school op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de school op dezelfde teldag.

- D = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telde op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2011-2012.
- F = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de school telde op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2012-2013.
- Als het resultaat van E/D groter is dan 1,6, dan wordt E/D gelijkgesteld aan 1,6.

§2. In afwijking van §1 worden, voor een school die ontstaat op 1 september 2012 uit een fusie, zoals bepaald in artikel 3, 15°, D en E als volgt bepaald:

- D = het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs dat de verschillende scholen die fusioneren telden op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen voor het schooljaar 2011 – 2012.
- E= de som van:
 - het aantal lestijden volgens de schalen, uitgezonderd de lestijden bepaald in artikel 141, §2, waar de scholen die fusioneren voor het kleuteronderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden;
 - het aantal aanvullende lestijden voor lichamelijke opvoeding, uitgezonderd de herrekende lestijden op de instapdagen, waar de scholen die fusioneren in het kleuteronderwijs in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden;
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden, met uitzondering van diegene toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs in de scholen die fusioneren op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de scholen die fusioneren op dezelfde teldag.
 - het aantal aanvullende lestijden voor het voeren van een gelijke kansenbeleid, toegekend in het kader van de kleuterparticipatie, waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden.
 - het aantal aanvullende lestijden ter ondersteuning van de integratie van de anderstalige leerlingen voor de Nederlandstalige scholen in de rand- en taalgrensgemeenten, voor de scholen in de gemeenten die grenzen aan de randgemeenten en/of aan het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en voor de scholen in de gemeenten die bepaald worden door de Vlaamse Gemeenschap waar de scholen die fusioneren in het schooljaar 2011-2012 recht op hadden, vermenigvuldigd met het aantal regelmatige leerlingen kleuteronderwijs in de scholen die fusioneren op de teldag voor de berekening van de lestijden volgens de schalen in het schooljaar 2011-2012, gedeeld door het aantal regelmatige leerlingen in de scholen die fusioneren op dezelfde teldag.

§ 3. Het aantal additionele lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2012 tot 31 augustus 2013.

§ 4. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2012-2013 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 5. Uit de additionele lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten:

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van kleuteronderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

IX. §1. De additionele lestijden volgens de schalen in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2013-2014 $= K \cdot (2/3)$, als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§ 2. Het aantal additionele lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2013 tot 31 augustus 2014.

§ 3. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2013-2014 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 4. Uit de additionele lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten :

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van kleuteronderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

X. §1. De additionele lestijden volgens de schalen in het kader van de sociale maatregel voor het schooljaar 2014-2015 $= K \cdot (1/3)$, als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier wordt er afgerond naar het hogere gelegen geheel getal. Als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier wordt er afgerond naar het lagere geheel getal.

§ 2. Het aantal additionele lestijden volgens de schalen, bekomen ten gevolge van de berekening, wordt gefinancierd of gesubsidieerd vanaf 1 september 2014 tot 31 augustus 2015.

§ 3. Te veel ingerichte betrekkingen vanaf 1 september van het schooljaar 2014-2015 vallen ten laste van het schoolbestuur.

§ 4. Uit de additionele lestijden volgens de schalen bekomen ten gevolge van de berekening kunnen betrekkingen en opdrachten worden ingericht in de volgende ambten :

- de onderwijsopdracht van de directeur en adjunct-directeur;
- de betrekkingen in het ambt van kleuteronderwijzer;
- de betrekkingen in het ambt van leermeester lichamelijke opvoeding.

BIJLAGE
BIJ DE MEMORIE VAN TOELICHTING:
REGULERINGSIMPACTANALYSE (RIA)

RIA: Nieuw omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs

Entiteit: departement onderwijs

Afdeling: ILBD

Koning Albert II-laan 15, 1210 Brussel

Tel. 02 553 00 00 – Fax 02 553 00 00

E-mail: bart.bruylant@ond.vlaanderen.be

Karl.wauters@ond.vlaanderen.be

Marc.vanvolsem@ond.vlaanderen.be

John.deplecker@ond.vlaanderen.be

1 Thema

- 1 Vermeld de officiële titulatuur van de regelgeving. Als daaruit onvoldoende blijkt waarop de RIA precies betrekking heeft, verduidelijk dit dan kort.

Voorontwerp van decreet betreffende de invoering van een, op socio-economische leerlingkenmerken gebaseerd, geïntegreerd omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs, waarbij het kleuteronderwijs evenwaardig omkaderd wordt als het lager onderwijs

2 Probleemstelling en doelstelling**2.1 Probleemstelling**

- 2 Geef aan wat het probleem voor de doelgroep(en), m.a.w. de onderwijsklant(en), precies is.

1. Algemene context (cfr omgevingsanalyse beleidsnota onderwijs 2009-2014).

Onderwijs is steeds meer de bepalende factor voor de dualisering van de maatschappij. De kloof tussen hoger en lager opgeleiden neemt toe en manifesteert zich als een maatschappelijke breuklijn in alle domeinen van het leven: van culturele en politieke voorkeuren over levenshoudingen, aspiraties en opvoedingspatronen tot werk, inkomen, gezondheid en levensverwachting. Ondanks de algemene stijging van de levensverwachting en de afname van genderverschillen daarin, is de onderwijskloof zelfs toegenomen. Bij Belgische mannen bedroeg de kloof in levensverwachting tussen laag- en hoogopgeleiden 5,23 jaar in 1991. Tien jaar later bedraagt die kloof 7,47 jaar. In diezelfde periode nam de onderwijskloof bij vrouwen toe van 3,22 jaar in 1991 tot 5,92 jaar in 2001. De interpretatie van de causale relatie tussen onderwijs en levensverwachting is een complexe zaak. Toch vinden de onderzoekers sterke aanwijzingen dat het gaat om een algemeen effect van onderwijs, via kennis, vaardigheden en competenties en dat het niet enkel een probleem is van relatieve deprivatie en armoede waarmee lager opgeleiden te maken krijgen.

Het succesverhaal van de onderwijsexpansie heeft m.a.w. een keerzijde. Voor heel wat jongeren – vooral uit een achtergesteld sociaal milieu - verloopt de schoolloopbaan problematisch en is de kans reëel dat ze het onderwijs ongekwalificeerd verlaten. Het onderwijs slaagt er nog steeds niet in de effecten van de sociale achtergrond van de jongeren weg te werken, integendeel zelfs, in vele gevallen versterkt het die nog. Het onderwijsniveau van de ouders en vooral van de moeder blijft doorslaggevend voor de onderwijskansen van de kinderen. In de A-stroom heeft 42% van de leerlingen een moeder met een diploma hoger onderwijs, bij de leerlingen uit de B-stroom is dit slechts ca. 6,6%. In het ASO, TSO en BSO heeft respectievelijk ca. 55%, 27% en 9,7% van de leerlingen een moeder met een diploma hoger onderwijs. Ook allochtone jongeren lopen meer risico op een problematische schoolloopbaan vanaf het basisonderwijs. Die problematische start bepaalt hun verdere loopbaan. Ze stromen later in het secundair onderwijs in en belanden vaker in de B-stroom. Van daaruit wordt het bijzonder moeilijk nog een getuigschrift of diploma te behalen. Aan het hoger onderwijs participeren jongeren uit

arbeidersmilieus nog altijd minder dan jongeren uit andere sociale milieus. (cfr omgevingsanalyse beleidsnota onderwijs 2009-2014).

Mensen verschillen in hun talenten, hun interesses en hun sociale, economische en culturele achtergrond. Omdat kinderen onze voornaamste maatschappelijke troef zijn en een optimale talentontwikkeling bijdraagt tot sociale cohesie, moeten vanaf het kleuteronderwijs en doorheen het lager, secundair en hoger onderwijs alle jongeren kansen krijgen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Indien we geen talenten willen verspillen, moeten we de armoede ook vanuit onderwijs gericht bestrijden. Onderwijs bestendigt momenteel de sociale kloof tussen arm en rijk: het onderwijsniveau van de ouders bepaalt sterk de onderwijskansen van hun kinderen. Terwijl onderwijs net de sociale inclusie zou moeten bevorderen door alle talenten ten volle tot ontplooiing te laten komen.

2. Focus

Deze RIA legt de focus op het gewoon basisonderwijs en het gewoon kleuteronderwijs in het bijzonder.

3. Kleuteronderwijs

Het is van het allergrootste maatschappelijke belang dat de participatie van de kleuters aan het onderwijs zo hoog mogelijk is (cfr studies OESO Early childhood). Scholen dienen hiervoor de nodige inspanningen te doen. Het is echter zo dat zelfs voor scholen die ten volle doordrongen zijn van het belang van het kleuteronderwijs en principieel niet meer overtuigd moeten worden van het belang van een vroege kleuterparticipatie er soms praktische bezwaren zijn tegen een vroege en verhoogde kleuterparticipatie: de werkdruk en het groot aantal kleutertjes in de klas kunnen het voeren van een actief kleuteraanwezighedsbeleid ontraden. Ouders kunnen eveneens afgeschrikt worden door de grote klasgroepen in het kleuteronderwijs.

De realiteit is immers dat het kleuteronderwijs historisch stiefmoederlijk behandeld is. In het maatschappelijke debat is er een sterke vraag naar méér omkadering voor het kleuteronderwijs en naar kleinere kleuterklassen (cfr. memoranda verschillende onderwijs- en andere maatschappelijke actoren aan regeringsonderhandelaars, de persartikelen en parlementaire vragen bij bijna elke instapdag van kleuters, het Vlaams jeugdbeleidsplan,...).

Deze maatschappelijke vraag om het kleuteronderwijs ten volle te waarderen impliceert een blijvende en zelfs bijkomende investering in dit onderwijsniveau. Vanuit het kleuteronderwijs komt immers terecht de vraag naar een volwaardige omkadering én financiering. Ook internationale organisaties zoals de OESO en de Europese Unie wijzen er in hun studies op dat investeren in het kleuteronderwijs op termijn dubbel rendeert.

De OESO (2006, 37-38, 103, 108) formuleert het als volgt:

“Cunha and Heckman, the latter a Nobel prize-winner in economics, suggests that the early childhood period provides an unequalled opportunity for investment in human capital.

(...)

The rate of return to a dollar of investment made while a person is young is higher than the rate of return for the same dollar made at a later age.

(...)

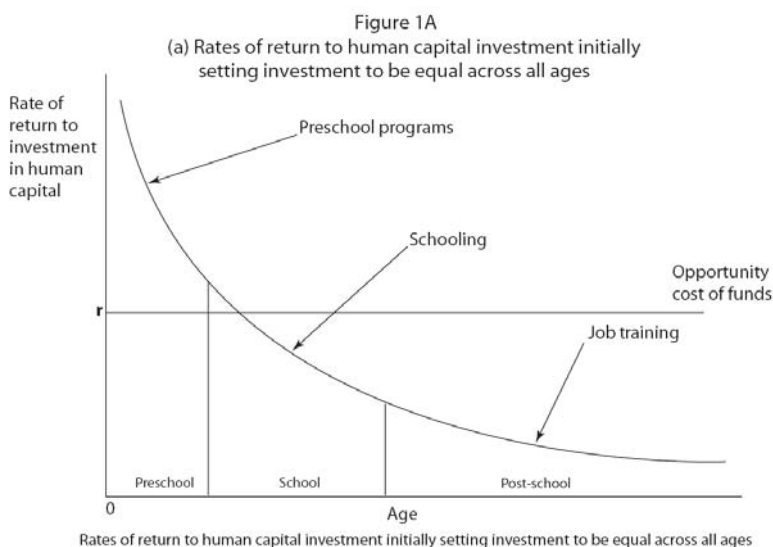
In summary, the research suggests that the investment in young children is a sound one, bringing significant benefits not only for children and families but also for society at large.

(...)

For a good return on investment, programmes for young children must provide quality, which in turn requires favourable child-staff ratios.”

Uit de cijfers van de OESO (2010) blijkt dat de gemiddelde klasgrootte in “pre-primary” education zowel binnen de OESO als binnen de EU19 kleiner is dan in “primary” education. De OESO (2010,2006) stelt enerzijds dat er veel onderzoek naar klasgrootte is gedaan en dat kleinere klassen een positief effect hebben zeker op leerlingen met een moeilijke socio-economische achtergrond maar anderzijds kan er geen wetenschappelijk uitsluitel gegeven worden over wat de ideale klasgrootte is.

Grafisch stelt de OESO (2006,38) het op basis van Cunha e.a.(2005) als volgt voor:

De conclusies van de OESO worden ook ondersteund door de EU (2009, 3) die stelt dat: “*Pre-primary education has the highest returns in terms of the social adaptation of children. Member States should invest more in pre-primary education as an effective means to establish the basis for further learning, preventing school drop-out, increasing equity of outcomes and overall skill levels.*”.

De vraag naar volwaardige omkadering voor het Vlaamse kleuteronderwijs tot niveau lager onderwijs wordt nog versterkt doordat vanaf 1 september 2010 de overstap op zes jaar naar een Nederlandstalige school slechts kan gemaakt worden na voldoende aanwezigheid (220 halve dagen) in een Nederlandstalige kleuterschool, het jaar ervoor. Hierdoor wordt de derde kleuterklas de facto een evidentie.

Algemeen kan gesteld worden dat de omkaderingsvorm van een kwarteeuw geleden er nog van uitging dat kleuters niet voor de volle honderd procent participeerden aan het onderwijs. In het omkaderingssysteem voor het kleuteronderwijs zijn nog mechanismen terug te vinden die hun oorsprong vinden in de tijd dat de kleuterschool meer een “bewaarschool” was en dus niet op

dezelfde manier als bijvoorbeeld het lager leerplichtonderwijs diende omkaderd te worden. Dit uitte zich o.a. in nadelige lestijdschalen voor het kleuteronderwijs. Er is een grote maatschappelijke vraag om dit historische verschil met het lager onderwijs weg te werken.

Als dit onderscheid ooit als een objectief verschil tussen kleuter- en lagere scholen kon beschouwd worden, dan is dit immers nu zeker niet meer het geval. Er kan dan ook geen andere conclusie getrokken worden dan dat de omkadering van het kleuteronderwijs bijgestuurd dient te worden en gelijk moet zijn met het lager onderwijs, tenzij te verantwoorden van niet (bijvoorbeeld m.b.t. de instaplestijden omwille van de verschillende leerlingenevolutie tijdens het schooljaar in het kleuter- en het lager onderwijs).

Bovendien is investeren in het kleuteronderwijs des te belangrijk voor kinderen met een lage socio-economische status (cfr infra).

4. Leerlingen met een zwak(kere) socio-economische status

Het Vlaanderen van vandaag is een zeer gemoderniseerde regio, technologisch sterk ontwikkeld, cultureel bruisend en sociaal geëngageerd. De hoge productiviteit van de werknemers zet internationale investeerders ertoe aan om hier te investeren.

De troeven die Vlaanderen heeft, gaan in belangrijke mate terug op de hoge vlucht die ons onderwijs de afgelopen decennia genomen heeft, zowel kwantitatief als kwalitatief. De onderwijsparticipatie is vanaf de jaren vijftig en zestig sterk toegenomen, waardoor de gemiddelde scholingsgraad van elke generatie beduidend hoger kwam te liggen dan die van de vorige. Daarnaast blijkt uit internationale peilingen dat het Vlaamse onderwijs tot het beste ter wereld behoort. Die topkwaliteit maakt dat ons onderwijs uitstekend gekwalificeerde mensen kan afleveren.

Vandaag moeten we helaas vaststellen dat het Vlaamse onderwijs niet kan verhinderen dat er toch nog talent verloren gaat. Een heel aantal jongeren komt niet of te laag gekwalificeerd op de arbeidsmarkt. Tien procent verlaat de secundaire school zonder diploma of getuigschrift.

De hoge ongekwalificeerde uitstroom heeft gevolgen voor onze economie en onze maatschappij. Doordat Vlaanderen een kennismaatschappij en –economie bij uitstek is, betekent elk talent dat onbenut blijft, een verlies voor onze welvaart. Daarnaast zien we, door de hogere scholingsgraad die we algemeen bereiken, een steeds diepere kloof tussen het deel van de bevolking dat zijn kennis en competenties weet te ontwikkelen en de groepen uit de samenleving die daartoe veel minder kansen hebben gekregen. De dualisering die zo ontstaat, zet de sociale cohesie binnen onze maatschappij onder druk. Zonder overheidsingrijpen zal deze situatie naar verwachting enkel nog verslechteren.

Deze dualisering komt sterk tot uiting in de diverse PISA-onderzoeken waaruit blijkt dat de invloed van sociaal milieu, gemeten op basis van de 'Index of Economic, Social and Cultural Status' (ESCS), op leerprestaties in Vlaanderen groter is dan in andere OESO-landen.

Het recentste PISA-onderzoek bevestigt dit nogmaals. Uit de studie "Leesvaardigheid van 15-jarigen in Vlaanderen. De eerste resultaten van PISA 2009" (De Meyer I. en Warlop N. 2009, 90:95) blijkt duidelijk de impact van de sociaal-economische kenmerken van leerlingen op hun leerprestaties.

"Uit de vorige PISA-cycli bleek telkens weer dat de sociaal-economische thuissituatie van leerlingen een invloed heeft op hun prestaties. In alle landen behalen leerlingen uit gezinnen met een hoge socio-economische status hogere PISA-resultaten dan leerlingen uit gezinnen met een lage socio-economische status."

Een vergelijking van het verband tussen leerlingprestaties en diverse aspecten van de sociaaleconomische achtergrond leverde echter ook bemoedigende informatie op. Sommige landen slagen erin om bij leerlingen met een verschillende socio-economische achtergrond gelijkaardige resultaten te behalen en dat te combineren met een hoge gemiddelde prestatie. Deze landen zetten een belangrijke standaard voor wat men kan bereiken op het vlak van kwaliteit en gelijkheid van leerprestaties. (...)

Figuur 4.8 bevestigt in de eerste plaats de goede prestaties van Vlaanderen voor leesvaardigheid: de Vlaamse gradiënt (één van de rode lijnen) ligt hoger dan de internationale. Dit verschil bestaat ongeacht de socio-economische achtergrond van de Vlaamse 15-jarigen: de Vlaamse leerlingen uit gezinnen met een lage SES presteren gemiddeld significant hoger dan leerlingen uit soortgelijke gezinnen in de OESO-landen en ook onze leerlingen uit de meer bevoorrechte gezinnen scoren significant beter dan leerlingen uit gezinnen met een hoge SES in een gemiddeld OESO-land.

Verder toont figuur 4.8 dat de geplotte landen aanzienlijk verschillen naargelang van de grootte van de impact van de socio-economische status van leerlingen op hun prestaties. Zo behoren Vlaanderen, Luxemburg en Duitsland tot de groep “landen” waar leesprestaties een sterke samenhang vertonen met de socio-economische status en waar er dus meer ongelijkheid tussen de leerlingen is.(...)

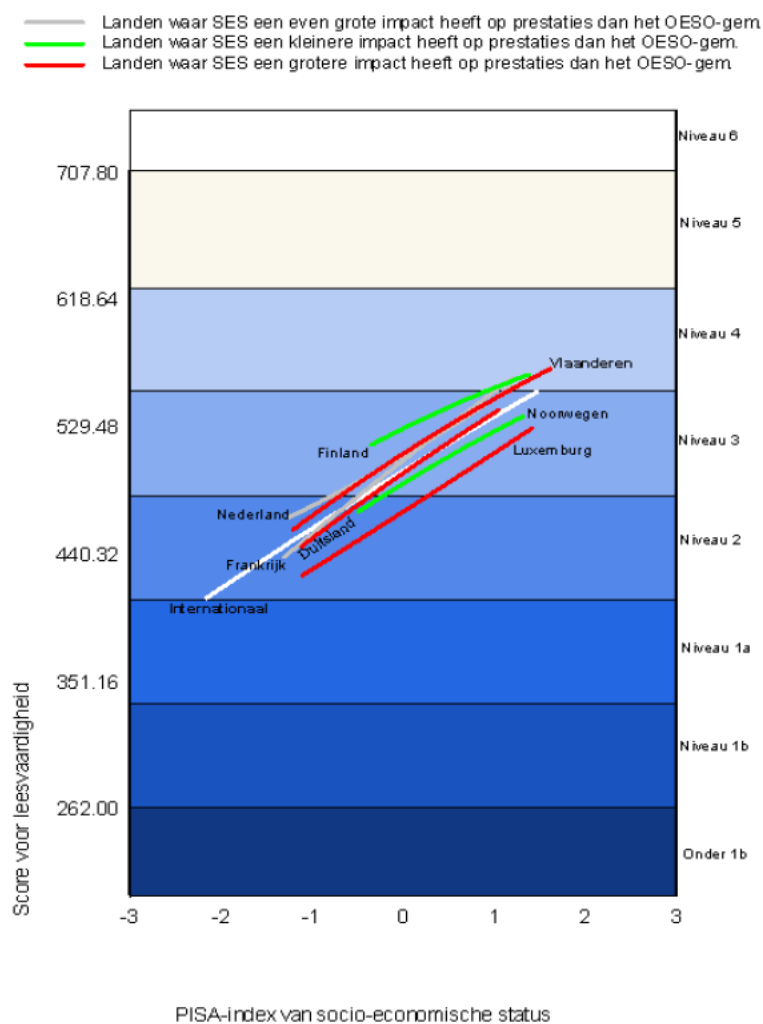
Voor vele landen verloopt de gradiënt globaal genomen lineair (zie bijvoorbeeld Luxemburg, Frankrijk en Duitsland in figuur 4.8). In deze landen staat elke toename op de socio-economische index gelijk aan eenzelfde, constante toename op de schaal voor leesvaardigheid.

Bij sommige landen vertoont de gradiënt op het eerste zicht ook dergelijke lineariteit, maar bij een nauwlettende observatie is te zien dat hij bij de hogere socio-economische statussen iets afzwakt (zie bijvoorbeeld Noorwegen, Finland en Vlaanderen). Hier is de hellingsgraad van de gradiëntlijnen iets steiler bij de lage niveaus van de socio-economische index dan bij de hogere niveaus. Dit impliceert dat in deze landen de socio-economische factoren bij leerlingen met een lagere sociale status een iets grotere impact hebben op hun leesprestaties dan bij leerlingen uit een gezin met een hoge SES. (...)

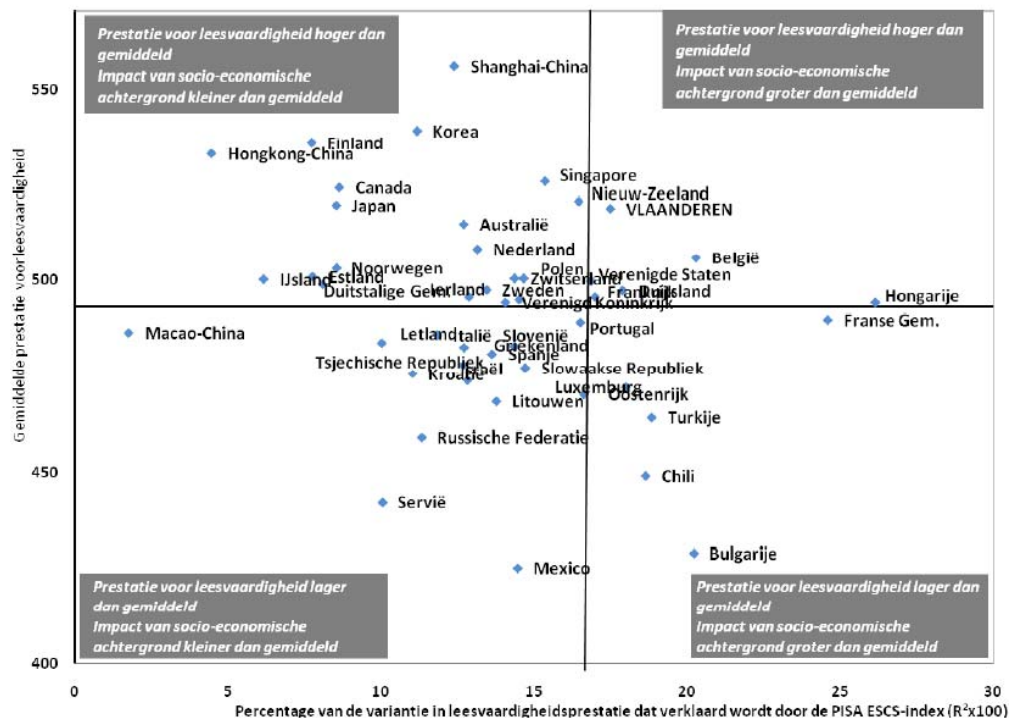
Uit figuur 4.8 blijkt ook dat de lijnen van de gradiënten niet enkel aanzienlijk verschillen op het vlak van hellingsgraad en buiging, ook tussen de lengtes van de projectielijnen van de gradiënten zitten er grote verschillen. Landen met een langere lijn (bijvoorbeeld Luxemburg en Vlaanderen) hebben een grotere diversiteit aan socio-culturele achtergronden binnen hun leerlingengroep. Daartegenover staan landen zoals Finland en Noorwegen die een meer homogene sociaal-economische leerlingpopulatie hebben. In sommige landen zal het onderwijssysteem dus met een grotere variatie aan sociale achtergronden moeten kunnen omgaan dan in andere landen.

Tenslotte toont figuur 4.8 ook aan dat een hoge gemiddelde prestatie niet noodzakelijk samengaat met een grotere ongelijkheid. Zo slaagt Finland er bijvoorbeeld in om één van de zwakste gradiënten te combineren met een zeer hoge gemiddelde prestatie voor leesvaardigheid. Vooral het beginniveau van de Finse gradiënt is opmerkelijk: in tegenstelling tot in de andere geplotte landen presteren de Finse leerlingen uit gezinnen met de laagste SES gemiddeld op het derde vaardigheidsniveau. (...)

Figuur 4.8 Gradiënten voor leesvaardigheid voor Vlaanderen en enkele buurlanden in vergelijking met de internationale gradiënt

Figuur 4.9 Indeling van de PISA2009-landen volgens hun gemiddelde leesprestatie en hun mate van (on)gelijkheid

Internationaal wordt België vermeld als enige land dat een hoog gemiddeld prestatieniveau combineert met een zeer sterke samenhang tussen prestatie en socio-economische achtergrond. Zowel Duitsland als Hongarije vertonen ook wel een grote impact van SES, maar hun prestaties schommelen rond het OESO-gemiddelde in plaats van erboven. Analyses binnen België tonen aan dat Vlaanderen van de drie Belgische gemeenschappen de enige is die een leesprestatie hoger dan het OESO-gemiddelde combineert met een groter dan gemiddelde impact van socio-economische achtergrond.”

Uit het PISA-onderzoek blijkt m.a.w. herhaaldelijk dat de invloed van sociaal milieu, gemeten op basis van de ‘Index of Economic, Social and Cultural Status’ (ESCS), op wiskunde-prestaties in Vlaanderen groter is dan in andere OESO-landen. In Vlaanderen wordt 23,5% van de variantie in de wiskunde-prestaties verklaard door kenmerken van sociaal milieu. In een gemiddeld OESO-land wordt 20,3% van de verschillen hierdoor verklaard. (OECD, 2004).

De negatieve impact van socio-economische status op de leerprestaties van de leerlingen dient, zeker in het licht van de hierboven geschetste algemene maatschappelijke context, m.a.w. beperkt te worden.

Extra investeren in basisscholen met kansarme leerlingen garandeert het recht op kwaliteitsonderwijs van alle jongeren. Bij jongeren uit achtergestelde milieus is vaak een grotere inspanning nodig om eenzelfde kwalificatie te halen dan bij hun leeftijdgenoten uit welgestelde milieus. Dat komt omdat ze van thuis minder cultureel en sociaal kapitaal meekrijgen die hun slaagkansen in het onderwijs verhogen. Laaggeschoolde ouders hebben het bijvoorbeeld veel moeilijker om hun kinderen te begeleiden in hun schoolloopbaan. Zij hanteren niet het

taalgebruik dat van kinderen op school verwacht wordt en beschikken evenmin over netwerken en informatie die hun kinderen helpen bij problemen. Gezinnen met een laag inkomen kunnen hun kinderen minder comfort bieden zoals een aparte studeerruimte, boeken, leerrijke nevenactiviteiten, pc en internet.

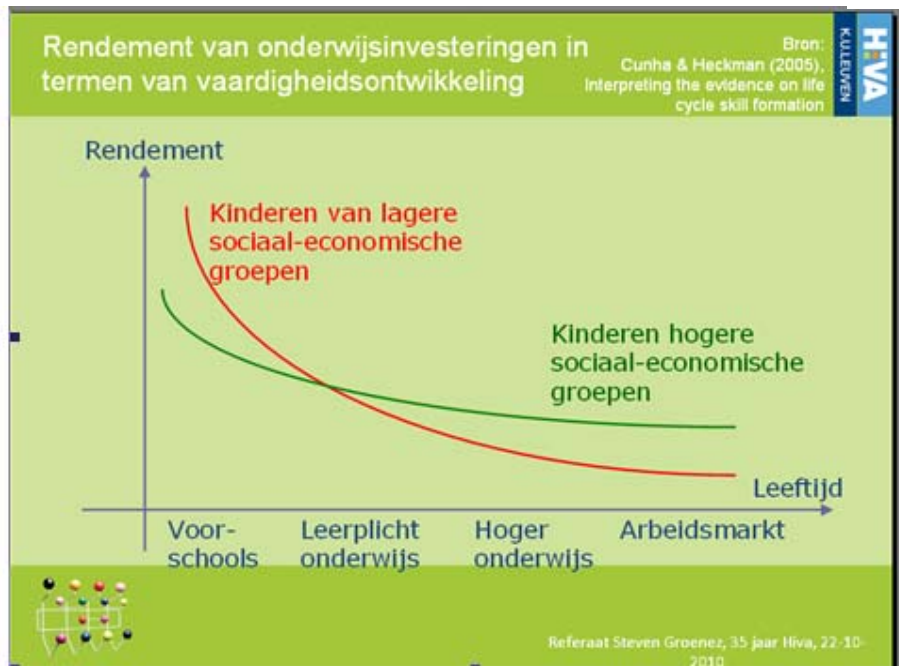
De OESO (2006, 34-35) verwoordt het als volgt: *“Children from low socio-economic status (SES) families are less likely, statistically, to develop the same level of skills and intellectual capital as children from high SES backgrounds. (...) One reason for the success of children from middle class families is home environment: these children have daily access to the codes, language and cultural resources valued in mainstream education. They perform on average significantly better in all countries than children without such advantages. Another reason is that young children in higher risk categories may not experience successful role models, or acquire in the early childhood period, the fundamental skills and motivations that underlie all learning, such as, adequate concept and language acquisition, self-regulation, and confidence to interact to express themselves.”*

De OESO (2010, 378) merkt eveneens op dat *“smaller classes may have an impact upon specific groups of students (e.g. disadvantaged students).”* De OESO (2006, 33) concludeert dan ook dat *“Given that the effects of poverty are greater and have a longer impact on very young children than on any other age group, a strong social and economic rationale exists for breaking the cycle of poverty.”* Op het vlak van omkadering betekent dit volgens de OESO (2006,167) dan ook dat het te verantwoorden valt om een omkaderingssysteem uit te werken met *“lower child-staff ratios in disadvantaged, multicultural milieus, and (...) mainstream districts, with higher child-staff ratios”*.

Ook volgens de Europese Unie (2009,3) is er in het kleuteronderwijs nog een sterkere rationale om in te zetten op gelijke kansen dan in gelijk welk ander onderwijsniveau. *“The evidence shows that, viewed in a wider perspective, equity and efficiency are in fact mutually reinforcing. Nowhere is this more true than with regard to pre-primary education. It is both more efficient and more equitable to invest in education very early: correcting failure later on is not merely inequitable, but highly inefficient in comparison. This is so not only because pre-primary education facilitates later learning, but also because a substantial body of evidence shows that especially for disadvantaged children, it can produce large socio-economic returns.”*

Dit komt tevens tot uiting in de onderstaande grafiek van Steven Groenez (2010) m.b.t. het rendement van onderwijsinvesteringen in termen van vaardigheidsontwikkeling.

Door de reguliere omkadering van de scholen te differentiëren volgens de kenmerken van de leerlingen zullen scholen die relatief meer inspanningen moeten doen om de leerkansen van al hun leerlingen te maximaliseren, extra ondersteund worden.

5. Niet-objectieve valorisatie geografische ligging in omkadering

Brussels Hoofdstedelijk Gewest (verder Brussel genoemd)

Het Brussels (Nederlandstalig) onderwijs kent een zeer divers publiek. De Brusselse realiteit is een grootstedelijke realiteit met alle voordelen en uitdagingen van dien (cfr Rondetafelconferentie Brussel 2007):

Brussel is tot op heden de dichtstbevolkte regio in België;

Ondanks het feit dat Brussel het belangrijkste economische centrum van het land is, kent onze hoofdstad een hoge werkloosheidsgraad;

Meer dan 1/4 van de Brusselse bevolking heeft niet de Belgische nationaliteit en ongeveer de helft heeft buitenlandse roots;

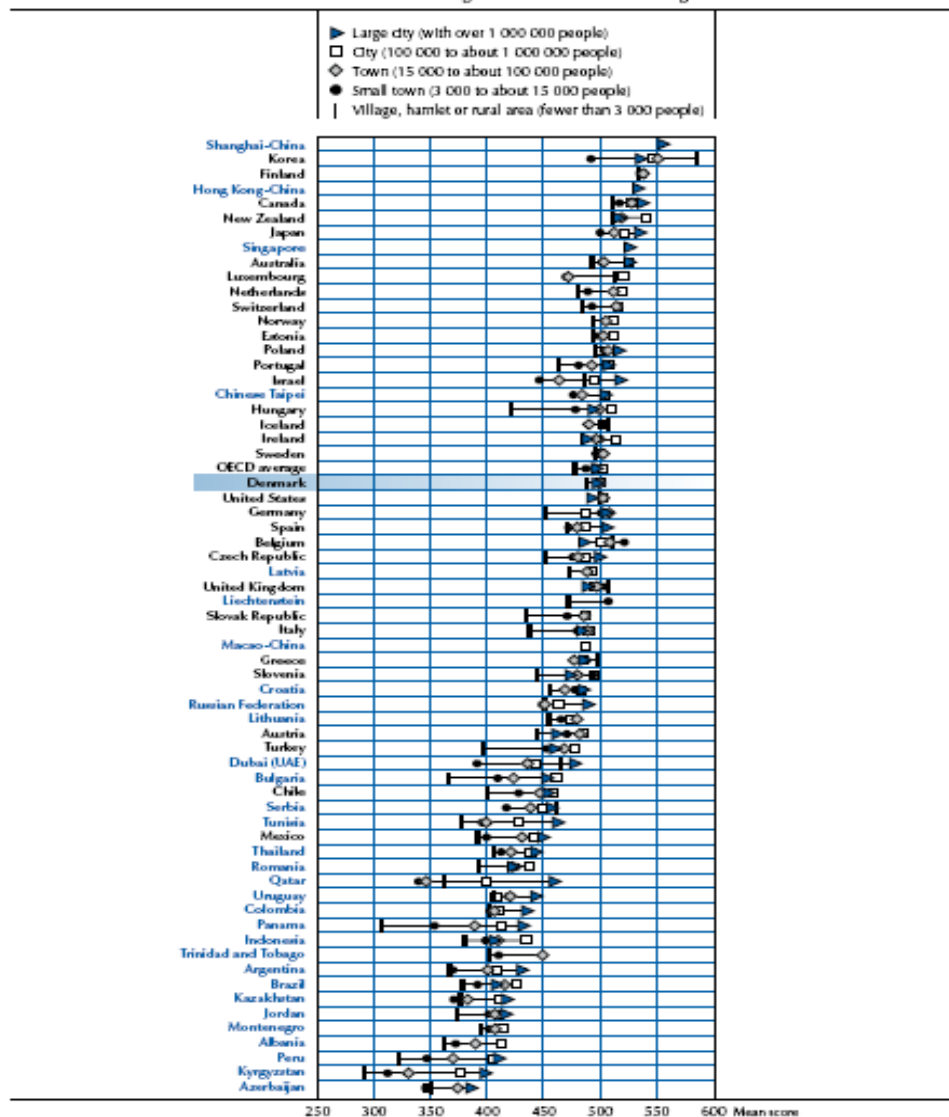
Brussel telt meer nieuwkomers dan heel Vlaanderen.

De Oeso (2009:48) geeft ook aan dat de leerprestaties in de grootsteden, inzonderheid het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de nodige uitdagingen met zich meebrengen. *“On average across the OECD, students in city schools perform better than students in other schools, even after accounting for differences in socio-economic background. As Figure II.2.6 shows, in the OECD area, students in city schools outperform students in rural schools by 40 score points, or the equivalent of one year of education.”*

This general pattern is not observed, however, after accounting for socio-economic background, in Korea, Belgium, the United Kingdom, Greece, Iceland, the United States, Finland, Sweden, Poland, Israel, Ireland, the Netherlands and Germany.”

■ Figure II.2.6 ■
Reading performance, by school location
Mean scores after accounting for socio-economic background

Countries are ranked in descending order of the average performance of students in cities (cities and large cities). For Liechtenstein and Trinidad and Tobago where this is not possible, the average of remaining categories was used.

Source: OECD, PISA 2009 Database, Table II.2.6.

StatLink <http://dx.doi.org/10.1787/888932436710>

[Part 3/3]

Reading performance and socio-economic background, by school location

Table S.II.c

Results based on students' self-reports and school principals' reports

	Difference in the reading score											
	BEFORE accounting for the PISA index of economic, social and cultural status of students (ESCS)						AFTER accounting for the PISA index of economic, social and cultural status of students (ESCS)					
	Students in small town schools versus rural schools		Students in town schools versus rural schools		Students in city or large city schools versus in rural schools		Students in small town schools versus rural schools		Students in town schools versus rural schools		Students in city or large city schools versus in rural schools	
	Score dif.	S.E.	Score dif.	S.E.	Score dif.	S.E.	Score dif.	S.E.	Score dif.	S.E.	Score dif.	S.E.
Adjudicated												
Belgium (Flemish Community)	c	c	c	c	c	c	c	c	c	c	-8	(10.8)

De Brusselse context is officieel tweetalig, officieus meertalig. De Nederlandstalige Brusselaar is in de minderheid. Dat heeft onder andere tot gevolg dat de omgevingstaal meestal niet de schooltaal is. Daarenboven is er vaak nog een discrepantie tussen moedertaal, omgevingstaal en schooltaal. Het Nederlandstalige taalaanbod binnen en buiten de klascontext is hierdoor voor velen weinig natuurlijk. Hierin verschilt Brussel van andere Vlaamse steden.

Het is m.a.w. te verantwoorden dat de Brusselse scholen anders omkaderd worden dan scholen in andere steden.

Het probleem is echter dat de huidige Brusselvoordelen voor een interne Brusselse ongelijke behandeling zorgen.

De Brusselvoordelen zijn immers voornamelijk gebaseerd op schoolkenmerken en niet op leerlingenkenmerken. Dit leidt in Brussel tot een ongelijke behandeling van scholen met eenzelfde populatie maar met andere schoolkenmerken. Een school met 114 leerlingen met 70% doelgroepoerlingen heeft het voordeel van de "Brusselse schalen". Een school met 116 leerlingen met evenveel (70%) doelgroepoerlingen heeft deze voordelen niet en wordt dus minder omkaderd dan de school met 2 leerlingen minder. Dit wordt nog versterkt door het feit dat elke vestigingsplaats in Brussel per definitie een aparte telling heeft. Als deze vaststelling gekoppeld wordt aan de capaciteitsproblematiek dan wordt een school in Brussel die zijn verantwoordelijkheid opneemt en dus zijn capaciteit uitbreidt en groeit mogelijk "benadeeld" t.o.v. een school die dit niet doet en klein blijft. De school die groeit, kan de Brusselvoordelen verliezen terwijl de school die klein blijft ze blijft behouden. De huidige Brusselvoordelen zijn niet objectiveerbaar omwille van de "ongelijke" situatie die ze in Brussel zelf creëren. Deze ongelijkheid binnen Brussel dient weggewerkt te worden.

De andere behandeling tussen Brussel en Vlaanderen valt zoals gezegd te verantwoorden door het feit dat de situatie in Brussel nog anders is dan in andere steden. In Brussel is de omgevingstaal immers niet het Nederlands, in de andere Vlaamse steden is de omgevingstaal echter wel het Nederlands.

Dun bevolkte gebieden

Het belang van wijk- en dorpsscholen voor het lokale buurt- en dorpsleven kan niet genoeg worden benadrukt. Vaak is de basisschool in rurale dorpen immers nog één van de weinige plaatsen waar de ouders uit het dorp elkaar nog bijna dagelijks ontmoeten.

Het is belangrijk voor het sociale weefsel van het dorp dat ouders die in dezelfde buurt wonen elkaar leren kennen. Een dorpsschool draagt hier in ruime mate toe bij. Mensen staan samen te wachten aan de schoolpoort, ze ontmoeten elkaar op schoolfeesten en ouderavonden, en leren elkaar beter kennen. Een prima recept tegen vervreemding.

Maar vooral voor de kinderen is het van belang dat er buurtscholen zijn. Dat ze met de kinderen uit de straat samen naar school kunnen gaan, in hun vertrouwde omgeving, te voet of met de fiets.

Het is dan ook belangrijk dat basisscholen zoveel als mogelijk ingeplant zijn in de lokale leefgemeenschappen. De bereikbaarheid, de lokale betrokkenheid en de sociale integratie in de leefomgeving van de leerlingen is, vooral in het basisonderwijs, van groot belang. De overheid heeft de afgelopen jaren dan ook inspanningen gedaan om het bestaansrecht van dorpsschool

te garanderen.

Een nieuw omkaderingssysteem dient dit bestaansrecht van de dorpschool of dorpsvestigingsplaats in rurale gebieden blijvend te garanderen.

6. Samenvattend

Probleem	Oorzaak
Onderomkadering kleuteronderwijs	Historisch gegroeid omkaderingssysteem
Grote impact socio-economische leerlingkenmerken op leerprestaties	Divers
Niet-objectieve valorisatie geografische ligging in omkadering	Historisch gegroeid omkaderingssysteem

3 Beschrijf, voor zover dit nog niet gebeurde in uw antwoord op vraag 2, welke vrije juridische beleidsruimte er nog is.

Artikel 24 van de Grondwet is duidelijk: *“Alle leerlingen of studenten, ouders, personeelsleden en onderwijsinstellingen zijn gelijk voor de wet of het decreet. De wet en het decreet houden rekening met objectieve verschillen, waaronder de eigen karakteristieken van iedere inrichtende macht, die een aangepaste behandeling verantwoorden.”*. De Grondwet schrijft dus geen formele gelijke behandeling voor. Gelijke behandeling zoals voorgeschreven door de Grondwet kan perfect samengaan met verschillende financiële behandeling op basis van leerlingen- en schoolkenmerken. Meer zelfs, de Grondwet biedt een uitstekend kader voor de pijlers van het nieuwe omkaderingsmechanisme:

- gelijke behandeling van elk kind met dezelfde noden;
- gelijke middelen voor elke school in eenzelfde situatie.

In arrest nr. 38/91 van 5 december 1991 bevestigde het Arbitragehof dat een aangepaste behandeling van de netten inzake de toekenning van de werkingsmiddelen moet steunen op objectieve verschillen. Deze rechtspraak werd meermaals bevestigd, onder meer ook in arrest 109/98, waar het Hof ook nog stelde dat de beoordeling van de objectiveerbare en niet-objectiveerbare verschillen een zaak is van de decreetgever, en kan evolueren in de tijd.

Zoals het Arbitragehof, weliswaar voor het werkingsbudget, stelde kunnen de objectieve verschillen immers evolueren in de tijd. De consequentie hiervan is dat de decreetgever mogelijks na verloop van tijd het omkaderingssysteem en de objectieve parameters waarop het gebaseerd is moet herzien.

2.2 Doelstelling(en)

4 Geef aan welke doelstelling(en) u voor de doelgroep(en) gerealiseerd wilt zien. Maak duidelijk wat de gewenste gevolgen of beoogde effecten zijn, zonder voorafname op het gebruik van middelen.

De ontplooiing en ontwikkeling van elk talent is een topprioriteit. Er dient daarom gewaarborgd te worden dat elk kind gelijke kansen op kwaliteitsvol onderwijs krijgt, zodat onze welvaart en de sociale cohesie gewaarborgd blijven. Bijzondere aandacht dient uit te gaan naar het kleuteronderwijs. Uit internationale studies blijkt immers dat er in het kleuteronderwijs nog een sterkere rationale is om in te zetten op gelijke kansen dan in gelijk welk ander onderwijsniveau.

De Vlaamse Regering heeft als antwoord op de boven geschetste problematiek in het **regeerakkoord** dan ook de volgende doelstellingen naar voor geschoven:

“Doorbraak 1. De lerende Vlaming: elk talent telt

Onze talenten zijn onze voornaamste troef. We mogen geen enkel talent verspillen. Dat is onaanvaardbaar voor de lerende, die zich via onderwijs emancipeert. Gaan voor elk talent is anderzijds een belangrijke economische troef en draagt bij tot de sociale samenhang. Dat geldt vandaag, maar dat geldt nog meer voor de toekomst.

De 'lerende Vlaming' betekent dat we alle mensen kansen geven om hun talenten maximaal te ontplooien, hun hele leven lang. We moeten investeren in de ontwikkeling van talenten en vaardigheden van elk kind, elke jongere en elke volwassene. (...) Onze scholen zijn dé plaats bij uitstek waar kinderen en jongeren met verschillende achtergrond en verschillende talenten elkaar ontmoeten. De Tienkamp voor Gelijke Kansen moet daarom worden voortgezet. Daarmee zorgen we voor gelijke kansen om de diversiteit in de samenleving tot rijkdom te maken (...)

Ons kwaliteitsvol onderwijs moet kunnen beschikken over voldoende middelen en personeel om ieders talenten te ontdekken en tot ontplooiing te brengen. Samen met de ouders -bij wie de eerste verantwoordelijkheid ligt in de opvoeding -vormt de school haar leerlingen met respect voor de eigenheid van elk kind en elke jongere, en met een grote pedagogische ambitie om ze voor het leven te vormen tot vrije, denkende, kritische en maatschappelijk betrokken mensen. Dat vergt van de scholen en van alle opleiders dat zij, rekening houdend met de mogelijkheden van de individuele leerlingen, de lat zo hoog mogelijk leggen, maar ook de nodige aanpassingsbereidheid aan de dag leggen om op een grondige, doordachte en eigentijdse manier alle lerenden te boeien en te vormen.

(...)

4. Meer kleuterparticipatie, kleinere groepen

We streven naar een maximale kleuterparticipatie, onder andere door een versterking van de samenwerking met Kind en Gezin, die kan signaleren en sensibiliseren. Dit is vooral belangrijk om mogelijke achterstand bij kinderen uit arme of anderstalige gezinnen te voorkomen. Om de kleuterklassen te verkleinen, zetten we de geleverde inspanningen voort. Tegen het einde van de legislatuur wordt -stapsgewijs -een gelijke behandeling betracht tussen het lager en het kleuteronderwijs voor de omkadering en werkingsmiddelen, met prioritaire aandacht voor de omkadering.

(...)

8. omgaan met gelijke kansen en diversiteit

Elke leerling heeft recht op onderwijs en gepaste begeleiding. De uitdaging van de diversiteit op school vraagt dat we inzetten op zorg, gelijke onderwijskansen en taalvaardigheid. We voorzien daarvoor de nodige middelen.

We integreren de GOK-uren in de reguliere omkadering van basis- en secundair onderwijs tegen het einde van de lopende GOK-cyclus. Ook de middelen voor Rand en Taal worden geïntegreerd in de algemene omkaderingsmiddelen. 'Thuis taal niet Nederlands' wordt daarom een onafhankelijke indicator in de berekening van de omkaderingsmiddelen."

In de **beleidsnota** wordt dit als volgt verwoord:

"OD 7.6 Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn.

Ik zal de omkadering voor het basis- en secundair onderwijs tegen 1 september 2011 hervormen. Doordat de GOK-uren geïntegreerd worden in de reguliere omkadering van het

basis- en het secundair onderwijs komt er een geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem waarin scholen extra middelen krijgen voor leerlingen die aan de indicatoren van onderwijskansarmoede voldoen. Ook de middelen voor Rand en Taal worden geïntegreerd in dat omkaderingssysteem.

Ik wil ervoor zorgen dat het basis- en secundair onderwijs systematisch rekening houden met factoren van achterstelling van leerlingen. Het is evident dat ik voor de omkadering dezelfde indicatoren van onderwijskansarmoede (thuistaal, opleidingsniveau moeder, woonplaats en schooltoelage) zal gebruiken als deze die gelden voor de berekening van het werkingsbudget. Op die manier wordt thuistaal een onafhankelijke indicator in de berekening van de omkaderingsmiddelen. Daardoor zal ook de planlast voor de scholen verminderen en zullen scholen hun omkadering beter kunnen aanpassen aan hun concrete situatie.

Ik zal de ontwikkeling van een nieuw omkaderingssysteem ook gebruiken om het kleuteronderwijs ten volle te waarderen. Vanuit het streven naar een maximale participatie van kleuters aan het onderwijs moeten we zorgen voor een volwaardige omkadering én financiering van heel het kleuteronderwijs. Omdat een leerling op 6 jaar de overstap naar een Nederlandstalige lagere school slechts kan maken na voldoende aanwezigheid (220 halve dagen) in een Nederlandstalige kleuterschool wordt de derde kleuterklas de facto voor alle kleuters een evidentie.

Ik zal het omrekeningspercentage en de lesurentabellen aanpassen, wat zal leiden tot kleinere klassengroepen in het kleuteronderwijs. Voor de werkingsmiddelen zal ik het basisbedrag per kleuter verhogen tot het niveau van het lager onderwijs. Deze gelijkschakeling in de omkadering en de werkingsmiddelen zal geleidelijk gebeuren tegen het einde van de legislatuur. De omkadering is daarbij een prioriteit.”

In deze RIA beperken we ons tot een analyse van de verschillende opties die er binnen de vrije politieke en budgettaire beleidsruimte (zie verder) nog bestaan voor het nieuwe omkaderingssysteem in het basisonderwijs. Andere maatregelen komen later of elders aan bod.

We kunnen dan volgende specifieke doelstellingen onderscheiden die het beleid moet zien te verwezenlijken:

- 1) Het omkaderingssysteem dient het kleuteronderwijs ten volle te waarderen en te ondersteunen.
- 2) Het rekruteren van leerlingen uit sociaal achtergestelde milieus mag voor scholen niet minder aantrekkelijk zijn dan het rekruteren van leerlingen uit de niet achtergestelde milieus.
- 3) De onderwijskwaliteit moet verder onderhouden en gestimuleerd blijven. Scholen moeten voldoende wapens krijgen om de kwaliteit van hun onderwijs naar een hoog niveau te tillen.
- 4) Leerlingen met een beperkt cultureel kapitaal moeten in de mate van het mogelijke ondersteuning krijgen die deze handicap neutraliseert.
- 5) Leerlingen met een beperkt sociaal kapitaal moeten in de mate van het mogelijke ondersteuning krijgen die deze handicap neutraliseert.

6) Scholen moeten de nodige middelen krijgen om leerlingen met een onvoldoende kennis van de Vlaamse taal en cultuur te ondersteunen.

7) De omkadering moet rekening houden met verschillen tussen leerlingen en scholen. Het mechanisme moet streven naar een gelijke behandeling van elk kind met dezelfde noden en gelijke middelen voor elke school in eenzelfde situatie.

8) Er moet een set van stabiele en robuuste indicatoren gebruikt worden die de samenhang van onderwijskansen voor jongeren en hun sociaal milieu goed vatten. Voor alle betrokkenen moet de verdeling van de beschikbare middelen voorspelbaar en transparant zijn en zoveel mogelijk gelijk lopen met die van het werkingsbudget.

5 Beschrijf, voor zover dit nog niet gebeurde in uw antwoord op vraag 4, welke politieke vrije beleidsruimte er nog is.

In het **regeerakkoord** van de Vlaamse Regering van 2009 “Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving.” en in de beleidsnota van de minister van onderwijs en vorming “Samen grenzen verleggen voor elk talent” wordt een nieuw omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs vooropgesteld. De uitgangspunten hierbij zijn:

- De integratie van GOK, GOK+ en de lestijden (brede) rand en taal in de reguliere omkadering.
- Taal wordt een afzonderlijke indicator.
- Het kleuteronderwijs wordt gelijk omkaderd aan het lager onderwijs.

De operationele doelstelling van dit nieuw omkaderingssysteem wordt in de **beleidsnota** als volgt verwoord: “Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn”. Om deze doelstelling te halen dient het huidige omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs hervormd te worden.

In de beleidsbrief onderwijs 2010-2011 is het volgende opgenomen:

“OD 7.6 Een nieuw omkaderingssysteem uittekenen om de middelen gericht in te zetten waar ze het meest nodig zijn

Ik zal dit schooljaar de krijtlijnen uitzetten voor het nieuwe omkaderingssysteem van het basisonderwijs. Ik zal hiertoe de nodige gesprekken opstarten met de representatieve vakorganisaties, het Gemeenschapsonderwijs en de koepels van inrichtende machten.

Het nieuwe omkaderingssysteem zal gebaseerd zijn op de uitgangspunten en principes die bij de herziening van de werkmiddelen werden gebruikt. Er komt een geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem waarin scholen bovenop hun basisfinanciering extra middelen krijgen voor leerlingen die aan de indicatoren van onderwijskansarmoede voldoen. Zo wil ik ervoor zorgen dat de omkadering van het basisonderwijs systematisch rekening houdt met factoren van achterstelling van leerlingen. Het is evident dat ik, indien mogelijk, voor de omkadering dezelfde indicatoren van onderwijskansarmoede (thuis taal, opleidingsniveau moeder, woonplaats en schooltoelage) zal gebruiken als deze die gelden voor de berekening van het werkingsbudget. Op die manier wordt thuis taal ook voor de omkadering ten volle in rekening gebracht en dit als onafhankelijke indicator. Daardoor zal ook de planlast voor de scholen verminderen en zal de omkadering van de scholen beter aansluiten op hun concrete situatie. Dit nieuwe omkaderingssysteem zal ingaan op 01.09.2012. Dit betekent dat de huidige GOK-cyclus in het basisonderwijs met één jaar verlengd wordt.

Ik zal eveneens vanaf het schooljaar 2012-2013 de omkadering voor het kleuteronderwijs aanpassen, wat ertoe zal leiden dat het kleuter- en lager onderwijs gelijk behandeld worden. Dit zal ook zorgen voor kleinere klassengroepen. Voor wat de werkmiddelen betreft zullen, binnen de budgettaire mogelijkheden, naar het einde van de legislatuur toe, inspanningen worden gedaan.”

Een hervorming van het omkaderingssysteem in het basisonderwijs wordt ook vooropgesteld in de **met redenen omklede motie** van mevrouw Kathleen Helsen, de heer Jos De Meyer, mevrouw Sabine Poleyn, de heer Kris Van Dijck en de dames Vera Celis, Kathleen Deckx en Fatma Pehlivan bij de beleidsnota onderwijs 2009-2014. Via deze motie vraagt het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering bij de uitvoering van het beleid inzake Onderwijs, zoals het geformuleerd wordt in het Vlaamse regeerakkoord, de verklaring van de Vlaamse Regering en de beleidsnota Onderwijs 2009-2014:

“1° werk te maken van kansrijk onderwijs voor elk talent, dat erop gericht is de ongekwalificeerde uitstroom terug te dringen, de zwakkere leerlingen ‘op te tillen’, de sociale erfelijkheid van lage scholing te doorbreken en sterkere leerlingen beter te doen presteren; (...)

3° in te zetten op taal, inzonderheid op het versterken van het Nederlands als middel om te participeren in onze samenleving; (...)

4° het beleidsvoerend vermogen van de scholen te versterken door een geïntegreerd en transparant omkaderingssysteem te ontwikkelen waarin scholen extra middelen krijgen voor leerlingen die aan de indicatoren van onderwijskansarmoede voldoen, waarbij ook het kleuteronderwijs ten volle wordt gewaardeerd; (...)

9° de draagkracht van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel te versterken en de onderwijsbevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap te doen naleven in Vlaanderen en Brussel.”

Een gelijkaardige visie is terug te vinden in de **motie van aanbeveling** van de dames Kathleen Deckx, Kathleen Helsen, Vera Celis, Fatma Pehlivan, Sabine Poleyn en Goede Vermeiren en de heer Jos De Meyer tot besluit van de in commissie besproken beleidsbrief Onderwijs 2010-2011. In deze motie vraagt het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering:

“ (...)5° in te zetten op kansrijk onderwijs dat erop gericht is om de unieke en specifieke talenten van alle kinderen en jongeren optimaal te ontwikkelen zodat enerzijds de schoolse achterstand en taalachterstand alsook de sociale ongelijkheid weggewerkt worden en anderzijds sterke leerlingen blijvend uitgedaagd worden en de toptalenten hun weg kunnen maken; (...)

7° een nieuw omkaderingssysteem uit te werken voor het basisonderwijs, waarbij de extra omkadering ertoe moet leiden dat ontwikkelingskansen op zeer jonge leeftijd verhoogd worden; (...)

8° blijvend in te zetten op het leren van Nederlands en het onderricht van vreemde talen, rekeninghoudend met de doelstelling dat elk kind en elke jongere uitstekend Nederlands moet kennen, met daarnaast een degelijke kennis van twee of meer vreemde talen (...);”

Daarnaast uit het **Comité voor de Rechten van het Kind van de VN** (2010) “zijn bezorgdheid over de significante ongelijkheid wat betreft het genot van het recht op onderwijs onder kinderen in de Lidstaat, in het bijzonder met betrekking tot de impact van de socio-economische status op de onderwijsmogelijkheden die er zijn voor kinderen en op hunschoolprestaties.”. Het comité doet dan ook de aanbeveling om meer inspanningen te leveren om de ongelijkheid inzake prestaties te verkleinen.

Tenslotte wijst ook het **Vlaams Jeugdbeleidsplan** in de strategische doelstelling 8 “Maatschappelijk kwetsbare kinderen jonger dan 6 jaar hebben meer ontwikkelingskansen” via de eerste operationele doelstelling “Het aantal kleuters per leerkracht daalt” op de noodzaak van een betere omkadering voor het

kleuteronderwijs.

3 Opties om de doelstelling(en) te realiseren

3.1 Optie 1: nuloptie

- 6.1 Geef de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met effecten.

Noch in de lestijden volgens de schalen nog in de GOK-lestijden (lestijden op basis van leerlingenkenmerken die de socio-economische status van leerlingen vat) wordt er extra geïnvesteerd.

(lestijden volgens de schalen: resultaat van de verrekening van het aantal regelmatige leerlingen op een welbepaalde teldag of tijdens een welbepaalde telperiode aan de hand van schalen. Het resultaat geeft een aantal (kleuter)onderwijzers waar de school recht op heeft).

3.2 Optie 2: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs

- 6.2 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke effecten.

De lestijden volgens de schalen voor het kleuteronderwijs worden via een extra investering op het niveau van het lager onderwijs gebracht.

3.3 Optie 3: Verhogen lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken

- 6.3 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke effecten.

Er wordt extra geïnvesteerd in de GOK-lestijden (lestijden op basis van leerlingenkenmerken die de socio-economische status van leerlingen vat).

3.4 Optie 4: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs en van de lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken

- 6.4 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke effecten.

Er wordt een geïntegreerde basisomkadering voor het gewoon basisonderwijs uitgewerkt waarbij:

- Het kleuteronderwijs gelijk omkaderd wordt aan het lager onderwijs.
- De bandbreedte van de SES-lestijden (lestijden op basis van leerlingenkenmerken die de socio-economische status van leerlingen vat) toeneemt.
- Er wordt gewerkt met de volgende leerlingenkenmerken (cfr werkingsbudget)
 - Thuis taal
 - Schooltoelage
 - Opleidingsniveau moeder

3.5 Optie 5: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs en van de lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken. Geografische parameters in berekening omkadering worden geobjectiveerd.

- 6.5 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke

effecten.

Er wordt een geïntegreerde basisomkadering voor het gewoon basisonderwijs uitgewerkt waarbij:

- Het kleuteronderwijs gelijk omkaderd wordt aan het lager onderwijs.
- De bandbreedte van de SES-lestijden (lestijden op basis van leerlingenkenmerken die de socio-economische status van leerlingen vat) toeneemt.
- Er wordt gewerkt met de volgende leerlingenkenmerken (cfr werkingsbudget)
 - Thuis taal
 - Schooltoelage
 - Opleidingsniveau moeder

Bijkomend worden de parameters van het omkaderingssysteem geobjectiveerd. De Brusselvoordelen (bv kleine scholen recht op meer omkadering per leerling dan grotere school) worden vervangen door een extra weging voor leerlingen van Brusselse scholen. In de plaats van de aparte telling van vestigingsplaatsen komt een weging voor leerlingen van scholen en vestigingsplaatsen in rurale gebieden die “geïsoleerd” gelegen zijn.

3.6 Optie 6: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs en van de lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken. Geografische parameters in berekening omkadering worden afgeschaft.

- 6.6 Geef hieronder de inhoudelijke krachtlijnen van de optie aan, zonder deze te vervuilen met mogelijke effecten.

Er wordt een geïntegreerde basisomkadering voor het gewoon basisonderwijs uitgewerkt waarbij:

- Het kleuteronderwijs gelijk omkaderd wordt aan het lager onderwijs.
- De bandbreedte van de SES-lestijden (lestijden op basis van leerlingenkenmerken die de socio-economische status van leerlingen vat) toeneemt.
- Er wordt gewerkt met de volgende leerlingenkenmerken (cfr werkingsbudget)
 - Thuis taal
 - Schooltoelage
 - Opleidingsniveau moeder

De omkadering toegekend op basis van de geografische ligging van scholen (aparte telling, brusselvoordelen) worden afgeschaft.

4 Effecten

4.1 Doelgroep(en) en belanghebbende(n)

- 7 Geef aan voor welke doelgroep(en) de doelstelling gerealiseerd moet worden. Vermeld ook de eventuele andere belanghebbende(n).

De belangrijkste doelgroepen zijn enerzijds de leerlingen en anderzijds de scholen (2344). Bij de leerlingen kunnen we een onderscheid maken tussen kansrijke en kansarme leerlingen (627.301 leerlingen en 510.129 (niet unieke) doelgroepleerlingen (m.a.w. 1 leerling die op 2 indicatoren

scoort komt 2 keer voor)). Bij de leerlingen zijn de kleuters (250.391) een bijzondere groep voor de uitwerking voor het nieuwe omkaderingssysteem.

Bij de scholen tussen scholen die een kansarm publiek aantrekken en scholen die een kansrijk publiek aantrekken. Bij de scholen zijn ook de Brusselse scholen (120) en de scholen gelegen in rurale gebieden (157) een bijzondere groep.

Andere belanghebbenden zijn de ouders (kansarm en kansrijk) en de maatschappij.

Voor- en nadelen voor leerlingen zijn vanzelfsprekend ook voor- en nadelen voor hun ouders. In deze zijn het steeds afgeleide effecten en worden ze niet specifiek besproken.

Uiteraard zijn ook de leerkrachten (46.806) en de kleuteronderwijzers (16.234) in het bijzonder een belangrijke doelgroep (cfr statistisch jaarboek schooljaar 2009-2010).

De extra investering van 49 miljoen euro (zie punt 7) komt overeen met 31.000 lestijden of 1291 extra FT (kleuter)onderwijzers.

4.2.1 Effecten van optie 1: nuloptie

- 8.1 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen
Kansarme Leerlingen	Er zijn GOK-lestijden.	Er wordt in te beperkte mate (huidige GOK-lestijden) rekening gehouden met leerlingenindicatoren. Hoewel deze leerlingen extra GOK-lestijden genereren krijgen zij globaal gezien minder kansen dan hun kansrijke medeleerlingen. Hoewel zij dus van thuis uit al minder kansen krijgen komen zij in een onderwijssysteem terecht dat hen niet voldoende helpt de achterstand op kansrijke leerlingen in te halen. De kloof kansarm-kansrijk wordt slechts in beperkte mate gedicht (GOK-lestijden).
Kansrijke leerlingen	Deze leerlingen genereren relatief gezien een groter deel van de omkadering dan dat op basis van hun indicatoren nodig geacht kan worden.	Komen in een gedualiseerde maatschappij terecht.
Kleuters	Er is goed kleuteronderwijs.	De omkadering wordt niet verhoogd, de klasgrootte blijft ongewijzigd groot. De kleuters worden, gelet op de gewijzigde maatschappelijke functie van het kleuteronderwijs dat al lang geen bewaarschool meer is, niet voldoende ondersteund.

Scholen met een kansarm publiek	Deze scholen krijgen extra ondersteuning via de bestaande GOK-lestijden.	De extra ondersteuning is te beperkt.
Scholen met een kansrijk publiek	Deze scholen krijgen in verhouding tot hun inspanningen een groter gedeelte van het onderwijsgeld dan scholen die door de SES-kenmerken hun leerlingenpopulatie meer inspanningen moeten leveren.	Komen in een gedualiseerde maatschappij terecht.
Brusselse scholen	De huidige Brusselvoordelen blijven behouden.	De Brusselvoordelen zijn niet geobjectiveerd. Ze hebben zelfs negatieve neveneffecten. Scholen die in het kader van de capaciteitsproblematiek hun verantwoordelijkheid opnemen en groeien verliezen potentieel de Brusselvoordelen.
Rurale scholen	Sommigen zullen kunnen genieten van aparte telling. Dit leidt tot een betere leerkracht/leerling ratio en dus een betere omkadering.	Geen specifieke objectieve ondersteuning voor scholen gelegen in ruraal gebied.
Leerkrachten	Er is ondersteuning voor de leerkrachten in de vorm van gefinancierde of gesubsidieerde omkadering voor de scholen.	De werkdruk van de leerkrachten is hoog door de te grote klassen in het kleuteronderwijs en de te beperkte ondersteuning voor leerlingen met een lage socio-economische achtergrond.
Maatschappij	Er is kwaliteitsvol onderwijs.	De maatschappij ziet talent verloren gaan. Dit houdt gevaren in voor de welvaart. Doordat de kloof tussen mensen met en mensen zonder scholing steeds groter wordt, komt ook de sociale cohesie onder druk en dreigt een trend naar dualisering. Er wordt immers te weinig ingezet op de ondersteuning van scholen met leerlingen met een lage socio-economische status. Ook het kleuteronderwijs, het belangrijkste onderwijsniveau qua rendement van investeringen in de ontwikkeling van leerlingen, wordt niet goed omkaderd.

4.2.2 Effecten van optie 2: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs

8.2 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen
Kansarme Leerlingen	Er zijn GOK-lestijden.	Er wordt in te beperkte mate (huidige GOK-lestijden) rekening gehouden met leerlingenindicatoren. Hoewel deze leerlingen extra GOK-lestijden genereren krijgen zij globaal gezien minder kansen dan hun kansrijke medeleerlingen. Hoewel zij dus van thuis uit al minder kansen krijgen komen zij in een onderwijssysteem terecht dat hen niet voldoende helpt de achterstand op kansrijke leerlingen in te halen. De kloof kansarm-kansrijk wordt bestendigd.
Kansrijke leerlingen	Deze leerlingen genereren relatief gezien een groter deel van de omkadering dan dat op basis van hun indicatoren nodig geacht kan worden.	Komen in een gedualiseerde maatschappij terecht.
Kleuters	De omkadering wordt verhoogd, de klasgrootte wordt kleiner. De kleuters worden, gelet op de gewijzigde maatschappelijke functie van het kleuteronderwijs dat al lang geen bewaarschool meer is, voldoende ondersteund.	-
Scholen met een kansarm publiek	Deze scholen krijgen extra ondersteuning via de bestaande GOK-lestijden.	De extra ondersteuning is te beperkt.
Scholen met een kansrijk publiek	Deze scholen krijgen in verhouding tot hun inspanningen een groter gedeelte van het onderwijsgeld dan scholen die door de SES-kenmerken hun leerlingenpopulatie meer inspanningen moeten leveren.	Komen in een gedualiseerde maatschappij terecht.
Brusselse scholen	De huidige Brusselvoordelen blijven behouden.	De Brusselvoordelen zijn niet geobjectiveerd. Ze hebben zelfs negatieve neveneffecten. Scholen die in het kader van de capaciteitsproblematiek hun verantwoordelijkheid opnemen en

		groeien verliezen potentieel de Brusselvoordelen.
Rurale scholen	Sommigen zullen kunnen genieten van aparte telling.	Geen specifieke objectieve ondersteuning voor scholen gelegen in ruraal gebied.
Leerkrachten	De werkdruk van de leerkrachten verkleint door kleinere klassen in het kleuteronderwijs.	De werkdruk van de leerkrachten is hoog door de te beperkte ondersteuning voor leerlingen met een lage socio-economische achtergrond.
Maatschappij	De betere ondersteuning van het kleuteronderwijs draagt er toe bij dat er minder talenten verloren gaan. Dit is goed voor de welvaart en de sociale cohesie.	De maatschappij ziet talent verloren gaan. Dit houdt gevaren in voor de welvaart. Doordat de kloof tussen mensen met en mensen zonder scholing steeds groter wordt, komt ook de sociale cohesie onder druk en dreigt een trend naar dualisering. Er wordt immers te weinig ingezet op de ondersteuning van scholen met leerlingen met een lage socio-economische status..

4.2.3 Effecten van optie 3: Verhogen lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken

- 8.3 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen
Kansarme Leerlingen	Deze leerlingen zullen meer omkadering genereren. Er zal in hun scholen meer personeel ingezet kunnen worden om hen te ondersteunen. De onderwijskwaliteit zal er voor deze leerlingen verder op vooruitgaan.	-
Kansrijke leerlingen	De segregatie in de maatschappij zal minder uitgesproken zijn.	Zijn relatief gezien minder bevoordeeld tegenover kansarme leerlingen.
Kleuters	Er is goed kleuteronderwijs.	De omkadering wordt niet verhoogd, de klasgrootte blijft ongewijzigd groot. De kleuters worden, gelet op de gewijzigde maatschappelijke functie van het kleuteronderwijs dat al lang geen bewaarschool meer is, niet voldoende ondersteund.

Scholen met een kansarm publiek	Deze scholen zullen leerlingen uit achtergestelde socio-economische milieus extra ondersteunen. Op deze manier worden ze geholpen in het realiseren van kwaliteitsonderwijs voor al hun leerlingen.	-
Scholen met een kansrijk publiek	De segregatie in de maatschappij zal minder uitgesproken zijn.	Zijn relatief gezien minder bevoordeeld tegenover scholen met kansarme leerlingen.
Brusselse scholen	De huidige Brusselvoordelen blijven behouden.	De Brusselvoordelen zijn niet geobjectiveerd. Ze hebben zelfs negatieve neveneffecten. Scholen die in het kader van de capaciteitsproblematiek hun verantwoordelijkheid opnemen en groeien verliezen potentieel de Brusselvoordelen.
Rurale scholen	Sommigen zullen kunnen genieten van aparte telling.	Geen specifieke objectieve ondersteuning voor scholen gelegen in ruraal gebied.
Leerkrachten	De werkdruk van de leerkrachten verlaagt door de extra ondersteuning voor leerlingen met een lage socio-economische achtergrond.	De werkdruk van de leerkrachten is hoog door de te grote klassen in het kleuteronderwijs.
Maatschappij	De betere ondersteuning van leerlingen met een lage socio-economische status draagt er toe bij dat er minder talenten verloren gaan. Dit is goed voor de welvaart en de sociale cohesie.	De maatschappij ziet talent verloren gaan. Dit houdt gevaren in voor de welvaart. Doordat de kloof tussen mensen met en mensen zonder scholing steeds groter wordt, komt ook de sociale cohesie onder druk en dreigt een trend naar dualisering. Het kleuteronderwijs, het belangrijkste onderwijsniveau qua rendement van investeringen in de ontwikkeling van leerlingen, wordt immers niet goed omkaderd.

4.2.4 Effecten van optie 4: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs en van de lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken

- 8.4 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen
Kansarme Leerlingen	Deze leerlingen zullen meer	-

	omkadering genereren. Er zal in hun scholen meer personeel ingezet kunnen worden om hen te ondersteunen. De onderwijskwaliteit zal er voor deze leerlingen verder op vooruitgaan.	
Kansrijke leerlingen	De segregatie in de maatschappij zal minder uitgesproken zijn.	Zijn relatief gezien minder bevoordeeld tegenover kansarme leerlingen.
Kleuters	De omkadering wordt verhoogd, de klasgrootte wordt kleiner. De kleuters worden, gelet op de gewijzigde maatschappelijke functie van het kleuteronderwijs dat al lang geen bewaarschool meer is, voldoende ondersteund.	-
Scholen met een kansarm publiek	Deze scholen zullen leerlingen uit achtergestelde socio-economische milieus extra ondersteunen. Op deze manier worden ze geholpen in het realiseren van kwaliteitsonderwijs voor al hun leerlingen.	-
Scholen met een kansrijk publiek	De segregatie in de maatschappij zal minder uitgesproken zijn.	Zijn relatief gezien minder bevoordeeld tegenover scholen met kansarme leerlingen.
Brusselse scholen	De huidige Brusselvoordelen blijven behouden.	De Brusselvoordelen zijn niet geobjectiveerd. Ze hebben zelfs negatieve neveneffecten. Scholen die in het kader van de capaciteitsproblematiek hun verantwoordelijkheid opnemen en groeien verliezen potentieel de Brusselvoordelen.
Rurale scholen	Sommigen zullen kunnen genieten van aparte telling.	Geen specifieke objectieve ondersteuning voor scholen gelegen in ruraal gebied.
Leerkrachten	De werkdruk van de leerkrachten verlaagt door de extra ondersteuning voor leerlingen met een lage socio-economische achtergrond. De werkdruk van de leerkrachten verlaagt door kleinere klassen in het kleuteronderwijs.	Door de objectivering van het omkaderingssysteem daalt het aantal leerkrachten in sommige scholen.
Maatschappij	De betere ondersteuning van leerlingen met een lage socio-	-

economische status en het kleuteronderwijs draagt er toe bij dat er minder talenten verloren gaan. Dit is goed voor de welvaart en de sociale cohesie.

4.2.5 Effecten van optie 5: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs en van de lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken. Geografische parameters in berekening omkadering worden geobjectiveerd.

8.5 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen
Kansarme Leerlingen	Deze leerlingen zullen meer omkadering genereren. Er zal in hun scholen meer personeel ingezet kunnen worden om hen te ondersteunen. De onderwijskwaliteit zal er voor deze leerlingen verder op vooruitgaan.	-
Kansrijke leerlingen	De segregatie in de maatschappij zal minder uitgesproken zijn.	Zijn relatief gezien minder bevoordeeld tegenover kansarme leerlingen.
Kleuters	De omkadering wordt verhoogd, de klasgrootte wordt kleiner. De kleuters worden, gelet op de gewijzigde maatschappelijke functie van het kleuteronderwijs dat al lang geen bewaarschool meer is, voldoende ondersteund.	-
Scholen met een kansarm publiek	Deze scholen zullen leerlingen uit achtergestelde socio-economische milieus extra ondersteunen. Op deze manier worden ze geholpen in het realiseren van kwaliteitsonderwijs voor al hun leerlingen.	-
Scholen met een kansrijk publiek	De segregatie in de maatschappij zal minder uitgesproken zijn.	Zijn relatief gezien minder bevoordeeld tegenover scholen met kansarme leerlingen.
Brusselse scholen	De Brusselvoordelen worden geobjectiveerd. De interne ongelijkheid en de negatieve effecten van de huidige Brusselvoordelen worden weggewerkt. De specifieke	Sommige Brusselse scholen hadden in het niet geobjectiveerde systeem meer voordelen dan in het geobjectiveerde systeem.

	situatie van Brussel, zijn scholen en leerlingen (o.a. omgevingstaal) blijven echter gehonoreerd door de extra omkadering die toegekend wordt aan de Brusselse scholen en leerlingen (weging leerlingen)	
Rurale scholen	De ondersteuning voor de scholen gelegen in rurale gebieden wordt geobjectiveerd (weging leerlingen geïsoleerde scholen). Engineering is niet meer mogelijk, maar de afgelegen scholen kunnen blijven bestaan en worden blijvend omkaderd.	Sommige scholen in rurale gebieden hadden in het niet geobjectiveerde systeem (aparte telling) meer voordelen dan in het geobjectiveerde systeem (weging leerlingen).
Leerkrachten	De werkdruk van de leerkrachten verlaagt door de extra ondersteuning voor leerlingen met een lage socio-economische achtergrond. De werkdruk van de leerkrachten verlaagt door kleinere klassen in het kleuteronderwijs.	Door de objectivering van het omkaderingssysteem daalt het aantal leerkrachten in sommige scholen.
Maatschappij	De betere ondersteuning van leerlingen met een lage socio-economische status en het kleuteronderwijs draagt er toe bij dat er minder talenten verloren gaan. Dit is goed voor de welvaart en de sociale cohesie.	-

4.2.6 Effecten van optie 6: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs en van de lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken. Geografische parameters in berekening omkadering worden afgeschaft.

- 8.6 Geef voor alle in antwoord 7 opgenomen doelgroepen en belanghebbenden aan welke de voor- en nadelige effecten van de te overwegen optie zijn.

Doelgroep/ belanghebbende	voordelen	nadelen
Kansarme Leerlingen	Deze leerlingen zullen meer omkadering genereren. Er zal in hun scholen meer personeel ingezet kunnen worden om hen te ondersteunen. De onderwijskwaliteit zal er voor deze leerlingen verder op vooruitgaan.	-
Kansrijke leerlingen	De segregatie in de	Zijn relatief gezien minder

	maatschappij zal minder uitgesproken zijn.	bevoordeeld tegenover kansarme leerlingen.
Kleuters	De omkadering wordt verhoogd, de klasgrootte wordt kleiner. De kleuters worden, gelet op de gewijzigde maatschappelijke functie van het kleuteronderwijs dat al lang geen bewaarschool meer is, voldoende ondersteund.	-
Scholen met een kansarm publiek	Deze scholen zullen leerlingen uit achtergestelde socio-economische milieus extra ondersteunen. Op deze manier worden ze geholpen in het realiseren van kwaliteitsonderwijs voor al hun leerlingen.	-
Scholen met een kansrijk publiek	De segregatie in de maatschappij zal minder uitgesproken zijn.	Zijn relatief gezien minder bevoordeeld tegenover scholen met kansarme leerlingen.
Brusselse scholen	-	Er zijn geen Brusselvoordelen meer. De specifieke Brusselse situatie van scholen en leerlingen (oa omgevingstaal) wordt niet meer gehonoreerd. De ondersteuning van de Brusselse scholen neemt sterk af. De kwaliteit van het onderwijs in Brussel komt in het gedrang.
Rurale scholen	-	Er is geen ondersteuning voor scholen gelegen in rurale gebieden. De specifieke situatie van deze scholen en leerlingen wordt niet meer gehonoreerd. De ondersteuning van deze scholen neemt sterk af. De kwaliteit van het onderwijs in deze scholen komt in het gedrang. Deze scholen zullen in hun voortbestaan bedreigd worden.
Leerkrachten	De werkdruk van de leerkrachten verlaagt door de extra ondersteuning voor leerlingen met een lage socio-economische achtergrond. De werkdruk van de leerkrachten verlaagt door kleinere klassen in het kleuteronderwijs.	Door de objectivering van het omkaderingssysteem daalt het aantal leerkrachten in sommige scholen.
Maatschappij	De betere ondersteuning van	Het wegvallen van de

leerlingen met een lage socio-economische status en het kleuteronderwijs draagt er toe bij dat er minder talenten verloren gaan. Dit is goed voor de welvaart en de sociale cohesie.

Brusselvoordelen en het niet ondersteunen van de scholen in rurale gebieden leidt ertoe dat de maatschappij talent ziet verloren gaan in deze gebieden. Dit houdt gevaren in voor de welvaart. Doordat de kloof tussen mensen met en mensen zonder scholing steeds groter wordt, komt ook de sociale cohesie onder druk en dreigt een trend naar dualisering. Het sociale weefsel in de rurale gebieden wordt verder uitgehold. Vaak is de school in een ruraal gebied immers een pijler van sociaal contact.

4.3 Andere, “sectorale” effecten

- 9 Geef aan, voor zover dit niet in antwoord 8 gebeurd is, welke de effecten zijn voor de lokale besturen.
Geen specifieke effecten.
- 10 Geef aan, voor zover dit niet in antwoord 8 gebeurd is, welke de effecten zijn voor Brussel (de zgn. Brusseltoets).
Voldoende aangegeven in 8 daar de Brusselse scholen een specifieke doelgroep zijn in het nieuwe omkaderingssysteem

4.4 Gekozen optie

- 11 Geef aan welke optie gekozen wordt. Motiveer grondig. Argumenteer aan de hand van een kosten-baten-analyse.

Alle nieuwe opties voorzien meer geld voor het onderwijs, zodat daar sowieso een voordeel schuilt voor alle betrokkenen.

Optie 2 houdt echter op geen enkele manier (los van de huidige GOK-lestijden) rekening met de leerlingenkenmerken. De extra middelen zouden niet of onvoldoende gericht ingezet worden, zodat de bestaande pijnpunten (gevaar voor welvaart en sociale cohesie) niet voor alle doelgroepen opgelost worden. Optie 2 verwezenlijkt m.a.w. enkel de eerste doelstelling vermeld in 2.2. en verwezenlijkt gedeeltelijk doelstelling 3.

Optie 3 van zijn kant houdt op geen enkele manier rekening met het kleuteronderwijs. De extra middelen zouden niet of onvoldoende gericht ingezet worden, zodat de bestaande pijnpunten (gevaar voor welvaart en sociale cohesie) niet voor alle doelgroepen opgelost worden. Het kleuteronderwijs zou nog steeds onderomkaderd worden gelet op hun huidige maatschappelijke opdracht. Optie 3 verwezenlijkt m.a.w. doelstelling 2, 4, 5, 6 en 8 vermeld in 2.2. en verwezenlijkt gedeeltelijk doelstelling 3. Doelstelling 1 en 7 worden niet gerealiseerd.

Zowel optie 2 en 3 voeren het regeerakkoord slechts gedeeltelijk uit en pakken maar een deel van het probleem aan.

Optie 4,5 en 6 houden zowel rekening met het kleuteronderwijs als met de socio-economische

leerlingenkenmerken. Optie 4 laat echter de huidige niet objectieveerbare verschillen op basis van de geografische ligging van een school bestaan. Optie 6 schaft de impact van deze geografische ligging volledig af wat negatieve gevolgen heeft voor de Brusselse scholen en de scholen in rurale gebieden. Optie 4 laat oude problemen, bv de ongelijke, gelet op de capaciteitsproblematiek zelfs perverse behandeling van Brusselse scholen, bestaan. Optie 6 schaft deze oude problemen af maar creëert er nieuwe door de leefbaarheid van Brusselse scholen en scholen in rurale gebieden te hypothekeren.

Optie 4 en 6 realiseren doelstelling 1 t.e.m. 6 vervat in 2.2. en doelstelling 8. Deze twee opties schieten echter tekort in de verwezenlijking van doelstelling 7. De omkadering en dan vooral de valorisatie van de geografische ligging van de school is niet geobjectiveerd.

Optie 5 heeft zowel aandacht voor het kleuteronderwijs en de socio-economische leerlingenkenmerken en objectiveert de effecten van de geografische ligging. Optie 5 voert m.a.w. het regeerakkoord uit en zorgt ervoor dat de bestaande problemen opgelost worden zonder dat er nieuwe gecreëerd worden. Het is de meest objectieve en sociale optie. Alle doelstellingen vervat in 2.2 worden gerealiseerd. Ondanks dit alles zullen ook in optie 5 scholen omkadering verliezen door het objectiveren van de omkaderingsparameters.

Dit alles leidt ertoe dat er voor optie 5 gekozen wordt.

5 Uitwerking, uitvoering en monitoring

5.1 Juridisch technische uitwerking

- 12 Geef aan hoe de gekozen optie juridisch technisch uitgewerkt zal worden.

Er komt een decreet dat uitsluitend betrekking heeft op het nieuwe omkaderingssysteem in het basisonderwijs. Dit decreet wijzigt het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997. Dit decreet moet toelaten om met ingang van 1 september 2012 het nieuwe omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs in werking te laten treden. De nodige uitvoeringsbesluiten dienen eveneens genomen te worden.

5.2 Wijzigingen in de taakhoud op het onderwijsveld

- 13 Geef aan hoe de taakhoud van de onderwijspersoneelsleden wijzigt door de gekozen optie.

Er komen meer omkaderingsmiddelen ter beschikking voor de scholen, inzonderheid voor de kleuters en voor de leerlingen met een lagere socio-economische status. De scholen kunnen al hun leerlingen en deze kleuters en leerlingen in het bijzonder extra ondersteunen. Dit zal samen met het comfort van de leerlingen ook dat van het personeel verhogen. Er worden immers ca 1300 extra FT in het gewoon basisonderwijs aan het werk gesteld. De klassen in het kleuteronderwijs zullen kleiner worden. De werkdruk in het gewoon basisonderwijs als geheel zal bijgevolg dalen.

In sommige scholen zal de omkadering door de objectivering ervan dalen. Beperkte TBSOB (ter beschikking stelling wegens ontstentenis van betrekking) is dus mogelijk.

5.3 Wijzigingen inzake de administratieve lasten op het onderwijsveld

- 14 Zijn er voor de doelgroepen/belanghebbenden wijzigingen in de informatieverplichtingen jegens de overheid? Geef aan welke.

Neen. De leerlingenkenmerken die gebruikt worden voor het werkingsbudg gebruikt voor het nieuwe omkaderingssysteem.

- 15 Geef per nieuwe informatieverplichting/administratieve handeling de nodige parameters aan.

IV/AH	actor	uurtarief	tijd	frequentie	aantal actoren	periodiciteit

- 16 Geef per afgeschafte informatieverplichting/administratieve handeling de nodige parameters aan.

IV/AH	actor	uurtarief	tijd	frequentie	aantal actoren	periodiciteit

- 17 Geef de totale wijziging in de administratieve lasten aan. Het resultaat is een bedrag in euro.

Geen. Gegevens van werkingsbudget worden ook gebruikt voor het omkaderingssysteem in het gewoon basisonderwijs.

5.4 Uitvoering van de nieuwe regelgeving

- 18 Geef aan hoe de nieuwe regelgeving uitgevoerd zal worden.

De scholen zullen van het nieuwe omkaderingssysteem op de hoogte gebracht worden via de gebruikelijke kanalen: Edulex, WeTwijls, schooldirect, Ronde van Vlaanderen, ...

Verwacht mag worden dat ook de media over het nieuwe omkaderingssysteem zullen berichten, zodat ook de ouders en de maatschappij in zijn geheel op de hoogte zijn.

Voor ICT zijn aanpassingen noodzakelijk voor de invoering van het nieuw omkaderingssysteem.

Zie ook 5.5 m.b.t. verificatie en inspectie.

- 19 Geef aan, voor zover dit niet in het antwoord op vraag 8 gebeurd is, welke de effecten zijn voor de Vlaamse Gemeenschap.

Zie 5.5

Er vindt een interne administratieve vereenvoudiging plaats: de leerlingenkenmerken voor het werkingsbudget worden nu ook voor het nieuwe omkaderingssysteem gebruikt. Buurt wordt voor omkadering niet in rekening gebracht omwille van praktische moeilijkheden. Er dient niet meer met het vervangingsinkomen of met een "herrekening van het vervangingsinkomen" zoals in de huidige GOK-cyclus het geval is gewerkt te worden. Bestaande gegevens worden nu dubbel gebruikt.

De inspectie integreert zijn controle van de SES-lestijden in zijn reguliere doorlichting. Er zijn dus geen afzonderlijke inspecties meer voor de lestijden die toegekend worden op basis van de

leerlingenkenmerken. Ook dit is een interne vereenvoudiging.

5.5 Handhaving van de nieuwe regelgeving

20 Geef aan hoe de nieuwe regelgeving gehandhaafd zal worden.

De **inspectie** controleert als vanouds de kwaliteit van het onderwijs. Ze gaat na of de eindtermen gehaald worden. De onderwijsinspectie beoordeelt tijdens de doorlichting of de school de SES-lestijden (lestijden toegekend op basis van de socio-economische leerlingenkenmerken) optimaal aanwendt. De SES-lestijden dienen immers, in samenhang en ter versterking van de andere omkadering, aangewend te worden om optimale leer- en ontwikkelingskansen voor alle leerlingen te realiseren, met bijzondere aandacht voor de groep leerlingen die voldoen aan de leerlingenkenmerken.

Bij positieve evaluatie ontvangt de school alle SES-lestijden, zoals jaarlijks berekend tot een volgende doorlichting.

Bij negatieve evaluatie door de inspectie verliest de school vanaf het schooljaar volgend op deze evaluatie de SES-lestijden, tot de school een engagement tot remediëring aangaat. In dat geval krijgt de school vanaf het schooljaar dat volgt op het aangaan van het engagement de helft van de SES-lestijden waarop ze in geval van positieve evaluatie recht zou hebben.

Het engagement tot remediëring houdt minimaal in dat de school een beroep doet op de pedagogische begeleidingsdienst met betrekking tot het opstellen en realiseren van een stappenplan. Dit stappenplan moet het wegwerken van de geformuleerde knelpunten in het evaluatieverslag van de inspectie beogen en wordt binnen de drie maanden na aanvang van het schooljaar aan de inspectie bezorgd.

De regering kan nadere regels bepalen m.b.t. dit engagement tot remediering.

In de maand juni van het schooljaar waarin het stappenplan ingediend is gaat de inspectie na of het stappenplan in uitvoering is.

Bij een positieve evaluatie van de uitvoering van dit stappenplan ontvangt de school vanaf het daaropvolgende schooljaar alle SES-lestijden tot een volgende doorlichting.

Bij een negatieve evaluatie van de uitvoering van dit stappenplan verliest de school vanaf het daaropvolgende schooljaar alle SES-lestijden voor drie jaar.

De regering voorziet in een beroepsmogelijkheid voor de school tegen een negatieve evaluatie van de uitvoering van het stappenplan.

De leerlingenkenmerken zijn dezelfde als bij de werkingsmiddelen. De **verificatie** verifieert nu reeds, voor zover de gegevens niet uit administratieve databanken komen, de betrokken documenten.

21 Geef aan hoe de doelgroepen gesanctioneerd zullen worden.

Zie 20

5.6 Evaluatie van de nieuwe regelgeving

- 22 Geef aan hoe de nieuwe regelgeving geëvalueerd of verder opgevolgd zal worden.

Het Vlaamse Ministerie van Onderwijs en Vorming voert jaarlijks een monitoring uit van de bepalingen van het nieuwe omkaderingssysteem.

Zie hoger voor inspectie.

6 Consultatie

- 23 Geef aan welke doelgroepen en belanghebbenden wanneer bevraagd werden. Vermeld de belangrijkste opmerkingen en adviezen. Motiveer desgevallend waarom in de finale beslissing afgeweken wordt van bepaalde adviezen.

Het decreet zal het gebruikelijke besluitvormingsproces volgen (o.a. overleg op basis van artikel 11bis m.b.t. fundamentele onderwijshervormingen van het decreet basisonderwijs, onderhandelingen met de onderwijspartners).

Zoals hoger aangegeven zijn de maatregelen ook gebaseerd op parlementaire moties en op memoranda van verschillende middenveldorganisaties aan de nieuwe regering. Ook in het Vlaams Jeugdbeleidsplan wordt verwezen naar maatregelen die in de gekozen optie vervat zitten (beter omkaderen kleuteronderwijs). Dit plan kwam tot stand in overleg met het middenveld, het jeugdige middenveld in het bijzonder.

7 Overige informatie voor de Inspectie van Financiën

- 24 Vermeld hier de door de Inspectie van Financiën vereiste beheers- en beleidsinformatie die niet in de andere hoofdstukken van deze RIA is opgenomen.

Voor de uitvoering van dit decreet worden er bijkomend voorzien in 49 mio euro (voor bijkomende lestijden) op kruissnelheid (maw vanaf begrotingsjaar 2013), voor de omkadering in het basisonderwijs. De maatregel gaat in op 1/9/2012. Dit betekent dat er voor het begrotingsjaar 2012 er 4/12de of 16.334.000 voorzien moet zijn.

49 mio euro komt overeen met $49.000.000/37.936$ (loonkost groene boekje 2010-2011) = 1.292 ambten. $1.292 \times 24 = 31.000$ lestijden.

8 Samenvatting

- 25 Maak een samenvatting van de RIA die representatief is voor de inhoud van de RIA. Geef als de JoKERverplichting van toepassing is ook aan welke moeilijkheden ondervonden werden bij het verzamelen van de vereiste informatie.

Onderwijs is steeds meer de bepalende factor voor de dualisering van de maatschappij. De kloof tussen hoger en lager opgeleiden neemt toe en manifesteert zich als een maatschappelijke breuklijn in alle domeinen van het leven: van culturele en politieke voorkeuren over levenshoudingen, aspiraties en opvoedingspatronen tot werk, inkomen, gezondheid en levensverwachting.

Mensen verschillen in hun talenten, hun interesses en hun sociale, economische en culturele achtergrond. Omdat kinderen onze voornaamste maatschappelijke troef zijn en een optimale talentontwikkeling bijdraagt tot sociale cohesie, moeten vanaf het kleuteronderwijs en doorheen het lager, secundair en hoger onderwijs alle jongeren kansen krijgen om hun talenten te ontdekken en te ontwikkelen. Indien we geen talenten willen verspillen, moeten we de armoede ook vanuit onderwijs gericht bestrijden. Onderwijs bestendigt de sociale kloof tussen arm en rijk: het onderwijsniveau van de ouders bepaalt sterk de onderwijskansen van hun kinderen. Terwijl

onderwijs net de sociale inclusie zou moeten bevorderen door alle talenten ten volle tot ontplooiing te laten komen.

Hier ligt de focus op het gewoon basisonderwijs en het kleuteronderwijs in het bijzonder.

Het is van het allergrootste maatschappelijke belang dat de participatie van de kleuters aan het onderwijs zo hoog mogelijk is. Scholen dienen hiervoor de nodige inspanningen te doen. Het is echter zo dat zelfs voor scholen die ten volle doordrongen zijn van het belang van het kleuteronderwijs en principieel niet meer overtuigd moeten worden van het belang van een vroege kleuterparticipatie er soms praktische bezwaren zijn tegen een vroege en verhoogde kleuterparticipatie: de werkdruk en het groot aantal kleutertjes in de klas kunnen het voeren van een actief kleuteraanwezigheidsbeleid ontraden. Ouders kunnen eveneens afgeschrikt worden door de grote klasgroepen in het kleuteronderwijs.

De realiteit is immers dat het kleuteronderwijs historisch stiefmoederlijk behandeld is. Er is dus nood aan meer omkadering voor het kleuteronderwijs

Het kleuteronderwijs ten volle waarderen impliceert immers een blijvende en zelfs bijkomende investering in dit onderwijsniveau. Vanuit het kleuteronderwijs komt terecht de vraag naar een volwaardige omkadering én financiering. Ook internationale organisaties zoals de OESO en de Europese Unie wijzen er in hun studies op dat investeren in het kleuteronderwijs op termijn dubbel rendeert.

Algemeen kan gesteld worden dat de omkaderingsvorm van een kwarteeuw geleden er nog van uitging dat kleuters niet voor de volle honderd procent participeerden aan het onderwijs. In het omkaderingssysteem voor het kleuteronderwijs zijn nog mechanismen terug te vinden die hun oorsprong vinden in de tijd dat de kleuterschool meer een “bewaarschool” was en dus niet op dezelfde manier als bijvoorbeeld het lager leerplichtonderwijs diende omkaderd te worden. Dit uitte zich o.a. in nadelige lestijdenscalen voor het kleuteronderwijs.

Als dit onderscheid ooit als een objectief verschil tussen kleuter- en lagere scholen kon beschouwd worden, dan is dit nu zeker niet meer het geval. Er kan dan ook geen andere conclusie getrokken worden dan dat de omkadering van het kleuteronderwijs bijgestuurd dient te worden en gelijk moet zijn met het lager onderwijs, tenzij te verantwoorden van niet (bijvoorbeeld m.b.t. de instaplestijden omwille van de verschillende leerlingenevolutie tijdens het schooljaar in het kleuter- en het lager onderwijs).

Daarnaast stellen we helaas vast dat het Vlaamse onderwijs niet kan verhinderen dat er toch nog talent verloren gaat. Een heel aantal jongeren komt niet of te laag gekwalificeerd op de arbeidsmarkt. Tien procent verlaat de secundaire school zonder diploma of getuigschrift.

De hoge ongekwalificeerde uitstroom heeft gevolgen voor onze economie en onze maatschappij. Doordat Vlaanderen een kennismaatschappij en –economie bij uitstek is, betekent elk talent dat onbenut blijft, een verlies voor onze welvaart. Daarnaast zien we, door de hogere scholingsgraad die we algemeen bereiken, een steeds diepere kloof tussen het deel van de bevolking dat zijn kennis en competenties weet te ontwikkelen en de groepen uit de samenleving die daartoe veel minder kansen hebben gekregen. De dualisering die zo ontstaat, zet de sociale cohesie binnen onze maatschappij onder druk. Zonder overheidsingrijpen zal deze situatie naar verwachting enkel nog verslechteren.

Deze dualisering komt sterk tot uiting in de diverse PISA-onderzoeken waaruit blijkt dat de invloed van sociaal milieu, gemeten op basis van de ‘Index of Economic, Social and Cultural Status’ (ESCS), op leerprestaties in Vlaanderen groter is dan in andere OESO-landen.

De impact van socio-economische status op de leerprestaties van de leerlingen dient m.a.w. beperkt te worden.

Extra investeren in scholen met kansarme leerlingen garandeert het recht op kwaliteitsonderwijs van alle jongeren. Bij jongeren uit achtergestelde milieus is vaak een grotere inspanning nodig

om eenzelfde kwalificatie te halen dan bij hun leeftijdgenoten uit welgestelde milieus. Dat komt omdat ze van thuis minder cultureel en sociaal kapitaal meekrijgen die hun slaagkansen in het onderwijs verhogen. Laaggeschoolde ouders hebben het bijvoorbeeld veel moeilijker om hun kinderen te begeleiden in hun schoolloopbaan. Zij hanteren niet het taalgebruik dat van kinderen op school verwacht wordt en beschikken evenmin over netwerken en informatie die hun kinderen helpen bij problemen. Gezinnen met een laag inkomen kunnen hun kinderen minder comfort bieden zoals een aparte studeerruimte, boeken, leerrijke nevenactiviteiten, pc en internet. Migrantenvrouwen moeten dikwijls een taal- en cultuurskloof overbruggen.

Door de reguliere omkadering van de scholen te differentiëren volgens de kenmerken van de leerlingen zullen scholen die relatief meer inspanningen moeten doen om de leerkansen van al hun leerlingen te maximaliseren, extra ondersteund worden.

Bij de uitwerking van het nieuwe omkaderingssysteem dient de parameter “geografische ligging” geobjectiveerd te worden zodat de perverse neveneffecten van de valorisatie van de “geografische ligging” in de omkadering weggewerkt worden. Dit dient echter te gebeuren op een zodanige wijze dat de leefbaarheid van de Brusselse scholen en de scholen in rurale gebieden blijvend gegarandeerd wordt.

Er worden zes opties besproken.

- Optie 1: nuloptie
- Optie 2: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs
- Optie 3: Verhogen lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken
- Optie 4: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs en van de lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken
- Optie 5: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs en van de lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken. Geografische parameters in berekening omkadering worden geobjectiveerd.
- Optie 6: Verhogen lestijden volgens de schalen kleuteronderwijs en van de lestijden toegekend op basis van socio-economische leerlingenkenmerken. Geografische parameters in berekening omkadering worden afgeschaft.

Alle nieuwe opties voorzien meer geld voor het onderwijs, zodat daar sowieso een voordeel schuilt voor alle betrokkenen.

Optie 2 houdt echter op geen enkele manier (los van de huidige GOK-lestijden) rekening met de leerlingenkenmerken. De extra middelen zouden niet of onvoldoende gericht ingezet worden, zodat de bestaande pijnpunten (gevaar voor welvaart en sociale cohesie) niet fundamenteel opgelost worden.

Optie 3 van zijn kant houdt op geen enkele manier rekening met het kleuteronderwijs. De extra middelen zouden niet of onvoldoende gericht ingezet worden, zodat de bestaande pijnpunten (gevaar voor welvaart en sociale cohesie) niet fundamenteel opgelost worden. Het kleuteronderwijs zou nog steeds onderomkaderd worden gelet op hun huidige maatschappelijke opdracht.

Zowel optie 2 en 3 voeren het regeerakkoord slechts gedeeltelijk uit en pakken maar een deel van het probleem aan.

Optie 4,5 en 6 houden zowel rekening met het kleuteronderwijs als met de socio-economische

leerlingenkenmerken. Optie 4 laat echter de huidige niet objectievebare verschillen op basis van de geografische ligging van een school bestaan. Optie 6 schaft de impact van deze geografische ligging volledig af wat negatieve gevolgen heeft voor de Brusselse scholen en de scholen in rurale gebieden. Optie 4 laat oude problemen, bv de ongelijke, gelet op de capaciteitsproblematiek zelfs perverse behandeling van Brusselse scholen, bestaan. Optie 6 schaft deze oude problemen af maar creëert er nieuwe door de leefbaarheid van Brusselse scholen en scholen in rurale gebieden te hypothekeren.

Optie 5 heeft zowel aandacht voor het kleuteronderwijs en de socio-economische leerlingenkenmerken en objectiveert de effecten van de geografische ligging. Optie 5 voert m.a.w. het regeerakkoord uit en zorgt ervoor dat de bestaande problemen opgelost worden zonder dat er nieuwe gecreëerd worden. Het is de meest objectieve en sociale optie. Ondanks dit alles zullen ook in optie 5 scholen omkadering verliezen door het objectiveren van de omkaderingsparameters.

Dit alles leidt ertoe dat er voor optie 5 gekozen wordt.

Deze optie komt tegemoet aan de volgende specifieke doelstellingen:

- 1) Het omkaderingssysteem dient het kleuteronderwijs ten volle te waarderen en te ondersteunen.
- 2) Het rekruteren van leerlingen uit sociaal achtergestelde milieus mag voor scholen niet minder aantrekkelijk zijn dan het rekruteren van leerlingen uit de niet achtergestelde milieus.
- 3) De onderwijskwaliteit moet verder onderhouden en gestimuleerd blijven. Scholen moeten voldoende wapens krijgen om de kwaliteit van hun onderwijs naar een hoog niveau te tillen.
- 4) Leerlingen met een beperkt cultureel kapitaal moeten in de mate van het mogelijke ondersteuning krijgen die deze handicap neutraliseert.
- 5) Leerlingen met een beperkt sociaal kapitaal moeten in de mate van het mogelijke ondersteuning krijgen die deze handicap neutraliseert.
- 6) Scholen moeten de nodige middelen krijgen om leerlingen met een onvoldoende kennis van de Vlaamse taal en cultuur te ondersteunen.
- 7) De omkadering moet rekening houden met verschillen tussen leerlingen en scholen. Het mechanisme moet streven naar een gelijke behandeling van elk kind met dezelfde noden en gelijke middelen voor elke school in eenzelfde situatie.
- 8) Er moet een set van stabiele en robuuste indicatoren gebruikt worden die de samenhang van onderwijskansen voor jongeren en hun sociaal milieu goed vatten. Voor alle betrokkenen moet de verdeling van de beschikbare middelen voorspelbaar en transparant zijn en zoveel mogelijk gelijk lopen met die van het werkingsbudget.

Optie 5 komt het best tegemoet aan de belangen en noden van alle doelgroepen: de maatschappij, het basisonderwijs in zijn geheel, de leerkrachten, de leerlingen en de kleuters in het bijzonder, de ouders, de Brusselse en rurale scholen en de leerlingen met een lage socio-

economische achtergrond. Optie 5 leidt tot een geobjectiveerd omkaderingssysteem.

Er deden zich (cfr. literatuurlijst) geen grote problemen voor m.b.t. het verzamelen van de noodzakelijke informatie.

9 Informatie bij de RIA

9.1 Contactperso(n)en

26 Vermeld hieronder de gegevens van de auteur van deze RIA.

voor- en achternaam Bart Bruylandt
telefoonnummer 02/553.92.20
e-mailadres Bart.bruylandt@ond.vlaanderen.be
functie Adjunct van de directeur

27 Vermeld hieronder eventueel de gegevens van een andere persoon die informatie kan verschaffen bij deze RIA.

voor- en achternaam Karl Wauters
telefoonnummer 02/553.92.36
e-mailadres Karl.wauters@ond.vlaanderen.be
functie Adjunct van de directeur

28 Vermeld hieronder de gegevens van het aanspreekpunt jeugd- en kinderrechtenbeleid indien deze persoon bij de opmaak van de JoKER betrokken werd.

voor- en achternaam Rita Van Durme
telefoonnummer 02/553.88.49
e-mailadres Rita.vandurme@ond.vlaanderen.be
functie aanspreekpunt kinderrechten en jeugdbeleid

9.2 Aanvullende literatuur

29 Vermeld hieronder relevante aanvullende literatuur.

- Beleidsbrief onderwijs 2010-2011.
- Beleidsnota onderwijs 2009-2014. Samen grenzen verleggen voor elk talent.
- Cunha & Heckman (2005) Interpreting the evidence on life cycle skill formation.
- De Meyer & Warlop (2009) Leesvaardigheid van 15-jarigen in Vlaanderen. De eerste Resultaten van PISA 2009.
- Documenten Ronde Tafelconferentie Brussel. <http://www.ond.vlaanderen.be/brussel/>
- European commission, Early Childhood Education and Care in Europe: Tackling Social and Cultural Inequalities (2009).
- Memoranda verschillende onderwijs- en andere maatschappelijke actoren aan regeringsonderhandelaars
- OESO Education at a Glance 2010 OECD indicators.

- OESO starting strong II early childhood education and care (2006).
- PISA 2009 Results: Overcoming Social Background: Equity in Learning Opportunities and Outcomes (Volume II).
- Referaat Steven Groenez, 35 jaar HIVA.
- Regeerakkoord. De Vlaamse regering 2009-2014. Een daadkrachtig Vlaanderen in beslissende tijden. Voor een vernieuwende, duurzame en warme samenleving
- Vlaams Jeugdbeleidsplan
- Comité voor de rechten van het kind, Overweging van de rapporten die werden ingediend door de Lidstaten overeenkomstig artikel 44 van het Verdrag, 2010.
- Zie ook memorie van toelichting bij decreet en bovenvermelde punten RIA.